(Rolewinck Werner). — Fasciculus temporum omnes antiquorum chronicas complectens. (Strasbourg, J. Prüss, vers 1490), in-folio, 6 ff. n. ch. + 90 ff., ais de bois couverts de cuir estampé, fermoir.

Tableaux chronologiques des événements principaux depuis la création, dans une disposition présentant un véritable tour de force typographique. Au verso du titre, gravure sur bois à pleine page (l'auteur présentant son livre à l'empereur), dans le texte 17 petites gravures dont plusieurs se répètent : arche de Noé, tour de Babel, aspects de villes, le Christ bénissant, hommes-monstres. Reliure solide, dont le dos est cependant à refaire. Le premier f. a été réparé avec du papier collant; le fond du f. 8 a été renforcé; tache d'encre et trait à la plume f. 18. A part ces défauts mineurs bel et rare pièce de typographie strasbourgeoise. Très belle initiale peinte au premier f. de texte. Hain, 6916. Ritter inc., 418.

R.478576

W. Postumus

Liesborn.
Col. 2. Historicorū class

Fasciculus tēporum omnes antiquorum cronicas complectēs

Bibliotheca Fuldensis
Fuldae

Tabula

Tabula breuis ⁊ vtilis sup li/
bro illo q̄ dicit Fascicl's tpm.
Et vbi inuenitur punctus an=
te numerum. est in primo late/
re folij. vbi vero post in secun/
do latere. incipit feliciter

A

Habacuc ꝓpheta minor .xxi
Abdias ꝓpha .xvij
Abdon iudex xij.
Abdon ⁊ Seynen mr̄es .xlv
Abdo ꝓpheta .xiiij
Abel ꝑmus martyr ij.
Abya rex iuda xiiij.
Abyathar p̄otifex xij.
Abimelech iudex xi.
Abraham nascitur inchoans
terciam etatem .vij
Abraham morit̄ .viij
Achas ex iuda xviij.
Achias ꝓpha .xiiij
Acies ignee sup hierl'z .xxx
Acies ignee vise sunt lvi.
Achon ciuitas capitur lxxxij.
Adam prim⁹ homo ij.
Adam morit̄ iij.
Adamarus cluniacen̄ .lxix
Adeodatus papa .lx
Adulphus imperator .lxxxiij
Adrianus impator .xli
Adrianus prim⁹ pp̄ .lxiiij
Adrianus secūdus pp̄ .lxvij
Adrianus tercius papa eodē.
Adrianus quartus papa.lxxij
Adrianus quintus pp̄. lxxxij
Adrian⁹ cronograph⁹ .lxxiij
Agmenon capit troyam .xij
Agapitus ꝑm⁹ papa .lv
Agapitus secūdus pp̄ lxix.
Aggeus ꝓpheta xxij.
Agatho papa lx.
Agatha ẏgo ⁊ martir .xlv
Agnes ẏgo ⁊ martir .xlvij
Ahab rex israel .xv
Alanus doctor .lxxxiij
Albertus magnus lxxx.
Albert⁹ imperator ꝑm⁹ lxxxiij.
Albert⁹ scōs imperator lxxxvij.
Alcboranus cōponit lvij.
Alexius vir sanctus .xlix
Alexāder magnus xxvi.
Alexander pontifex .xxxij
Alexander imperator xliij.
Alexander de balis lxxx.
Alexander de villa dei .lxxxi
Alexander ꝑm⁹ papa .xli
Alexāder secūdus papa lxxiij.
Alexāder tercius papa .lxxviij
Alexāder q̄rtus papa .lxxxi
Alexander q̄nt⁹ papa .lxxxvij
Almani pugnant .lxxviij
Almani insignes ⁊c .lxix
Alphoncius rex castelle lxxxi.
Amelech deletur .xiij
Amazonū regnū oritur .vi
Amazias rex iuda xvi.
Ambrosius doctor .xlix
Amon pater amonitarū .vij
Amon rex iuda xxi.
Amos abbas .xlvij
Anacletus papa .xli
Ananias .xxi
Anastasia virgo .xlvij
Anastasius imperator lij.
Anastasius scōs impator . lxij
Anastasius primus papa .l
Anastasius secūdus papa .lij
Anastasius terci⁹ papa .lxxvij
Anaxagoras pha .xxiij
Ancelmus epūs .lxxij
Andreas apls xxxix.
Anglia capitur .xij
Anglia ad fidem cōuertit̄ xliij.
Anglia in flore lij.
Anglici cū britonib⁹ .lxxxvi
Anicetus papa .xliij
Annona de celo pluit .lxvi
Annona de celo pluit .lxx
Antheros papa xliij.
Antiochia condit̄ xxvi.
Antigonus rex syrie .xxvij
Anthonius ꝑm⁹ impator .xlij
Anthonius caracalla .xliij
Anthonius macroni⁹ eod̄.
Anthoni⁹ abbas xlvij.
Anthonū corpus inuēit̄ liij.
Appollonia virgo ⁊ mar.xlvij
Appollo .ix
Appollinaris eps .xlij
Appollinaris mar. .xxxix.
Apuleus phūs xxv.
Aquarum inundatio lxxxiiij.
Aquilla interpres xli.
Aquisgrani peregrinatō lxiij.
Aaron ꝑmus p̄otifex .x
Aratbor poeta .lv
Arbatus rex medorum xvij.
Archadius impator .l
Archelaus mgr̄ socratis.xxiij
Archita philosophus eod̄.
Arcturus rex britanie lij.
Argus rex .ix
Aristoteles philosoph⁹ xxv.
Aristobolus iudeus xxx.
Arnulphus epūs .liij
Arnulphus dux lotho'. lix.
Arnulphus archiep̄s . lxxxiij
Arphaxat rex medor xxij.
Arrius hereticus xlvij.
Assumptio beate marie xlviij.
Astronomi marūmi lxxxiij.
Athanasius ep̄s xlvij.
Athlas astrologus ix.
Attyla rex hunor .li
Augustus imperator .xxxiij
Augustus ep̄s xlix.
Augustus venerabilis lvij.

B

Benedict⁹.i.papa lvi.
Benedict⁹ papa.ij. ix.
Benedict⁹.iij.pp̄ lxvi.
Benedict⁹ q̄rt⁹ pp̄ .lxviij
Benedict⁹.v.pp̄ lxix.
Benedict⁹.vi.papa .lxx
Benedict⁹.vij.papa eod̄.
Benedictus.viij.pp̄ lxxi.
Benedictus nonus .lxxij
Benedictus decimus .lxxiij
Bñdictus.xi.papa .lxxxiij
Bñdictus.xiij. .lxxxiiij
Benedictus xiij. lxxxvi.
Berengari⁹.i.impator lxxiij.
Berengrius.ij.impator. lxix
Berengari⁹.iij.impator eod̄.
Berēgarius q̄rtus īpator .lxx
Berna ciuitas imperial' lxxix.
Bonifacius prim⁹ pp̄ .li

Tabula

Bonifacius.ij.papa' .lv
Bonifacius tercius papa .lviij
Bonifacius quartus pp̄.lviij
Bonifacius q̄nt⁹ pp̄ lviij.
Bonifacius sext⁹ pp̄ .lx
Bonifacius.vij.pp̄ lxviij.
Bonifacius octauus .lxx
Bonifacius.ix. pp̄ .lxxviij
Bonifacius archiepc̄s lxij.
Bonus vel donnus pp̄ .lxx
Burgūdiones orti sūt. xxviij
Burgūdi fiūt christiāi .xlix

L

Calixtus.i.pp̄ .xliij
Calixtus.ij.pp̄ lxxv.
Calix⁹.iij.pp̄. lxxxix
Celestinus primus pp̄. .li
Celestinus scōs pp̄ lxxvi.
Celestinus terci⁹ pp̄ .lxxix
Celestinus.iiij.pp̄ lxxx.
Celestinus quintus pp̄ lxxxij.
Cerdo hereticus .xlij
Clemēs.i.papa. xl.
Clemēs scōs papa .lxxij
Clemēs tercius pp̄. .lxxix
Clemēs quart⁹ pp̄ lxxxi.
Clemēs q̄nt⁹ papa lxxxiij.
Clemēs sext⁹ papa lxxxiiij.
Clemēs.vij.papa .lxxxvi
Cletus martir z papa .xl
Cometa apparuit xlvij.
Cometa apparuit .lij
Cometa apparuit .lvij
Cometa apparuit lxv.
Cometa apparuit .lxxxiij
Cometa apparuit .lxxxvij
Cometa apparuit. .xc
Comitatus sabaudie lxxx.
Conciliū antiochenū xlvi.
Concilium carthaginē. li.
Conciliū aurelianēse .liiij
Conciliū lateranēse .lxxx
Cōciliū lugduñ. lxxxi.
Conciliū viennēse lxxxiij.
Concilium ꝯstantiēse lxxxvij.
Cōciliū basilienſe lxxxviij.
Conradus vel hugo lxviij.
Cōradus pm⁹ impator .lxxij
Cōradus scōs impator lxxvi.
Constantinus.i.impera.xlvij
Cōstātin⁹.ij.impator .xlviij
Cōstantinus tercius īpa. lix.
Cōstātin⁹ q̄rt⁹ īpator lx.
Cōstātin⁹ q̄ntus impator.lxij
Cōstātin⁹ sextus īpator .lxiiij
Cōstantin⁹ pmus papa lxi.
Constātin⁹ scōs pp̄ lxij.
Cōscientia pura lxxxviij.
Cōtra pl'itatez bñficior.lxxxi
Corpa triū regū .lxxxvij
Corpus gigantis lxxij.
Chorisantes lxxi.

B

Dadan fili⁹ regma iiij.
Damasus p⁹ pp̄ .xlix
Damasus.ij.pp̄ lxxij.
Dani idolatriā postpo . lxix.
Decius impator .xlv
Demus papa .lx
Deusdedit papa lviij.
Diluuiū in achaia viij.
Dyoclecianus impator xlvi.
Dyonisius papa eodē.
Dominic⁹ ordinis p̄di. lxxix.
Donatiste hereici .xlviij
Dulci⁹ hereſiarcha lxxxij.

E

Ebdōade daniel xxiiij.
Eccia magōbgen. lxx
Episcopat⁹ quinq;. .lxv
Era quid sit .iij
Era romanor .xix
Era grecor xx.
Era christianor .xxxv
Era machometi lviij.
Era alphonsi lxxxi.
Euaristus papa .xli
Eugeni⁹ prim⁹ papa lix.
Eugeni⁹ secūdus papa lxv.
Eugenius terc⁹ papa lxvi.
Eugenius.iiij. papa lxxxviij.
Eusebius papa .xlvij

F

Fabianus papa .xlv.
Felix pm⁹ pp̄ .xlvi
Felix scōs papa .xlix
Felix tercius papa .liij
Felix quartus papa liij.
Felix quīt⁹ papa lxxxviij.
Festum omnium scōrum . lviij
Festū purificationis ma. lv.
Festū visitatōis marie lxxxvi.
Festū venerabilis sacri lxxxi.
Festū trāsfiguratōis .lxxxix
Festū sci petri ad vincla li.
Festū q̄tuor euāgelista.lxxxiij
Formosus papa lxvij.
Florianus impator .xlvi
Francia in merore lxxxviij.
Franciscus minor lxxix.
Fredericus.i. impator .lxxvij
Fredericus.ij⁹.impa. .lxxx
Fredericus terci⁹ impa.lxxxix
Frisia conuertit. lxi.

G

Gad filius iacob .viij
Gad ꝓpheta xiij.
Gaius impator xxxiij.
Galba imperator xxxix.
Gaius papa xlvi.
Galienus medicus. .xlij
Gallia pene tota vastatur.lxvi
Galienus imperator. xlv.
Gallia ante fuit .lxvij
Gallus imperator xlv.
Gansericus rex wandalor.li
Gasimunda regina .lvi
Gelasius pm⁹ papa .liij
Gelasius scōs papa lxxv.
Gerardus epc̄s .liiij
Gerardus dux bauarie .lxv
Gerardus groet lxxvi.
Germania ad fidē xc̄ lxij.
Germanus capuan⁹ epc̄s.liij
Germanus parisiensis .lv
Germanus erulatur .lxij
Gertrudis abbatissa lix.
Gilla ꝙgo prudētissima lxvi.
Gla laus xc̄ edit. .lxvi
Gordianus impator .xlv
Gothorū regnū cessat .lxiij
Gratianus monach⁹ .lxxvij
Grando maxima . xlvij.
Greci pereūt miserablr xij.
Gregorius epc̄s lingonien . lv

Tabula

Gregorius thuroneñ lxvi.
Gregorius filius gordiãi lvi.
Gregorius nazanzenꝰ xlviij.
Gregoriꝰ magnꝰ papa lvij.
Gregorius scõs papa lxij.
Gregorius tercíꝰ papa lxij.
Gregorius quartus papa lxv.
Gregorius.v.papa lxx.
Gregorius.vi.papa .lxxij
Gregorius.vij.papa .lxxiiij
Gregorius.viij.papa lxxviij.
Gregorius monus papa lxxx.
Gregorius.x.papa lxxxi.
Gregorius.xi.papa .xxxvi
Gregorius.xij.papa .eodem
Grossa tempora trudia vi.
Guilhelmus abbas .lxxij
Guilhelmus puer. .lxxvij

Hh

Haitanaricus rex xlix.
Hanibal senior .xxviij
Hanibal atrocissimus .xxx
Hebion hereſiarcha .xl
Hetacon stoycus xxxiij.
Hector ꝓmogenitus ꝓami.xij
Helena rapit xij'
Helena regina xxxviij.
Helena mater cõstãtini xlvij.
Helena transfertur. lxvi.
Helias tesbytes xv.
Heliodorus ītrat templũ.xxx
Helizeus ꝓpheta .xvi
Helizeus moritꝰ .eodẽ
Helizei ossa transferũt lij.
Henricus dux saxonũ .lxix
Henricus primꝰ impator.lxxi
Henricus.ij.impator lxxij.
Hẽricus tercíꝰ impator lxxiiij.
Henricus q̃rtꝰ impator .lxxv
Henricus.v.impator .lxxix
Henricus.vi.impera .lxxxi
Henricus.vij.impator lxxxij
Henricꝰ iota theologꝰ lxxxvi.
Henricus de hassia eodẽ.
Heraditus cerebrosus .xxiiij
Herasistratus medicꝰ .xxviij
Hercules anteũ vicit .x
Hercules ilium vastat xi.
Hereſis phariseorum xxxij.
Hereſis nicolaitarum .xl
Hereſis acephalorum. lij.
Hereſis wicleff ꝛ hus lxxxvi.
Hereſis adamitarum eod.
Hereſis imaginũ .lxij
Hereſis feliciana .lxiiij
Hereſis berengarij .lxxiij
Heribertus archiepꝰ .lxxi
Hermes trimegestus xxv.
Hermes translatus. lxvi.
Hermigildus lvij.
Herodotus historiogra.xxiiij
Hestilius tragediographꝰ.eo
Hella auguriatrix .lxxij
Hibernia conuertit xlviij.
Hieu propheta lij.
Hilariꝰ epꝰ pictauen .lxviij
Hilarius epꝰ arelaten. li.
Hildericus rex monachꝰ lxiij.
Hiereneus epꝰ lugdun. .xl
Historia vt cicero dicit .iij
Historia de ydolo. .xi
Historia libri iudicũ .eod
Historia libri ruth xij.
Historia.iij.libri regũ .xiij
Historia libri esdre .xj
Historia libri iudith .xxiij
Historia thobie xix.
Historia libri exodi .ix
Historia euãgelica xxxiiij.
Hieronimus presbyter .xlix
Hieronimus obijt .li
Hierusalem permittẽte.lxxviij
Hierusalem capta fuit .lix
Hierusalem restaurat xli.
Hierusalem destruitur. xxx.
Hierusalem reedificat xxiiij.
Hieremias ꝓpheta xx.
Hieremias in egipto xxi.
Holofernes princeps .xxiij
Homerus poeta xxvi.
Honan filius iude vij.
Honoldus rexbaptizat .lxv
Honorius primꝰ pp̃ .lix
Honorius secũdꝰ papa .lxxvi
Honorius tercius pp̃ .lxx
Honorius q̃rtꝰ papa, lxxij.
Hus ꝛ hul .v
Hus filius nachor .vij
Honorius impator l.
Hormisda papa .luij
Horribile faciũ .lxiij
Hospicius lxvi.
Hostiensis ciuitas cõdit .xxi
Hugo cluniaceñ.abbas.lxxv
Hugo descõ victore .lxxvij

J

Iacob filiꝰ ysaac .viij
acob moritur xl.
Jacobus minor apls .xxxix
Jacobus maior apls xxxviij.
Janus rex ytalie x.
Japhet filius noe iiij.
Jecthan filius heber. v.
Jeremias propheta xx.
Jherichoextruitur .xv
Jesus sydrac .xxix
Jesus cristus nascit .xxxv
Ignatius doctor glosus .lij
Imperiũ bipertitũ fit lxiij.
Imperium transfertur .lxx
Imperatores romani .xxxiiij
Innocẽtius primus papa. l.
Innocẽtius scõs papa .lxxvi
Innocẽtius tercíꝰ papa lxxix.
Innocẽtius quartꝰ pp̃ .lxxxi
Innocẽtius.v.papa .lxxxij
Innocẽtiꝰ.vi.papa .lxxxv
Innocẽtiꝰ.vij.papa .lxxxvij
Innocentius.viij. lxxxix.
Inuentio scī michaelis .liij
Inundatio pluuiaꝝ .lvij
Joachim ꝛ anna clarẽt xxxiij
Job vir sanctus. .ix
Johãnes baptis.nascit xxxiij.
Johãnes bap. decollat.xxxvi
Johãoes euãgelista xl.
Johannes crisostomꝰ l.
Johannes heremita .xlix
Johannes damascenus .lij
Johãnes elemosinarius lvi.
Johannes tungren. lvip.
Johannes anglicus lxvi
Johannes scotus. .lxvij
Johannes scotus lxxxiij
Johannes andree .lxxxij
Johannes gerson. .lxxxvij
Johannes cassianus. .li
Johannes de tpib lxxvi.
Johannes monteuil lxxxiij
Johãnes ō rupescissa lxxv.

Tabula

Johannes rusburch lxxxvi.
Johannes dux burgun/
die .lxxxviij
Johannes de capestra/
no lxxxviij.
Johãna regia frãcie .lxxxi
Johãnes balestarij .lxxxvij
Johannes sozeth. lxxxix.
Johãnes.i.papa .liiij
Johãnes pp̃.ij. .lv
Johes tercꝰ pp̃ lvi.
Johãnes.iiij.papa .lix
Johannes quintus papa lx.
Johãnes sextꝰ papa lxi.
Johãnes septimꝰ papa lxi.
Johannes octauus pp̃. lxvij
Johãnes.ix.papa .lxviij
Johannes.x.pp̃ .lxix
Johannes.xi.papa .lxix
Johannes duodecimꝰ. lxix.
Johãnes tredecimꝰ papa .lxx
Johannes decimusquar/
tus papa' lxx.
Johãnes.xvꝰ papa lxx.
Johes.xvi.papa lxx.
Johannes.xvijꝰ.pp̃. lxx.
Johãnes xviij.papa. .xxi
Johannes.xix.pp̃. .lxxi
Johannes.xxꝰ.papa. lxxi.
Johannes.xxiꝰ.pp̃. .lxxxvij
Johannes.xxij.papa lxxxiij.
Johes.xxiijꝰ.papa .lxxxvij
Jobel propheta xvij.
Jonas propheta. .xviij
Jonichus filius noe .v
Jordanus teuthonicꝰ .lxxxij
Joseph filius iacob. .viij
Joseph venditus ẽ viij.
Joseph moritur. .ix
Joseph sponsus beatema/
rie .xxxiij
Josephꝰ historiogra. xxxix.
Jouinianꝰ imperator xlviij.
Jsrahel in flore. .xiij
Jsrahel sine rege. xvij.
Juba rex iugulat xxxij.
Jubileus instituit .lxxxij
Jubileus mutat. .lxxv
Jubileus mutatur lxxix.
Jubileus celebratur. .lxxix
Judas machabeus xxx.
Judea tributaria fit xxxiij.
Judei deuastant puicias .xli
li.
Judei plures.
Judei expellunt lxxxij.
Judei cõbusti fuerunt lxxxiij
Judeus quidam .lxxxi
Jodocus heremita lx.
Julianus occisor paretũ. .xl
Julianus impera. xlviij.
Julius cesar xxxij.
Julius papa. .xlviij
Justina imperatrix xlviij.
Justinianus pmꝰ ipera. liij.
Justinianꝰ.ij.imperator .lxi
Justinianꝰ iterato lxi.
Justinꝰ primꝰ impera .liij
Justinꝰ scdꝰ imperator .lvi
Justinus phs .xlij
Juuenalis .lij

K

Karolus magnus .lxv
Karolus secũdus im/
perator .lxvij
Karolus tercius impera/
tor lxvij.
Karolus q̃rtꝰ impa. lxxxiij
karolus rex frãcie lxix.
karolus marcellus .lxij
karolomannus .lxiij
karolina stirps lxx.
karolphus lxxij.
katherina virgo t mar. .xlvij
katherina desenis lxxxv.
karolus dux burgundie .xc

L

Lacedemon ꝺdit .x
Lacedemoniorum reg/
num xij.
Lacedemones sunt tc xxv.
Lana de celo pluit. xlviij.
Lantfrancus epꝰ .lxviij
Lancea dñi repitur .lxv
Lapis grãdis cecidit lxx.
Laomedon rex troye xi.
Laudo papa lxviij.
Laurentius martir xlv.
Leander gothos ꝺuertit lvi.
Lector quidã paulus .lxxv
Leo primꝰ papa .lij
Leo secũdus papa. lx.
Leo tercius papa lxi.
Leo quartus papa lxiiij.
Leo quintꝰ papa. lxviij.
Leo sextus papa .lxix
Leo septimꝰ papa lxix.
Leo octauus papa. .lxx
Leo nonus papa lxxij.
Leo primꝰ imperator lij.
Leo secũdus imperator lxi.
Leodegarius epũs .lxi
Leonhardus lonioceñ .liiij
Leonhardus heremita .lvi
Leontius cõsularis mr̃ xlv.
Leontius xlvi.
Leonida rex spartãor xxij.
Leonides pr̃ origenis xlij.
Leonilla martir .xlvi
Leonina ciuitas lxvi.
Letania maior instituit lvij.
Leui filius iacob .viij
Leui pater oim leuitar viij.
Lex dat in mõte syna. .x
Lia vxor iacob .viij
Liberpr̃ vinũ inuẽit .x
Liber leuiticus scribitur .x
Liber nũerorum promulga/
tur .x
Liber regũ secundus. xiij.
Librorum impressores inue
ni sunt lxxix.

Tabula

Mirabilia ostigerũt. .lxiiij
Libraria comburitur xxxiij.
Ligurgus phs. .xvi
Linus papa martir. xxxix.
Lipardus discipls remi .liiij
Lodouic⁹ prim⁹ ipe. lxv.
Lodouicus.ij.ipera. lxvi.
Lodouic⁹.iij.impera. lxviij.
Lodouicus.iiij.ipera.lxxxiiij
Lodouic⁹ rex frãcie .lxxxi
Lodouic⁹ olim rex frã.lxxxiij
Lodouic⁹ ducarelatẽ.lxxxvij
Londalus vir scũs lix.
Lothari⁹ prim⁹ iperator.lxvi
Lotharius.ũ.ipera. lxix.
Lucanus poeta. xxxvij.
Lucas euangelista xxxix.
Lucretia feia nobilis .xxiij
Luci⁹ imperator xlv.
Lucius primus pp̃ xlv.
Lucius secũdus pp̃ lxxvi.
Lucius terci⁹ papa lxxviij.
Ludgerus epũs lxij.
Ludi scenici instituũtur. xxv
Ludulph⁹ cartusien lxxxiij.
Ludus scacor reperit .xxij
Lugdunũ cõditur. .xxxiij
Luna in sanguiem ꝛc. lxxi.
Luppold⁹ dux austrie lxxxvi.

M

Macedonũ regnũ .xviij
Macrin⁹ ipera xlij.
Magũtia affligit lxvi.
Magũtia capit lxxxix.
Maiol⁹ abbas clũiacẽ. lxix.
Malachias ꝑscũs lxxv.
Manicheor hereſis .xlvi
Marcus agrippa xxxiij.
Marcus ãthoni⁹ ipera xlij.
Marcus.ij.pp̃. .xlviij
Marcellinus papa xlvij.
Marcion hereticus .xlij
Maria ꝙgo nascit xxxiij.
Maria magdalena .xl
Maria egiptiaca .xlvi
Maria ō oegnies lxxix.
Macedonius heretic⁹.
Martha sor magdalene.xl
Marthella pediſſeq .lx
Martin⁹ papa prim⁹. lix.
Martinus papa.ij. lxvij.
Martinus papa.iij. lx x.
Martinus papa.iiij. .lxxxij
Martinus papa.v lxxxvij.
Martin⁹ cronographꝰ,lxxxi
Martinus epiſcopus thuro/
nẽſis .xlix
Matheus apl's xxxix.
Mathias apl's xxxix.
Mathildis comitiſſa .lxxiij
Mauricius cũ so.ſuis xlvi.
Mauricius impera. .lvij
Maurus diſcipulus sãcti be
nedicti. .lv
Maximus epũs .xl
Maximin⁹ impera. xliij.
Maximus epũs. l.
Meander samarites .l
Mediolana ꝙdit .xxv
Melchiades papa .xlvij
Melchiſedech rex .vij
Menander comicus xxvi.
Menodemus phs xxvi.
Menelaus xxix.
Meretrix infãtes peperit .lij
Merlinus nascitur de incu/
bo. li.
Merodach pri⁹ rex babi. xix.
Meſſala poeta. xxxiij.
Michabel imperator. lxiij.
Michaelis tẽplũ ꝙstruit lxi.
Micheas ꝓpha xv.
Micheas contra hieruſa/
lem xviij.
Milo de anglere dux .lxvij
Mimenus rex britonuz.lxvij
Minerua viij.
Minutia virgo xxvi.
Miſael. .xxi
Mitridates rex ponti .xxxij
Moyſes nascitur. ix.
Monarchia assiriorꝝ vi.
Monarchia grecorꝝ .xxvij
Monarchia perſarꝝ. xxij.
Mõarchia romanorꝝ xxxiiij.
Monasteria solemnia lxij.
Monasterium scibñdci lxij.
Mons q̃dã maxim⁹ lxxx.
Mõſtꝝ habẽs caput lxviij.
Monſtꝝ in italia .lxx
Monſtꝝ due mulieres lxxij.
Mortalitas maxima. lxxi.
Mures infinite .lxxiij

N

Nabugodonoſor .xxi
Narciſſ⁹ pñiarcha.xliij
Naum prophcta xviij.
Nauta quidam lix.
Neemias xxiiij.
Nemroth princeps. v.
Nero imperator .xxxix
Nerua imperator .xl
Neſtorius hereticus. .li
Nicheforus imperator lxiiij.
Nicolaus epiſcopus xlvij.
Nicolaus prim⁹ papa lxvi.
Nicolaus secũd⁹ papa .lxxiij
Nicolaus tercius papa.lxxxij
Nicolaus quartus papa eod.
Nicolaus quintus pa/
pa lxxxix.
Nicolaus de lyra. lxxxij.
Nicoſtratus dyaconus .xlv
Ninus primus rex aſſyrio/
rum vi.
Ninus quartus rex aſſyrio/
rum viij.
Niniue deſtruitur xx.
Nobilitas quando ince/
pit. v.
Nobilis martir. xlvi.
Normandia conuertit .lxviij

Tabula

Rouergia conuerſ⁹ lxxvij.
Rouatus presbyter. .xlv
Rouatus martyr xlij.
Ruma pompilius. .xx
Rumitor rex ytalie xviij.

O beth de tribu iuda xij.
ccasio troyano. bel'. xi.
Ochosias rex israhel xv.
Ocho imperator xxxix.
Ochus rex persaꝝ. .xxvi
Octauian⁹ imperator. xxxiij
Octaua assumptionis lxvi.
Odericus vir scūs lxxxiij.
Odido abbas cluniacē. lxxiij
Ogerus dux danoruꝫ lxvi.
Olda ꝓphetissa xx.
Olimpias prima xviij.
Olimpias mr̄ alexādri xxvij.
Omogirus prim⁹. cc. .ix
Onesim⁹ ep̄s ephesiorꝫ .xxxix
Oneus rex assyrioꝫ .xiij
Onias pontifex xxvij.
Onias filius simeonis. xxviij
Onias magnus .xxix
Onias pius eod̄.
Ophin filius heli .xiij
Oracius flaccus poeta. xxxiij
Ordo sancti bñdicti liij.
Ordo cluniacen̄ .lxvij
Ordo carthusien̄. lxxiij.
Ordo cistellen̄ lxxv.
Ordo cisterſien̄. lxxiij.
Ordo templarioꝫ lxxxv.
Ordo. s. iobā. bap. .lxxvi
Ordo guilbelmitarū lxxviij.
Ordo dn̄oꝫ teutbōico .lxxix
Ordo scē trinitatis .lxxix
Ordo cruciferorum .lxxx
Ordo celestinoꝫ lxxxij.
Ordo p̄monstraten̄. lxxv.
Ordo canonicus. lxxiij.
Ordo nouoꝫ militū lxxxiij.
Ordo saluatoris. lxxxv.
Ordo grandimoten̄. lxxij.
Ordies q̄tuor mēdicātiū. lxxx
Origenes doctor egregi⁹. xliij
Orosius l.
Os inferni xxiij.

Ostertus leodien̄. .lxxij
Osa samuel ꝓphe. l.
Oswaldus ep̄s .lxx
Othoniel iudex .xi
Otto p̄mus imperator .lxx
Otto secūdus imperator lxx.
Otto terci⁹ imp̄ator eodez.
Otto quartus imp̄ator lxxxix.
Ouidius naso poeta xxxiij.
Ozee ꝓpheta xvij.
Ozee rex israhel .xviij
Ozy pontifex xij.
Ozyas vel azarias xvij.

P achomi⁹ & scūs. xlviij
P achomi⁹ monach⁹ l.
Pafuncius monachus .xlvij
Palladius ep̄s .li
Palmati⁹ m̄ cū vxore .liij
Panthenus stoyc⁹. xliij.
Panthaleon martir .xlvij
Papias ioān̄is auditor. xlij.
Papias .lxvi
Papirius romanus. .xxvij
Parisius miracl̄ ꝓdigit. lxxij
Paschalis p̄m⁹ papa. lxv.
Paschalis secundus pp̄. lxxv
Pascalis vir scūs liij.
Passagium magnū lxxvi.
Passagiū grāde lxxxviij.
Pastores pecoꝫ. .lxxx
Patricius ep̄s .xlvij
Patricius magnus p̄ .l
Patricius martir. xlv.
Patrodus martir .xlvi
Paula senatrix vidua xlix.
Paulinus ep̄s. li.
Paulus & theręci⁹ romā i xxix.
Paulus apls .xxxviij
Paulus prim⁹ heremita .xlvi
Paulus simplex xlviij.
Paulus dyacon⁹. lxiij.
Paulus primus papa lxij.
Paulus. ij⁹. papa. lxxix.
Pauperes ō lugduno. lxxxiij
Phacee rex israel. xviij.
Phaccia rex israel. .xvij
Phalech filius heber l.
Phara virgo sancta lvij.

Pharao nefres rex .ix
Pharao amonophis ix.
Pharao bochoris. ix.
Phares filius iude. viij.
Pharao comes lvij.
Pharus turris ī mari. xxvij.
Pharoneus rex argiuoꝝ vij.
Pax vniuersalis .xxxix
Pax ecclesie reddita⁹. .xvij
Pax prima eccl'ie .xliij
Pelagius prim⁹ papa. .lvij
Pelagius secundus papa. lvij
Pelagius hereticus. .l
Peregrinus ep̄s .xlij
Peregrin⁹ quidā occidit. lxxi
Permenides ph̄s. .xxiij
Perpetuus episcop⁹ lij.
Persecutio prima eccl'e .xxix
Persecutio scda eccl'e .xl
Persecutio tercia eccl'e .xli
Persecutio quarta eccl'ie .lxij
Persecutio. v. eccīe. xliij.
Persecutio sexta eccl'e xliij.
Persecutio. vij. eccl'ie. .xlv
Perseeutio octaua eccl'ie .xvi
Persecutio noua eccl'e .xlvi
Persecutio decima eccl'ie eod̄.
Persecutio. xi. eccīe. .xlviij
Persecutio. xij. eccīe eodē.
Persecutio item̄ i affrica liij.
Pestilentia maxima xxxi.
Pestilentia magna. lxxiij.
Pestilentia grauis xxvij.
Pestilentia sacri ignis. lxxvij
Petreius sepfodit. xxxiij.
Petrōella filia sci petri xxxviij.
Petronius ep̄s. li.
Petrus apls & papa .xxxviij
Petrus martir xlvi.
Petrus damascenus lxij.
Petrus damianus lxxij.
Petrus damianus. .lxxiij
Petrus alphonsus. lxxv.
Petrus abelardus .lxxvi
Petrus lombardus. .lxxvij
Petrus comestor .lxxxvij
Petrus tharētasien̄. .lxxvij
Petrus de tharētesia lxx.
Petrus de eliaco lxxxvij.
Pilat⁹ procurator iudee. xxxvi

Tabula

Philo iudeus. .xxxviij
Philippus rex macedo xxv.
Philippus syrie rex .xxxij
Philippus apls xxxix.
Philippus epc̃s .xlij
Philippus pm9 ipator .xlv
Philippus .ij. impator .lxij
Philippus terci9 impa .lxxix
Philometor rex xxix.
Phinees pontifex .xi
Phinees filius bely .xij
Pipin9 p9 rex frãcoꝝ. .lxi
Pipinus fili9 karoli .lxiij
Piscis marinus .lxxxij
Pitagoras phũs .xxij
Pius prim9 papa xxij.
Pius secũdus papa lxxxix.
Placella virgo. xlix.
Plaga horribilis .lxvi
Plato philosophus. .xxv
Plautus eloquens xxix.
Plinius secundus orator .xli
Plotius retor xxxij.
Pluralitas beneficioꝝ. lxxij.
Plutarcus philosophus .xli
Policarpus epũs xlij.
Pompeus trogus. .xlij
Pompeius marcellus ꝛ eod
Pontianus martir eod.
Pontianus papa xliij.
Porphirius phũs xlv.
Portentum ignis ī celo. lxxxv
Possessio ecclesie xlvij.
Potẽtian9 discipl's. s. pe. xxxix
Praxedis virgo. xxxviij.
Praxedis quievit xlij.
Predestinatoꝝ heresis .li
Preiectus ꝛ marin9. mres lxi.
Priam9 quidã nobilis .xlix
Primus ꝛ felician9 mres. xlvij
Priscillianus epc̃s xlix.
Priscus tarquin9 rex. xxi.
Priscus martir xlix.
Priscus martir .xlvi
Priuatus martir xliij.
Probus imperator xlvi.
Prochas siluius .xvij
Processus martir .xxxix
Prodigia magna .xxviij
Prodigia plura .xxxix
Prosper epc̃s lij.
Protbasius martir .xxix
Prothus riacinctus .xliij
Proximus presbyter. xlv.
Prudentius poeta. .l
Ptolomeus sother rex xxxi.
Ptolomeus alexander .xxxij
Ptolomeus cleopatra eodez.
Ptolomeus dyonisius eodẽ.
Ptholomeus rex egipti. xxvij
Ptolomeus philadelph9. xxij
Ptolomeus euergetes .xxviij
Ptolome9 philopator xxviij.
Publius roman9. .xiij
Publius licinius romãi. xxxi
Puella q̃dã. xij. annoꝝ. .lxvi
Puella habuit. v. vulnera .xc
Puer quidam inde9 .lvi
Pueri quidã de almania. lxxx
Pueri sci michael lxxxix.
Pugna sancta orit lvi
Phul rex assirioꝝ xvij.

Quadratus epc̃s xli.
Quatuor coroña. xlvi.
Quint9 repert9 in rure .xxiij
Quintius roman9 xxxij.
Quiriacus epc̃s ꝛ martir xlviij.
Quirinus martir .xlvi
Quintius martir tribun9 xli.
Quintus curti9 phs .xxvi
Quintus scipio roman9. xxxij

Raab vxor salmon .xi
Rachbod9 dux friso. lxij
Radegundis regina lvi.
Rasyn rex syrie xviij.
Rhea virgo eodẽ.
Rebecca mater iacob .vij
Reformatio prima lxvij.
Reformatio magna .lxxxix
Reges iuda incipiunt .liij
Reges israbel incipiunt xiij.
Regina saba xij.
Reginulpha virgo sca lix.
Regma iij.
Regnum iudee restituit. xxxij
Regnũ tartaroꝝ incepit .lxxix
Regulus epc̃s xl.
Regusar rex babilonie .xxij
Remigius epc̃s remen. lij.
Retharedus rex gothoꝝ lvi.
Rex affrice lxxix.
Richardus virdun .lxxij
Ricard9 ō scō victore .lxxvi
Riphat filius gomer iiij.
Robertus rex francie .lxxix
Roboam rex iuda .xiiij
Rodoaldus episcopus lxxx.
Rhodus insula capit lxxxiij.
Roma in meroꝝ xxix.
Roma capita gothis .l
Romanus papa lxviij.
Romani saracenos. ꝛc lxi.
Romeciuitatis incole .xxxiij
Ruben primogenit9 .viij
Rupertus imperator lxxxvi.
Roma destruit lvi.

Saba filius chus iij.
Saba iij.
Sabatha iij.
Sabathaca iiij.
Sabusardach rex babi. .xxj
Sabellius hereticus .lxvi
Sabina martir .xlij
Sadoch pontifex xix.
Sadoch de tribu iuda. xxvij
Safrus rex assyrioꝝ .ix
Saberga abbatissa lvij.
Salathiel dux israhel .xxj
Sale in linea christi. .v
Salomon filius naason x.
Solomon rex pacis xij.
Salmanasser rex assirioꝝ. xix
Salustius crispus xxxij.
Samaria condit .xv
Samson iudex xj.
Samnites xxix.
Sampson epc̃s lvi.
Samuel iudex .xij
Sanctinus epc̃s xl.
Sangar iudex .xi
Sanguis de celo fluxit .lxiij
Sanguis de imagine lxij.
Saraballa templũ xxvi.
Sarai vxor abrabam vij.

Tabula

Haraias põtifex .xxi
Hardanapallus rex xvij.
Haraceni de affrica .lxvi
Haraceni proficiunt .lxij
Haraceni q̃ dñabant̃ .lxix
Haruch filius reu .vi
Hagag rex egipti xiiij.
Haturnus ep̃s tholosan? .xl
Haturnus rex ytalie .xi
Hauinian? ep̃s .xxix
Hauinianus pp̃ .lviij
Haul prim? rex israel .xij
Haulus pſternitur .xxxviij
Haronia cõuertit̃ .xlviij
Hacorũ ludus repit̃ .xxij
Hceptr̃ de iuda auferet̃ .xxxij
Hcipio flaminius xxix.
Hcipio affricanus .xxx
Hcipio naſica xxxi.
ſcipio ſeip̃m iugulauit .xxxij
Hciſma p̃mũ in eccia .xlv
Hciſma ſecũdũ eccie xlviij.
Hciſma terciũ eccie xlix.
Hciſma quartũ eccie .li
ſciſma quintum eccie liij.
Hciſma. vi. eccie lij.
ſciſma ſeptimũ eccie lxi.
ſciſma octauum eccie .lxv
ſciſma nonũ eccie lxvij.
ſciſma decimũ eccie lxix
Hciſma vndecimũ eccie .lxx
ſciſma duodecimũ eccie eod̃.
Hciſma tredecimũ eccie lxxi.
Hciſma. xiiij. eccie .lxxij
ſciſma decimũq̃ntũ eccie .lxxiij
ſciſma. xvi. eccleſie .lxxiij
ſciſma. xvij. eccie .lxxv
Hciſma xviij eccleſie eod̃.
Hciſma. xix. eccie lxxxij.
ſciſma. xx. eccie .lxxviij
ſciſma. xxi. eccie lxxxij.
ſciſma. xxij. eccie lxxxviij.
ſciſma. xxiij. eccie lxxxviij.
ſciſma oritur in imperio .lxxix
Hcitarũ regnũ oritur .vi
Hcotica gens oritur .xxxix
Hcurrin? abbas fuldenſ. lxiij
Hebaſtianus martir .xlvi
Hecta chorizantiũ. lxxxvi
Hecũdus phs xli.
Hedechias rex .xxi
Hedecimmilia martyr. xlviij
Hedes cardinalium .lxxxi
Hella. vxor lamech iij.
ſela filius iude vij.
ſeleucia ciuitas condit̃ xxvi.
ſeleucus rex ſyrie .xxvij
ſellum rex iſrael xvij.
ſellum pontifex .xx
ſem filius noe iij.
ſemeias clarus habetur .xiiij
ſemiramis aſſyrior̃ rex vij.
ſempronianus mr̃ xlvi.
ſempronius romanus .xxviij
ſempronius valerius .xxix
Heneca ſtoycus xxix.
Hẽnacherib rex .xix
Heno imperator̃ lij.
Henones galli xxiij.
Hepte machabei xxx.
Heptem ſapientes xix
Hepte dormiẽtes .xlv
Heptem dor. euigilãt li.
Hepmagita interptes .xvij
Herapia martir .xj
Herapion martir .xlv
Herapion pr̃. xp̃i. mõa. xlvi.
Herapis rex vij.
Hergius p̃m? pp̃ .lxi
Hergius ſecũdus papa .lxvi
Hergius tercius papa .lxviij
Hergius quart? papa .lxxi
Hergius ep̃s plagar? eſt lxij.
Herotinus martir .xxxix
Heruaci? tõgror̃ ep̃s .xlix
Heruile bellũ in ſicilia xxxi.
Herutus ppli israbel .ix
Heru? tulli? roman?. .xxii
Heru? flaccus roman? xxxi.
Herus ſeruor̃ dei titul? lvij.
ſeuera abbatiſſa lix.
Heuerin? archiep̃s colo .xlix
Heuerinus papa .lix
Heth filius adam .iij
ſeltzelo vir ſanct? .lxxvi
ſibilla ſamia .xi
ſibilla delphica xi.
ſibilla frigia .xij
ſibilla erithrea xviij
ſibilla ſamia .xx
Hibilla cumana xxij.
Hibilla heleſpontia xxij.
ſibilla turbitina xxxiiij.
ſiccitas magna .lxxvi
ſidon delet̃ .xxvi
ſigibertus filius regis lix.
Higna horribilia lv.
Hignum crucis apparuit. lxv
ſigna mlta p̃ceſſerũt .lxv
ſolias apud macedoniã xxxix.
ſiluerius pp̃ lv.
ſilueſter primus pp̃ .xlvij
ſiluester ſecũdus pp̃ .lxxi
ſiluester tercius pp̃ .lxxij
ſilunius rex italie .xiij
ſimachus interpres xliij.
ſimachus patricius liij.
ſymeon archiepiſcopus. xlviij
ſimon comes lxxx.
ſimon iuſtus pontifex xxvij.
ſimon filius onie xxix.
ſimon filius matathie .xxxi
ſimon magus .xxxix
ſimon z iudas eodem.
ſimon cleophe xl.
ſimplicius pp̃ lij.
ſigiſmundus impator lxxxvij.
ſimphorianus martir. .xlvi
Himpronianus martir xlvi.
ſindulphus p̃ſbyter lvi.
ſine iudice .xij
ſine rege .xvij
ſynodus nicena .xlviij
ſinodus cõſtãtinopoli. .xlix
ſinodus epheſina lj.
ſinodus calcedoñ. .lij
ſinodus conſtantino. lv.
ſinodus conſtãtinopolita. lx.
ſinodus ſeptima lxiiij.
ſinodus octaua .lxvij
ſiracuſa conditur xix.
ſiricius papa lxi.
ſixtus primus papa xlj.
ſixtus ſecũdus papa xlv.
ſixtus tercius pp̃ lj.
ſixtus quartus papa .xc
ſocrates phs naſcit .xxiiij
ſol decẽlineis reuertit̃ .xix
ſol ī celo immobilis ſtat x.
ſol obſcuratur .lxiiij

Tabula

Sol obscuratur lxxij.
Soles duo apparuerũt. lxxv
Solemnis epũs .liij
Solin⁹ sydoni⁹ doctor .lv
Solita pericla plura .lxxiiij
Sophia nobilis matrõa .xlij
Sophocles poeta .xxiiij
Sophonias ꝓpha xx.
Sores ꝑm⁹ rex egipti .vi
Sostrat⁹ phaꝝ struxit xxvij.
Sothor pp̃ t mar .xliij
Spartani .xviij
Spec'm historiale lxxxi.
Spes virgo t martir .xlij
Spinea corona dñi lxiiij.
Spũsset ũs sup apl'os. xxxviij
Spũs guidõis ml'ta .lxxxiiij
Staislaus eps .lxxxi
Statua marmorea lxxij.
Stella magna in oriẽte .lxi
Stephanus ꝑm⁹ pp̃ xlv.
Stephanus scõs papa .lxiij
Stephanus terci⁹ pp̃ eodẽ.
Stephan⁹ q̃rt⁹ pp̃ .lxv
Stephan⁹ q̃nt⁹ pp̃ lxvij.
Stephanus sext⁹ pp̃ .lxviij
Stephan⁹ septim⁹ pp̃ .lxviiij
Stephanus octau⁹ pp̃ lxix.
Stephanus .ix. pp̃ .lxxiij
Stephanus ptho. .xxxviij
Stephan⁹ eps leodien. lxviij
Stephan⁹ ꝑ⁹ rex vngarie lxx.
Stephã⁹ leodien. abbas. lxxij
Stephan⁹ abbas cisterci. lxxv
Stephanus scũs pz̃ .lxxx
Stigma xp̃i q̃dã ml'r .lxxxvi
Strages hostium .xix
Studiũ vniuersale .lxiiij
Sucvxor iude viij.
Sulpitius biturien̄ lviij.
Sulpicius seuerus l.
Sũma occisoꝝ de ꝓfis. xxvij
Suphene de iaphet v.
Superiores almái lxxxi.

T

Tabernacl'm p̃pat .x.
Tacitus impator .lvi
Taliarandus .lxxxv
Talmyd iudeoꝝ l.
Thare pr̃ abraham vi.
Tarquinus supbꝰ xxij.
Tharsis a quo cilices .v
Tartari ꝓmissione .lxxvi
Thartari deuastãt .lxxx
Thartari inuadũt lxxxij.
Tauran⁹ rex assyrioꝝ xi.
Taurinus eps .xl
Tecla scã ỽgo .xxix
Teglatphalasar rex .xviij
Thelesphorus pp̃ .xlj
Terextiõ rex sichonioꝝ vij.
Tempora grossa vi.
Templũ salomonis xiiij.
Templũ incẽdit xxi.
Templum fundat xxij.
Tẽplum purgat .xxx.
Templũ scẽ sophie .lvi
Templũ destruit lxxxiij.
Templũ in egipto xxix.
Tpa sanguinolenta lxiij.
Tpa cruenta .lxvi
Tpa peccamiosa .lxxxv
Tpa ml'tũ supsticiosa eod
Tpa satis turbulẽta .lvi
Tẽpestas maxima .lxvi
Tẽpus effemiatũ .lxxij
Theodocion interps .xlij
Theodolus eps seduneñ lxij.
Theodolus mar. xij.
Theodoricus arrian⁹ .liij
Theodericus rex lv.
Theodardus abbas .lxix
Theodora martir .xli
Theodorus eps syrie lij.
Theodor⁹ ꝑm⁹ pp̃ lix.
Theodor⁹ scõs pp̃ .lxviij
Theophilus eps .xlij
Theophilus eps .xliij
Theophilus xlvi.
Theophil⁹ q̃ se dyabo .lv
Theodosius impator xlix.
Theodosius .ij. ĩpator .xlij
Therencius roman⁹ xxix.
Therencius comicus .xxx
Terra sancta lxxiiij.
Terremotus maximus li.
Terremotus ꝓtin ui .lij
Terre motus maxim lxxxv.
Terremotus magni .lxxxiij
Tetulianus affricanus .xliij
Tiberius silunus xv.
Tiberius impator xxxv.
Tiberius graccus xxx.
Tiberius scõs impator lv.
Tyburcius mar. xliij.
Timotheus heretic⁹ .li
Timotheus eps .xli
Tytus capit lxxv.
Titus diaconus xxxix.
Titus eps cretẽsiũ eod
Titus filius vespasiani .lx
Titus fili⁹ tragediaꝝ xxix.
Titus liuius historiacus eod
Titus publius roman⁹. xxiiij
Titus quintus .eod
Thobias morit xx.
Togorma fili⁹ gomer iij.
Tola iudex .xij
Thomas apl's xxxix.
Thomas de aquino .lxxxiij
Thomas eps eod
Thomas cantuarien̄ lxxvij.
Tholetum ciuitas .lxxv
Tranquillinus. .xlvi
Translatio marie magd̃ .lxiij
Trãslatio p'imoꝝ lxv.
Translatio sanctoꝝ .lxxi
Translatio imperij .lxxv
Translatio nicolai epi. lxxiiij
Transmigratio xxi.
Tres pueri p̃ijciũtur eod.
Tres soles in celo xxxij.
Tres soles visi sũt lxxxviij.
Tribuni xxiiij.
Trifarius cursus. .lxxxvij
Tripbon puer .xlv
Tripolis capitur lxxxij.
Tripbon rex syrie .xxxi
Troia vastatur xij.
Troianum bellum .xj
Troianus impator xl.
Trois in dardania. .xi
Trophinus eps .xxix
Trophina vxor decij .xlv
Tubat ij.
Tubalchayn malleator eod.
Tuellin⁹ rex vngarioꝝ lxiij.
Tunica dñi reperit .lvij
Thurci de montib⁹ lxij.

Tabula

Thurcidolo quidez lxxxix.
Turris babel .v
Tubal .v

V

Vacat imperium lxxx.
Vagoſ⁹ p̄fectus .xxvi
Valens imperator .xlix
Valentinian⁹ impator xliij.
Valētinus hereticus .xlij
Valentinus papa lxv.
Valerianus martir xliiij.
Valerianus martir .xliij
Valerianus impator xlv.
Valerius maxim⁹ .xxxv
Valerius graccus xxxv.
walbertus vir ſanctus .lxvij
walpurga virgo ſcā .lxxiij
Varro doctiſſimus xxxij.
Vaticiniuz quoddā .lxxxi
Vedaſtus atrebaceñ .liiij
Venetie z padua .xiij
Venetiarū ciuitas lij.
Vētus magn⁹ fuit lxxxiiij.
Vent⁹ horribilis .xc
Veſpaſianus impator xxxix.
wernerus puer ſcūs .lxxxiij
wenzelaus ꝓnceps lxix.
wēzelaus impator .lxxxvi
weſtphalia incipit ꝓuerti lxi.
Vibertus vir ſcūs .lxix
Victorinus .xlvi
Victorinus xlviij.
Victorianus pconſul .liij
Victor miles .xliij
Victor ꝓmus papa xliij.
Victor ſcōs papa lxxij.
Victor tercius papa lxviiij.
Victor .xlvi
Victor cū pluribꝫ .liij
Victor epūs capuanus .lv
Victoria virgo z martir .xlv
Victoria miraculoſa lxxxix.
Vigilius autiſiodoreñ. lxi.
Vigor boiaceñ .liiij
wilhelmus heremita .lxxvij
wilhelmus pariſienſ lxxix.
wilhelm⁹ impator .lxxi
willibrordus epūs lxi.
Vincentius martir xlvi.
Vincentius de valētia lxxxvi.
Vincētius ſpeculator lxx.
Virgilius poeta .xxxiij
Viſiones tondali lxxvi.
Viſiones eliz̄abeth lxxvi.
Viſiones hildegardis lxxvi.
Viſio horrenda lxxvij.
Viſio flebilis .lxxv
Vitalis martir .xxxiij
Vitellianus papa .lx
Vitus z modeſtus .xvij
Vlpian⁹ iuriſlegalis .xliij
Vndecim miliū ꝟginuz .lij
Vngari gēs inculta lxxvij.
Vngari vaſtant romā .lxix
Vngaria ꝓuertit ad fidē lxx.
Vrbanus primus papa xliij.
Vrban⁹ ſecūdus pp̄ lxxiij.
Vrbanus terci⁹ pp̄ lxxviij.
Vrbanus quart⁹ pp̄ lxxxi.
Vrbanus q̄nt⁹ pp̄ lxxv.
Vrbanus ſext⁹ pp̄ .lxxxviij
Vrias ꝓphēta occidit .xxi
Vrſmarius preſul ſcūs lxxij.

X

Xerſes rex aſſyriorū .viij
Xerſes rex perſarū xxiij.
Xpriſtoferus papa lxviij.
Xp̄ūs dñs naſcitur .xxx

Y

Yauan a quo greci dolatria oritur .v
Yſabel vxor achab xi.
Ynach⁹ pri⁹ rex arginoꝝ. xv.
Yoiada pontifex viij
Ypolitus martir xv.
Yrach filius enoch xlv.
Yſaac filius abraham .iij
Yſaac moritur vij.
Yſachar filius iacob viij.
Yſaias nobil⁹ ꝓpheta .xviij
Yſaias martirio coronat .xx
Yſis regina egipti .viij
Yſuar .ix
Yuo ſanctus doctor iuriſ .lxxxv
Yſuardus monach⁹ lxiij.

Z

abulon filius iacob .viij
Zacharias z elizabeth xxxiij.
Zacharias papa .lxiij
Zacharias rex iſrael .xvij
Zamri rex iſrael .v
Zeraia pontifex .xiij
Zelpha concubina iacob .viij
Zenocrates phūs xxv.
Zeuerinus pp̄ z mar. .xliij
Ziptineus dux bohemie lxxv
Zoroaſtes rex bractianoꝝ vi.
Zorobabel rex .xx
Zozimas abbas xlvij.
Zozimus papa l.

Finis tabule

Eneratio7 generatio laudabit opera tua

7 potentiam tuam pronunciabunt. scribitur. ps. cxliij. ¶ Cum non sine multa di/
ligentia: sanctorum patrum studia: temporum decursus supputarunt. non dubi
um quin magna vtilitas ecclesiasticis viris. 7 precipue illis qui ecclesiasticam po
liciam gubernare habent: inde proueniat: nec vlli statui hominum hoc parum prodesse creden/
dum est: si temporata mente ad rerum gestarum hystorias: quas ob diurnam memoriaz studiosi
viri conscripserunt oculos leuent: q̄uis pleriqz id minus perspectent. ¶ Decet namqz viros virtu
osos precedentium facta sepe ad memoriam reuocare: vt bonis exemplis discant dignis operib⁹
insistere. vt in malis valeant perditionis scopulum declinare. ¶ Verum nisi precio sum a vili sepa/
retur: stulta concupiscentia se temptare non valens: in tenebrarum voraginem precipiti cursu
mergeretur. ¶ Ob hoc sancti doctores videntes: q̄ ad intellectum sacrarum scripturarum 7 eccl̄ie
regimen: hystoriarum decursus ex parte necessarius esset. simulqz omniū gestorum congeries in
utilis. cum pro sui magnitudine. tum pro superfluorum 7 vilium factorum repetitione superua
cua quasdam nobis hystorias canonizarunt amputatis fabulis superstitiosis ac genealogiis in
terminatis que ad rem non pertinent. ¶ Hicqz factuz est p̄ maximos eorum labores: vt pene simł
tota temporum hystoria breuissimo studio a quolibet intelligente iam nedum sine labore: immo
cum cordis oblectatione possit incorporari. ¶ Decuit quoqz ad ornatum scripture: vt hac pulchri/
tudine non careat que omnibus gentibus tamq̄z lucerna prefulgida in obscuro loco proponēda
fuit. ¶ Ingenium insuper humanum quod magnifice plura comprehendere faciliter potest: hoc
delicioso prato diuersorum florum priuari non debuit. in quo varia virtutum exempla reperiēs:
factaqz reproba eqz consideres: illa carpere: hec preterire moneretur. ¶ Videre enim supra modum
est delectabile: qualiter primi nostri parentes: ex quibus originem ducimus instituti fuerūt a sū
mo omnium gubernatore ꝺo. deinde quis decursus eorum: quomodo defecit 7 profecit rationa
bilis creatura in sapientia. virtute. potentia. sanctitate. longeuitate. 7 sic de alīs. 7 in omnib⁹ his
diuinum regimen admirari q̄z sit deus mirabilis in creaturis suis: q̄ nunq̄z administrare cessa/
uit illis quos condidit. quanta creatoris longanimitas 7 misericordia. 7 q̄z inscrutabilis diuiꝺ/
rum iudiciorum abyssus. ¶ Hec 7 infinita alia peruolans humana industria pennis quibusdam
interne contemplationis: non solum preterita 7 presentia: sed etiam futura metitur: dum ex simili
bus ad similia progreditur. cui si bona voluntas adiuncta fuerit: tedio quodam incolatus hu/
ius in deū surgit ad laudandum: 7 regratiandum: 7 contemplandum: cupiens dissolui: 7 esse cuꝫ
christo in eternum. ¶ Incepit ergo hec contemplatio ī iocūda contemplatione creaturarum. 7 fi/
nitin feliciori tedio earūdem: 7 appetitu creatoris. iuxta illud. ps. ¶ Quid enim mihi est in celo: 7 a te
quid volui super terram. ¶ Mihi autem adherere deo bonum est. ¶ Hoc forte in preassumpto verbo
idem psalmista nobis persuadere nititur: dicens. ¶ Generatio 7 generatio laudabit opera tua: 7 po
tentiam tuam pronunciabunt. ¶ Quasi dicat. ¶ Per omnia que in mundo casura cernimus: ad te q̄
nūq̄z deficis tēdere debem⁹. ¶ Que vtiqz sententia valde accomoda est ad propositum nostrum. ¶ Cū
enim teste augustino plura in sacra scriptura commemorantur que nihil significant. 7 tamen ne/
cessaria sunt propter ea que aliquid significant necesse est talibus ita vti: q̄uis sterilia sunt: sic̄ illa
que fecunda deuotione immediate in deum mentem nostram subtollunt. alioquin non recte scp
turam legimus in qua spiritussanctus loqui credendus est. ¶ Sunt ergo arida quo ad superficiez
littere: sed grauia quo ad spiritualem intelligentiam. ¶ Que autem ita aliena sunt: vt nequaq̄z spiri
tualiter intelligi possunt. aut non expedit: omni tamen veneratione digna sunt propter finem in
quem ordinantur: qui est scire 7 diligere deum. ¶ Et de hoc genere videtur esse supputatio annorum
que in sacra hystoria diligentissime annotata continetur. ¶ De qua: vt idem ¶ Augustinus testatur:
hoc certissime tenendum est q̄ tanta est diuina auctoritate roborata: vt omo falsissimū sit: q̄cq̄d
ab ea discrepat: vt cū ea omnino concordari nō possit. ¶ Que cum ita sint: mirū valde videtur: cur
sancte scripture tractatores de hac materia intantum sunt diuersi in pluribus locis vsqz hodie. vt
aut omnino aut vix nequeant concordari. ¶ Et redit illa antiqua 7 famosa questio de translatione
.lxx. interpretum: an potius ei standum sit in supputationes annorum: an textui hebreorum: quez

moyses ille maximus ⁊ primus legis promulgator edidit. Hic contriuerunt sancti doctores ingenia sua. ⁊ quilibet pro captu suo dixit quod sensit. Et quia periculosum est de magistrorum eccle iudicare sententijs. vt dicit iheronimus sup danielem. ⁊ nimis laboriosum est omnia retexere. iō beda post alios qui studiosius in hac materia sudarunt: elegit modum orosij qui satis concorditer cum iheronimo ⁊ eusebio ⁊ alijs magis auctenticis de his loquitur. ⁊ dicit ecclesiam hūc modum tenere: licet alios non reprehendat. quare actum videtur vt hec supputatio magis vulgata sit in libris plurimorum postea scribentiuz. Augustinus etiam in. xv. libro de ciuitate dei multa de his tractat. sed satis dissentit a positione bede. q̄ sequebatur exemplaria que tunc magis vulgata fuerūt: vt etiam patet in omelijs suis. ⁊ maxime super psalmos. Positio autem orosij ⁊ bede habet: q̄ a creatione mundi vsq̄z ad natiuitatem abrahe fluxerunt anni. iij^{m} clxxiiij. ſm septuagi/ta. Hebrei minus habent. Mccxxxvi. quia ſm biblias correctas iuxta hebrayc̄ veritatem ab adam vsq̄z ad natiuitatem abrahe sunt anni tantum. Mdccccxlviij. Deinde satis concordāt cū hebreis. lxx. interpretes vsq̄z ad destructionem templi. que vocatur communiter Transmigratō babilonis. Sequentia tempora non habentur ex canonica scriptura: sed ex alijs historijs tā gentilium q̄z iudeorum. Et itez ibi est diuersitas: sed non nimis magna. Simul igitur colligendo ſm bedam a mundi creatione vsq̄z ad christi natiuitatem veniunt anni. v^{m} cxcix. ⁊ hic est mod^{s} eccl'ie. Uñ ysus. Unum tolle datum ad milia quinq̄z ducentis. Nascenti dño beda dat a prothoplasto. De vlteriori discussione huius questionis vide si placet augustinū. vbi supra. ⁊ hieronimum ⁊ alios locis suis. Hic autem quia breuitati studemus: prolixitas ipsa nobis multuz vitanda est. Colligere namq̄z disposuimus iuuante domino ex pluribus libris fasciculuz quendam temporum a mundi creatione vsq̄z ad presens. in quo tam sacrarum scripturarum q̄z diuersarum aliarum hystoriarum facta. tamq̄z in memorali quodam compendiose religabimus. Faciam proinde iuxta sententiam Flori. qō solent qui terrarum situs in breui quasi tabella depingūt ita totam humani generis imaginem: temporumq̄z decursus in pauculis foliis complectar.

Nec mihi conscius sum aliquid me posuisse quod non in fidedignis hystorijs habeatur. aut alijs libris ecclesiasticorum doctorum. siue quod nunc ex eorum dictis aperte sequatur. Vbi aūt dubium fuerit. an sic vel aliter. hoc ip̄m etiam ita vt reperi pari modo annotaui. Et ne ipsa superficies hystorie deuotis tediosa esset/ p̄sepe sententias quasdaz floridissimas applicaui ex sanctorū dictis que deuotionem redolent pariter ac doctrinam. Auctoritatem ergo dantes his quiañ nos laborauerūt. nos pro modulo nostro in labores eorum intrauimus. sparsim hinc inde carpentes quod potuimus. Et vt sciatur quo ordine eos secuti sumus. primo totum tempus veteris testamenti. v^{m} clxij. annorum in quinq̄z etates distinctum reperimus in quodam libello qui ysidoro ascriptus videbatur. vbi multum artificialr procedit deducendo annos mundi vsq̄z ad tempora sua. scz eraclij. qui cepit regnare circa annos dñi. dcxij. sed supputationem suam non ordinauit ſm eram christi. sicut nec orosius. Et hunc sequimur in duabus primis etatibus. similiter ⁊ in duabus sequentibus exceptis paucis. quia textus ſm hebraicam veritatem a natiuitate abrahe vsq̄z ad captiuitatem babilonicam apud nos magis est correctus ⁊ diligentius explanatus. ⁊ ideo sequimur eum/ parum tamen refert. In quinta etate maiorem laborem habuimus ꝓpter niminam diuersitatem hystoriarum. ⁊ veniam precor. quia iam vnum. iam alium ꝓut melius putaui secutus sum. In antem debite singulos annos supputa ui lectori iudicium committo. Lineā aūt assyriorum ⁊ romanorum ⁊ aliorum ex diuersis hystorijs laborioſe satis coaptaui. rogans. vt si cui transcribere placuerit diligenter obseruet spacia ⁊ numerum correspondentem. ne longi^{s} aut strictius ponat q̄z exemplar habet. alioquin ⁊ labor peribit ⁊ fructum non reportabit. eritq̄z op^{s} eo mendosius quo compendiosius nisi hoc studeat diligenter obseruare. Si autem debite. qō facile arbitramur hec incorporauerit non modicam ei prebebit illuminationem ad intelligendā sacram scripturam ⁊ libros augustini ⁊ hyeronimi. ⁊ orosij. ac aliorum ⁊c. si vera sunt que in pluribus libellis scripta reperimus. Porro in sexta etate sequimur cronicam martini ⁊ vincentij qui compendiose proceduntvsq̄z ad tempora sua. Post eos per annos fere. cc. sequor notabilem librum quendam cuius auctorem nescio qui pene vsq̄z ad tempora sua extēditur. Que autem de post acta sunt memorie digna sicut audiuimus ⁊ vidimus fideliter prioribus supposuim^{s} Que

omnia ī sequentibus summa breuitate patebunt. Modus autem procedendi planissimus est. ꝛ grossiciei rusticane adeo amicus vt in pariete quidem depingi eo quod ilico sine omni dif/ ficultate intuentibus se offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cum nominibus persona rum debitis pro quolibet tempore. ꝛ infra ꝛ supra lineas duas. quarum superior cum numero suo descendit ab adam vsq; ad christum iuxta seriem predictorum significās. vt quicquid ex ad uerso illius numeri scriptum sive superius sive inferius etiam circa illa tempora factum verisi/ militer credatur. Secunda linea id est inferior retrorsum ascēdit a christi natiuitate vsq; ad mū di creationem. vt eadem facilitate vnico numero inspecto sciatur quot annis hoc aut illud fer̄ sit ante christi natiuitatem. Quod ideo sic ordinauimus. quia hec cera magis solemnis est apud nos. ꝛ citius solet requiri. Post christum simul ambe descendunt ad tempora nostra paulatiz cre scendo. ita vt superior semper ostendat etatem mundi. ꝛ inferior etatez christi. quod planissime patebit locis suis. Et quia ex multis libris mendose scriptis modum hunc non leui labore ad li neam veritatis correximus obsecramus pro christo lectorem ne insciuiliter manum ad corrigen dum hanc annorum supputationem apponat: nisi prius toto opere perspecto. Quod non ideo dicimus quasi nusquam ibi errauerimus: sed ad auisandum de nimia diuersitate doctorū in hac ma teria. ꝛ frequenter positio vnius est inuolutio alterius. Vbi autem errorem inuenit: clemēter ig/ noscat et corrigat ex predictis quos sequimur. Facile enim in numeris erratur. ꝛ sepe negligēter describuntur. ꝛ negligentius emendantur. vt dicit augustinus. xv. libro de ciuitate dei

Finit prologus.

De numero qui in sequentibus per	i.	x.	c.	D.	
litteras exprimitur hec considera	ij.	xx.	cc.	ij^{m}.	
J monos. v. q̄nqz. x. denes. du. xx vigēos	iij.	xxx.	ccc.	iij^{m}.	
xl. duplat idem. triplicat lx. l. q̄z sola	iiij.	xl.	cccc.	iiij^{m}.	
Quinq̄ginta facit. lz nonoginta dat. xc	v.	l.	d.	v^{m}.	
C dat centenos. sed q̄ngētos nbi dat d.	vi.	lx.	dc.	vi^{m}.	
Dc. sexcentos. M. mille. c. si p̄sit aufert	vij.	lxx.	dcc.	vij^{m}.	
C entū. sic numerū debes conscribere totū	viij.	lxxx.	dccc.	viij^{m}.	
	ix.	xc.	dcccc.	ix^{m}.	
	z̄c		vel. cM.	z̄c	

Prima etas Adam

Fasciculus temporum

vēs antiquorum cronicas cōplectēs incipit feliciter

Dies pm⁹. In quo deus fecit lucem. z diuisit lucem a tenebras.

Dies scōs. In quo fecit deus firmamentū z diuisit aq̄s ab aquis.

Dies terci⁹ In quo cōgregauit ds aq̄s in vnū locū z apparuit arida

Dies q̄rt⁹. In quo fecit deus solē z lunaz z stellas. z posuit eas in firmamento. zc

Dies q̄nt⁹ In quo fecit deus pisces z volucres. z cete grandia ex aqua

Dies sext⁹. In quo fecit deus bestias z homi/nem.

Dies vii⁹. In quo requieuit deus ab vniuerso opere quod patrarat.

A principio creauit deus celum z terrā. Dicit beat⁹ augustin⁹ sup gen. q̄ maior est h⁹ scripture auctoritas q̄z oīs humani ingenii perspicacitas. Et q̄r de tempore hic principaliter intendimus principiū tpis breviter tā gere placuit Vñ est aduertendū sm doctores. q̄ q̄tuor coeq̄ua i principio creata sūt a ds ex nihilo. in q̄ relucet creatoris summa potentia. Hec āt sunt. celū empyreū angelica natura materia q̄tuor elemētoz. z tēpus. Et hoc vocāt op⁹ creatōis. q̄ fcm fuit an oēm diē. Post sequitur opus distinctōis in quo relucet summa creatoris sapientia. q̄ factū fuit in tribus dieb⁹ pmis. Deinde sequitur op⁹ ornat⁹ in q̄ relucet creatoris summa bonitas. q̄ factū fuit in trib⁹ dieb⁹ seq̄ntib⁹. vt patet clare gen. i. Septima āt die requieuit ab omni opere q̄ patrarat. nō q̄si opando lassus. sed nouam creaturā fa[cere]

Anno mundi 1

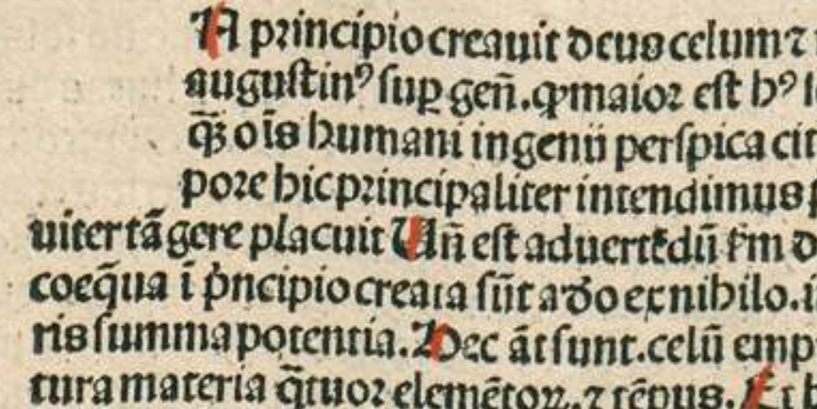

filios z totidē filias

XIDXDVA

Adā vir scūs cū cet⁹ dieb⁹ vite sue pphetie spū claru. penitentiam

A Anno primo mundi die sexta formauit ds adam īagro damasceno z eū de coste eius collocās eos īparadiso vt operarent⁹ z custodirent illum. precepitq̄z eis ne de fructu ligni gustarent sub pena mortis. Eodem die cū peccassēt statim eiecit eos de paradiso in terram maledictōnis. vt in sudore z erumna viuerent: donec morerent⁹. zc. vt patet gen. i.

Humanū genus ideo ex vno homīe deus īstituit. vt commendaret. cōq̄ ei grata sit in plūbus vnitas. que consideratio multum electis prodest. sanctis angelis in eterna pace sociandis. Verum tanta immanitate pecandi defecerunt homines: vt rutius atq̄z pacatius inter se bestie viuerēt. Neq̄z enim vmq̄ inter se leones. aut inter se draconesqualia homines bella gesserunt. Vinculum concordie diligit deus. Hec augustinus de ciuitate dei.

Ciuitas terrena ab homicida cayn incepit vsq̄z ad homicidam lamech

magnam ac diuturnam fecit. filiis suis precepta iusticie dedit. precipiens: vt a consortio cayn ac filioruz eius omnino abstinerēt. nec cum eis matrimonia iungerent. Dic prim⁹ noster parens vno peccato a paradiso nos expulit. sed sancta cōuersatōne sua ac penitentia exemplū nobis dedit ad regni celestis gaudia remeandi qui autem hoc non sequitur. de primo iuste conqueri non poterit

cere cessauit. cui us materia vel similitudo non precesserit. Nō ātē Jo. v. Pater meus vsq; modo operatur: ⁊ ego operor. intelligit de cōtinua vniuerse creature administratione. q; q; dō con/didit: ptineret gubernare nō cessat. ⁊ i h relucet creatoris sūma perfectio. quia sibi soli sufficit. nec eget creaturis. sed potius econtra. q; virtus creatoris est causa subsistendi oī creature. ⁊ hē q; sep tima dies vesperam non habet. De his plenius vide magistr. ij. sētētiarū. ⁊ doctores desup copi/ose scribētes. Porro sequens tempus licet deū nobis ostēdat q̄ad hec q̄tuor p̄dicta. sc; summaz potentiā. sapientiā. bonitatē. ⁊ p consequens summam perfectionem. tamen specialius ostendit diuinam miam ⁊ iusticiam. iuxta illō ps. Misericordiam ⁊ iudicium cantabo tibi domine. Et iterū. vniuerse vie dñi misericordia ⁊ veritas. Misericordia tamen scriptum tenet. q̄diu viato/res sumus. que nulli petenti veniam negat

Eras plurimas diuersorum regum. gentium. aut op̄z magnificorum. aut p̄sonarū sublimi um bincinde ānotaui. quibꝫ vtunt astronomi in suis calculationibus ab adam vsq; ad alphon/tium. Et nota q̄ era est tempus famosum alicuius gentis vel secte. incipiens ab aliquo effectu q̄ est nobil' bonitatis vel malicie. Et vulgariter potest dici datum. iuxta qō publice cōscriptōes fiūt Unde ⁊ sanctus leo huius noīs primus. frequenter huic termino era vtit in epistolis suis

Historia (vt cicero dicit) est testis temporum. lux veritatis. magistra vite. nuncia vetustatis Utilissimum ergo est historias plures nosse atq; in his versari. vt aliorum exemplo vtilia sequi. no xiaq; vitare possemus

CXXX	CCCCXXXV	DCXXV
Seth vixit an dcccc xij	Enos vixit an dccccv.	Caynaz vixit an dcccct.

Iste seth natus est. cxxx. Iste enos cepit inuocare nomen domini. forte aliqua verba depreca ānoade. quoz moyses p toria inuenit. aut imagines fecit pro colendo deo. sicut mō fit in eccl'a. termisit. c. quibꝫ luxit abel in valle plorationis p̄pe ebron Augustinus. xiij. libro de ciuita. dei Ipse etiam p oleo mie impetrando paradisū adit Fecerūt itaq; ciuitates duas amores Iste abel p̄m⁹ martir eccl'az ichoauit. q; ī gra mortu⁹ fuit duo. terrenam. sc; amor sui vsq; ad cō Hi eī ab adam inchoata fuisset: non foret cōtinuata temptum dei. Celestem vero. amor Hic ꝑm aug⁹. ciuitatē dei p̄didit. cui⁹ p̄mus ciuis fuit Et dei vsq; ad contemptum sui. Denicz quia iustus fuerat: deus eius oblationem acceptauit illa in seipsa. hec in dño glori

Enoch. In hoc enoch. cayn su/am dedicauit ciuitatē. ꝛz vix. iiij. viros scriptura

Irath — māa/neel. — matusael

riat Illa que rit ab homi/nibus glaz.

dicat tunc fuisse. q; nōoēs numerauit qui tunc esse poterāt. sz il los tantum nomīare necesse putauit. q̄s suscepti operis ratio postulauit. Iste cayn sceleratus primo ciuitatem condidit terrenā in qua suos posuit p̄pter timorem. eo q; rapinas ⁊ violentiā exercebat. vnde suspicat sibi talia reddenda qualia faciebat. ideo ī/huto se recepit. hic fratrem suum abel p̄pter inuidiam occidit. ⁊ punitus a dño vagus ⁊c a Lamech occiditur.

huic autez deus conscientie/stis maxima est gloria. Ad illā pertinet cayn qui primo natus est. ⁊ ciuitatem cōdidit. ad istaz pertinet abel qui secūdo nat⁹ ē ⁊ tāq; peregrinus hic conuersatus. q; gratia p̄destinatus. ciuis sursum erat.

Prima etas Adam

Hūdi etates similitudinarie accipiunt fm etates hominis. z a diuersis diuersimode assignant. rōiōs mlris astruūtur. quare sic vel sic ꝙueniēti⁹ inchoēt vel terminēt. de qb⁹ nihil ad pns. sz ꝯtū nūc sufficit ē aduertēdū ꝙ sex sunt etates mūdi. quarū pma incipit a mūdi creatione. z durat vsqz ad diluuiū. z habet fm hebraicā vitatē ānos. Mdclvi. Scōm. lxx. interpretes sicut ysidor⁹ ponit z alū ꝯplēs qs hic seqmur habet ānos. ij^M. ccxlij. z sic differūt in ānis. dlxxxvi. qs hebrei minus habēt in hac etate. z iuxta hunc ꝓputū matusale mortuus est añ diluuiū. eodēm āno q diluuiū fuit. Secunda etas incipit a diluuio. z durat vsqz ad natiuitatem abrahe. z habuit fm hebreos ānos. ccxcij. fm. lxx. dccccxlij. z sic differūt in ānis. dcl. quos iterū hebrei minus habent. Que ār ratio tāte diuersitatis inuenire nō potui. Tercia etas incipit a natiuitate abrahe. z durat vsqz ad inicīū regni dauid: habēs fm hebdos āno s. dccccxli. fm. lxx. dccccxl. Quarta incipit a princi/pit a pncipio regni dauid. z durat vsqz ad transmigrationē babilonis. z bz ānos. cccclxxxiij. fm hebreos. sz fm. lxx. ccccl.xxxv Quinta etas incipit a transmigratione babilōis. scz qñ iherusalē destructa fuit. z templū in ea incēsū. z durauit vsqz ad bñdictā natiuitatē xpi. habēs ānos fm hūc modū ptactū quē hic seqmur. dxc. z licut predictū ē grādis ē altricatio de supputatione annorum huius etatis. diuersi diuersimode cōputāt. sz nō minus multū differūt inter se. Eligat quilibet qd sibi placuerit. ꝙ nob visum fuit posuimus. Sexta etas incipit a christi natiuitate z durat vsz ad finem mundi. cuius terminum solus deus nouit. z hec dicitur senectus siue hora vltima.

Adam moritur. sepelitur qz in ebron.

Anno mundi	DCCCXCV	DCCCCLXX	MCXXII.
	malaleel vixit ā dcccxcv	Jareth vixit an dccccxlii	Enoch annis. cc clxv.
	IIIIDDDDCIIII	XIXXDDCIIII	IIAXXICIIII

Curiositas

Nota qōes artes vel scīe sc̄lares lib̄ales sine mechanice vel phīsice humane curiositati deseruiētes. filijs lamech legūt inuēte. z sic filij adulteri i pmum subtiliores alijs fuerūt. Et qz timebāt futurum pcm diluuij z ignis. z ideo tubal eadem artes in duabo columpnis sculpsit vna later. z alia marmorea

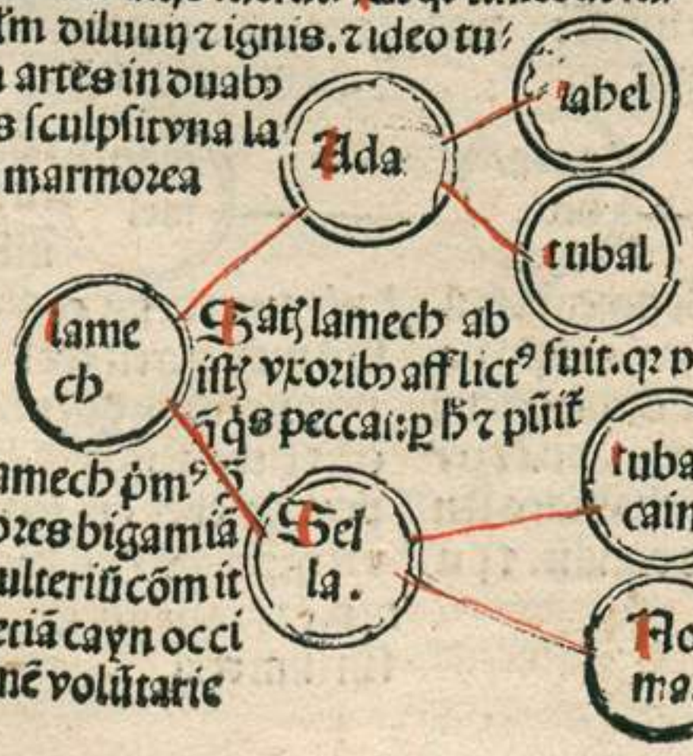

Hatz lamech ab istz vxoribo afflict⁹ fuit. qz p ꝯqs peccat: p h̄ z pūit

Jste lamech pm⁹ ō natūrā z mores bigamiā instituit adulteriū cōmittendo Ipse etiā cayn occidit; non tamē voluntarie

Jste enoch iustus placuit deo z pter nimiam sc̄itatē suā trāstulit eū dōs in paradisuz vbi cū helia viuit in magna corpis z spūs tranquillitate vsqz ad añm xpi aduētum. Cūc ei exibunt pter consortationē electoz: z martyrio corona/buntur Enoch scripta reliquit

Jste iabel portatoria pastoz prim⁹ instituit. z tentoria fecit Concupiscentia aurium.

Jste tubal pater canētium in citharis z orgānis z musice artis inuentor. pporciones quoqz sonoz ex malleorū sonitu perpendit

Concupiscētia oculorum

Jste tubalcayn fuit primus malleator: z fab in cūcta opa erz z ferri. z inuētor artz sculptē.

Concupiscentia carnis

Jsta noema inuenit artē varie diuersegz texture. lanā z linū in fila traxit. z pannuz texuit pter leuitatem. nam antea pellibus bestiarū pro vestibus vtabantur

Nota fm doctores debitā penā ꝟ tpe mūdo inflictā. Qz ei luxuria abūdauit que corpora polluit. ideo p aquā terralota ⁊ mūdata fuit. In fine āt mūdi qz cupiditas abundabit: per ignē exurēt. Aurū enī ⁊ argētū igne purgari solent.

Archa noe habuit in lōgitudine. ccc. cubitos. in latitudīe. l. cubitos. ⁊ in altitudīe. xxx. ⁊ in summitate. i. cubitū. gen. vi.

MCCLXXXVII MCCCCLIIII IIꝯCCXLII

Hoc signū federis qđ do inter me et vos. ⁊ ad oēm aīam. gen. ix.

filius noe

cclxix.

Tempus diluuij'

MCCCCLXXXVIII MCCCCCLVIII MCCCCCCLXXXVIII

Hic matusalē seniss̄im⁹ quo ad multitudinem ānoꝝ omniū q̄s scriptura commemorat. Cū ei d. ānos haberet: dixit ei dñs. Edifica domū si vis. q̄m adhuc. d. ānis vites. rndit propter tā illū ipis nō edificabo domū. ⁊ ꝟb arboribꝫ ⁊ circa vepres dormiuit: vt prius consueuerat

Lamech cū iam senuisset ⁊ caligassent oculi ei⁹ a puero ducebat. qui putans q̄ ferā vidisset: indicauit ei vt sagittaret. ⁊ sic ipsuꝫ cayn transfixit. Vñ ob ꝟ puerꝫ verberibꝫ adeo afflixit: vt etiaꝫ moreretur

Noe vir iustus grām inuenit coram domino. Cum enim esset annorum. d. genuit sem cham ⁊ iaphet. Arcā de mādato dñi edificare cepit. eamq; in. c. annis p̄fecit. Cētesimo ergo āno iā arcba ꝓpleta itemꝫ dñs apparuit ei. mandans: vt cū vxore sua ⁊ filijs. eorūq; vxoribꝫ archā intraret. ⁊ cū aialibꝫ. ⁊c. ⁊ statim diluuiū inundauit. Steritq; aqua super altissimos montes cubitis. xv. gen. vij. Et nota q̄ eodē die dñico i mayo in quo ingressus fuit. āno reuoluto cū vniuersis que ibi erāt egressus est. Post diluuiū accidit ipsi noe illa famosa ebrietas. cuius occasione ipse filijs. s. sem ⁊ iaphet p honore paterno ⁊ honesta verecūdia bñdixit. filio vero suo chā p irrisiōe ⁊ irreuerētia maledixit. Et hꝫ fm aug⁹. fit prima mentio de seruitute. ⁊ per oppositū de nobilitate. Hec putādū est q̄ oēs de cham descēdentes fuerint ignobiles ⁊ impotentes. cum ipsi ceperūt ꝓmo eē potētes super terram. vt pater de Nemroth. ⁊ regibꝫ chanaan ⁊ affroꝝ ⁊c. Hec oēs de sem ⁊ iaphet fuerūt virtuosi siue nobiles aut potentes cū pene omnes in ydolatrie crimen ceciderūt. ⁊ ab alijs oppressi sepe fuerūt. sed hec maledictō ⁊ benedictio vicia ⁊ virtutes respicit. propter que vel quas homo veraciter dicitur nobilis

Secunda etas Noe

Ab isto chus ethiopes
phibent pgeniti.

Ab isto mesraiz
egyptij sūt exorti

chus

saba.

ab hoc saba
id est arabes

nem
roth

Iste nēroth gigas. p. cubitoꝝ cepit ee
potēs in terra. z erat robustꝰ venatoꝛ
coꝛā dño. Ḣ mi
fableviciū libi
dis dñandi p
mānidē ichoa
uit. q̄ deiceps
vlz hodiemū/
dꝰ adeo ē ptri/
tꝰ. vt dici non
possit. Fuit āt

ab hoc saba

ab hoc getu
li i remotio/
ne affrice p
tibi bernio
coherentes.
.i. sabathēi

Reg
ma.

isti noia
tenuerūt

saba

Da
dan.

.i. ethio/
pes occi
dentales

saba/
taca

sabā
tha

mesr
aym

Cham
Affrici
obtinet

.xxx. gnatōes

La
naaz.

futh.

Iste cham vi
veréda pris nūc
auit fribꝫ deridēs
eū. ob qd̄ maledi/
ctꝰ fuit ab ipo hoꝛ
rendum exemplū
prebens omnibus derisoꝛibus.

Ab isto pgeniti sunt
affri z fenices. z cha/
naneoꝝ gētes
Ab isto libies dicūt
exorti. vū z maurita
nus fluuius vsqꝫ in pris futh ɔ: .oēsqꝫ circa eū regiões furthenses

Sydon Aratheus
Etheus. Lineus
Jebuseus Aradius
Amoꝛreus Samarites
Gergeseus Amatheus
Eneus oēs populi noti.

pncipium reg
ni eiꝰ babilon
z arath z arch
at z calāne in
terra sennaar.

Anno mundi

Sem
vixit an
nis. dc.

Iste sem biennio post diluuiū genuit arphaxat Et fertur fuisse melchisedech. qui
primꝰ post diluuium condidit vrbem salem. ipsa est ihrusalē. Et ab eo descendūt
generationes. xxvij.
Hic cham possidet

Pro intellectu hoꝝ est aduertendū q̄ verissime de istis tribus filijs noe. lxxij. gētes ꝓcreate sunt
vt gen. x. Ubi ad designādū misteriū Ḣ. dñs ihesus. lxxij. discipulos misit añ faciē suā. vt dicit luce. x
De hac materia diligēter tractat augꝰ. xvi. de ciuitate dei. z int̄ cetera ꝛ q̄ plēs alij nati sūt qui ꝓpterea
nō sūt cōmemorati. q̄ gētibꝫ aliis nascēdo antecesserūt. ipi aut̄ gētes facere nequiuerūt. Partim
āt gentiū vocabula ptim māserūt. ita vt hodieq̄ appareat vū fuerint deriuata. sicut ex assur assy/
rij. z ex heber hebrei. Partim tp̄is vetustate mutata sūt. ita vt vix hoīes doctissimi antiquas per
scrutantes historias. nec omnīno q̄ ullā ex istis origines gentiū reperire potuerunt. Et si oīa
cōsiderent. pla mutata q̄ manētia noia apparent.

Iste iapheth a patre bñdcūs ē ꝓpter in
genuā nobilitatē. dilationēq̄ ei imprecabat. z ab eo descēderūt generationes. xv.
Hos. vij. filios habuit iapheth
z. vij. generatōes fecerunt

Iaphet
europaz
habet

Gomer

Magog

Ab isto scite z
gothi traxerunt ori/
ginē ſm iheronimū

Ab isto descenderūt galate. z pꝰ
gal. ici. ediditq̄ generatōes. iij.

Ab hoc pe
tragones

Ab isto
friges

Ab isto sarmate ve/
nerūt quos greci re
gios vocant

asse/
nes.

Ri/
phat.

togo
rma.

vel ignobilis. Habuerūt tū quedam spēalia priuilegia a deo ꝓpter merita pris ac bñdictionē

Ex istis tribꝰ filijs noe. scz sem. Cam. Japet ipso adhuc viuēte in̄ta philonis historiam. xviij^{o} z. c. viroꝝ nati sūt. extra mūieres z puulos. habēres sup se tres principes. videlicet nemroth ieta z supbene

Ab hocaram pge niti sūt syri quoꝝ metropolis damasc^{a}. Ūn z i hebreo syria dicitur aram.

bus

Iste traconitidis z damasci principatum tenuit. vñ z iob fuit de terra hus

Ludym

anamin

laabym.

genuit hos. vi. filios

De his egressi sunt philistym z capturiz alij ignoti sūt nobis

Araz

hos. iiij. genuit

Hul

mes.

Lud

Ab hoc sūt ludij.

Bether

nept/uym.

phetrusiz

cellu/ym.

Jsti. iiij. fuerūt filij sez. frēs arpharat.

Ab hocelamite pncipes persidis

assur

Elaz

Iste assur qz nolebat rebellare ꝑ dz in edificatōe turris babel cū nēroth. ideo fugit de terra sennaar ad aliā regionē lōgiquā p^{o} ñ habitatā q̄ ex eo nōie vocat assyria. z edificauit cītatē que postea vocata est ninive. q̄ fuit metropol' toti^{o} regni Jste populus sp crudelitatis infamiam habuit

II^{a} CCCXLIIII

II^{a} CCCCLXXIX.

Arphaxat vixit. ā. cccxxx

viij.

Sale vixit ā. cccxxxiij

Anno ante christi nativitatem. II^{a} DCCCXX

II^{a} DCCCCLIV

Ionich^{o} obtinuit terrā e/

Jste ionichus fuit filius noe. de quo moyses tacet. sapiens. primo post diluuium astronomiam inuenit. z quedā futura preuidit. z maxime de ortu q̄tuor regnorū. z eoꝝ occasu. Cūq; pr̄ dedisset ei munera. iuit in terrā ethā. z habitauit ibi gentez tham ꝓstituens. Dicfertur consiliū dedisse nemroth quomodo regnare posset.

Augustin^{o} li. xvi. de ciui. dei dr. Post bñdcōnē filioꝝ noe vsq; ad abrahā nulla fit mentio aliq̄ꝝ iustoꝝ. nec eos tamen defuisse crediderim. sed si oēs cōmemorētur nimis longum fieret. z esset hec magis historica diligentia: q̄s ꝓphica prouidentia.

Ada day

ab isto medi venisse putāt sp potētissimi

yauan

ab hoc iones q̄ z greci ꝓgēiti sūt. vñ z mare ionīnū dictum est

Ab hyberi q̄ z hyspanilz q̄dā ex

Tubal

eo z v

talos suspicant

Mosoch.

Ab hoc capadoces. vñ et vbs a/pud eos mezecab dicit

Thiras.

ab isto traces vl' tiracces

Helisa

Tharsis.

Lethim

Dodanim

ab hoc cethei. i. cipri

Ab hoc elizij z post eolides

Ab hoc licēs vbi est ciuitas tharsus

Ab hodij.

Secunda etas Noe

De malicia huius Nemroth pleni sūt libri Fo/
te diuino iudicio actū est. vt Nero in eius voca
bulo plane se offerat qui similē infamiā habuit.
nā post cōfusionē linguaꝝ ad ꝑsas abyt z eos ig
nē docuit colere babilone relicta filio suo belo q̄
ei successit. Et sic deinceps posteritas eō
regnuz illud obtinuit vsqz ad quartum
chiliadē. ſm methodiū. Hz aug⁹. dicit
eū fugatū inde Et q̄ filij assur illō regnū
obtinuerūt z tenuerunt vsqz ad annos
Dcccv.

nēroth.
ꝓnceps
ō cham

Jectan
frphalec
de sem.

suphēe.
ꝓnceps
ō iaphz

Turris babel

Jsti tres ꝓncipes cū popu
lis suis conuenerūt in campum sennaar formidantes diluuium ite/
rū posse inundare. dixerūtq̄z. edificem⁹ turrim cuius altitudo ptīgat
vsqz ad celū. gen. xi. Videś āt de⁹ stulticiā illoꝝ miraculose in penā
peccati cōfudit linguas eoꝝ. z sic dispersi sūt per totum mundum.
Ab illo Heber hebrei noiati sūt. Hā in domo illius in diuisione lī
guarū sola hebrea lingua remānsisse describitur que ante humana di/
cebatur qua omnes communiter vtebantur

Anno mūdi — II⁹DLIX — II⁹DCXLIII

Linea christi

Heber
vixit ā.
cccclxiiij

Hic ſm hebreos dicit spūm ꝓphecie ha
buisse. Et habuit duos filios Ioz Jec
tan z phalech

phalech
vixit. ā.
ccxxxix

IIII⁹DXXXIX — IIII⁹CCXCV

Jste Jectan exemplo Nemroth
accepit pncipatū super filios sem
Et habuit filios. xiij. q̄
cēs fecerūt gnatōes ꝑn
cipales. Hz populi isti

Jec/
tan.

ſm Jheroñ. non sunt nobis noti
vel ꝓpter terrarū longinquitatem
vel ꝓpter mutatōes populoꝝ z
noīm. vel cōtriti guerris z subuer
sionibus vel alijs de causis

Elmodab Deda
Salech Hebal
Asarmoth. Abimael
Jare Saba
Adburam Jophir.
Jazal. Euila
Jobab. populi ignoti

Jste phalech filius Heber sic dict⁹
est. quia in diebus eius facta fuit cō
fusio linguarum: quasi ipse diuisus
sit ab alijs. quia i domo sua permā/
sit lingua pristina. Unde ſm augu
stinū in hoc nō paruū iusticie vesti/
giuz apparuit. q̄ ista domus libera
fuit ab hac pena. quasi non fuerit p/
ticeps in culpa. Et nota ſm eūdem: q̄ numerus linguarum
fuit ſm numerū generationum. lxx. Auctus autem est nume
rus gentium multo amplius q̄z linguarum. Nam in vna lin
gua plurimas gentes nouimus.

Nobilitas circa hec tempora fertur introducta. Et nota q̄ plurib⁹ de causis instituta fuit. Pria
fuit necessitatis. Crescente ei humano genere cū homines ad malum proni essent oportuit probi
bere insultus prauoꝝ aduersus bonos. z ideo eligebat aliquis vir bonus: iustior ceteris atq̄z pru
dētior q̄ cōitati ꝑsideret: virtuosos ꝓmoueret. mediocres defenderet. z malos coerceret. Dinc dic
tus est nobilis: q̄si ꝑ tute ꝑ alijs notabilis. Un hiero. Nil aliud video in nobilitate appetenduz:
nisi q̄ nobiles quadam necessitate constringantur. ne ab antiquoꝝ probitate degene ☞

Hocregnū scitarū licetsit vetustissimū.tñ qz barbarozuz est inter pricipalia regna minime ꝓputaꝝ. Unꝓpter illius populi ineptitudinem: sine grossitiem regio illa semper dicta est barbarica. Et est magna valde quia meotidis paludibꝫ incipiens inter danubiū z occianū septentrionalem vsqz ad germaniā porrigit Et est prima pars europe.i qua primum regnauit Tanus de stirpe iaphet. Hothi.i. vngari sūt de his z dani.zc

Scitarū

regnumoriꝫ ꝑ danubiꝫ

amazonū

sine magestate regnū orit.i.femiaꝫ inter scitas z albanos ꝙ sus septētrionem. De scitis trahunt originem.

Hic orit egiptioꝫ regnū

Hores.

qđ diuersis alteratio/nibꝫ crebro mutatū ferꝝ.z sepe fit mentio de his in sacra scriptura Et durauit vsqz ad augustum.

hic orit regnū assyrioꝫ.

Belꝰ.i. rex assirioꝝ ānoꝝ lxv

Era principalis eusebij z gentiliū. qui ātiquiora tpa ꝓmemorāt. hic inchoant communiter

Hoc regnum pene nunqꝫ pacatum fuit.

Iste belus fuit primꝰ rex assyrioꝝ. z dicitur a quibusdam saturnus qui in obscuro regnasse ꝓhibetur. quia parvum habuit dominium. Et iste fuit primus quem error populi de eū fuisse putauit. Unde diuerse gentes diuersimode eum nominant. scz bel. baal. baalim. beelphegor. beelzebub zc. Et stetit hic enormis error in genere humano vltra. ijm. annorum.

IIm DCC LXXIII

IIm DCCCCV

Reu vl ragau. ā .cccij.

saruch. vixit ā. cxxx

IIm DCCCC LXXVI

IIm DCCCC LXXXIIII Anno ante christi natiuitatem

Frent. Secūda causa fuit discolia plebiū que rectum iudicium ignorabat. licet tamen inter se pacate viuerent. Nam adeo ebetes fuerūt ꝙ nihil magis impendere potuerunt. nisi ꝙ vulgario/pinione celebrabant. Uñ expediebat ꝑ earū pace cōseruāda. vt ex natalibꝫ nobiliū principes haberent Tercia causa processit ex aliqua fortitudine singulari. Nonnūqꝫ enī communitates grauate ob incursus hostiles. tale edictū sanxerūt. vt quicūqz patriam a talibus liberaret. ius nobilitatis ꝓ se z heredibus suis. hoc modo cꝫplures nobilitati leguntur

Quarta causa ex abundantia diuitiarū sumit. Aliquando enim populares nimia penuria victualium attenuati tradiderūt se z sua alicui diuiti. vt hoc pacto malum inopie temperarēt z eū denceps velut nobileme z dñm recoꝙnoscerent. Inueniunt etiam quedam nobilitates ꝑ diuinū oraculū institute licet pauce. quarū alique permanserunt. vt in dauid. alique cito defecerūt. vt in saul z iberoboā. z quorumdā alios. Plurime quoqz legūtur nobilitates ꝑ violētiā z tyrandem introducte. quarū similiter alique cito destructe z penitus delete fuerunt. alique stabiles ꝑmanserūt. Et nota ꝙ ſm veteres historias raro aut nūqꝫ in paganismo nobilium stirpes ꝑpetuate fuerūt ꝓpter tyrannidem z superbiam. Multe etiam apud christianos propter eandem causam delete sunt. ſm illud eccl. x. Sedes ducū superborum destruxit dominus. z sedere fecit mites pro eis. Item nota ꝙ nemo vnqꝫ nobilitatem odio habuit. quia cū sit bonum per se appetibile. sicut virtus aut religio. Sed multi sancti eam fugerunt ob grande periculuz quod in ea latet. propter difficultatem maximam ipsi annexam. Hoc satis in sancto prophetā dauid apparuit. quem ipe met deꝰ tā peculialr elegit. Relinquitur ergo: ꝙ vix paucissimi ad tātā sublimitatē ydonei fuerūt

Sichionio rũ regnũ hic oritur.

Agialeus

Iste agialeus fuit primus rex sichionioꝝ. Nota sicut dicit augusti. cviij. de cĩtate di. regnũ sichionioꝝ admodũ puum erat. de quo doctissim⁹ varro velut ãtiquo tpe exorsus ẽ. puenit randẽ ad athenieñ. deinde ad latinos. deinde ad romãos

Bracciano rum regnũ hic oritur.

Zoroastes

Huic successit europs secũdus rex sichioniorũ. ꝛ durauit vsqꝫ ad tempora Heli sacerdotis. ꝛ iudicis israhel

Iste zoroastes dicit fuisse Cham filius Noe. Dicit augustinũ dicit risisse qñ natus ẽ. nec aliquid boni mõstruos⁹ illeris⁹ prẽdebat. cũ oĩb⁹ cõe sit flẽdo hũc mundũ intrare. Artem namqꝫ magicam inuenit ꝛ a Nino in bello superatus est q̃ eius libros combussit

Ninus. ij⁹. rex monar chia p⁹ regna uit. ãn. liiij.

Regesassyrioꝝ

Augustinus inter plurima regna terrarum in quib⁹ trrene vtilitatis vl'cupiditatis est diuisa societas. quam huius mundi ciuitatem vniuersali vocabulo nuncupamus duo regna cernimus longe prouenisse clariora. Assyriorum primum. deinde romanorum. vt tem vttemporibus ita ꝛ locis inter se ordinata atqꝫ distincta. Illud prius in oriente. hoc postea ĩ occidente surrexit In fine illius inicium fuit huius. Regna cetera. ceterosqꝫ reges velut appendices dixerim.

IIIIvXXXV	Anno mundi	IIIIvCXIIII

Ninus vixit an. cclviij.

Linea christi

Thare vixit annis. ccv

IIIIXLIIII

IIIIvCLXXXV

Iste thare post mortẽ filij sui aram extruit de vr caldeorum. ꝛ peregrinatus est in charram cum filijs ꝛ nepotibus suis. Fertur q̃ propter iniurias illatas sibi a contribulibus suis eo q̃ nollet adorare ignem recessit Et dicitur ab hebreis communiter q̃ Nemroth ibi regnauit. qui dictus fuit alio nomine Amraphel rex Sennaar. quem diu post hec abrahã superauit ꝛ percussit. vt dicitur gen. xiiij

Idolatria orit Nota si bene reuoluas historias. reperies q̃ tria p̃cipaliter homines ad ydoltriam induxerunt. scilicz affectio circa morientes. timor ꝛ adulatio apud reges. ꝛ diligentia artificum circa sculpturam. Demones autem in idolis latentes ꝛ responsa dantes hunc errorem confirmauerunt nimis. ita. vt capitali pena plecteretur absqꝫ dilatione qui ei se confirmaret. Accessit insuper fraudulenta poetarũ laudatio. qui miseros damnatosqꝫ homines in celũ cõ positis carminibus extulerunt. Et pulchre eodem tempore cum demones loqui hominibus cessissent: misit clemens dominus angelos suos. vt quibusdam electis suis etiam visibiliter loquerentur. ne simul tota humanitatis massa errore pessimo deperiret

Tempora grossa ꝛ rudia. in quibus humanum genus nimis defecit a perspicuitate naturalis luminis. Et ideo necesse fuit instituj leges positiuas vt earũ adminicl'o homo rediret ad p̃stinam ꝛ naturalem intelligentiam. Vide super h̃ doctorem scm̃ ĩ p̃ma scõe. Nota q̃ multe inique leges ab hoĩb⁹ instituj fuerũt ꝫ dictamen recte rationis. ꝛ multi homines qui ceteris siue in potẽtia. siue prudẽtia. ꝛc. p̃stãtiores erãt dij putabant. Omne ei quod erat insolitũ: reputabat q̃si diuinũ.

Hanc ciuitatem magnaz ninus ampliauit. z ex suo noīe ninue appellauit que ē metropolis assyriozum

melchisedech rex salē

Iste melchisedech vulgariē dicebat rex iustus ꝓpter eximiam sanctitatem. Panē z vinum obtulit adducere in magnum misterium. fuit ei sacdos dialtissimi. geñ. xiiij°

Iste ninus libidie dñandi ꝓmotus vt latius regnare posset finitimis id est vicinis suis bella intulit. Et qz populus adhuc rudis fuit. nec bellādi. nec armoꝝ periciā habuit. cito pene totam asiam sibi subiugauit. factusqz est primus monarcha omniū oriētaliū. Cū nimis doleret de morte ꝑis sui beli: fecit sibi in solaciū suū imaginē eiº. cui tātā reuerētiā exhibebat. vt q̄buscūqz reis ad ipam cōfugiētibꝰ ꝓcereꝝ z penā indulgeret. Huiº exēplo plēs suis caris mortuis imagines dedicare ceperūt. Uidētes āt maligni spūs curiositatē ꝑsonaliū: intº latuerūt. z rīsa dederūt. deos eē dixerūt ac proīnde hōres sibi fieri decreuerūt. Hicqz ḃ infelicissimū idolatrie crimē introductū ē. Dinemaiestati ꝓmariē nociuū. z intrīm hec vesania creuit. vt capitali sētētia plecteret. q̄ eos hoīes fuisse affirmarz

IIIIº Q LXXXIIII.

Hic incapit tercia etas mundi

Abraham filius thare vixit annis Lxxv.

Et habet annos. bccccl. a diluuio usq; ad abraam

Magnus iste amicus dei abraham nascitur anno. xliij. Nini regis

LXXVII

Iste arā mortuº est añ thare pr̄em suū in vr caldeoꝝ. i. in loco q̄ vr dicebatur Dō āt dr q̄ in ignē ꝓiectº fuerit cū abrahā ꝛc. fabule sunt iudeoꝝ fm mgr̄m in bistorijs z alios.

arā filiº thare fr̄ abrahā

genuit

loth

moabitar

Do ab pr̄

Iste loth cū exisset de sodomis. genuit hos. ij. filios de duabus filiabus suis ebrius fuit factus. Hic vir scūs fuit qui etiā angelicā meruit visitationē. sicut z abraham

Ista melcha fuit filia arā vxor nachor. z genuit bus. bus. bathuel cū alijs. v. vtpz geñ. xxij. sz de vno. scz bathuel fit ꝓsecutō ꝓpter rebeccā vxorem ysaac

mel/cha

amō

Iste est pr̄ ammonitarū

nachor filiº tare fr̄ abrahā

genuit

bus

de hoc decēdit iob fm quosdam

Iste nachor exiuit cū pr̄e suo de chaldea. z venit in carram mesopotamie. z ꝓmāsit ibi

Bathuel

Iste bathuel fuit filiº nachor quem ꝓcepit ei melcha. hic māsit post mortē patris i carram. z posteritas eius.

Bus

de hoc descēdit balaā z beliū.

Laban

genuit

Lia

Rebecca.

Rachel.

iacob. vxor

Treueris extruitur in almania super mosellam fluuiū. ci uitas ātiqua ciuitas. Reges assiriorū.

iii. Semeramis.

Ista semeramis relicta uxor nini fuit. que prima post mortem regis aggressa est indos z obtinuit eos. z sic per totam asyam regnū assyriorum dilatatum est. Ciuitatem maximam babilonie instaurauit z muris circumdedit. Nec a filio suo Nino dicit interfecta eo q ipsum ad illicitum concubitum ausa fuerit puocare. sic recitat aug⁹. xviii. de citate dei. Ogr i historia dicit. q prio filio nupsit. z ex eo filiū genuit. qui babilonia caput regni instaurauit. q regnāte adeo ibi mitia z leta tpa fuert. vt eū defūctū velut dm pmit⁹ colerent sacrificādo uel ludos celebrādo. huic successit thauriacus cui idez fecerūt.

Telexion

Ante Romam treueris fuit annis mille tricentis Jste telexion sichionioru quint⁹ rex fu⁹

Abrahā. iiii. reges p cussit pter lotb q ceperāt eū. vt p3 gen. xiiii ḡz vn⁹ dr fuisse nēroth. z dr h Hoc tpe primū sci āgli /ārapbl' sor mabūana apparuēt boib Jsteninius fili⁹ magni. z semirāidis fert matrem priam occidisse

iiii. Ninus

Anno mūdi iii⁰CCCxxxiiii iii⁰CCCLxxxiiii

Hic incipit illa dulcis z deuota historia patriarcharum nostroru qui verum deum coluerūt. z colēdo predicauerunt. vide genesis. xii. vsq ad finem

ysaac vixit ānis. clxxx.

Hota diligenter q anno abrahe. lxxv. de magnifica gla summi dei etapsum est ybū mie sup humanū gen⁹. q tūc ceperūt oracula promissionū dei apparere. O q3 suaue verbū. Vide augusti⁹ num. xvi. de ciui. dei. Item gen. xv.

cetbura cōcubīa Abrahe

bācabrahā p⁹ mortez sare duxit in uxorē. de q orti sūt plēs filiī gētes. vt patet gen. xxv.

Hada dian.

Hada dan.

Sodoma z gomorra pter peccata horribiliter subuertuntur hoc tēpore

Saray uxor Abraham

Jsta saray diu sterilis. tandez gra dīna fecū / data parit ysa/ac nonagenaria mulier sctā: alio noīe dicit iescha

salis repente q uersa est magno q monuit sacro nemine i via libatois pterita desiderare debe

Debacagareni. Et fuit concubīa abrahe

Ismahel

Jsteismahel fuit filius abrahe z genuit hos. xii. cū. decem aliis.

Ismahel bomo ferus

Ismahel egiptiaca famla sare

Naba ioth.

Kedar

Uxor loth retrospiciens: in statuā

Hic ozik regnum argiuo rum siue grecozum vbi p̄ mo Inach⁹ regnauit. Et durauit vsq3 ad tpa Deboze

Inach⁹.

Ista p̄ro dicta fuit Jo. filia inachi. Sed in egyptū nanigans ibi lit teras docuit. ⁊ Isis vocata est. ⁊ p̄ro magna dea colitur a stl' tis plebibus

Isis

Jupter fabulatur cum ysde concubuisse ex qua diuina quedam proles orta putatur a grossissimis plebib⁹. Hoc stu dium fuit quoꝝūdaz maleficioꝝ taliter sua aut potentuz stu pra excusare

.vij. Arma / mitre

Hic ē ꝑm au gustinū. viij rex assyrioꝝ sub quo de⁹ apparuit ysaac ꝑmittēs ei q̄ ꝑmiserat p̄ri ei⁹ regnāte apd̄ sichionios Leocip / poetiā. viij rege

.vij. Xerses .

Hic dicit xerses antiqu⁹ q̄ Ba leus vocatur sub quo natus ē iacob. regnante tunc apud sichionios thuria co. quē quidam thurimachū scribunt

v. Arrius

Iste est quintus rex assyrioꝝ. sub quo na tus ē ysaac ꝑm aug⁹.

Abraham moritur. ⁊ sepelitur in ebron

Istis tpib⁹ ꝑmetheos fr̄ athlātis primo dict⁹ est fecisse hoīes. tū q̄de rudib⁹ doctos fecit. tū q̄ legit fecisse hoīm vmagies q̄s arte q̄dā deābulare fecit. Et iā p̄mus anulū inue nit. in q̄ gemmā inclusit. ⁊ quarto digito portari iussit, ꝑpter venaꝝ cordis que illuc tendit

IIIª CCCCXLIIII

IIIª CCCCXXXIIII.

Jacob vixit. ā. clxxxiiij

Judas filius ia cob iiij.

ab hoc tribus regia descēdit ⁊ hāc ꝑs dns

Anno ante exitū natiuitatem

Jste esau vēdidit p̄ mogēita fr̄i. s. iacob. ip ē p̄ ydūeoꝝ. ⁊ mōtē seyr possedit. ⁊ f' eōs asi nis iūxit. vñ oriti sūt muli

Esau

Ruben

fbū facit ⁊ pdidit p̄mogēi ta tribū fac

Symeō

rebecca vxor ysa ac genuit

Dan

tribum facit de q̄ Samson natus est.

Balasa rachelis p. iacob

Nep taliz.

tribum facit

Gad

tribum facit

Jacob vxor iacob fi lia labā

Leui.

Egēdo talē fbū legi⁹ ab ꝑ dōdit se

zelfa fa mula lie p. iacob

genuit hos.

aser.

tribum facit

Jsta Lia lippa ocul' genuit genuit sex filios ⁊ vnā filiam

ysa/ char

fbū fac

Jo/ seph

duplicē tri bū facit ꝑ mogenita sibi⁹

Manas ses.

zabu lon.

fbū fac.

Racbel vxor iac ge. hos.

bēia min

de q̄ paul⁹ natus est.

Efra im.

Dina.

filia nō facit tribum in israbel

Nota q̄ a natiuitate ysaac vsq3 exitū d̄ egipto fluxerūt anni. cccc

Vide Lyram. gen. xv.

Nec cū exiret videre mlieres regiōis corrupta ē a sichē

Jste primus in grecia instituit iudicia. legesq; pscripsit. Hic habuit frēm: q̄ menses z ānos docebat obseruare. z sacella cōstituit ad colendos deos ꝑ quō a rudi pplo inter dos ꝓnūerat ē: z ei bouesimolabāt: dictus ē phegaos Rages assiriorum.

phoroēus.

Diluuiū i achaia tpe ogȳ regis eluſine

ix. Belocus

ad ia cobrepromittēs ei quepromiserat patribꝫ suis que sunt hec duo. scz. possessio terrepromissiōis id est chanaā z bñdictio oim gētiū in semiupsius q̄ est christus dñs.

Jste serapis tercius rex argiuoꝝ fuit dictus apis cū in egiptū nauigio venisset. z ibi mortuus fuisset factus est a ceca gente omnium maximus egyptiorum deus Tunc etiā mirabilis supsticio incepit de bouedisco/

Serapis

loze. quē apem vocabāt: eo q̄ viuꝰ coleret. z illo mortuo demōes vitulū sil'em ibidē ꝑcurabā t ad decipiendū rudē ppl'm

Jñ vēit q̄ filū isrl' sil'r ōlȳ

Chochines rodū condiderunt

x. Baleus

rabāt. Quid hac stulticia mirabiliꝰ i hoīe rōnali

Sub isto belo/co locutꝰ ē dñs

Sub isto

mortuus est ysaac. regnāte tūc apud sycionios messappo. ix. rege

Jste pharao rex egipti: alias nephres: suscepit ioseph. z exaltauit eū ꝓpter somniorum interpretationem

mierua.

Hec apud lacum triconidē post illō diluuiū ꝓmo apparuit. z plures artes inuenit ibiz ꝑcipue lanificiū. z dea facta est ſm errorem gentilium

pharao.

Anno mundi IIII^m^ CCCCCXLV

Linea christi

pbares.

filiꝰ iude necꝫ ꝑcussus est a dño

Her

Sue

vxor iude hos. ſij. genuit

Ho/man

Se/la

Linea pontificū

Jste sela filius iude cū adhuc puulus eēt: nō dedit eum iudas thamar. sed eā viduā remisit in domuz patris sui. Cum autem creuisset timuit dare ne occideretur sicut fratres eius. Ūn z thamar simulans se meretricem ꝓcepit in bi uio de iuda. z genuit phares z sara. vt patet geñ. xviij

thamar

Hec ab her z bonā. filiꝫ iude viduata. genuit ab ipso iuda geminos filios scz

Jsaac mozik.

zara

Imerari.

caath ānis

Leui filiꝰ iacob. pꝛ oim leuitarū vir/it. ā. cxxxvij.

Leuite ab ꝫ leui grādez hōrē sacerdotal' dignitat' adepti sunt ꝓpter moysen z aaron. ex his etiā xps descēdit ꝓpter affinitatem tribuū huiꝰ z iude. z ꝓpter ministeriū. q̄ christꝰ summus sacerdos z rex eternus sic debuit nasci. z nobis innotesci

Amram

Hos/rom.

Joseph

Jste ioseph vir sanctus. z gl'a domus israhel. filius iacob. natꝰ est anno eiꝰ. cx. Et cū eēt annoꝝ. xvi. venditꝰ est. Anno āt. xxx. stetit coram pharaone interpretās somnia eiꝰ, q̄ sblimauit eum. Et quia castus fuit z timoratus: ideo a domino vbiq; dirigebatur

Athlas magnus astrologus hoc tempore fuit. qui ꝛ celum humeris portasse dicit ꝓpter peritiaꝫ
astrorum Mercurius multarum artium peritus claruit quas hominibus tradẽs deus cre
Omogirus primus ad aratrum boues iunxit /debatur
Thorintus conditur
Argus. Iste Argus quartus rex argiuorum fuit. Ex cuius nomine illud regnum nomẽ accepit
Hic post obitũ deus haberi cepit templis ꝛ sacrificijs honoratus
Hoc tempore gretia segetes habere cepit. delatis aliũde seminibus

Amithy Iste fuit duodecimus rex assyriorum. sub quo mortuus est ioseph. regnante sichioniorum Plemmeo rege vndecimo

Appollo delphicus clarus habetur. ꝛ post mortem deus habitus est. Hic etiã dicit phiton. ꝛ artem illam magicam inuenit q̃ ꝺr phitonica. de q̃ fit mẽtio in sacra scriptura.

Jacob patriarcha sanctus vidẽs diẽ mortis sue imminere vocauit oẽs filios suos annũciãs eis que futura erãt ꝓpteqꝫ de christo ꝓphetat dicẽs. Nõ auferet sceptꝝ tẽ. mortuusqꝫ sepelitur in ebron glorioſea Joseph genẽ. xlix. Pharao. Amonophis ignorabat ioseph. ꝛ iussit pueros sb mergi. vt habet Exo. i.

Memphis conditur. ciuitas egipti

IIIIc LXL IIII IIIIc LXQ IIII

Efrom

Anno suæ ætatis nonagesimum

Athenas Licrops condidit. ꝛ ex minerua nomẽ accepit. Jbiq; Licrops primo regnauit Hec ciuitas nutrit liberalium artiũ ꝛ multoꝝ philosophoꝝ fuit. cũ ludificantibus demonib; supsticiosa est effecta. vide Augº. xviij. de ci. dei mirabilem historiaꝫ.

Joseph moritur annorum. c. xx. ꝛ conditus aromatibus, repositus est in loculo in egipto

Circa ista tempora incipit historia libri exodi.

Isuar

Amram vixit annis. cxxxvij

Iste amram fuit filius caath filij leui

Hic accipiens vxorem stirpis sue. genuit ex ea in egypto Aaron moysen ꝛ mariã

Hebron

Seruitus israhelici populi incipit durãs. annis. cxliij.

Ozyhel.

Tercia etas Abraam.

Hic oritur regnum athenien/sium

Licrops .i. rex athenien/sium.

Iste cicrops fuit primus rex athenien/sium. hic multas superstitio/nes ibidem instituit numq̄ antea in grecia visas. Ab hoc primum iupiter deus predicatur. eiq̄ bouem offert.

Bos in egipto exit de flumīe in festo serapis ⁊ eleuatur in aere. ⁊ rursum intrat ⁊ nō ꝓparet. ⁊ pro deo colitur a stulta plebe

Reges assyriorum.

Safrus.

Iste safrus fuit. xiiij. rex Assyriorum. sub q̄ natus est moyses in egypto. regnāte sicyonio/rum. xij. orthopole. ⁊ argiuorum quito criaso.

Diluuium deucalionis factum in thessalia. ⁊ fetontis fabularū incendium Et vo/catur ideo deucalionis. quia in eius regno maxi/me fuit.

pharao bochoris

Iste pharao nonꝰ a nefre nō au/diuit vocē dñi nolens dimittere filios israhel. quare decem pla/gis attritus. postea cū suis in ru/bro mari submersus fuit

Anno mūdi mmᵛᵒcclxliiii.

Linea christi

Aram.

Anno mūdi

Filij israhel sunt in magna seruitute ⁊ tribulatione

moyses. primꝰ iudex. an. xl. nascit ⁊ ponit in aqua. vixit āt annis. cxx.

aaro nascitur ante moysen. annis. iij.

maria Ista maria prophetes fuit. carmen cecinit. leprosa fuit septem diebus propter murmur. moritur in cades deserti syn ⁊ ibidē sepelitur

Job vir sanctus

Iste iob patientie spe/culū circa hec tpa na/scit ō linea nachor filij thare fratris abrahe. Vixit annis multis. quia post flagella vixit annis. c. xl. Et est positō augustini. gregorij. ly re ⁊c. scilicet tercia generatione post iacob. Et sic fuit cōtemporaneus. moysi. licet diu post eum vixerit Vide aug⁹. li. xviij. de ciuitate dei

Rabi salomon expositor in libro qui dicitur canthedrin in capitulo helech dicit q̄ de. dc⁹. qui egressi sūt de egipto cū moysi p̄ mare rubrum. non intrauerunt terram promissionis nisi duo tm̄ scilicet caleph ⁊ iosue. Ceteri omnes mortui sunt in deserto propter peccatum murmurationis. Filij vero eorum obtinuerunt eam. Sed ⁊ ipse moyses ipsam quidem vidit. sed intrare non meruit.

Lacedemon conditur. Nota q̄ fm augustinum circa hec tempora multa mendacia et fabulosa annotantur a grecis historiographis. que communiter multo minora sunt q̄ fama iactantur. De modico negotio magna predicant.

Liber pater vinum inuenit primo in grecia. Et arcbos condidit. Ipse est Dyonisius Bachus filius Semele regis Thebeorum. et pro deo cultus est.

Hercules antheum vicit Nam fm augustinum ples fuerunt hercules et liberi patres. quos indoctū vulgus aut putauit. aut voluit deos fuisse

Ascha/ tades

Sub isto Moyses eduxit populum de egipto. Regit autem tunc apud sicyonios morat⁹ apud argiuos triopas nouissimo tpe. Licropis athenien̄sium regis primi Aptheros rex cretbe primo mellis colligendi vsum inuenit. Huius filia ex incestu concepit. de quo mirabilia narrantur Et post ibi idē filius regnauit. Et dictus fuit auidis. Leges fecit. Et boues aratro primus iunxit.

Iste aminadab primus post Moysen fide plena ingressus est mare rubrum alijs trepidantibus ꝓpter quod regalem stirpem meruit procreare

MCCCCLXXXVIII.

Amina dab

Naasō. Princeps tribus iuda in deserto

Anno ante christi natiuitatem

Iste aaron a deo vocatus digne summum sacerdotium sibi assumpsit. et testamentum eternum sibi et filijs suis statuit. Mortur annorum. cxxiij. Et sepelit in monte Hor. Filiusq; eius Eleazarus in pontificatu succedit.

Aarō p̄ m⁹pōtu/ fer vixit

ithamar

Eleazar.

annis. cxxiij.

Nadab.

Abiu.

Balaam ꝓphetat et occiditur

Isti duo offerentes ignem alienum percussi sunt a domino.

moyses p⁹ inder in isrl.

Iste Moyses de cuius laude resonant celum et terra oim prophetarum et hystoriographorum excellentissimus fuit. deum vidit facie ad faciem clare. quod de nullo alio preterq̄ de paulo apostolo scriptura testatur in hac fragili carne. Ratio ē vtro/ biq; eadem. quia sunt duo patresfamilias. ille circumcisionis. iste in prepucio. dantes testimonium de diuina es/ sentia et docentes vnū deum colendum esse. Ergo isti duo tamq̄ primicerij debebāt p⁹ videre vt postea legittime testificare possent. alij autem in figura. Judicauit isrl. xl. ānis

Ter datur in monte syna
Liber leuiticus scribitur
Liber numeroꝝ ꝑmlgat
Tabernacl̄m preparat

Chore cum ccc. viris perit
Datan et abyron viui absorbēt
Multa milia prosternuntur
propter murmur
Deutronomium scribitur.

Tercia etas. Abraham

Circa istud tempus inceperunt reges in ytalia regnare. ⁊ multotiens nomina variarũt. ex quib⁹ rhomanorum propago clarius deducitur.

Reges ytalie.

Janus p̃m⁹ rex in italia

Isteianus primus omniũ regum ytalie dicitur fuisse filius noe. q̃ palatium extruxit quod dicitur iacꝰm. ⁊ post pro magno deo habitus fuit. duas facies ei figurantes. ⁊ in principio annicius festũ celebrantes quasi esset finis preteriti ⁊ principium futuri anni. Inde Januarius mensis sic dictus.

Reges assyrio

Amict⁹

Iste amict⁹ fuit octauus rex assyriorum. sub q̃ mortuus est iosue regnãte apud sicionios corace rege. xvi. apud arginos decimo donao apud athenienses quarto erictonio.

Eric toni.

us quartus athenienſium princeps primus q̃drigam iunxit in grecia.

Anno mundi — iiii⁷ᵐ DCCCXXV.

Linea christi

salomõ. raab ei⁹ vxor.

IIIIXX⁷ DDDDD

Historia libri iosue hic incipit. in qua mirabilia bella israelitici populi describũtur. ⁊ distributo terre promissionis

Hic ẽm quosdam texitur historia destructionis benjamin ⁊ ciuitatis gabaon propter stupri crimen. ec̃

Pontifices

elea⁷ zar⁹.

Iste eleazarus secundus pontifex cum iosue diuisit israeli terram promissionis. ⁊ ab eo descendunt pontifices vsq; ad christum paucis exceptis

A iosue vsq; ad aioth. anni. xl.

Judices

.ij. iosue

Iste iosue vir bellicosus fuit primo in deserto amalech vicit p⁹ mortem moysi ipse a deo inde⁹ constitutus fuit super israel vt terram populo diuideret. Cui⁹ bella ⁊ opera. ⁊ religiosa mens in libro suo descripta sunt

Moyses moritur

Jordanis siccatur

Jerico capitur

Sol in celo imobil' stat. vt filij israel hostes persequeretur

Italus rex iuxta albulam fluuiū. i. tyberim citatē cōdidit: vbi post roma ꝺdita fuit. a q̄ tota yta/
lia nūcupata fuit. Troys in Dardania regnat. z troyā ꝺdidit. Fabule mītea grecis annotāt

Sibilla eritbrea in babilone orta mīta ꝓphetat ō regno iudeoꝝ. z tro
ya subuertēda. z de xpi incarnatione z beata virgine maria

Saturnus. Iste saturnus de creta insula ōz venisse in ytaliam. z ibi regnasse. quē delyri ydolatre mira cecitate hoiem fuisse ne/
gant: cū tū eū regnasse dicant. Et ꝑmus stercus sup agros pū
cere docuit. quare etiaz stercutus ōz. z romani stercoriani post

Pi/
cus. Iste picꝰ saturni filiꝰ ꝑ
mus rex laurētū fuit. bellatoz e
gregius z augur. z i
ter deos nūeratꝰ est

lāperes

dicti sūt. z etiam saturniani. Affirmant ipsum fuisse patrem
iouis
Lathinus condidit thebas regnās ibi. z grecas litteras inuenit
Fenix venit in thyrū. z sidonem z regnauit ibi. z vsum litterarū
tradidit eis. z coloris fenicei. quo capitalia facerent

Iste est. xxiij. rex as/
syrioꝝ. sub q̄ histo/
ria delbore annotat
ꝓm augꝰ. z regnuz
argiuoꝝ defecit.

Sibilla samia femonoe dicta aperte prophetat de christo. z de paupcula eius matre. zc.

Rechab de quo descendit stirps valde religiosa hoc tempore fuisse creditur. Ipse āt de ietro cog/
nato moysi descendit. z conuersus fuit ad iudaismum.

III^ay DCCCLXXV III^ay DCCCCXXV

Booz fi
lius sal/
de raab

Booz.

III XXDDDDDW III IXXCDDDDLXXIII Anno ante christi nativitatem

Ra/
ab. Ista raab cū ēēt meretrix recepit nūcios filiorum
israbel. qui ad explorandū iherico missi fuerūt: z
abscondit. qua ꝓpter ipsa cum domo sua saluata.
z vxor salmon effecta genuit ex eo booz

Dicit ſr saltus ꝑ euāgelistas vsqz ad
booz z obet. q̄ ad minus inter eos
fluxerūt anni. cclxxij. qō tempus ad
vnū hoiem referri non potest. Et iō
hic ponūtur. v. magꝭ ad denotāduz

phi/
nees

Historia libri iudicum hic incipit

Istephinees cū adhuc iunioz esset zelauit ꝑ dño
transfugans luxuriātes. z ita placatus est dñs
de iuda de beniamin

tempus q̄ rem gestam. Dicit tamen
nicolaus de lyra q̄ iuxta historie vi
tatem fuerunt tres viri booz ap/

otho
niel. iū aioth
ānis iiij

.lxxx.

san/
gar.

Iste othoniel frater caleph iunioris liberauit israbel ō
oppressione regis mesopo/
tamie quem percussit. Ipse
accepit axam in coniugem.
que peruit irriguum supe/
rius z inferius a pēsuo ca
leph. iudi. i.

Iste aioth ꝑ
cussit eglon regem moab z liberauit israbel. fuit eī vir fortissimus.
z vtraqz manu pro dextera vtebatur. post hunc fuit sangar q̄ ꝑcus/
sit de philistijm. dc. viros vomere iudicum. iij.

Iste sangar fuit quintus iudex. z non inter/
interponitur q̄ annos non habet

Historia de ydolo miche ſm exposītores communiter dicitur ac/
cidisse post iosue in illis. vij. annis. sed hebrei dicūt q̄ tpe othoniel

Occasio troyanorum bellorum orit. q tamq̄ scintilla minima fuit. eo q laomedon non recepit herculem t Jasonem cū honore debito. t ex tātillo tot creuerūt mala. Caueat sibiquisq; ait co/

Sibilla delphica ante troy ana bella vaticinata ē d̄ ꝺ̄ incarnatōe absq; maris co/ tu. Et si hec vera sūt: tūc gen tibus apti⁹ q̄q; iudeis reuela tum est mysteriū i/

Fau nus

Jste. ij⁹. rex laurētū fuit q etiaz ds fuit illoz qui sic voluerūt vl̄ putauerunt

micus Laomedon rex troye occiditur t filia eius ixionia capit. t i gre ciam ducitur. qropter que secu/ tasūt bella grauissima/ t mala mala horrēdissima. Vide historiā troyanā

Reges assyriorum. carnationis. quod valde mi rum videtur. Similiter di/ cendum videtur de iob

Taura nus.

Jste thauranus dicitur fuisse. xxiiij. rex assyrioz. excidiumq; troye. sub ipso factum fuisse aliqui affirmant. sed forte prime t non se cunde. Hoc etiam tpe thola iudicant israhel

Hercules ilium vastat. id est troyam cum iasone. que statim a priamo reedificata fuit. Jdē her/ cules. xij. facta pere git. agonem olimpiacum constituit. multa bella confecit. t plurima menda/ cia de ipso conficta sunt. tandem postq̄ multos superauit. ipse morbū ferre non valens quo labo rabat sed ab eo superatus flammis se iniecit. t mortuus inter deos translatus est.

Anno mūdi iiij^m.DCCCLXXV.

Linea christi

Booz.

iiij^m.xx.DDDD

Appellati sibi vicissim succedentes. q̄ q̄ ex canonica scripta nō patet pro solido astruere nō au demus. Hoc tamen certissimum est q̄ inter principium iudicatus iosue quādo salmon accepit raab que genuit booz vsq; ad natiuitatem dauid fluxerunt anni circiter. cccl.xij. vbi tamen ni/ si tres ab euangelistis generatōes ponuntur.

Pontifices

Albi sue

Indices

de effraym

Del/ bora

vi anni s. xl.

de tribu manasse

Bed on.

vij annis. xl.

de manasse

abi/ mele

viij an. xxxiij

Jsta delbora fuit mulier t propter gratiaz prophecie delatus est ei ho nor vt iudicaret israhel. Vnde de mandato vocauit barub vt per/ cuteret hostes israhel. t iualuerūt filij israhel contra iabin regem cha naam. t cizaram principem mali/ cie eius. et deleuerunt eos

Jste percussit. quatuor reges scz oreb. zebee zeb. t salmana. t humiliatus est madian coram israhel iu/ di. vi. tc.

Jste abimelech filius naturalis gedeon ñ vocatus a domino. sed ma liciose ingessit se ad principa tum. occisis. lxx. fratribus su is quare etiam mala morte vitam finiuit. iudi. ix. Homen enim regium sibi inique imponi iussit.

Sibilla frigia fertur vaticinata fuisse anchise. ⁊ de flagellatione potentū terre. ⁊ de descēsu dei de olimpo Anchises ex dea venere generat eneam qui regnauit in ytalia. Hec fictitia deceptoꝛs rudium populoꝛum confixerūt. quibus sua stupra ⁊ adulteria palliarunt.

Latinus. Carmens filia euandri litteras latinas inuenit

Ex hoc latinoꝛum regnum dici cepit ⁊ laurentum defecit

Helena capitur a paride filio priami. Ipsa autem regina fuit vxoꝛ menelai regis

Priamꝰ rex troye. filiꝰ laomedonis postq̄ ciuitatē mirabiliter extruxerat

bellum inchoauit contra grecos in malum suum

anthās

Hectoꝛ primogenitus priami totus legalis. prudens. fidelis. ⁊ incomparabilis

fortitudinis ⁊ strennuitatis

Troyanum bellum decennale famosissimum

Sub isto bel la troyana fa/

cta describuntur regnante apud athenienses mnesteo. apud sichionios polisde

Amazones sunt mulieres ferocissime. que arma sumpserunt. ⁊ horrendissima mala per. c. ānos perpetrarūt tam in asya q̄s in europa vrbes delendo. Agamenon rex frater menelai regis totiꝰ exercitus grecoꝛum dux bellat ꝯ troyam. ⁊ tandē cepit traditorie ⁊ scandalosissime.

Carthago primo conditur a carcedone tyrio. Ipsam sepe destructaꝫ ferunt ⁊ iterꝫ reedificatā.

IIIꝰ DCCCLXXV

Booz

Anno ante christi natiuitatem MCCLXXIIII

Troya destruitur

Boci.

Deysachar de galaad. x.

thola. an ix. Jair ānīs xxij sine iudi/

xxiij. ce. ā. xvij

Jste thola redit ad pristinū moduꝫ sc̄z quo iudices pe rant per modum directionis consi lij magis q̄s domi nij.

Jste iayꝛ bīj. xxx. filios q̄s pncipes. xxx. ciuitatū cōstitu it. qꝛ ipa bona i silētio ⁊ pa/ ce trāseūt q̄ ptꝫ in diebꝫ isto rum duoꝝ israel dño adhe sit. ⁊ ideo cūcta pspere adue nerunt

Post mortē iayꝛ filij isrl' peccatis veteribꝫ ad/ diderūt noua. ⁊ traditi sūt in manꝰ philistiim ⁊ filioꝝ āmō. xviij. ānis. ⁊ oppssi valde pfece/ rūt ydola. ⁊ clamauerūt ad dñm tūc iepte facto sup se spū dñi pcussit regem āmon. ⁊ sedicioꝫ fos de monte effraym. filiam q̄ vnicam stulte immolauit. iudi. xi

iepte ā. vi.

3 galaad xi.

Greci pereunt miserabiliter post captam troyam tam in mari q̄z in terra repr̄iando. z proditores affligunt. Infelicissimū porro fuit hoc bellū. vbi nemo laudem omnes damnum reportarunt.

Reges ytalie — Eneas. — Ulixes vir facundissimus post mlta maris pcla ad vr amnis. rij. orem suā Penolpez castissimā puēit. — Ascanius — rrviij. Iste eneas post deletā troyā a grecis. relegatus vēit ad ytaliā cū. xx. nauib⁹. z plima bella constituit. Hic fertur i ꝓiugē habuisse filiam priami eleusinā. z deus fact⁹ erroꝛe vulgi. De hoc etiam Enea dicunt descendisse Julius cesar z Octauianus Augustus.

Iste eneas post deletā troyā a grecis. relegatus vēit ad Ascanius — rrviij. Iste ascanius filius Enee de creusa albā ciuitatem condidit. z regnauit illic. vnde ipse dictus est rex alba.

Reges assyriorum.

Fabule stultissime de Dyomede z Circe. Vide aug⁹. xviij. de ciuitate dei. O qualiter deceptus fuit homo

Troya vastatur atrociter. tradita per Anthenorem z Eneā vicios̄issime fracta fide.

Era grecorum principalis. propter hanc victoriam greci hi/ storias z alia facta conscripserunt anno ꝑmo vel secundo p⁹ captam troyam. Ipse est tercius annus Abdon iudicis israhel.

noruz. z conseq̄nter posteri sui dicti sunt albani. Hic albanorum primus. z latinorum tercius rex fuit

Lacedemoniorum regnū primū oritur vbi primum Menesteus regnauit

Corinthiorum regnum oritur. vbi primum Aletes regnauit.

Anno mundi — IIII⁰XXV

Linea christi — Booz. — Obeth

IIIIXXTDW

Historia libri ruth — ruth. — Ista Ruth Moabitis vxor booz genuit Obeth patrem Jesse

Pontifices — Ozy — Iste Ozy de semine Aaron per lineam Eleazari pontifex fuit. quo mor/ tuo nutu dei transijt pontificatus ad lineam de ythamar. annis. xx. i qua Heli primus summus sacerdos fuit ab ythamar vltimus

Judices — Abelson. — xij. annis. vij. — albialon. — xiij annis. x. — Abdon. — xiiij an. viij. — amson. — xv an. xx.

Iste ozi fuisse booz: q̄ ruth i ꝓiugē duxit.

Sub istis tribus tpa quieta fuerūt. z ideo nihil notabile tūc actū ē in isrl. Et nota q̄ istū abialō lxx. interpretes non hūt. nec etiā tēp⁹ sine iudice supraposit̄ū. sz ista tpa assignat Josue qui nō habet tempus specialiter distinctum fm hebraicam veritatem. Et ita concorda supputationes annoꝝ fm quemlibet. alioq̄n errab.

Iste samson fortissim⁹ fuit. z liberauit israhel de manibus philistiim. z ꝓpter mirabilē ei⁹ fortitudinem putabat fuisse hercules eius mirabilia opa vide iudicum. xiij.

Anglia que olim albion. nunc circa iſtud tempus britania nūcupari cepit. a bruto romano vr
pori⁹ ytalico obtinet. Ipe ei fugat⁹ a ſuis ad troyā iuit collecto ctercitu de reliquijs troianorum
Poſt grādia bella filiā regis grecoꝝ accepit vxorē. Deiñ p maria vagādo locum
a ptū q̄rētes caſu venerūt in angliā inſulā optimā. vbi deletis paucis gigātibꝫ tpe
h eli ſacerdotis deinceps tenuerūt vſqꝫ ad tpa ſergij pape circa ānos dñi. d. ccc
¶ Ab hoc ſiluio enee de lauīa filia latini. reges ſequentes dicti ſunt ſiluij. Fuit enī
iſtua nutritus z venatione. Dic natus ē poſt mortē p̄is ſui. vñ poſtum⁹ enee dicit
qz poſt humationem ipſius natus iuxta illud virgilij. Tu poſtuma proles. ꝛc

Sil/ uij⁹. ā

xpiꝫ.

Oneus

Iſte Oneus eſt viceſimus rex aſſyrioꝝ. ſub quo ceſſauit regnū ſicyonioꝝ
qđ ſtetit ānis. dcccclviij. regnāte athenis melancho. xvi. tpe hely
Codrus rex athenieñ. ſeipm volūtarie morti tradēs populū ſuū liberauit. dignū exemplum
paucis aut nullis imitandum p̄incipibus reliquit. Uñ ob hāc miram fidelitatem a ſcis docto/
ribꝫ allegari ſolet quaſi quedā figura chriſti in eo preceſſiſſet
Franci z thurcus troyani fugiētes duo regna cōſtituerūt. longe tñ poſt
Amelech delet per ſaul z deſinit eſſe populus ſicut predixit moyſes. exo. xvij
Julij⁹ filius aſcanij a quo iulioꝝ familia originem z nomē traxit.
Liber regum primus hic incipit

Hectoris filij tāqꝫ veri heredes iliuz receperūt. i. troyā expulſis poſteris neſtoris

IIIIᵐ. LXXVⁿ.

yeſſe vel yſai p̄ dauid.

Anno ante dñi natiuitatem MCXXVIII.

Saul. p̄mus rex iſrl.

Iſte ſaul p̄imus rex iſrl. regnauit ān o. i. vl. xl. cū ſamuele. z fuit de tribu beniamin. qui ante ſuſceptum regnum electus z bonus erat. ſed poſt miſerabiliter defecit. Eius opera vide. i. regū. ix.

Iſte yeſſe fuit binomius. qz etiam dictus fuit yſai p̄ dauid. de q̄ multotiēs fit mentio i ſacra ſcp̄tura qz chriſtus ab eo deſcendit.

zaraꝫ ia.

Iſtez etiā. iij. ſeq̄ntes nō fuerūt ſummi ſacerdotes p̄opter cauſam dictaz. ſed ſadoch de eis deſcēdit

mera ioth.

quē ſalomon cōſtituit t ſummū pontificez ſm verbū dñi i manu ſamuelis. reiecto p⁹ abiethar de ſacerdotio q̄ fuit vltimus de linea ithamar. vt p̄z. iij. regū. ij

opb/ ni.

xvi⁹.

Heli

an. xl.

Iſte heli fuit iudex z pontifex. z habuit hos. ij. filios. z qz nō ſufficienter eos corripuit. pariter cum illis punitus eſt a domino

phi/ nees.

ſam/ uel.

xvij⁹. cum ſaul. annis. xl.

Iſte ſanctiſſimus vir ſamuel ō ſteril matre natus miſtrauit coꝝ dño a puericia vſqꝫ ad ſeniuz optime cō/

uerſatus: non tamen fuit pontifex. quia non erat de ſemine aaron ſed chore. Uel ſm aug⁹ in libro retractationum fuit de aaron. ſed non filius ſacerdotis. Judicauit iſrael cunctis diebus vite ſue. quia vere fidelis p̄opheta dñi fuit. omnibus amabilis. Reges vnxit duos. ſcz ſaul p̄mo deinde dauid: non tamen vt ſtatim regnaret. ſed quando dominus diſ/

Quarta etas Dauid

Athenienſes poſt mortem codri magiſtratus habere ceperunt ad miniſtrande reipublice. Carthago iterū condita dicitur a didone regina. quia iam forte deſtructa fuerat

Reges ytalie — Eneas. — ſilui⁹. annis. xxi — Latinꝰ ſil — uus. an. l. — alba ſilui⁹ — annis. xl.

Iſte eneas filiꝰ predicti ſiluij poſtumi regnauit annis. xxxi. tēpore ſaul.

Iſte latinꝰ ſiluiꝰ regnauit ā. l. tpe dauid

Iſte albafilius fuit enee ſiluii .. hic edificatam albam cītatē a q̄ albani dicti ſunt forte inſtauravit.

Venetie xpadua extruuntur a reliquis troyanorū. Homerus hoc tpe fuiſſe putatur q̄ multa mendacia ꝓſcp̄ſit: ſicut ſibylla erithrea ꝓphauit. Alij dicūt q̄ tpe achaam

Regina ſaba audita fama ſalomonis venit videre eū. Et q̄ fuit pphetiſſa: ſibilla dicebat. q̄ prophetauit de ligno ſancte crucis. t de exci dio iudeorū. Fuit eī cultrix vniꝰ ꝙ di

Iſte dauid rex. ij. iſrl. vir ſm cor dei electus in regē vnctꝰ ē. in adoleſcentia p̄ ſamuelē. pꝰ mortē ſaul regnauit ā. xl. cuius opa pl'ima i primo t. ij. libris regum ſcripta ſūt. Iple deniq; quaſi q̄dā ſtupor in humano relucet genere. In quo vmq̄ hec conuenerūt Tanta ſublimitas t humilitas tanta. Tanta ſtrennuitas. tanta mititas. Tam grandis ſeculariū cura. taq̄ pura t deuota ſpiritualium ꝓtemplatō Tot hoīes perimere. tot lachrymas fundere.

Anno mūdi — iiij⁹ Cl. xv

Salomō — ſalomō rgnauit ānis. xl.

Bad Iſti. iij ꝓphetabāt tpe dauid Nathan filiꝰ frīs dō. t adoptiuꝰ yſai Aſaph

iiijxxxv

Salomō iſte rex pacis ex dono dei ſingl'arē habuit excellētiā vltra oēs hoīes q̄ vmq̄ i mūdo fuerūt. i ſapīa. diuitijs. delicijs. t gl'a ac familiaritate cū dō. Nā t ſi moyſes t dauid. petrꝰ paulꝰ hieroīmꝰ. t augustinus. t ceteri cōſimiles cum in ſapientia t ſanctitate exceſſerunt: non tamen gloria t diuitijs

Iſte q̄ quis auguſtinꝰ t ceteri quidā pontifices anteibant illum in gloria poteſtate t diuitijs: non tamen in ſapientia. tc. Et ſic omnia iſta coniunctim taliter nemo ſicut ipſe habuit. Et hic tantus miſerabiliter defecit.

Amarius — achitob. — Sadoch.

Iſte ſadoch quia nō declinauit ad partem adonie. ſz fuit cū nathan p ſalomone. ideo in pontificatum ſublimatus fuit. reiecto abyathar de ſacerdotio. t ſic pontificatus redijt ad filios eleazari

Iſte albiathar fugit ad dauid. t fuit gl'oſꝰ cū ceteris diebus dauid t pontifex. tc

Secūdus liber regum incipit a tpe dauid. qñ cepit regnare.

Judices — achitob. — achimelech. — albiathar

Iſte achitob filius phinees filij hely fuit pr̄ achimelech. quem percuſſit ſaul cū oī domo ſua ꝓpter dauid. vt patet. i. regum. xx.

Nota ponēret. Hic ſolus t moyſes legunt orāſſe pro inimicis in toto veteri teſtamento. vnde euāgelicā pfectionē probantur impleuiſſe. etiam añ tempꝰ promulgatōis eiuſdē. Vitam ipſius vide in principio. t ſequenter primi libri regum.

Era principalis huius historie sacre est hec. scz fundationis templi. Ipse est annus quart⁹ re/gni salomonis post egressionem de egipto. cccclxxx. vt patet. iij. regum. vi.

achis/silui⁹ annis. xxxix

Iste alio nomine dictus fuit egippus. ⁊ reg/nauit tempore roboam.

De templi dedicatione ac ceteris festis iudeorum est notandum q⁹ primo habuerunt. vij. festa. scilicet sabbatum in qualibet septimana. neomeniam in principio cuiuslibet mensis. pasca. xiiij. luna aprilis. penthecosten quinquagesima die post pasca in memoriaz date legis festum tubaruz prima die septembris in memoriam liberationis israhel. festū ꝓpiationis vel afflictionis deci⁹ ma die septēbs. festū scenophegie qđ ficiōnē tabnaculoz sonat. xv. die septēbris. postea circa hec tpa supuēit festū enecnioz. hoc est dedicationis templi. deinde tempore hester festū furim id est sortium. Et hec notula valet ad intelligentiam scripturaz diuersarum.

Reges iuda incipiunt.

IIII⁹ DCCV

Israel in flore. ⁊ nec post nec ante fuerunt huius modi dies in israhel

Roboā regnauit an. xvij.

Anno quadringentesimo nonagesimo IIII

Historia tercij libri regū incipit a tpe q̄n dauid mortu⁹ fuit. ⁊ salomon regnare cepit. Vide ibi opa magna ⁊ multa ipsius vsqz ad ca. xij. ⁊ a principio secundi libri paralipp. vs/q; ad capitulum. x.

Achias sylonites predicit iheroboā q⁹ sit regnaturus super

Semeias clarus ba

Reges israhel incipiunt /israhel

Iste roboaz successit salomōi p̄i suo ī regno. sz ī sapia ñ ita. Decep t⁹ nāqz pcilio iuuenū amisit. x. tri bus eo q⁹ imprudēter rndit pplo

p̄z. iij. regū. xij. ⁊. ij. palip. x

achi/maas

Iste fuit filius sadoch. vt patet. i. palip. vi.

bet q̄ postea cōpescuit roboā: ne pug naret ꝫ iheroboā ⁊ scp̄sit gesta eoz.

Abdo ꝓpheta clarus habet: qui post contra vitulos prophetauit

Nota q⁹ sicut dicit aug⁹. xvij. de ci. dī Salomō bonis inicijs malos exitꝰ habuit. Quippe secūde res q̄ pleriz qz sapiētum animos fatigāt magis huic obfuerūt. qz pfuit ipa sapientia etiam nunc ⁊ deinceps memorabilis. ⁊ nūc lōge lateqz lauda ta. Et in reuelationibus btē brigitte legit q⁹ salo/mon ⁊ aristotiles nō sibi sed alijs didicerunt

Jheroboam effratens regnauit super israhel an. xxij.

Iste iheroboā fuit ꝓmo ō familia sa lomōis ⁊ bon⁹. sz fcūs rex pessimus idolatra factus est. ⁊ peccare fecit is/rahel inducēdo ppl'm ad idolatriā ⁊ multa mala secuta sūt īmo toti⁹ ppl'ī destructio. Ipse fuit figura machōe ti. vt patebit loco suo: sicut antioch⁹ antichristi. Opera etiā iheroboam. ⁊ diricia mentis eius patent. iij. regū. xij. ⁊ sequentib⁹ capi. Et nota q⁹ ist⁹ exēplū pnitiosissimū fuit posteris. ⁊ vsqz hodie ē ⁊ ī futuꝝ erit q⁹ plēs

De sanctoꝝ exemplis qui iuxta decursum temporis fuerũt vicissim nõ simlr dicit gre⁹. i mora/
libus q̄ mira dispẽsatõe diuini⁹ actũ sit. ꝛ q̃nq3 ad illũiandũ noctẽ pñtis vite velut astra in hoc
mũ do radiarũt. donec verus lucifer. i. redemptor humani ge
neris surgeret. Nam ad ostendendã innocentiã ve
nit abel. Ad docendam actionis munditiam venit
enoch. ad insinuandã longanimitatis spei ꝛ operis remune/
ratõz vẽit noe ad manifestãdũ obiam vẽit abraã ad demõstrãdũ ꝓiugalis vite castimoniã venit
ysaac. ad insinuandũ laboris tolerantiam venit iacob ad rependendum pro malo bona retribu
tionis gratiam venit ioseph. ad ostendendum mansuetudinem venit moyses. ad unformandũ
contra aduersa fiduciam venit iosue ad ostendendam inter flagella patiẽciaz venit iob Et fu pa
ter quomodo in pristinis tẽporibus ad modum paruus fuit numerus perfectoꝝ. Sz circa hec
tpa ꝓphaꝝ valde creuerunt sanctitatis exempla. qñ etiã plẽs martirizati fuerũt ꝓ fide vnius veri
dei. Ecce q̃z fulgẽtes stellas in celo cernimus. vt inoffenso operis pede iter nostre noctis ambu
lemus. Sesag rex egipti pspaꝝ in mlitis. ꝛ gẽtes bello supat. ꝛ ꝓroboam ascendit. ꝛ post in irlm.
Azarias filius obed prophęta clarus habetur. ꝛ de captiuitate prędixit
.ij. paralipp. xv.
Anani ꝓphęta hic increpauit asa. ꝛ ideo incarceratur

Anno mundi	iiij^m.C.C.xxii	iiij^m.C.C.xxv
Linea christi	Abia regnauit. ānis. iij	Asa reg nauit ā / nis xli.
Pontifices	Iste abia mixtus erat. qz aliqñ bñ se habuit: vt ptz i bello ꝛ sermone lõ/go ꝺ exercitum isrl. in victoria diui nitus data. Aliqñ pessime. qz idola trauit. ꝛ ob tã ma/gnam ingratitudi nez pcussus a dño parum regnauit. vt patz. iij. regũ: ix ꝛ .ij. paralip. xiij.	Iste asa in principio regni. ꝛ deinceps peneusqz ad. xxxvi. annũ valde bñ ambulauit. sicut dauid. ꝛ percussit ethiopes ꝺ se venientes. ꝛ abstulit ydola. Sz post hec inĩt fedus cũ rege syrie benadab propter baasa regẽ israhel qui ĩ cepit ascẽdere ꝺ se. qđ displicuit dño. vnde misit ad eum ꝓ/phetam anani. quem statim incarcerauit. ꝛ ideo dolnit pe/des. qz podagricus factus est. ꝛ plagatus eadẽ pena q̃ pro/phetam vexauit obiit. vt patet regũ. xv. ꝛ .ij. palip. iiij. ꝛ. xv. ꝛ. xvi. capi.
Reges israhel	Iste nadab filius iheroboam incepit reg. ãno secũdo asa regis iude. ꝛ fe cit malũ sic ꝓ ei⁹. ꝛ pcussit eum baasa regnauit ꝓ eo. vt patet tercio regum. xv.	an. ij. Baasa. an xxi iiij Iste baasa incepit regnare anno tercio asa. ꝛ ambula uit in peccatis iheroboam cui⁹ oẽm domũ percusse/rat de mandato domini. nec audiuit hiem ꝓphetaz. vt rediret. iij. regũ. xv.

Iste nadab

Baasa.an

Quẽdã occasionẽ dñandi retra/hũt subditos a iugo fidei. diuersuz ꝛ alienũ cultũ instituẽdo. vt ptz ꝑ predictum machometum. ꝛ seqn/tes suos. Silr greci volẽtes rece/dere ab obedientia ecclesie: scienter prolapsi sunt in varios errores no uum modũ in diuino assumentes officio. ꝛ ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt

Circa hec tpa scoꝝ doctoꝝ scripta q̄ vidi, gēstiliū historias nō ꝫmemorāt. ꝛ puto illā forte causaz q̄ ad intellectum sacre scripture nihil conferant. Ūñ vsqz ad sardanapallū vltimū monarchā assyrioꝝ nullā mētionē faciunt de alijs intermedijs. Et nota q̄ quibusdam

(Carpēs.) silnius. annis. xxxiij

Iste regnauit in italia tempore iosaphat cum tamen in scripturis suis moneāt nos surſū cor habe. ꝛ terrena fasti/ dire iuxta illud Non loquit̄ os meū opa hoīm. Et illud Laudem domini loquitur os meum. Pro quo est aduertendum. q̄ multiplex necessitas eos ad hoc cogebat Fuerunt enim q̄dā heretici ꝛ gentiles q̄ sacrā scripturam calumniabāt quasi falsa eēt eo q̄ in/ debite assignarent decursum temporꝝ. ꝛ multa direrūt facta eē alijs temporibꝫ q̄ ipa narraret Sed postq̄z iheronimus ꝛ alij intelligentes applicassent simul historias patuit ignauia eorum eo q̄ optima concordia fuit. sicqz factum est: vt sacre scripture nouum testimoniū accederet dei imicis quod firmissimum est. quo tñ nō indiguit. cuius vtile fuerit ꝓpter impfectos. Alia ne/ ☞

impijs mixꝝ valde videt̄ q̄rescī viri sic diligēter scrutati sūt historias gentiuz

(Ty/berius) silui⁹ annis. ix

Iste tyberi⁹ sb mersus in tiberi q̄ dica fuit albula ideo ab eo nom̄ accepit

Numerus bellatoruz in hierusalem. Mcclx⁹ exceptis illis quos posuit rex ī vrbibus iuda Omnes hi ad manum regis.

Hieu filius anani ꝓphēta mittit̄ contra baasa regem isrl'. ꝛ martirio coronatur ab eo ꝓpter verbuz domini. vt patet tercio regum. xvi. capitulo

IIII⁰. CCCXL

IIII⁰ CCCLXVI

(Josaphat regnauit an.) xxv.

Anno ante christi nativitatem IIIXXXDDDDD

DDDDDLX

Iste iosaphat satis bonus fuit ꝛ glo/ riosus dives ꝛ devotus in via domini. nec aliquid mali de ipso legitur: nisi q̄ impijs regibus is rabel quandoqz prebuit auxilium. ꝛ quedam parua alia. ꝛ ideo dominus fuit cum illo ꝛ pacē de dit. ꝛ pugnauit pro eo vt patet. ij. paralipp̄. xvij. cū tribus alijs ca. sequentibus.

(Azarias.) Iste fuit filius achamiaas. Porro ꝑmo paralipp̄. vi. vbi ponit̄ catalogus pontificum Iste azarias genuit ioānā. Et regū. iiij. dicitur q̄ ioiada isti successit. forte binomi⁹ fuit vel est vicium scriptoris

Samaria conditur Jericho extruitur

Iste bela anno. xvi. asa regis iude cepit regnare. percussit eū zamri cum oī domo pr̄is sui. iij. re. xvi

(bela. ā. ū.) fili⁹ baasa (zamri) dieb⁹. vij. (Amri.) ānis. xij. (Achab) annis. xxij.

Iste dele uit domū baasa ꝛ statim percussit eum amri. ꝛ regnauit pro eo.

Iste zamri regis asa ꝛ fecit malū sicut ante/ cessores sui

Iste achab fuit filius amri pau p bō ꝛ tot⁹ deui⁹. valde instabilis pueriliter mitis. ꝛ furiose strenu⁹ ice pit regnare. xxxviij. anno asa ꝛ sup oēs

(benadab.) Iste benadab fili⁹ tabremō fili⁹ osion regis syrie iniit fed⁹ cū baasa. ꝛ rupto federe illo p/ cussit fedus cū asa rege iuda. ꝛ extūc turbaue/ rūt reges syrie regnū israbel. iij. regū. xv.

qui añ cum fuerāt inique egit. Si ba buisset sēper bonā direction̄ multa ma la non feciss. sz impia iesabel plus regnabat q̄z ip se. ꝛ impulit ipsum vt sequeretur se. ꝛc.

L

Necessitas idem erpetijt propter ydolatriam destruendam. qr ei tota simul gētilitas falsos deos coluit. necesse fuit indagare originem illius erroris. vt manifeste possit impbari cultus ille van issimus impiorū demonū. sicut late patet p augus. in libris de ciuitate dei vbi lucide probat q doctores gentiliū in ꝓprijs libris suis sibijpsis contradicūt z puerilit nimis z grosse procedūt. ita vt etiā philosophi ac ceteri virtuosiores vtriusqz sexus homines eos verb z scptis redarguerēt. Tercia cā eqz necessaria fuit vacillorz adhuc in fide tpe ꝑmitiue ecclesie q seducti sepius fuerūt a paganis. dicētib9 q melio eēt colere ydola qz tpm. qr tpe tpianita/tis sp fuerūt diffortunia. z tpe cultus dor magna ꝓsperitas. qđ omnino falsum fuit. vt patet ex ꝓprijs eorum hist orijs. sicut orosius luculēter probat. z etiā augustinus. similiter z Ambrosius. q omnes clare ostendunt. q tpa tpiāicatis fuerūt multo gratiosiora qz idolorz siue crudeliuz demonum. vt infra patebit locis suis. Similiter z alie plures cause que ex parte sup tacte sunt. z quecit: eo q diligentib9 deū oia in bonū cooperentur. De hac materia vide plenius i libs palligatis

Helias thesbites ꝓpheta magnus claret scitate vite z miraculorū gla. Hic regū malleus fuit. q' etiam in paradisum curru igneo subuectus est. ut patet. iij. regū. xvij. Ipse dicit duplicem spiritum habuisse. scz. ꝓphetie. z miraculorum. qui etiam requieuit super helizeum.

Anno mundi — mi^a.ccc.xci — mi^a.ccc.xcix.

Linea christi — Micheas ꝓpheta predicit moriturum achab .iij. regū. xxij. — Ioram regnauit. ā. viij. — Ocho/zias vla azias. ā. i

mi^a.ccc.xcii — mi^a.cccc.

Pontifices — Ioiada — Iste ioram pessimus filius de bono patre occidit fratres suos. z ābulauit i vijs regū isrl' z io mirabilr plagat9 i oib9 infeliciter obijt .ij. pali. xxi. Athalia vxor ei9 fuit filia achab nacal' z amri mōl oqndi coi. qr annus ei9 fuit vixit annis. c. xxx. — Iste Ochozias fecit malū coram dño sic pr ei9. z statim occisus ē a ieu cū omni domo achab athalia vxor mater ei9 audiēs mortuū suū filiū surrupuit regnum. z occidit omne semē regium z regnauit sex annis z septimo anno ioiada pontifex fecit eā interfici. iij. regū. xi. z. ij. paralip. xxij. z. xxiij.

Monuit athaliam ne regnaret sup iudaz. ꝓstituitqz ioiada filiū suū ioram ꝓ ea. iij. regū. xi. z. ij. paralip. xxij. z. xxiij.

Reges israel — Ochozias. ā. ij. — ioram. ā. xij — Hic solus p9 moysen legit vixisse. cxx. ānis. Josabeth soror ioram vxor eius fuit

Fames magna in isrl' iuxta ꝓbū helie — Iste fuit fili9 achab q misit ad beroth. iij. regū. vi. vij. cc. qr secut9 fuit peccatū ieroboā z interfect9 — Iste ioram incepit regnare. xviij. āno regis iosaphat loco frīs sui ochozie hūc obsidebat benadab i samaria. z diuinit9 meritis helizei fuit li/

Reges syrie — elzebub de/uz accaron consulendū si posset sanari. ꝓpter qđ obijt iuxta ꝓbū helie. iij. re. i. — est a ieu cū oi domo pris sui. ix. z. x. ca. vbi supra

Iesabel filia regis sydonioz vxor achab quidem totius malicie ꝓdigium. ꝓphetas domini occidit. z sanctum nabath z alia multa fecit mala. zc.

Ligurgus his tpib⁹ floruit. quia licet gentilis fuerit: tñ leges iustissimas naturali iuri ⁊ diuio cõ
sonas lacedemonis dedit. nec quicq̃ censuit cuius non ipe exẽplum prius daret Auri argentiq;
vsum. ⁊ olim scelez materiã nõ sustulit Fundos olim equa
liter inter oẽs diuisit. vt eq̃ta patrimonia neminẽ potentio
rem altero redderet. Lonuiuari omnes publice iussit. ne cu
ius diuitie in occulto essent Juuenibus non amplius q̃ vna veste
vti toto anno pmisit. nec aliquẽ cultius q̃ aliuz progredi voluit. nec
opulentius epulari. Emi singula non pecunia. sed comparatione
merciũ iussit. Pueros puberes non in forum sed in agrum deduci iussit. vt primos ãnos non i
luxuria: sed in omni ope ac labore agerent. nihil eos somnꝰ cã substernere. ⁊ vitã sine pulmento
de gere. nec ꝓus in vbem redire q̃ viri facti eẽnt. Lõstituit virgines sine dote nubere. vtpotes
ñ pecũie eã eligerent. seueriusqz matrimonia sua coercerẽt cũ nullis dotis frenis tenerent Dapsi
mũ honorẽ ñ diuitũ ⁊ dotẽtũ sz senũ eẽ ꝓstituit. Et qz he leges dure videbant iureiurãdo eos astri
xit. ne quid de tam diuinis legibus mutarẽt. donec rediret. ⁊ sic extra patriam pfectus volũtariũ
ppetuo duxit exiliũ: vt suis legiby eternitatem daret. Moriens eriã precepit ossa sua in mare pꝰ
ci: ne si ad priam deferri ꝓtingeret: lacedemões se a iuramẽto solutos eẽ putarent. O hoiem gẽtilẽ
ꝙ pene solus ãpuras ab oiby xpiãis eẽ scis oẽz supbiẽdi materiã Fiõ gl'ent mres nri q̃si aliq̃d ma/
gni p vita eterna fecerint. qñ talia videm⁹ paganos fecisse. vide aug. ũ. iij. ⁊ v. deciui. dei.

Are/
mul⁹

siluius. ãnis. xxx.

Hic presidiũ albanoz inter
mõtes vbi roma nũc ẽ posuit
Regnauit ãt tpe ioas regis
iude.

IIII⁰ CCCC

IIII⁰ CCCCVI.

Attalia
reg̃uit.
ãnis. vi

Joas
annis
.xl.

XI DCCCCC

IIII DCCCCC

Anno ante nativitatem

Jsta per tyrannidem inuasit regnum. ⁊ occisa est

Jste ioas dum adhuc infãs
esset subtractus fuit ab interfectione q̃ exercebatur
ab athalia. cũ esset annoruz. vij. constituit eũ ioiada regẽ. ⁊ optime se habuit cũctis diebꝰ qbꝰ rexit
eũ idẽ venerãdus sacdos dñi. sz post mortẽ eiꝰ delinitꝰ blãdicijs magnatoz. q̃ odio habebãt sa/
cras cerimonias humilis obedietie moysaice legis depuatũ ẽ coz regi in iteritũ suũ ⁊ illoz cũctis
retro natiõibꝰ horrẽdũ relinq̃ns exẽplũ q̃ graue sit piacim hũilibꝰ nolle ꝓsẽtire. ij. pa. xxiij. ⁊. xxiiij
Jonadab filius recab clarus habet. De his stirps valde religiosa descendit. q̃ tamq̃ pegrini
quersati sunt sine agris. ⁊c. Et descẽderũt de ietro sacerdote cognato moysi.

Helizeus ꝓpheta surrexit tor o
belve duplici sp̃u vtriusq̃ testa
mẽti. timoz. s. ⁊ amoris pditus
q̃ tã repbis q̃ electis p oĩa gra
tus extitit. clarus virtutibꝰ. ⁊ miraculis gl'osus. iiij. regũ. ij. ⁊c.

Jeu
ãnis
xxviij.

Jste ieu rex vnctus a puero helizei pcussit ioram cũ omi do
mo achab. ⁊ etiam ochoziaz
regẽ iuda. ⁊ destruxit domuz
baal ⁊ ꝓphas eiꝰ occidit. vnde
meruit posteris sui regni se/
dem vsqz ad q̃rtam genera/
tionem. iiij. reg̃ũ. ix. x. xj.

Azabel.

Mouit ãt ãno. Dcliij. post natiuitatẽ abrahe

Jste azabel exigẽtibꝰ demeritis suis occlta dei iusticia p
motus fuit i regẽ syrie. vt affligerz filios israhel. ⁊ suã plõ
garet iniq̃tatẽ. Afflixit ãt israhel vltra modũ. vt in. iiij. reg̃ũ. x.

Quarta etas Dauid

Iste auentinus siluius. xxx. annis regnauit. Ab hoc mons auentinus nomen accepit in quo sepultus fuit. Hunc dicũ augustin⁹. li. xviij. de ci. d. etiã inter falsos deos ãnũeratũ a ītultis gẽib⁹

Reges ytalie — Auẽtin⁹. — siluius annis. xxxix

Notabile quoddam factum ac relatu dignum hoc tempore in britania fertur accidisse. Fuit ibi rex q̃dam Leyr nomine filijs carens. sz tres pulchras filias habens quibus regnum diuidere cogitabat. Ut ta mẽ sciret cui potiorem partem daret: a singulis interrogauit q̃tum ipsum diligerent. Prima z secunda respõderũt sub iuramento q⁹ plus q̃ ppias ãias Tercia autem videns senem blandicijs credere: serioſius respondit. q⁹ ipsum vt patrem diligeret. neqz vt amplius interrogaret: protinus subiunxit. Quantum habes tantum vales: tantũqz te diligo. Iratus pater duabus: regnum diuisit. terciam autem exheredauit. quam tamen ppter nimiam pulchritudinem rex francie sine omni dote in coniugem accepit. Senescente ãt leyra duabus filiabus: ac earum meritis regno priuat. z in tantum despicitur q⁹ vix cum vno famulo ab ipsis teneretur. Recordatus igitur pristine glorie z iniurie quã iuniori filie fecit: q̃ sibi veritatem dixit: cũ fletu in hãc vocẽ erupit. O filia q̃z vera sũt dicta que mihi respondisti. Quantum habes: tantum vales. tantumqz te diligo. Dũ igitur habui quod dare potui visus sum eis valere. qui non mihi sed donis meis amici fuerunt. Interim dilexerunt me: sed magis munera mea. Nam ab cuntibus mune/

Anno mundi. — IIIIm CCCCXLVI

Linea christi — amazias regnauit ã. xxix.

IIIIXXIIIIC

tis vsqz hodie in potestatibus apparet. cuius exempla hic sunt plurima. Hic etiam deos seyr adorauit. z c. palip. xxv.

Iste amazias bonis inicijs malum habuit finem. qđ cõfes/tim vsqz hodie in potestatibus apparet. Multos nãqz officiũ destruxit etiam notabiliter probos. cuius exempla hic sunt plurima. Hic etiam deos seyr adorauit. z c. palip. xxv.

Pontifices — zacharias filius ioiade lapidatur z glorioso martirio coronat. ij. palip. xxi iij. — Aza/rias. — Helizeus moritur. z ossa eius ppbetãt. q⁹ mortuus suscitat eoꝝ cõtactu. Et tres victorias habuit israbel contra syros meritis eius

Iste azarias boni pris bon⁹ filius. xiiij. annis laude dignũ pmeruit. q⁹ p zelo legis ydãter restitit ozie regi iude volẽti sacrificare. ij palip. xxvi.

Reges israbel — ioba/as. — Iste iobaas. xvij valde attritus est cum tota gente sua ab azahelere ge syrie. z ideo depõcabatur dñz. z pauxillũ releuat⁹ est. iij. — ioas. ã. xvi — Iste ioas percussit syros tribus vicibus iuxta ꝓbum helizei. z tulit vrbes d manu benadab filij azahel z restituit regno suo Ipse cẽ afflixit amaziã ñ volẽs sed compulsus: superbiam eius hũiliauit. iij. regũ. xiij.

Reges syrie — regũ. xiij. z cepit regnare. xxxix. anno ioas regis iude — bna/dab. — Et cepit regnare. xxxvij. anno ioas regis iude

Iste Benadab fuit filius azahelis. z debet scribi per d fm hieronimum.

procha illo regnãte. sydõ argiu⁹ ⁊ mẽsuras ⁊ pondera repperit. Cũ apud hebreos haranus i iu
dea ⁊ iheroboam in israel regnarẽt

Hic prochas filiꝰ auentini regnauit annis. xxxiij. tẽ
prochas filuius. annis. xxxiij
porc osie regis iude. Unde virgilius laudes eius extol/
lit in hoc versu. Proximus ille prochas. romane gloria gentis

Iste Sardanapallus totus vicios⁹
fuit. puluinaria primꝰ repit. Habitu muliebri indutus inter mu

Reges assi
lieres delicꝰs vacauit. Ob hoc indignati vasalli eius nolue
runt ãplius sibi obedientiã ꝓstare. Aggressi etiã ipsum debella
runt. qõ cernes seipsũ cõcremauit. Fuerũt tñ reges assyrioꝝ po
tentes sine monarchia vsqz ad destructionem. Ninive

Sarda
napal/
lus

monarchia est assyrioꝝ illa ma
gna cessat q̃ steterit vltra. Occxl
ãnos. ⁊ surgũt tpa horrenda pe
ne vsqz ad xpi natiuitatem. i
quibus humanꝰ sanguis vltra
q̃z credi põt in omi/
bus mũdi partib⁹
tamq̃z a qua effusus
est. Uide cronicam
orosij. libro secũdo ⁊ alioꝝ

tribus. ⁊ ipsi abierũt. Tandem cum non haberet quod comederet. aut indueret: ab ipsa iu/
nione filia clemẽter suscipitur. regnoq̃z gloriose restituitur. Similia plura reperies. Nota plerũq̃z
dulciloquos fidelitate fideles dulciloquio carere.

IIII^or CCCC. LXXV

Sine
rege. an
nis. xij

Anno ante christi nativitatem DCCCXXIII

Nota q̃ regnum iude post mortem amasie fuit
xij. annis sine rege quod subtiliter oportet accipere ex collacione annorum regum israel ⁊ iuda
quia amazias cepit anno secũdo ioas regis israel. ⁊ ozias filius amasie cepit anno. xxvij. ihero
boam regis israel. qõ tempus extendit se ad. xli. annos. a quo subtrahe annos amasie. ⁊ sic ma
nent. xiij. quibꝰ ozias paruulus erat. nec adhuc ad regnum aptus. Hoc autem. lxx. ⁊ multe alie
hist⁹ie non habent: sed alibi hoc supplent. Et ꝑm hoc oportet concordare eas. alioquin errab
quoad supputationem annorum.

Jonas ꝓpheta filius amachi clarus habetur. ⁊ multa predixit q̃ nõ sũt scripta. Hic post hec
mittit ad ninuẽ. vt patet in eius libro. Dicitur ãt q̃ ipsum helias suscitauerit a morte adhuc pu
erũ Iste iheroboam cepit regnare anno. xv. amazie regis iude. Hic satis bellicosus ⁊ victori/
osus fuit. ⁊ cõtriuit reg̃ syrie. ⁊ restituit regnũ israel sicut prius. insuper ⁊ Damascum

iero
boaz
annis. xli.

intra verbum ione prophete. Attende q̃z sit instabilis status regnoꝝ. Israel contritus
vsqz ad nouissimum humiliatus est valde. syri iam elcuati ab infimis mirabiliter deprimun/
tur. Sic qui fuit supra: fit infra. ⁊ econtra qui fuit infra ascendit supra. vt post descendat infra.
Hec est rota volubilis huius temporis ⁊ ideo non est mirũ q̃ pauci electi ad hoc assumuntur a
dño. ⁊ q̃ viri sensati huiusmodi instabilitatis negocium totis viribus fugere contendunt. Vi
de augustinum de ciuitate dei in pluribꝰ locis. Si boni regnant multis prosunt. si mali: ecõtra

Reges ytalie

Arbat⁹ pm⁹ rex medoꝝ

Iste arbatus vicit sardanapallum dñm suum. ⁊ monarchiam eius primus destruxit. ⁊ ad medos transtulit. spe magis ḡre. quia darius hoc fecit

Iste phul ⁊ sequentes recuperare volētes monarchiam nō modice turbarunt terram. ⁊ ascendit etiā ad israel ⁊ cepit thersan. ⁊ factus est manaben rex israel ei tributarius. iiij.

Reges assyriorum

Phul.

regum. xv.

Ozias qui ⁊ azarias duplici nomine. ⁊ vno quidem atq; eodem tempore Isayam Ozee Johel ⁊ Amos prophetasse ex rebus que ponuntur in titulo cognoscimus. q̄ principium verbi domini fuit in ozie filio beri. Amos aūt pater isaie nō vt pleriq; autumant tercius. xij. pphetarum est. sed alijs diuersisq; apud hebreos scribunt litteris. Iste quidem primam ⁊ extremam litterā habet aleph ⁊ sade. ille vero hayn ⁊ iamech. Tradūt etiā hebrei ozee ⁊ amos ⁊ ysaiam ⁊ iohel ac ionam ijsdem prophetasse temporibus. videlicet in diebus ozie. ioachan. achas. ⁊ ezechie regū iuda. ⁊ in diebus iheroboam filij ioas regis israhel

Anno mundi IIII^M^CCC^LXXXVIII

Linea christi.

Ozias. vl'azarias. ā. lij

IX^DDDC

Iste ozias fecit quod bonum erat coram dño. nec aliquid mali de eo scriptum est. nisi q̄ adolere voluit incensum super altare thimiamatis. prohibente cum sacerdote azaria. propter quam inobedientiam percussit eum dominus lepra. vt patz ij. paralip xxvi. ca. Etiam tunc terremotus factus fuit. ⁊ cineres altaris effusi sunt.

Pontifices

Ozee propheta primus de. xij. mittitur contra. x. tribus
Johel secūd⁹ de duodeciz pphat de iuda ⁊ furca ei⁹ tribulatōe
Amos tertius ꝯ gentes mltas pphat. ⁊ spēalr ꝯ decē tribus

Reges israhel

Abdias. iiij. de. xij. pphetat contra edom

Hic regnum israhel fuit sine rege annis. xxxiij. quod patet

sine rege.

annis. xxxiij.

zacharia

mensibus sex

Reges syrie

excolatione regum iuda. ⁊c

Iste zacharias fuit filius iheroboā. ⁊ cepit regnare āno. xxxviij ozie regis iude. ⁊ fecit malū sicut predecessores sui. ⁊ hic ē qrt⁹ post Jehu. ⁊ percussit eum sellum. ⁊ regnauit pro eo. qui statim percussus a manaben. regno ⁊ vita caruit. vt patet. iiij. regum. xv.

Macedonum regnum hic oritur

Ebarã p̃ macedonũ ſr

Iſte charanus primus rex Macedonuz fuit filius arbati regnauit annis.xxviij. De hoc regno deſcendit Alexander magnus. Deſtruitur aũt tempore onye pontificis pꝛi

armilius.

Lacedomoniorum reges deficiũt.

ſiluius.annis.xliij

Lidorum incipiunt

Iſte armilius ſiluius regnauit annis.xliij. Et fratrẽ ſuũ Atyitorẽ de regno eiecit. z poſt ipſe a Romulo z Remo fribꝰ geminus occiſus eſt. z Numitor reſtituꝰ fuit in regnũ ſuum quia fuit auus eorum

Teglat phalaſar.

Spartani ipſi ſunt lacedemones per annos.l. cum athenienſibꝰ cruentiſſima bella committunt. vbi ſemper incerta victoria fuit. Terra mariqz pugnatum eſt

Iſte Teglatphalaſar cepit terram neptalim z galilee. z eos qui trans iordanẽ erãt tranſtulit in aſſyrios. Poſt etiã obrogatum achaz obſedit damaſcum. Et raſim interfecit. z ſyrios tranſtulit in cyrenem. vt patz. iiij regũ. xv. z. xvi. c. Thonos concoleros. qui vocatur grece ſardanapallus. xxvi. aſſyriorum rex. Tharſim atqz anchialem condidit. z in prelio victus ab arbato medo. ſemet incendio cremauit. Uſqz ad id tempus fuiſſe reges aſſyriorum hiſtoria refert. z fiũt anni ſimul. Dcxcvij. Omnes autem anni regni aſſyriorum a primo anno Nini ſupputantur. M.cc.xl.

Iſayas nobilis propheta primus de quatuor principalibꝰ claret qui euangeliſta magis q̃ ꝓpha dicitur a ſancto iheronimo ꝓpter euidentiam prophecie ſue. Hic miſſus eſt a domino cum Ja/ſub filio ſuo in occurſum achaz. vt diceret ei. ne timeret a duabus iſtis caudis titionum fumigantium quos vocat raſim z phacee eo q̃ in ipſis eſſet finiendum regnum ſyrie id eſt damaſci. z

amarias.

regnum ſamarie, id eſt decem tribuum que alio nomine dicebatur effraym.

Jonas mittitur ad Ninuitas. qui audierunt eum. ſed iſrahel nec multis credidit.

Selum.

menſe.i.

Banaen

annis.x.

Facia ã z

Iſte Banaben cepit regnare anno.xxxix. ozye regis iude. fecitqz malum coram domino. z tradidit eum dñs in manus regis aſſyriorum qui indixit ei talenta argenti. mille. iij. reguz. xv.

Raſyn.

Iſte phaceia fuit filius manabẽ fecit etiã malũ z peccauit eũ phacee. regnauitqz pro eo. Cepit ãregnare. ii. anno ozie regis iude

Iſte raſyn rex ſyrie vaſtauit iudam

tempore achaz. propter quod obſedit eum Teglatphalazar in damaſco. z cepit ciuitatem. z ipm interfecit. Et tranſtulit populum

Quarta etas dauid

Rhea filia munitoris in templo dee veste seruiuit. que post admisit amasium ⁊ concepit. pe peritq; gemellos Romulum ⁊ Remũ. Ob hoc ipsa viua sepulta fuit ꝓpter incestum. infantes proiecti sunt fo/ras. ⁊ mirabili/ter a lupa nutri/ti referuntur.

Reges ytalie

Amulius tor.

Iste Numitor restitutus in regnum statim ꝑ a Romulo occisus fuit. vt Orosius testatur.

Porro ob reuerentiam romanoꝝ dicerũt poete. ꝙ Mars deus belli concubuerit cum ea. stupꝝ totaliter aut paliantes. aut excusantes. vel honorantes

Reges assyri.

Sybilla erithrea omnium aliarum sibyllarum clarior. hoc tempo re quidam dicunt ꝙ vixerit. Alij ꝙ eius carmina circa hec tempora sunt inuenta. Ipsa autem ante bella troyana vaticinata sit apertissime de christo ⁊ pulchre. Vide augustinũ xviij. de ci. dei

Olimpias prima a grecis instituitur Et hec est era famosissima tam latinorum q̃ grecorum. Et ꝓm iheronimum olimpias vna quatuor annos completos continet. Et ꝓm istum cõputum anno. xl. Ozie. vel circa: ista era incipit. scz anno mundi. iiij^{m}. cccc.xviij. Scõm septua/ginta interpretes circa. l. annum ozie. Et nota ꝙ christus nascitur olimpiade. cxciij. que faciunt annos. dcclxxij

Anno mundi	iiij^{m}.CCCCXL	iiij^{m}CCCCLVI
Linea christi	Joatan ꝛgnauit ãnis. xvi	Achas ꝛgnauit ãn. xvi.
	xiiijDCC	iiijXDCC

De hoc ioathan nihil mali scribitur nisi q excelsa moz alioꝝ non abstulit. vt patet .ij. paralip. xxvij

De hoc acham nihil boni habet. Dereliquit dominum. ⁊ derelictus ẽ etiam ipse ab eo. Et percussus cũ populo suo val/de ẽ a regibꝫ israel ⁊ syrie. ij. paralippo m. xxviij.

Dicheas propheta. vi. dc. xij

achitob.

Pontifices prophetat contra iherusalem ⁊ samariam

Reges israel

Naum ꝓpheta. vij ꝓphetare cepit cõtra Niniuem

phacee

annis. xx.

sine rege.

annis viij. vt sup

ozee. ã. ix.

Iste phacee cepit regnare anno. lij. ozie sic fecit: sic factum est ei. q ozee cõiurauit cõtra eum. ⁊ interfecit ipsum. regnauit q; pro eo Fecit etiam pactum cum rasin. ⁊ vastauit iudã ⁊ idco te glatphalasar oppressit eum. ⁊ trãstulit q̃si tres tribꝫ assirios. iij. regũ. xv

Iste ozee vltimus rex israel cepit ãno duodecimo achã regis inde. ⁊ fecit malum. ⁊c. Anno. ix. regni eius captus est a salmanasar. ⁊ israel trãslatus est i assyros vt habetur. iiij regum. xvij.

Nota q̄ Oro. de hoc romulo multa mala scribit. scz frīs sui. z aui, z alioꝝ pbatissimoꝝ viroꝝ in
quā mortē z violētias tyrānides q̄z plēs. Cōgregauit ei pastores z latrones
zc. cū quib⁹ ciuitatulam extruxit. z p illā vi alios oppressit circū circa potētes
Postq̄z creuit: elegit. c. senes p cōsilio q̄s appellauit senatores. z mille pug/
natores quos milites appellauit. pfecitq̄z in sublime. tādē ob demerita sua
inter deos cōnūerat⁹ ē: eo q̄ p cui⁹ a tonitruo nusq̄z ppuisset. Hoc eniz ad
cumulū sue dānationis accessit. vt
eo magis tormētaret apd̄ inferos
q̄ in terris eius mēoria celebor ha
bet quā ꝓtutib⁹ ñ meruit: scz fl'sa vul
gi adulatione aut vera deceptione a/
deptus est. Predicti senes post mor/
tem romuli regnauerūt ānocum dī/
midio expectātes si forte rediisset.

romul⁹ p⁹ rex ró noꝝ. an xxxvij.

Salma nasar.

Sen/ nache rib

assaradō fili⁹ sena cherib

Iste salmanazar obse
dit samariā āno. ix. o/
zee regis isrl'. cepit eā z
regē misit in carcere et
isrl' transtulit in assyri
os z cessauit rgnū isrl'
qd̄ stetit ānis. cclxxij

Iste sennacherib ascēdit in iu
deā ꝙ ezechiā viz scīm z pcussit
dñs exercitū ei⁹. s. clxxv^m vi/
ros bellatores. ipse āt turpiter
fugiēs pueniti ninuē. z afflix
it iudeos z thobiā. tādez a suis
filijs occisus est. iiij. regum. xix. z scdo palip. xxxij.

IIII^m LLLL LXXII

Ezechi as regū it ā. xxix

Sol. x. lineis reuertitur. Et sic illa di/
es erat longior alijs. x. horis. O ma/
gnum portentum strages hostium ad/
ditio ānorum

IIIXXXIIC LXXVII Anno ante natiuitatem

Iste ezechias optim⁹ filius de pessimo pr̄e. achaz ambulat coraz domino
corde pfecto excelsa abstulit z domum dei instauauit. nec
similis eius fuit ante eum in regib⁹ iuda. z ergo dominus
glorificauit eum. iiij. regum. xviij. xix. xx. z. ij. palip. xxix. xxx
xxxi

Era p̄ncipal' romanoꝝ oroſij mar
tini z alioꝝ. ipse ē ānus. xij. ezechie
fm hebreos. fm. lxx. vltim⁹ achaz.
Urbs romana .dc. anno mū/
di. iiij. m. ccccl xxiiij

Anno ante christi natiuitatem. dccxv. roma in
mōte palētino a gemellis condita est velut secū
da babilonia. Uerū tēpore pa upertatis nusq̄z
alter locus ea sanctior. nec bonis exēplis dicti⁹
fuit.. z cū isto rex minus habuit. tanto minus cu
piditatis habebat. Post diuitie auariciam z lu
xuriam induxerūt
Londitionem vrbis titus liuius per. xiiij. deca
des. id est. cxl. libros prosequit. sed hodie non
omnes reperiūtur De ipso facit beatus iheroni
mus mentionem in epistola ad paulinuz. Et se
neca in vltimi declamationum libri prologo

Tu regere imperio populus ratione memēto
De tibi sint artes. paciqz imponere mores
Parcere subiectis z debellare superbos

Flota fm aug⁹.xviij.de ci.di.q cicero magnis laudib⁹ romuli aſcribit q nō rudib⁹ t indoctis tē
poribus qñ facile homīes fallebant meruerit honores diuinos: ſz iā eruditis t expolitis. Unde
paz van⁹ ydolatra q error. qz t ſiin his tpib⁹ doctis illumīati ſūt q̄ ſit ineptuz q antiqui eubus
motiuis decepti. homines mortuos deos factos putent. t ob hoc ipſi ap̄lius

Reges romani. neminē inter deos aſcribendū decreuerūt: nō tñ ceſſarūt a cultura ſaliū falſo/
rū deoq ſz moxē ātiquū fuātes t augētes. qđ dictis vetāt fieri facti ap̄bāt.

rem⁹ a fra/ tre occidit. āno. iij. ff. de
redi. l. vl.

Uñ conſtat eos non eſſe excuſatos: imo ap̄lo
teſte plus illis peccare

Reges babilonie incipiunt

meroda ch p⁹ rex babilōe

Iſte merodach primus rex babilōis famoſus
receſſit a monarchia. nec obediuit aſſarando re
gi aſſiriorū t reges babilonie ceperūt eē
potētes vſq ad balthaſar. vide mgr̄m ī
hiſtoria

Thobie hiſtoria deuotiſſima t to
ta exemplaris hic texitur

vij. ſapientes

Tales mileſi⁹ clar⁹
Solon
Ebilon
Periāder
Eleobolus
Bias
Pitac⁹

habetur qui p⁹ the
ologos. id eſt poe/
tas ſophi dicti ſūt
id eſt ſapiētes Iſte
etiā thales primus
potuit predicere de /
fectum ſolis t lune. vt ōt auguſ. viij. de ciuitate dei

IIII^m^ DI

Anno mundi.

Linea chriſti

manaſſ es regū it. ā. lv.

IIIIDXDQ

Iſte manaſſes peſſimus filius optimi patris fecit ma⁹
lū ſup oēs q̄ ante ipſum fuerūt. t ſanguinem innocentem fudit plurimū. ꝓter quod rex aſſyriorū
vaſtauit iudam. t ipſum manaſſem cepit. t in carcerem miſit. Poſtea ad cor rediens: t dñm dep/
cās. t exaudit⁹ fuit. t in regnū ſuū reſtitut⁹. Dia q̄ añ fecerat deſtruxit. t in via dñi recte ambulās

Pontifices non ſine grandi ammiratione omnium qui eum ante nouerant vitaz be
atam duxit. vt patet in regum. xxij. t ij. paliꝑ. xxxiij. capitulo

Sa/ doch

Lathina

Iste Auma maximus ydolatra fuit. & vrbem adeo simulacris repleuit. vt ipse si/
bi locū reperire non posset. Hoc mō Augustinus stulticiā ei⁹ deridet. quasi magna iniuria sibi
fcā sit q̄ ipē ñ sit inē deos ascripꝰ q̄ deorū cul
tum sic ꝓmouit. Dic ianuariū & feb ruariū ā
no addidit. Dix sup̄ modū est q̄ hi viri p̄/
cellentissimi ingenij in cūctis pene q̄ sub sole
gerūtur tam acute disserebant. & in agnitōne
vi di sic delirabāt. Brās agam⁹ dño do no.

Auma/ma. pōpilius. an. xlij

Nota fm augustinū. ij. iij. de ci. di. q̄ ab vr be con
dita vsq; ad augustuz tam continue pugne erti/
terūt vt p miracō habitum sit. vt vnus annus pꝰ

primum bellum punicum sine bello transierit. exceptis. xlij. annis nume quibꝫ pax ꝓtinuata fuit
Romani populi statū & decursum locupleter & breuissime describit. Florus lucius p̄anos sep/
tingē: os q̄uor ei dās etates. Ūñ ait si q̄s magnitudinē imperij cū ānis ꝓferat. etatē vltra puret.
Ita ei late vbiq; in orbe terraꝝ arma circūtulit. vt q̄ res eiꝰ legūt: nō vniꝰ ppli: sed totius generis
humani facta discant. nā tot laboribus. periculisq; iactatus ē: vt ad cōstituendū eiꝰ imperiū cō/
tendisse virtus & fortuna viderent. Itē ait. Tanta in virtute fiducia est. vt ille rudis. ille pastoriꝰ
populus vereq; terrester oñdit nihil interesse virtutis equis an nauibꝫ terra an mari dimicaret.
Item O populū dignū orbis imperio. dignū oī fauore & admiratione hominum ac deoꝝ. ꝓpul
sus ad vltimos metus: ab incepto non destitit. sed absens simul presensq; pugnabat

Isaias martirio coronat: cū multis alijs eoq; regis opera pessima reprehendebat Sybil/
la samia fm quosdā bis dicit fuisse temporibus. Et nota q̄ sancti doctores non vtuntur dictis
sybillarum ac aliorum gentilium ad confirmationem fidei sancte christiane. sz & eas nec prophe
tico spiritu claruisse: sed arreptitias fuisse dicunt. Ūñ Aug⁹. ꝓtra manicheum disputans dicit.
Si quid veri de deo sybilla: vel orpheus: alijve gentium vates aut philoso/
phi dixisse perhibent. valet quidem aliquid ad pagā oz vanitatem reuincēdā
nō tñ ad istoz auctoritatē ꝓplectēdā. Quantum enim distat de christi aduē
tu inter predicationem angelorum & confessionē demonū tantum distat inter auctoritatem ꝓphe
tarum & curiositatem sacrilegorum.

Scl/lum.

Elch/vas

Ealeucus vir iustissimus leges condidit. Et inter cetera decreuit. vt qui adulterij crimen ꝓmit/
teret: vtroq; oculo p̄uaretur. Quod cū filius eius commisisset: iussit ipm exoculari. Uerū tota
ciuitas aliq̄diu ei reluctabatur. Tandem victus instantia populi ne lex a se condita violaretur.
suo p̄ius. Deinde filij oculo eruto vtrisq; vsum videndi reliquit. Sicq; mirabilis equitatis tē
peramento se inter misericordem patrem & iustum legislatorem partitus ē. Disce o christiane quā
ta diligentia debeas sancta dei tui precepta custodire: si sic maluit paganus puniri ꝓ iusta lege
sua q̄s eam inultam relinquere. Hec & multa similia oportuit in p opulo carnali obseruare cū su/
ma seueritate, quatenus timore pene a prauis cohiberentur

Bisantium conditur que postea Cōstanti/ nopolis dicta est

Reges romani.

Iste tulius alio nomīe Hostilius. nō feres temp⁹ pacifice trāsire ob turbatiō nem quam iusci/

tauit vicinis suis an. xxxij. Post lōga quietis tpa merito ho stilitatis nomē sibi acqui/ sinit. Et quia dissipat de⁹ gentes que bella volūt. ipe cū omni domo sua a fulmi ne percussus interijt. De isto etiam Tullio sic dicit Valerius libro. iij. ca. iiij. Hunc in cunabul⁹ primo accepit agreste tugurium, eiusq3 adolescētia in pecore pascēdo fuit occupata validior etas imperiū rexit. sed senectus eius in altissimo maiestatis fastigio fulsit

Niniue destruitur per regem medorum. Et regnū assyriorum penitus cessauit. sicut prediterant Naum propheta ⁊ Thobias

Anno mundi	IIII⁰ DLVI	IIII⁰ DLVIII
Linea christi.	Amon rgnauit ānis. ij.	Josias rgnauit an. xxxi.
	Iste amon fm tertū hebre/ os duob⁹ tm̄ annis regnasse phibet. sz fm. lxx. ānis. xij. ⁊ ita supplent hic. ⁊. anni. a. lxx. de illis xij. sup̄ sine rege Et fm hoc aptāde sūt historie alie que cōter sequūtur lxx. Hic	Iste iosias optimus filius de puerso pre. gra singl'ari p̄uenius adhuc in puericia requisiuit dn̄m. ⁊ vsq3 in finē p̄seue/ rauit laudabiliter. In quibusdam excessit eze chiam proauum suū. ⁊ ideo dicit
Pontifices	idē rex tecu mansi cora dno. ⁊ per/ cussus a seruis suis sine penitentia obijt	Azarias. filius el/ chie fuit.

Thobias mortt anno ꝛ. c. xx. vir sanctus plen⁹ operib⁹ bonis ⁊ pphetie spū clarus pphetauit nā ꝙz de destructione hierusalem ⁊ templi quasi iam factum esset. cum tamen adhuc futurū esset ꝓpt certitudinem propherie. statim post eius mortem vxor eius mortua est. ⁊ egresso thobia iunioze cum filijs suis niniue destructa fuit.

Sophonias pphetauit destructionem hierl'm ⁊ reedificatōez Olda pphetissa vxor sellum prophetat iosie regi

Jeremias secundus de maioribus pphetare. incepit adhuc puer. xiij. anno iosie regis contra hierusalem ⁊ templum. ⁊ prophetauit annis. xl̄ij̄ preter illud quod prophetauit in egipto. Grandis duricia populi. ⁊ grandis plaga que punit eū

Iste ancus fuit quartus romanoꝝ rex. hic primꝰ pontem trans tyberim inter montē auētinū ⁊ ianiculū fecit. ⁊ hostiaꝫ ciuitatem condidit supra mare. decimo sexto miliario ab vrbe roma

Hostiensis ciuitas conditur. cuius episcopus benedicit papam

.iiii. annis. xxiiii.

Iste nabuchodonosor bellicosissimus fuit ⁊ victoriosissimꝰ ꝓ oīa eo ꝙ eēt virga furoris dñi vt puniret peccata populoꝝ mltoꝝ. Hic ꝑmo erat rex babilonie. ⁊ postea obtinuit regnū assyriorū. qđ destructū ē a medis. ⁊ factus est monarcha. Et ꝑm hoc diuersimode cōputant anni eius. qz diu regnauit. Multipliciter de ipso scriptura loquitur. iā bona. iā mala que diligenter sci exposuerūt. Placet tamen q̄busdam ꝙ ꝓpter penitentiam illam magnam que scribitur in daniele sit saluatus. ⁊ qz scriptura vitā eius cōcludit in laude ⁊ cōfessione vnī veri dei. Idem sentit nicolaus de lyra. dañ. iiij. Dicūt doctores quidā ꝙ ds inspirauit sibi: vt vindicaret se de inimicis suis. sz ipse instinctu isto abusus fuit per superbiam ⁊ inuidiam. ⁊ sic nō meruit ꝓ hoc ꝙ instrumentum fuit diuine iusticie. Forte de omnib⁹ post penituit meritis danielis.

Nabucho/donosor monarcha babilonioꝝ

Urias ꝓpheta occiditur a ieconia rege iuda ⁊ iheremias incarceratur.

Abacuc prophetat ī nabuchodonosor ⁊ babilonem. sunt tamen opiniones q̄ tpe fuerit.

IIII^ay^O LXXXIX

IIII^ay^OC

ioachas regnauit m̄. iij.

Jechōias vel eliachim

vel ioachim. ānis. xi.

Joachi vl' iecōias. m̄. iij

sedechi/as regnauit. ā. xi

IXOC

OC

Anno ante christi natiuitatem

Hic ioachas statiz pmo rē pris ꝓstitutus fuit rex īlrm ⁊ vt daret mulctā rē. Et qz fec malū nec fuit secut⁹ ei⁹ ꝑ plū pū pris sui iosue ido pharao nechao cepit eū ⁊ duxit eū in egiptū. iiij. regum. xxiij.

Hic etiā fuit filius iosie frat ioachas. ⁊ ꝓstitut⁹ a pharaone rex īlrm audiuit ꝓphetas. ascēdit ꝰ eū nabuchodonosor ⁊ fact⁹ ē ei seruus tribus ānis Cūqz rebellaret vēit ite/rū rex babilonis ꝰ eū ⁊ vinctū duxit in babilonē. nō ꝙ illuc duct⁹ sit. sz īmutatū fuit ꝓsiliū nabuchod. ⁊ interfecit eū in ilrm. ⁊ pecit corp⁹ ei⁹ extra murū iuxta ꝓphetiā iheremie. xxij. Et tulit secū vasa dñi ⁊ posuit ea in tēplo suo. ꝑalip. vltimo

Iste ioachiz fuit filius ieconie ⁊ fec malū. ⁊ iō stat tāmot⁹ ē ne regnaret ⁊ vinct⁹ trāsiat⁹ ē in babilonē. ⁊ mlti cū eo trāsla/ti sunt. iiij. regum. xxiiij.

Iste sedechias tercius iosie filius ⁊ malus non audiuit iheremiaz ꝓphetaz. ⁊ ideo pcussit miserabiliter. ⁊ omnis iuda cum eo. ⁊ ceruti sunt oculi eius. regū vltimo. ⁊ iheremie. lij.

Sa/raias.

Istū saraiā interfecit nabucho. rex in reblata cum alijs ꝓsiliatoribus zedechie. regū vltio. Hic fuit filius azarie.

Daniel adhuc iuuenis susannam liberat. ⁊ in cōspectu reAnanias Azarias Misael gis cum socijs stat. rē. ⁊ postea interpretatur somniū regis. ⁊ in sublime tollitur. Daniel primo

Ezechiel prophetat in caldea transmigratis destructionē iherusalem. ⁊ tandem martirizatur.

Mardocheus.

Omēs hi cum ioachim ducti sunt in babilonem: adhuc pueri.

Baruth propheta.

D

Quinta etas. Transmigratio

Iste priscus ludos instituit. z circū rome edificauit. Capitolium fabricare cepit. z dictū ē capitolium quasi caput solū. quia in fūdamēto inuētū fuit caput sine corpore. quasi prophetia futuri. qz ibi postea senatus resedit. quasi vnū caput totius orbis

Reges romani. priscꝰ tarquinus annis. xxxvij.

Iste nabugodonosor filius nabugodonosor magni fuit. hic ortum qui sumptuosissimū & maximis expensis vxori sue fabricauit. multa magnalia peregit. ita. vt herculem trāscēdisse actuū magnitudine memoret. z de manubijs hostiu replu belis magnifice decorauit

Reges babilonie Nabuchodonosor.

Astrages rex medorum vnicam habuit filiam quā cuidā militi plebei tradidit: ne ex ea nobilis filiꝰ nasceret. propter cām quā mgr recitat. ne scz pelleret a regno a nepote suo. sicꝫ diuerant sibi coniectores. Et qđ verebat ei accidit. Nam ex ea natus est cyrus qui ipm superauit

Templum salomonis incēditur a caldeis z hierusalē destruit. Et hec est vna de principalibꝫ eṛ huius sacre historie. Steterūt nāqz hoc tēplū. cccxlij. ānis. scz a fūdatione ipsius inchoādo q̄ fuit fcā. iiij. āno salomōis Et ab hac destructōne vsz ad destructionē que facta per tytum. scilicz. xlij. anno. post christi passionē fluxerunt anni. dclxij

Hic incipit quinta etas mundi duratis vsq; ad natiuitatem christi. Et habet annos. dcxi

Trāsmigratō babilonis facta est āno xi. sedechie

Tres pueri proiiciunt in fornacem succensaz. z miraculose liberant a deo. vide dañ. iij

Jeremias in egipto ꝓphetauit. z regib egypti predixit q̄ eorūz idola subuerterentur cuz virgo parerz. z ex hoc sacerdotes in secreto templi loco imaginem virginis cum puero adorauerunt. Oratione serpentes de terra fugauit. zc. Tandem zelans pro populo increpauit idolatriaz populi sui. z lapidatus est ab eis. Sed egiptij glose sepelierunt martyrem sanctum in sepulchris regum propter beneficia sua

Pontifices Josedech.

Iste iosedech filius saraie egressus est quando transtulit dominus iudam z hierusalem per manus Nabugodonozor regis. vt patet. i. paralip. vi. z est ductus cum alijs captiuis in babilonem. Dicunt aliqui istum fuisse Esdram scribā z sacerdotem. Aut forte frater ipsius fuit

Ezechiel post multa que gloriose gessit. etiam precibus suis aquas chobar condensauit. vt filij israhel ambularent super eas. caldei autem submersi sunt. Tandem percussis impijs quibusdaz a serpentibus quos redarguit. ceteri exacerbati ipsum equis distraxerunt. z per crepidines saxorum excerebrauerunt eum. martirem domini glorioſum facientes

Abacuc prophēta danieli prandium attulit dum in lacu leonum esset apud babilonem ſm iheronimū. Vide in libro ipsius

Ludus scacoꝝ repit a xerse philosopho ꝓ correctione euilmerodach tiranni. qui suos mgros ꝛ sapientes occidere consueuit. Et hoc solacio indirecte attractus fuit ad emendationem

Iste seruius tullius seruilis conditionis fuit ex ꝓ tle matris que ancilla captiua fuit. sz nobilis. Hic laudes habet ab hystoria gra pbis magnas. ꝙ in omni statu fuit. ꝛ vbiqz notabiliter se gerebat. Tres montes vrbi addidit. et fossas iuxta muros duxit

Seruius

ã. pluꝝ

Euilme rodach.

Regu/ lar.

Sabu sar

Balta/ sar.

Iste euilmerodach fuit frater Nabu/ chodonosoꝛ iam immediate precedentis. Hic ioa/ chim leuauit de carcere ꝛ magnificauit eum. ꝛ coꝛ/ pus patris effossum iuxta consilium eiꝰ diuisit. ccc. vulneribus ne resurgeret a mortuis. qui de bestia redierat in hominem

Isti tres fuerunt fratres ꝛ filij euil/ merodach qui successiue regnauerunt. ꝛ baltasar fuit vltimus rex babilonie. qui interfectus fuit a dario ꝛ ciro. ñ enī habe bat filium. ꝛ soꝛoꝛ darij fuit mater eius. ideo preoccupauit regnum darius cum adiutorio cyri. Nec adiuuit dominus ipsum quia vasa sancta indigne tractauit. Dañ. v.

IIIIꝰ DCXXXIIII

IIIIꝰ DCLIX

Salati el

Zoro/ babel

DXL

DXLV

Iste salatbiel fuit filius ieconie regis iude quem genuit post transmigrationez babilo/ nis. vt euangelista matheus dicit.

Daniel vir desideriorum sanctus ꝛ electus clarus habet cuius etiam opera deus miraculis glorioſis ꝙpbauit.

Iste zorobabel ꝑm imperiū dñi fundauit tẽplum ꝛ manus eiꝰ ꝓfecerunt. sz lõge post: vt patet Esdre. vi.

Esdras sacerdos de stirpe aaron claret sanctitate vite ꝛ sapien/ tia. cuius grandi industria ꝛ labore totus indaicus status ī me lius reformatus fuit

Babilon destruitur

Babilon illa magna capit ꝛ auferꝛ po testas eiꝰ: sic ꝓditerũt ꝙphete sci. Hec fuit ꝑmaꝛ maxia ciuitas totius orbis. de qua incredibilia scripta sunt. ꝛ hec tanta vna nocte defecit. vt ostendatur. ꝙ ad iram dei omnis potentia puluis sit: ꝛ fauilla. Dicitur verissime ꝙ eam humano ope/ re extrui vel humanis viribus destrui po tuisse pene incredibile videbatur. Unde grande spectaculum euidensqz exemplum mundus haberet: si informari posset seu etiam vellet

Quinta etas Tralmigratio

Sibilla cumana ad christo ꝓphetat. ꝛ tarq̃no. lx. codices attulit. i q̃b⁹ erãt scripta decreta romãoꝝ

Sibilla hellespõtia de agro trayão nata his dicit fuisse tp̃ib⁹ ꝛ ꝓphauit sic de christo. Jesus christus nascet de casta. ꝛc̃.

Reges romani

Jste tarquinus superbus seruio interfecto meli

tarq̃/ nius superbus

ore se arripuit regnũ. Hic p̃m⁹ oĩm tormẽtoꝝ gña exco gitauit. ꝛ post de regno expuls⁹ est ꝓp̃ stupꝝ lucretie a fi lio suo ꝓmissum. Et noluerũt ammodo romani habere reges ꝓpter tyrannidem eorum

Darius p̃ri/ mus monar cha persarũ.

Cir⁹ reg nauit. a. .xx.

Jste cyr⁹ rex psaꝝ fuit p̃mo. ꝛ de p⁹ trãstulit mo narchiã ad psas. Hic ex ptep̃ris plebei⁹ fuit. sed

Jste dari⁹ fuit consob nus astragis quẽ in fi liũ adoptauit. qz̃ ñ ha/ buit nisi vnicã filiã. ꝛ dedit ei regnũ. qz̃ cyrus ꝫ eũ pugnauit. ꝛ tñ ãbo victi sũt a cyro. sz̃ tãꝫ nepo tes eos tractauit benigne. qz̃ auo sez astragi regnũ hircanoꝝ concessit. ꝛ dario medorũ

mr̃ ei⁹ erat filia regis astragis De isto ꝓphauit esaias. ꝛ babilonẽ vicit. bal tasar interfecit. danielẽ magnificauit. ꝛ isrl̃ remisit in iudeam vt templuꝫ reedificarent. vt patet Esdre primo.

Historia libri esdre incipit

Anno mundi

IIIIa DCCLXXXIIII

Linea christi

AXQ

Templum fundatur

Aggeus ꝛ zacharias prophetant. cõfortãtes templũ. ꝛ prouocãtes ad edificandũ templũ.

Pontifices

Jhesus

Jste iesu⁹ fili⁹ iosedech sacerdos magn⁹ tãꝫ regẽs. ꝛ zorobabel tãꝫ dux post reditũ ppli isrl̃ de babilone prefuerũt. Et iste mod⁹ vsqz ad herode

seruat⁹ ẽ: vt sacdotes sũmi ceñt p̃ncipales ꝛ duces substituti Semper ist duces erãt de tribu iuda iuxta ꝓphetiã iacob. Et sub hoc regimie sacerdo tali optimo nõ legit populus declinasse a veritate fidei sicut ante. qz̃ tpe iudicũ ꝛ regũ sepi⁹ ad ido latriã corruit. Et nota q̃ iudei isti q̃ hic redierũt ꝛ postea dispersi sũt in oẽm terrã. iuxta ꝓphetã da/ uid. dispge il'os. psal. lviii. fuerũt oẽs de tribu iuda. beniamin ꝛ leui. ꝛ pauci de decem tribubus qui a fugiẽtes iunxerũt se istis. Illi ãt q̃ in mõtibus caspijs religati sũt nũq̃ redierũt ꝫm hebos

Cyrus post multa bella tan dem cum ad[illegible]as declinasset a regina thamiris capit. ꝛ cũ toto exercitu suo ad. cc⁹. occidit. La put eius r[illegible]a in vtre humano sanguie plenũ, iecit dicens Satia te de sanguine quem sitisti

Arphaxat post mortem cyri p vim obtinuit regnum medorum. ꝛ edificauit ciuitatem grandem Ecbathanis. ꝛ disposuit rebel lare contra nabuchodonosor. id est cambisses. ꝛ tamen ab eo victus fuit. vt patet iudith p̃mo

Folium XXIII

Falaris siculus tirannꝰ. multos innocentes depopulatur. Hic quendã perillũ artificẽ q̃ thaurũ
ereũ fecit ad puniendũ hoĩes in eũ dẽ ipm, piecit primũ vt experiretur quod fecerat. ꝛ clamor eius
p os thauri sonuit horribiliter quasi boatus bestie. ꝛ sic tirannus iniustus inuenit aliqñ quẽ iu
ste puniret. Istud factũ dicit orosius anno añ vrbem ꝯditã. lxiij. vel circa. ꝛc. Et vt dicit sicilia sp
nutrix tirannorum fuit. Lucrecia feĩa nobilis ꝛ honesta a filio regis violenter oppssa seipam
stulte gladio interemit. Hec in exemplũ castitatis allegari solet. sed non excusat ab homicidio. vt
dicit augustinus. i. de ciuitate dei

Cãbises ij. filiꝰ ci ri. ã. vij

Babilonia noua in egipto ꝯdit a cãbise q̃ totũ illud obtinuit regnũ

Ereneides. iij. ã medio

Iste cambises filius ciri. ꝛ scõs magus. varie nominat a diuersis A
pud esdram artbarterses dicit vel assuerus. In bistoria indit que
sub eo tenta fuit voca ur Nabugodonosor. Hic
potenter interdixit ne iberusalem aut templũ reedi
ficarẽtur. Et pr eius tm̃modo precepit ne ciuitas
extrueretur. ꝛ etiam tunc principes ciro ignorante
impediuerunt opus domꝰ domini. Hic q̃ndã ini
quum iudicem viuum excoriari fecit. ꝛ filium sup
paternam cutem sedere fecit. vt hoc modo scelus vitaret. ꝛ recte iudicaret

Iste Ereneides tercius
magnus duxit filiam regis in vxorem. ꝛ nõ
diu post moritur. Nantaptes filia cambiß.
fuit bis duobus successiue in coniugem so
ciata ꝟm iheronimum super Danielem li/
bro tercio.

IIIIꝰ LXXIX.

Anno ante cesaream nativitatem DCCCLX

Historia iudith hic texitur. Ipsa ãt extem/
plar totius pudicicie ponitur

Holofernes princeps milicie Nabuchodonosor cambisis mltas ter/
ras dño suo subiugauit. ꝛ tandem venit ad bethuliam. ꝛ ibi a iudith mulier e interficitur. vt pa/
ter iudith. ij. ꝛ. xiij. Pitagoras primus philosophus

Nota q̃ gentilium sapientia q̃ totalr de creaturis fuit p̃mo incepit a dijs qñ adhuc tempora
grossa fuerunt. quia tunc qui paulo plus alijs sciebant. a populo rudi dij putabantur. Post hec
creuit prudentia. ꝛ tunc theologi venerunt. ipsi sunt poete antiquiores qui de falsis dijs multa
mendacia finxerunt vrbano sermone. Si isti ante venissent profecto dij putarentur. sed tempus
obfuit eis. Post hos venerũt sapiẽtes id est sophi. q̃ mira iactantia gloriam suam celebrauerunt.
Nec tamen diuinum aut theologicum honorem meruerunt propter tempus. quia iam melius
sciebant: malam tamen consuetudinem cum ceteris continuauere. licet nouos deos fieri prohi/
beren t. Demum philosophi claruerunt quorum iste primus fuit eo q̃ humiliter responderet se nõ
sapientem fore: sed amatorem sapientie. Hi communiter contradixerũt idolatris. ꝛ plures truci/
dati sunt plures timore fecerunt sicut alij. Peiores fuerunt qui muneribus acceptis etiam con/
tra propriam conscientiam cultum sacrilegum extulerunt. Vide augustinum de ciuitate dei

Dano ꝛ phisios discipuli pitagore banc sectam continuauere. vbi per q̃n/
quennium silencium seruabatur. ꝛ post eruditi loquebantur

Anno.ccxliiij.ab vrbe ꝓdita tomani loco regũ ordiauerũt duos ꝓsules.q̃ p vnuz ãnũ regerẽt.ne ex mora tpis in supbiã erigerent.z vt vn⁹ alterũ corrigeret si erraret aut excederet.

Consules inchoant

Brutus. primus consul.

Leonida rex spartanoꝝ cũ iiij⁰.hoim.lxx⁰.psaꝝ pene trucidauit. Mirabile dictũ ait suis. Prãdete hodie tãq̃ apd inferos cenaturi. Et ita factũ ẽ.q̃ exfatigatõe cecidert̃ sup mortuos.z mortui sũt cũ ill' pie

Lucius Durauit roma ꝑnci patum.sed non euasit tyrannidem.

Reges psarum

Dari⁹ ita aspis iij mag⁹

Iste Darius fuit vnus de.vij.magis z subtilr regnũ acq̃siuit. hic recuperauit regno psarum assyrios.z babiloniam.asiaz macedoniã perdomuit. Cuiq̃ regis scitaꝝ filiã in vxorẽ desideraret.z ei dare nollet.ob hoc cũ.dcc⁰.ꝯscitas venit nõ verit⁹ pro vni⁹ hois libidie tot milia viroꝝ mortis periculo exponere.quod vtiq̃ incautum z crudele z iniustissimũ fuit Unde turpiter fugatus.lxxx⁰.amisit tandẽ cũ residuis a paucis athenienssibꝫ.puta.pi⁰.supat⁹.cc⁰.psaꝝ amisit. Uolẽs ãt se post fugam vindicare.in ipso apparatu ꝯcidit. Et ꝑm quosdã bona spes est de ipso.q̃ habuit fidem vnius veri dei.cui tẽplũ z sacrificia fieri precepit.zc. Uide ysaiam sup. vi.c. Esdre. Democritus phũs seipm excecauit. z de diuite se pauperem fecit ob amorem sapientie.

Anno mundi. iiij⁰.DCCCxxxiiij

Linea christi

Abiud.

Iste fuit filius zorobabel. sed de ipso z aliꝭ persequẽtibus vsq̃ ad ioseph nihil habetur in scripturis. nisi q̃ a matheo numeratur. Et ideo nec tempus eoꝝ debite sciri potest

Nota q̃ ꝑm magistꝝ Darius instinctu zorobabel iussit resumi opus dom⁹ dei. ꝓcipiens principibus suis ne aliquo modo impedirent sed iuuarẽt. Uide etiam Esdre.v.z vi.ca. De bacera ambiguum est ꝓpter diuersitatem doctorum

Aggeus z zacharias anno secũdo darij increpauerũt populũ ꝓpter negligentiam coꝝ ad edificãdum domũ domini.z solicitabãt zorobabel vt loqueretur super hoc regi.z annuit rex.z accensi ẽ coꝝ ꝓpi vt edificarent tẽplũ. vt patet Esdre. vi.

Pontifices

Joachim

Templum perficitur anno septimo darij. Aggeus de hoc templo prophetauit.q̃ gloria eius maior erit q̃ primi.quod est intelligendum spiritualiter.quia christus dominus desideratus cunctis gentibus hoc corporali presentia sepius ingrediendo magnifice glorificauit.et oblatus fuit in eo in die purificationis marie.alioquin non potest stare veritas prophetie.quia istud secundum quasi nihil fuit respectu primi. Augustinus hic fortissimum sumit argumentum contra iudeos.q̃ hec auctoritas necessarijssime intelligatur de ecclesia que est domus dei ex viuis lapidibus.quia hoc templum nec vmq̃ habuit parem gloriaz: taceo maiorem. Uide augustinum.xix.de ciuitate dei

Iste ꝑm ioseph cognominatus est ioseded. sub quo ciuitas iherusalem extructa est. vt dicit etiam eusebius. sicut etiam patet neemie. xij.

His quoq̃ temporibus pytagoras philosophus claruit.qui samo oriundus crotone degũt. Nouissime metapontum adijt.ibiq̃ sepultus est

Jste dictator creatus fuit: vt consules preiret potentia contra inimicos.

(Dictator) nomen est officij dignioris

(Tbitus) Quinti⁹ rept⁹ in rure ab aratro sumptus est. z ī dictatorem creatus est. Hic rhomam iam pene desperatā ꝓpter aduersos casus. magnifice cō ſ

Hoc tpe facta est rhome dissentio ple/bis a senatu

(Publius) solatus est triumphis suis.

(Xerses filius darij. v⁹ mag⁹) Tēpore hoꝝ ꝓsulū fames z pestilētia grauis ro mā corripuere. Et bellū vicinū atrocissimum fuit

Jste xerses multitudine ꝑplexa qs collegerat terras mouit z vndas. z tñ pene nihil ei ꝓspere successit Amisitq; ꝑpe ī bre ui tēpore decies nonies cētena milia viroꝝ Jtē tā/dē p⁹ modicū per artabanū ꝓfectū suū occiditur.

(Artabanus. vū mēsib⁹.) Jste artabanus non ponitur in catbalogo regū persarū. qz parū ꝓfecit. Tñ iheronimus videtur eū numerare super danielem. li/bro tercio

Brecoꝝ ãt nūerus q victores extiterūt. lōge maior erat occisoꝝ. O tēpora dolēda. rē. Vide oro sium. Narrat eī beat⁹ iheronim⁹ in ep̄lis suis q xerses cū de sublimi loco innumerabilem exerci tum vidisset: fleuisse dicit: eo q post. c. annos nullus eoꝝ superfuturus esset.

Fabiorum glorioſissima familia vbis. bello vientano prosternitur.

IIII⁹. DCCLIX

(eliachiz) De hoc nihil habetur in scꝑturis nisi Mala thei primo

Anno ante christi nativitatem CCCCXL

Esdras vir sanctus atqz doctissimus velut alter moyses in populo venerandus habitus est Hic primū de babilone cum ceteris venit. sed iteꝝ paterna solicitudine motus rediit: vt plures lucri faceret z secum adduceret. Tempore autem isto legem: ceteroſqz libros sanctos reparauit: quos combusserant caldei. felix testimonium orbi relinquens. nouos z faciliores apices inuēit. Quo feliciter in spiritu sancto peracto. venit iterum iherusalem cum multitudine magna. regā/libusqz priuilegiis. vt doceret populū. Esdre. vij. Obiit in senectute veneranda. sepult⁹ ibidem

Malachias ꝓpheta claret sic dictus id est angelus ꝓpter optimam vitam z deoruz aspectū. Aiunt q̄ oreeodem quo prophetauerat. angelus domini apparens eadem iterabat

Anaxagoras phūs claruit. Hic habuit succesſo/rem qui dicebatur archelaus magister socratis.
Heraclytus cerebrosus.
Hestilius tragediaꝝ scꝑtor
Sētētias hoꝝ floridas vide in speculo vincētii.
Pindarus poeta
Euripides
Herodotus hiſtoriarū scriptor
Empedocles z plures alii claruerunt tempore xerses

Permenides z alii philosophi notabiles ma xime in moralibus claruerunt.
Socrates phūs. Hic habz magnas laudis p̄rogatiuas. quē etiā b tūs hieronim⁹ sibi in exēplū ꝓponit z aliis. Fuit ei mire pacientie. z semper equanimis z subtilius de pāo en/te id est deo fertur sensisse. pro quo tandem venenum in carcere bibit.
Plato discipulus eius Jpocras z pl'es alii fuerūt tūc nominati viri. q̄ꝝ labores permā/serunt.

Virginius filiã ꝓpriã gladio transfigit.ne seruituti traderetur.⁊ ob hoc tribuni insignia deponer cogũtur. Vide tby.ũ liuiũ de ꝓdiõne vrbis libro.iij.

Lex.xij.tabulaꝝ rome insti/ tuta est .Decẽ enĩ tabule a grecis delatesũt: quibus

mar/ cus.

Romãi.

Tri/ buni

Decẽ viri instituti fuerũt loco ꝓlulũ .quia nis ꝓqrebat de puerso regimie ꝓsulũ. ⁊c.

due additesũt a romanis anno.ccc.ab vrbe condita ipse est ãnus mũdi iiij^{m}.dcclxxxiiij an.xxi.

gne/ us.

Isti duo paꝝ prefuerũt nec ꝓfecerũt

xerses. mensibꝫ .ij.

Segdi an^{9} mẽ/ sibꝫ.vij.

artbarx erses lõ/ ginian^{9}

Reges persarum.

Roma in cõculcatione incensa.⁊ muri ei^{9} destructi. Nam senones galli cũ romanis pugnant.⁊ cepta est vrbs ꝑter capitoliũ.quod etiam ꝓdidissent si pugil a nser ex lassitudine pugne dormientes romanos nõ excitasset. Quappter ambrosi^{9} exꝓbrãdo eis ingratitudinẽ xpiane ꝓsperitatis. dicit eos magis debere sacrificare ã seribꝫ q̃z dijs. Idem augustinus. Os inferni ĩmedio vrbis horribiliter apparuit. De cuius exaltatione plures interfecti fuerunt. Ubi cum semarcus curtius armatus proiecisset.cessauit plaga impiorum demonum

Jste artbarxerses est.sb q̃ Esdras vẽit ilrm.⁊ neemias fuit pincerna eius quẽ p^{9} misit ad edificandũ muros ciuitatis

Anno mundi mm^{9} ꝺꝺꝺꝺlxxxiiii

Linea christi.

AXDDDD

Ebdomade danielis hic incipiunt. De bis est grandis altercatio inter doctores ⁊ laborinthus maximus. Vide iheronimum super Danielem.⁊ lyram.⁊ vlricum.li.v.ca.iiij.

Porro beda computat per annos lunares.⁊ incipit vigesimo anno artbarxersis.

Neemias vir benignissimus ac deuotione precipuus.fuit pincerna artbarxersis regis persarum. Hic vigesimo anno eius iuxta dei voluntatẽ missus ẽ ab eo vt instauraret murum ihrlm.et edificauit eam in angustia tempoꝝ. Expleto ãt ope miraculose ignem sanctuz repererũt.⁊ muꝝ dedicauerunt. Deinde redijt ad regem.⁊ itez reuersus est hierusalẽ⁊ mortu^{9} est . ibiqz sepultus iuxta muꝝ quem edificauit. Vide in libro eius. Et hic finitur historia librorum q̃ sũt de canone

Lbratinus prim^{9} comic^{9} q̃ sb specie iocalitatis aptevicia redarguit
Archita tarẽtin^{9} mgr̃ platõis
Alcibiades socraticus
Eudoxus astrologus
Epicurus vorax
Dyogenes alexandro potentior⁊ ditior fuit.eo qꝺ quicqd dare potuit contempsit.quicquid auferre vel inferre non expauit

Hierusalem rec dificatur a neemia ⁊ alijs filijs israbel.⁊ habet tres habitationes. Prima habitatio est communis populi. scilicet artificum laborantium in mechanicis Secũda habitatio est nobilium⁊ prophetarum. Tercia habitatio est regis ⁊ sacerdotum.

Item habet sex portas quarum prima dicitur porta vallis vl'io sapbat.secunda porta sterquilinij tercia porta vetus vel iudiciaria quarta porta piscium vel dauid.quinta fontis silos vel aquarum. sexta gregis vel probatice piscine

Folium.XXV

Ludi scenici instituuntur vt pestilencia cessaret rhome. De bis' au
gustin⁹ multa tractat diligenter: improbando deoꝝ falsitatem. q̃ talib⁹ ludis placari poscebant.
Ita turpiter isti exercebãtur. vt ne dũ honesti viri ⁊ femine his interesse nõ vellent. sꝫ nec vel delõ/
ge intueri. O sacrilegia deorũ quib⁹ nouella romanoꝝ indoles ad tanta crimina prauo trahebã/
tur exemplo. ita pro depellenda tẽporali peste corporꝝ accersit⁹ ẽ perpetuus morbus animarum
Tribuni loco consulum instituuntur. Uerũ hec mutatio magnã perniciem reipublice inuexit.
eoq̃ singuli cum imperatorũs insignib⁹ ꝓcesserũt. donec per vim coacti hmoi fastũ
deponerent ⁊ tyrannidem. Nulla autem restat iã spes tranquillitatis adipiscen/
derhomanis. nisi per solam patientiam. quam vera dei sapientia chryst⁹ edocuit.

Darius notbus .ã. rix

Iste Darius grauem manum misit contra athenienses. vnde tandem contriti sũt
qui supremi fuerunt iuxta morẽ mutabilitatis humane. Sub eo egiptus recessit a persis. Hic
habuit fratrem nomine cyrum bellicosissimum. Uide orosium libro secundo.

Mediolana ciuitas conditur. sic dicta. quia ibi tunc apparuit sus. que pro media parte por/
tabat lanam pro pilis. Hoc modo omnia gl'osa mundi a paruis ⁊ pene vilibus ortum habent. ⁊
in idipsum tandem reuertuntur

His tpib⁹ athenienses. xxiiij litteris vti ceperũt cũ antea. xvi. tm̃ litteras haberent.

IIII^my DCCCCIX

Anno incarnationis DCCCXC

Bella athenienssiũ famosissima quasi secũda troiana circa hec tempora fuerunt. ⁊ consumpti sũt
miserabiliter: ⁊ in seruitutem redacti. Quomodo perierunt qui dominabantur populis
Plato phũs diuinus nominatissimus claret quem augustinus extollit. quasi vltra de diui/
na scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius fuit.

Heli azib.

Iste heliazib vel eliazaphat successit ioachim in pontificatu. vt dicit eusebius Et vl
teri⁹ commũiter doctores sequũtur iosephum vt magister dicit. quem se etiam eusebius
sequi testatur

Dionisius siclus tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus pla
tonis: sꝫ nõ imitator. Quodã tpe vidua quedã paupercula ꝓpio dũs immolabat: obsecrãs quate/
nus diutius viueret. ipso retro stante secretius ⁊ admirante. Completo ãt sacrifõ accersito inter/
rogãs ait. Cur sic ꝓme oras. q̃ sp tibi molestus fui Illa rñdit. Dñe au⁹ vr tyrãn⁹ fuit. ⁊ vaceã vnã
vr mihi eã restitueret: sꝫ ille peior: nedũ illam retinuit: immo vnã sil'r abstulit. ⁊ remãserũt mihi ni
si due Itez impcat⁹ sũ ꝺ eẽ: vt moreret sperãs a vobis mihi restitui vaccas meas. vos ãt pessim⁹
oĩm nihil mihi redidistis. insup etiã afflictã afflixistis. vnã auferẽdo. Timui ergo ne p⁹ mortem
vram adhuc crudelior veniret. q̃ hãc sil'r auferat. ⁊ fame moriar. ideo deos exoraui ꝓ vita vestra.
Infeliciter experta q̃ pene ꝯtinue res in deterius dilabũtur. Hec sunt verba vetera ⁊ noua ꝑdic/
ta cuius experientiam nõ oẽs equal'r aduertũt. Qui aũt hec patiuntur. a risu se continere nouerũt

Quinta etas Tralmigratio

Iste camillus furus dictus extitit qui afflicte rei publice magnifice subuenit. expugnando scz
velentes. qui per decem continuos annos valde romanos attriuerāt. Hūc tm̄ vixꝫ postea ingra
ta ciuitas damnauit. Orosius dicit hanc victoriam magis vtilem
dictator. (camillus.) q̄ nobilem fuisse. qr sine vllo digno rhomano virtutis testimonio
Romani clamdestina obreptione fcā fuit. Nec ob hāc iniuriam destitit quin
rediret iterum de exilio. denuo patriam defendens. Et hoc magnum est exē/
plum patientie christianis ſm augustinum
Reges persarum (Assuer⁹ vl' artar xerses.) Iste assuerus ꝯgnominatus est mi nenon. darij r perisatidis
ā. xl. tili⁹ a. lxx. abhebreis aūt assuerus dictus. Et ha/
buit frēm noīe cyꝛ. quēp⁹ mortē pīs ī bello supatū occidit.
qr nisi p letale bellū libido dominandi nequibat mitigari. cū tm̄ tot terras possideret q̄merito plus
q̄. c. regib⁹ suffecissent dñia eaꝫ. Hic primo vasti reginā pulcherrimam duxit in vxorē: quā tamē
p⁹ abiecit. r hester virginē de stirpe beniamin loco vasti sūpsit. r mardocheū patruum eius subli
mauit: amon prius suspenso. Hic videt homo pacificus fuisse. sed nimis luxuriosus. vt patet ī li/
bro hester: i. r. ij. Fert etiā filios habuisse. ccc. e quibus darius quem in regem sublimauit. r. xl. a/
lij nobiliores coniurauerunt vt eum interficerent iam senē. vt sic licentius regnarent. Quo comp
ro: omnes fecit occidi. quia per que quis peccat: per hec r punitur.

Anno mundi.

Linea christi (Azor)

Hester hist̄oria hic texitur ſm doctores latinos. Vide lyram hic. r etiam danielem. ca. ix.
Mardochens iudeus vir sanctus clarus habetur. Et primus post assuerum in toto regno psa
sp tamen humilis r deuotus cultor dei r fratrum amator. Et ſm hanc computationem latino/
rum tempore exaltationis sue fuit annorum. LLix. Vide lyram.
Samnites medū sunt inter picenum campaniam r apuliam

Pontifices

Aristotiles audiuit platonem. xviij. annū gerens
Hic post fuit magister alexandri.
Demostenes orator fuit
Speusippus post platonem achademicam tenuit
Senocrates successit morno speusippo.
Hermes tresmegistus qui r mercurius dictus est
fuit circa hec tempora
Lacedemones ipsi sunt spartani expugnantur. r i
seruitutem rediguntur quorum improba domian/
di cupido infinita mala suscitauit.

Apuleius r hermes discipli platonis
in templorum locis r porticibus versan/
tes nihil aliud q̄ de virtutibus cogitabāt
qui oculos effodisse leguntur. ne per eorū
visum a contemplatione sapientie auoca/
rentur

Lobares phūs qui ait. In suo negocio
quisq; ebetior est q̄ in alieno
Senocrates grauissimus philosoph⁹ r
castissimus fuit.

Manlius torquatus pugnam inchoauit atrocissimã cũ gall'. pcussoq; gallo qui eũ ad singl'are certamẽ puocauit. torquẽ aureã de collo eius tulit. ꝛ suo imposuit Un de ipse ꝛ posteri eius dicti sunt torquati

Tit⁹ quintus

Baius.

Hic hoc gaio fa cta ẽ pugna tusco

Iste quintius dictator cruẽtissima cõgressione bellũ a mallio inchoatũ perfecit. ꝛ victor fidelis factus in eadem paupertate permansit sic añ. iiij. iugera suis manib⁹ colens. Hũc in exemplũ adducit aug⁹ de cĩtate dei contra auaros. ꝛ sup bos christianos quosdam.

marcius.

rũ q; octo milia capti fuerunt.

Ochus annis. xxiiij.

arsam⁹. anno. i.

Iste ochus qui ꝛ arthabarzes egiptũ reuocauit adimperiũ persarũ necta bano rege in ethiopia pulso. ꝛ plurimos iudeorum in transmigrationem egit. ꝛ iuxta mare caspium collocauit qui nimis creuerũt ibi. Hic etiã misit yagosum pncipem trans flumen qui tributa per esdram dimissa repetijt. s. septimi anni ꝓpter sabata terre Hinc ẽ quõ ḣ vt putaẽ filius hesterita fuit iudeis infest⁹ Marco valerio teste: eutropio euenit victoria ꝫ gallum si ue gallos. ꝓpter cornũ qui insidens eis brachio eruit oculos galli cum rostro. ex q̃ postea cognomen sumpsit. Marcus valerius corninus

Iste arsam⁹ q; ꝛ arg⁹ successit ochꝰ ꝛ parũ regnauit.

Aristotiles famosissimus ꝛ omnium ph̃oꝝ subtilissimus claret. sectãq; peripoteticoꝝ ꝓstituit

Yagosus ꝓfectus ochi templũ supbe intrat ꝛ spoliat. ꝛ tributa mĩstris dei imposuit. ꝓ quẽ dissen sionẽ põtifex cũ frẽ suo iesu quẽ occidit Sydon deletur ab ochꝰ rege persarũ Erubescesyon ait mare.

Philippus rex macedonum pater alexandri putatiuus per. xxv. annos tyrannidem exercet fractis sacrificijs ira elatus vt licere sibi omnia que cogitauisset putaret. tandem dolose occiditur

Iste iudas vel ioiade filiꝰ eliasaphat fuit summꝰ sacẽdos tpe mardochei. cui idem epl'as misit de obseruatione dierum furim. vtz hester. ixꝓ.

Iudas

Joãnes.

Iste iohannes filius iude habuit frẽm q̃ dicebaẽ iesus. ꝛ aspirabat ad pontificatum. quapꝛopt̃ familiaritatem yagosi pfecti trã flumen sibi comparauit. Confisus autem super hoc altricare cuz iohanne cepit in templo. ꝛ ideo incitauit fratrem vt eum occideret

Fabricius vir digne memorie nulla potuit industria pyrri regis a romana ciuitate diuelli pmissa etiam quarta parte regni. tandez pirrus ait. Hic ille fabricius q̃ difficilius a virtute cꝫ sol a cursu suo auerti potest.

Quintus curcius philosophus. Hic contra alexandrum multis rationibus seriose disserit eum increpando. Si deus es inquit: beneficia largire non auferas. Si homo semper id cogita aliꝫs postpositis Calistenes philosophus. condiscipulus alexandri sub aristotile ab eo occiditur. quia eum ꝓ deo non adorauit. ꝛ multas tirannides similes idem alexander pfecit magis ductu ꝓprie complacentie: cꝫ recte rationis. quod valde commune est apud potentes. Indignanter accipiunt: si quis proferat vel faciat: que eis non placent: quod periculosissimũ est. ꝛ sibi ꝛ aliꝫs

Dinutia virgo vastal' ppt incestū viua sepulta ē. Hec z similia allegari solēt in exēplū xpianis: qs legaliter z districte vicia etiā apd gē/tiles puniebant

marcius. Jste marcus cuz viº. romanis pu manilius. Jsti duo psules ꝺ latios pugnātes deciº

Romani gnauit ꝺ gallos. qs in fugā vtit. z grauiter trucida uit Valeriº. occisº fuit. z māliº triūphauit Hz q ppri um filiū occidit: solitas laudes n hūit Jlle nāqz filiº ꝺ ipiū psulū pugnauit ꝺ hostes z cuius victor extitit. tn ppt inobiam virgi Decius. Reges persaruz

Darius annis. xxiiij. Jste dariº potētissimº ausº ē a grecis tributa expete. q fuit occasio dstructois totius monarchie psaz. q h trāslata fuit ad grecos iuxta prophiam dan. Fert q amiserit q̄nq̄ es decies centena milia bellatoz. qs oēs alexander de persis occidit. Circa hec tpa dt orosiº. q nox vsqz ad plimā diei partez tēdi visa ē. z saxea grādo. i. veri lapides de nubib descēdētes terrā feriunt

Anno mundi iiijºDCCCLIX

TxDDD

Alexander nascitur ex olimpiade vxore philippi regis macedonum adultera per nectanabū ni/gromāticū regē egipti. qui per incantationes illudebat ei qsi deº amō ꝓcubuisset cū ea. Hoc col/ludio potētū adulteria z stupra solebāt excusari. aut etiā honorari: hz paupez capitali pēa feriebāt

Exercitus darii primus. dcº Pōtifices Secūdus. xxxº. peditū. z cē tum milia equitum. Tercius ccccº. peditum. z centū milia equitum. Et in h tercio cōgressu darius letaliter vulneratus cuz fugeret miserabl'r solus in via derelictus obijt alexandro presente. quem licet inani mia tamē regali cū honore sepelirijussit

iadº. Jste iadº irato alexādro occurrit pontificalibus indutus z placatº subito rex de equo descēdit. venerabat antistitē. z cū pace z gaudio in/trauit ciuitatem. fecitq; sibi afferri codicē dan. z exponi pphiam q̄ de ipo loqtur. quib peracts gauisus est valde. qz oia q̄ per somniuz añ vide/rat debito ordīe cōplebant. Et visum est sibi q ipse esset de quo hec prophata fuerunt. z maiorē ex h sumpsit audaciam pugnandi contra dariū oblatoqz sacrificio iussit petere iudeos q̄ vellēt. z concessit vt suis legibus vterētur. z q septimº annus esset absqz tributo ppter sabata terre Vide augustinum

Menander comicus
Scensippus phs

Philemon phs.
Menodemus phs

Antiochia
Edissa
Seleucia
ciuitates conduntur

Iste papirius cū adh uc puer esset prudentissimus fuit. z pulchꝝ mendacium finxit. vt matri celaret secretum psulatꝰ. Cū āt vir factus cēt: adeo bellicosus fuit. vt Alexandro cuius ad uentum rhomani formidabant. merito obiiceret. nec quicq̄ de dīs curabat. sed augures infaustā predicē/ ies deridebat. z hoc magnā eiꝰ laudem referunt doc/ tores sancti. qz in h̄ se viꝝ pru dentem z magnanimū oñdit.

Papiriꝰ

Iste Philippus fuit rex macedonum. frater Alexandri ic̄m Jeronimū annis. xl.

Philippꝰ.

Alexander. magnꝰ. mo/ narcha gre/ coꝝ. ānis. xij

ptholoꝫ meꝰ rex egypti.

Regesegyptioꝝ

Iste Alexander magnꝰ dēs p pter mirablem victoriā quā ha buit ō toto mūdo q̄si i bui tpe. quod euidēs fuit iudiciū ire dei cōtra peccatores illiꝰ tpis Nā aliq̄ miracla oñdit sibi deus adiuuādo manꝰ eiꝰ. qz mare pamphilicū sibi diuisū fuit: sic olim mare ru / bꝝ iudeis q̄ pseq̄bātur dariū Et iā oꝛōe fusa mōtes caspij clau si sūt. z iudei q̄dā pueri sī incluſi Tādē in babilōe hausto veneno morīt ānō etatis sue. xxx. anno monarchie. v. macedonū. xū. z hoc mō multe hīstorie ꝯcordant

antiꝰ gonꝰ

Non fit h̄ pſecutio de hoc in prophe / tia dañ. ergo nec sā cti doctores intromittunt se de vlteriori annotatione

IIIcꝰ LXXXIIII

Sa/ doch

De hoc nihil habetur nisi q cū alīs nume / ratur. Mathei. i.

Anno ante christi natiuitatem. CCCV

Nota q defuncto Alexandro cū. xū. illi q̄b regnū diuisit inter se non possent ꝯcordare. infinita bella surgūt. z multiplicata sūt mala sup terrā vltra modū. Tandem contritis alīs. isti. iiij. sc̄z antigonꝰ rex assyrioꝝ. Ptolomeꝰ Lagi filiꝰ rex egypti. Philippus rex macedonū z Seleucus rex syrie obtinuerūt potestatem iuxta ꝓphetiā danielis. Vide oꝛosium. De regno vero egipti pn cipaliter hic fit prosecutio. qz iudeis q̄nq̄z infesti. quandoq̄z fauoꝛabiles fuerunt reges ipsius. qō ꝛō euenit. qz reges syrie pene sp cū egiptīs pugnabāt. israel āt in medio eoꝝ iugiter affligebat. quocūq̄z se verteret. iam ab hoc iam ab illo. Et primo iste ptolomeꝰ eos grauiter afflixit eosq̄z ca piens dolose vendidit. Et hac occasione diſperſi sunt in nationib. vt patet actuū. ij. Ipse autez impunitus non euasit. Vide oꝛosium

Reges syrie

Seleucꝰ

Iste Seleucus vel Nichanoꝛ filius antiochi post multa bella cuz ba biloniam deuicisset. totius Asye do/ dema sibi imposuit anno duodecimo post mortem alexandri. Et ab hac etate scriptura macha/ beoꝛum regnum grecoꝛum enumerat: vt dicit Eusebius

Tpa hoꝛēdissima. vndiq̄z voꝛ sanguinis z cla moꝛ pugne. Mira dei patientia.

Exercitus alexandri: vt dicit oꝛosius: fuit peditum. xxxū. z equitū. iiij. Naues. dxxx. ac tam p na manu vniuersum terrarū oꝛbem. vtꝝ admirabilius sit. qꝛ vicit. an qꝛ aggredi ausus fuerit in/ certum est. Summa occisoꝛum de pſis ab exercitu alexandri admodum puo. fuere quinquiesde cies centena milia. Dec idem Alexandrie. xij. ab alexandro ꝓdite sunt. sc̄z quolibet anno reg/ ni eius vna

Hoc tpe ꝓsulũ tpe territi sũt romãi. qr. iiij. ppli. ytalie ꝫ eos ī vnũ fedꝰ coierunt. ꝗs tñ subtilr paula /

Romani.

Fabius

timqz virerunt. Vide o/

dolobila.

Hoc tpe cviꝰ. romanoꝝ a

Emilius.

Iste cum rõnis ꝫ tarẽtinos iustissimũ bellũ ẽgit auxiliũ ferente tarentinis pirro rege

Curius.

Iste terciuz bellũ ꝫ epiratos

rotum

Decius

Domicꝰ

gali occi/sa sũt. nec apparz: ꝗn

grecoꝝ. Bellatũ ẽ vltra. iiii. ã. tãdẽ victo pirro. ꝛ i ꝑsiam redeũte. miserabliꝗz moriẽte arẽtini cũ carthaginẽsibꝰ se

marcus.

gessit. ꝛ ce sis. tertiꝰ pirꝝ fuga

rhomani iustũ bellum habuerunt.

Prolomeꝰ philadelphꝰ

ã. xxxviij

dus inierũt. ex ꝙ punica bella inchoata fuerũt.

Reges egyp.

Iste philadelphus rex deuotꝰ ꝛ vnius veriꝺi cultor valde gratiosus erat iudeis. ꝗꝝ. clxxxꝰ. soluit a captiuitate. ꝛ libertate ꝑstita plures erꝙrauit. Hoc ãt fecit vt placaret sibi deũ israel cuiꝰ mirabilia audiuit. ꝛ legẽ hẽ desiderauit. nec potuit trãsferri in aliã linguã nisi a deotis ꝛ dignis cũ debita reuerẽtia ꝛ solemnitate Quidã nãqz attentauerũt eã in ferre in hist oꝛias suas ꝗs diuina plaga tetigit donec peniterent. Hic vero misit ad eleazarũ vt doctos ꝛ ydoneos viros sibi destinaret quod libenter fecit.

Pestilentia grauis rome fuit. que semper breues ī ducias ibi habere consueuit. Verũ hec nimis magna fuit: ꝑsertim in mulieribus ꝛ pecoꝛibus. ita: vt in vno coĩter necarẽt aialiũqz genꝰ defectuꝝ paretur

IIIIꝰ DCCCCCIX

Anno mundi.

Achim.

Linea christi

xDD

Hoc tpe romani samnitas post multa dãna oppꝛesserũt. Prosperum enĩ eis fuit. nihil prosꝑe cum agi. nisi post diuturnos labores ꝛ picꝛa. Vñ dicit augustinꝰ ꝙ multo vtiꝰ essent felicꝰ roma nisi deposito fastu dominãdi morem simpliciũ sectati essent

Iste Onias fuit filius iadi

Pontifices.

Onias

Symon

Hic ꝑter scitatẽ vite singlarẽ fuit iustꝰ populo cognominatus. ꝙ frequenter cõtigit plibus alijs Hic oniam adhuc puerũ reliquit

Olimpias mater alexandri magni. mulier tyrannide plena occidit. ꝛ morte impterrita suscepit sine omni signo muliebris pauoris. sic

Ab hãtiocho qui erat secundus rex

Reges syrie

antiochꝰ

filius eius fortissime mortuus fuit Mira constantia in femineo sexu ꝑter humane laudis extollentiam.

syrie post alexandrum magnũ oẽs sequentes reges syrie dicti sunt antiochi

Sostratus. Pharum in alexandria constꝛuxit in mari. Est autem pharus turris maxima passꝰ. cc habens fundata in mari super septem cancros vitreos Fulgoꝛ rationalis circa hec tempoꝛa cessauit ſm iosephum. qꝛ appinquante sole defecit auroꝛa id est christo qui ineffabilem veritatem docturus pꝛoxime venturo figuralis consultio termina/ta est. Vide magistrum super eo.

Erisippꝰ phus hic dicit ꝙ stultus nulla re scit vti. vt ergo ei nulla re opus est

Vnum de septem mirabilibus mundi.

Iste argiuoz vrbē cepit z legionē militū rōnorū rhome misit q̄ oēs virgz cesi z

(gemitius)

(sempro)

Iste aduersū picētes bellauit. z terra tremuit q̄si sāguinē fūdēdum horreret accipe. z

(Appius.)

Iste appius siracu sanos z pēos supauit. z ml'ctā īposuit vi

(Bneus.)

Iste fraude circum/uēt9 hānibal' interfectus est ab eo

securi percussist9 a ciuibꝫ ī medio fori q̄ñ legittīe se habuerunt. ita stricte tūc rhome iudica

pene oēs ab vtra/qz pte corruerūt. paucis romānis q̄si victoribꝫ excep tis

(claudius.)

qz appiā stra uit. q̄s clau

(Bayus)

Victorū exercitū hānibal' pterēs euz in fugaz conuertit.

bat vt nec etiā victoribꝫ pceret si ī modico excederēt.

(ptol'me/us euer/getz. an.)

xxvij.

Prodigia magna rome fuerūt. Fulgura edes muros meni/a rē. obusserūt. Flāma scissa hiatu terre eructata. v. iugera erussit Itē nō lōge post fōtes versi sūt in sāguinē. Et lac de celo visū est manare

Iste euergetes fuit filius phladelphi z totus victorioſus. Dic post vastatam syriam z siciliam z partem a/lie inter innumera spolia que cepit etiam deos eorum quos cambises in persas transuexerat reuexit. ideo euergetes dicitur. quod reuectionem sonat.

Hanibal senior primū bellū punicum inchoauit. qui semel z iterū superatus a rhomanis. tandē ab exercitu suo lapidibus obrutus moritur. Infortunatus fuit.

Septuaginta interpretes legem transferunt de hebreo in grecum cum grandi miraculo tot viri in septuaginta diebus totam sacram scripturam interpretati sunt cum summa concordia spiritu sancto omnia presidente. rē. Vide augustinum. xviij. de ciuitate dei pulchre. Ueruz iheronim9 non per omnia concordat. vt patet in eius prologo sup bibliam

(Eleazar9.)

(Onias.)

Iste fuit frater symōis. z misit ptolomeo. lxxij. viros prudētes ad interpretādū legem. de qualibet tribu. vi. Quod ātdicūtur. lxx. tm̄ vsus sacre scripture obtinuit. que q̄ñq; subticet pauz nu mez excrescentem super aliquam summam

Iste onyas filius symonis iusti zelo legis vel potius ex auaricia tributa negauit exergeti propter quod tota iudea pene fuisset periclitata. vt dicit iosephus qui eum in honorium fuisse testatur. rē.

(ātbi/och9)

Iste antiochus pugnam grauissimam habuit contra Philadelphū regem egipti. Et quia non poterunt in concordiam bellando peruenire per alium modum pacificati sunt. accepit enim beronicem filiam regis egypti in vxorem iuxta prophetiam danielis. Vide hieronimum ibidem.

Crates thebanus auri pondus proiecit in mare malens submergere diuitias q̄z ipse submergi ab eis

Uera sistratus e consul clarus habetur

Quinta etas Translmigratio

Romani

Jste regulus primū totus victorioſus tres reges vicit. ⁊ lxxiij. ciuitates ſubegit. ſerpentem max/imū. cxv. pedū extinxit. Tandē cū nimis rigidus eēt cōtra hoſtes noles pacē dare niſi ſub magno tributo. ipſi deſperati cōgreſſi ſūt cū eo. ⁊ ꝓtrito exercitu ceperūt eū. ⁊ adhuc libenter pacē habuiſſent. ſz vir fidelisſimus maluit mori in magnis penis quā ꝓnicioſā pacē dare. Ei⁹ laudes aug⁹. valde extollit. Narrat valeꝝ. li. iiij. q⁹ ab aratro accerſiebātur vt ꝓſules fierēt. Ūñ refert attylius quē ſemen aſpergen/

Regulus

attylius.

emilius.

Jſti duo dolētes de regli

Fabius.

captione eu⁊ liberare vene rūt. ſed nihil proficere

Reges egipti

tez viderāt q⁹ miſſi erāt a ſenatu ad eū accerſiendum. ⁊ ad imperium ppli ſuſcipiendū. ſz illo ruſtico opere at trite manus ſalutē publicā ſtabilierūt. ⁊ ingētes hoſtium copias poſſederunt. Quiq⁊ more arantium boum iugum retorunt trium phalis currus habenas retinuerunt. Hec fuit his robur eburneo ſceptro depoſito agrum ferre ſtipem ab aratro repetere. Patrie eī bona nō ſua vnuſquiſq⁊ agere properabat. pauperq⁊ in diuite. q⁊ diues in paupere verſari malebat. Et his virtutib⁹ olim romana indoles polleb at. quare non immerito totius mundi monarchiam meruerunt.

ptholo/me⁹ philopato⁊

an. xvij.

Jſte fuit filius euergetis. ⁊ pugnauit cōtra duos fratres ſcz Seleucum ⁊ antiochum magnum. ⁊ ſuperauit. deij ciens multa milia. ⁊ tñ nō ꝓualuit. Vide iheronimum ſuper danielem.

Annomundi

Linea chriſti

Eliud

Joſephus legatus populi iudaici. etiā inuito onia iram regis mitigauit. ⁊ ab eo conſtitut⁹ ē dux iudee ⁊ finitimarū nationum. Hic habuit filiū quendam hircanū nomie. cuius ſtupende ingenium pater pulchre explorauit. dando ſibi. ccc. iuga boum ſine loris vt araret. ⁊ ſeminaret in deſerto. At puer non puerile conſilium excogitauit. nam. x. iuga occidit. ⁊ carnes operarijs dedit. ⁊ de pellibus retinacula fecit.

Pontifices

Symon

Jſte ſymon onie filius magnae laudis prerogatiuaſ hz. eccl'aſtici. l. qui templuz in melius reformauit. ⁊ ciuitatem prenaluit amplificare. ⁊ religioſus totaliter fuit

Flemo glorietur etiam ſi a deo aperte ad officia promoueat cum neſciat quid in occulto dei tremendo iudicio de ſe diffinitū ſit

Reges ſyrie

antiochꝰ

Jſte antiochus dictus gallericus erat filius antiochi theos de prima vroze lodice q̄ virum ſuum veneno extinxit. ⁊ beronicem cum filijs ſuis occidit. iſtumq⁊ gallericuz filium ſuum pro patre regnare fecit. ⁊ propter hoc euergetes horribiliter vaſtauit ſyriā

Porro iſte galericꝰ duos filios reliquit'. ſcz ſeleucum ⁊ antiochum magnum qui ambo regnauerunt. Ptolomeus philopator iudeos vicit. occiſis ſexaginta milibus armatorum. Et nota q⁹ iudei diuina permiſſione quaſi continue affligebantur. ne in ydolatriam caderent ſicut olim ſolebant

Iste p multa bella ⁊ crebras victorias a/ deo ꝓtriuit carthagine ses vt pace peterēt quā etiā magnis pactis ꝓsecuti ñ diu seruauerunt.

(luca/cius.) (simp/nius) (Ual/leriꝰ)

Annus pacis hoc tpe fuit post primū bellū punicū. ⁊ quasi ꝑ miraculo reputatū ē. qr̄ ī. cccc.xl. ānis numq̄ pacē habuere romani Hoc tpe ꝯ falisc os ⁊ gallos varia sorte bellatū est. post q̄ ꝑ vnū tm̄ annū viscera rho/mana sanguinē nō fuderūt.

(Ful/uius)

Iste fuluiꝰ ilīricos vicit. cuiꝰ tpe hamilchar dux carthagi/nēsiū pr̄ hanibal' ab byspānis occisus est

Portenta quedā romāos terruerūt q̄si ꝓphetādo eis mala proxime ventura ab hanibale

(Epifa/nes.)

Cleopatra filia antiochi magni erat vxor eius quam accepit dum esset annorum. xiij.

Iste epiphanes fuit filius philopatoris. ⁊ mortuo patre suo fuit. iiij. annoꝝ. quare antiochus pugnauit contra duces eius. ⁊ tulit omnia de manu eiꝰ preter egiptū. Cū ātē ēt annoꝝ. viij. despōdit ei filiā suā ī dolo. ꝓsentiēte epifane filio suo. i. antiocho nobili. Mortuo aūt antiocho magno filius eius antiquū dolū prosequit. ⁊ istū ptolomeū epifanē occidit dolose in ꝓuinio. sz̄ nō obtinuit egiptū. qr̄ egiptij fortiter resistētes turpiter fugarunt eum.

Plaga grandis et aqua ⁊ igne vrbem consumpsit quasi

Colloſus corruit ꝑter terre motum Fuit enī imago erea fusilis. cxxvi. pedū

Arnoldꝰ Wesselinus

Jesus syrac librum ecclesiasticum edidit quem panaretbon vocāt a pan. quod est totum. ⁊ are thon quod est virtus. quasi totus virtuosus.

Iste onias ꝑter tirannidem antiochi aufugit cū multis iudeis in egiptum simulans se velle ī plere prophetiam ysaie. xix. videlicet edificādo templum sed in hoc peccauit superstitiose agendo.

(Onias.) Rex autem epiphanes gratiose suscepit eum tradens ei terram heliopoleos. ⁊ templum extruxit.

(seleucus.) Iste seleucus cerānes dictus filius gallerici occidit anno tercio (antio/chus)

Nota q̄ isti. ij. fratres scz. selecus ⁊ anthiochus volentes

Reges syrie.

vindicare sanguinem patris sui ⁊ auie quos interfecit euergetes rex egipti exercitum magnū duxit contra philopatorem filium euergetis. sed ante congressum seleucus moritur. ⁊ tūc antiochꝰ prosequit bellum. ⁊ totū exercitum perdidit. vix aufugiens ne caperetur. Rursumq̄ congregans populum venit contra epifanem filium philoparoris adhuc puerum quattuor annorum. ⁊ habuit secum philippum regem macedonum ⁊ multos alios. ⁊ obtinuit contra duces ptholomei. i. pueri predicti. fugauitq̄ scopam ducem eius. ⁊ iudeam cum multis alijs acquisiuit ciuitatibus. ⁊ oniam grauauit adeo vt fugeret. Et quia armis egiptum capere non poterat. doloꝰ se despondit epiphani filiam suam cleopatram cogitans. vt sic quasi amicus regnum in/ ☞

Quinta etas Transmigratio

Rhomani. Hi cõsules robur totiꝰ italie congregantes habuere in exercitibus suis. dccc milia arma torũ. ꝑter Lucius. Scipio. Bellũ punicuz qđ duravit annis. xvij. Scipio pus occurrit. z cesus ẽ. pene ibi rõnꝰ ex paulus. Roma in merore tot ei fuerunt occisi q vbez pene reliquissent. Isti ꝯgressi sũt ꝯ hannibalez.

Baius. timorez gallox quos valde timebãt. tandez galli cõtriti sunt flãinius. exercitꝰ Pꝰ sim phroniꝰ sili sup xvij ãt. deĩde flãmiꝰ occidit cũ exercitu. xxvꝯ therẽtius. tota spes romãox perit occisis. cliiijm z pꝰ ꝯtinue supant vsz ad ōspatōz

Philometor. ã xxxvij.

Regesegip

Iste philometor filius epifanis. ex cleopatra fuit. Hunc dñi adhuc puer eẽt valde oppressit antiochꝰ nobilis multis dolis z insidijs. sz romanis miserũt legatos qui mãdates antiocho ne vlra infestus eẽt amicis eox. causam belli terminauerũt. Marcus namqz publius circulum fecit in circuitu antiochi dicens. Senatus populusqz romanus precipiunt tibi ne egrediaris de hoc circuito donec respondeas. Videns ergo impius q tyrannidem continuare non posset. ait. Si sic visum est senatui z populo romano recedendum est. Dimissa ergo obsidione alexandrie furibundꝰ ad pauperculas iudeorum reliquias diuertit. vindicans in eos quod non potuit in potentiores se. vt patet in libro machabeorum. i.

Anno mundi — Vaꝯxxxiiii

Linea christi

Eleazar

Templũ dñi in egipto extruitur ad instar iherosolimox. qđ ꝑmansit vsqz ad vespasianuz. z tunc funditus diruturz fuit.

Plautus eloquens fuit

Titus liuiꝰ tragediax scriptor floridissimꝰ.

Jason. Iaue laus. Alcimus. Isti. iij. q̃uis de generis sacdotali fuerit nõ ita ponẽdi i linea põtificũ ꝑ ydolatriaz tyra pessima nec debite intrarũt. vtz i mlti loc li. machabeox.

Pontifices

Symon

Iste symon filiꝰ onie pontificatum tenuit post fugam patris sui

forte plures fuerunt sic vocati

Onias. Iste onias dictus pius vir sã fuit gratus deo z hoibus. nedũ bonis sz etiã discolis tãdẽ iniuste occidit ab andronico. ij. machabeox. iiij.

Reges syrie

Extra ret ad spoliandum. sed non prevaluit. quia res innotuit eis. Tandem cum presidium hannibali ferret contra romanos superatus est z tributarius factus romanis nihil post fortunã visus est habuisse. Nam cũ superiores prouincias peruagaret. z in persidem venisset. deceptꝰ a sacerdotibus templum manee intrauit cum paucis. z ibidem misera biliter occisus est. z mẽbratiz diuisus vt patet secundo machabeorum. i. Et reliquit duos filios sz. seleucum. qui primo regnauit. z epifanem. Hi ambo sic pessimi fuerunt q in eorum comparatione aliquid honestatis ipse putabatur habuisse.

Prouerbiū notabile scipionis affricani fuit. Romanos non extolli in psperis nec deiici i aduersis. Item numq̄ minus sum q̄z cū solus sum nec min⁹ oci-
osus sum q̄z cum ocios⁹ sum.

Scipio

Iste glorioſiſſim⁹ adoleſcēs ānos nactus. xxiiij. q̄si secūd⁹ machabe⁹ mīsā te do statū romāe reipu-
blice iam plapſū ꝫ spē in spē erexit. hanibalē fugauit. supe-
rauit hiſpaniam. affricam deuicit. antiochum magnum in
ſeruum redegit. aſyam tributariam cōſtituit. Hic tant⁹ ab ingrata pīa etul moritur

quintus.

Hic bellū macedonicū ꝓfecit
supatoq̄z philippo rege pacē
dedit. Et ceſſat regnum ma-
cedonū. vicit etiā lacedemo-
nes ꝛ venditos romanos col
legit

Aāmi
nius

Therencius comicus clarus habetur
Hanibal atrociſſimus penorum. i. affricanorum rex cum eſſet annorū. ix. iurauit pīi ſuo aras. q̄
in odiū romanorū ſibi ſuccederet. qđ fideliſſime impleuit ipſe in fideliſſimus. Nam romanos pe
ne in exterminium deleuit. vrbem etiam vſq̄z ad ſoliū deduxiſſet. ſi nō diuinit⁹ impeditus fuiſſet
Nobilium romanorum tot vna vice peremit. vt tres modios annulorum e digitis eorum extra
heret. Item in flumine quodam de corporib⁹ romanorū quaſi pontem fecit. vt exercitum ſuū trā
duceret. Tandem a ſcipione victus. ſepeq̄z fugatus miſerabiliter ſe veneno perimit.

Acies ignee videbantur in aere ſuper iheruſalem diebus quadraginta. ꝛ ſequitur plaga
ſecunda. machabeorum quinto.

Heliodorus intrauit templū ad ſpoliandum erariū
ſed diuinitus percuſſus vix ad vitam redijt. orante p
eo onya. vt patet. ij. mach. iij.

Anno ante dñi natiuitatem

Triumphi rhome tres celaberrimi circa hec tempora fuere ſimul. ſcz affricani ex affrica. Aſdrua
balañ currum Metelli ex Macedonia. Andariſcus qui ꝛ pſeudo philippus ante currum
Dunij ex corintho añ currū ſigna enea. ꝛ tabule picte. ꝛ alia vrbis inſignia ſunt preclara

Iſte ſeleuc⁹ iners filius ātiochi magni. paup bō groſſ⁹ ꝛ deſpectus. indign⁹ hōre regio. Peſſimus fuit ſic
pī eius. ꝛ parū regnauit. quia frater eius regnū fraudulenter arripuit. Hic etiā heliodorum miſit ad ſolidandum templum. qui bene correptus. vacuus redijt. vt patet. ij. machab. iij. Nota q̄ occaſione huius ſciſmatis multa mala oriūtur. quouſq̄z regnum grecorum id eſt ſyrie per romanos in prouinciam redactum fuit

seleucus.

mathias

Iſte vir ſanctus ꝛ omni laude dignissimus percuſſit zelo
ſuo peccatores. ꝓfiſus in dño deo iſrahel. vt patet. i. ma-
cha. ij. Et habuit filios quinq̄z eiuſdem zeli. Verum ipſe
non erat pontifex. ſz tres filij eius

ātiochus

Iſte antioch⁹ dcūs epiphanes. i. nobilis filius ātiochi magni a capite vſq̄z ad pedes. intus. foris. tot⁹ neq̄z fuit
ꝛ ob hoc figura antichriſti dicitur. Hic martyres plures fecit
crudeliſſime. Doloſe egiptum intrare diſpoſuit ſicut pater eius
ſed non profecit. q̄ romani poſuerunt frenum in naribus ſuis
Tandem ſine manib⁹ cum inutili penitētia contritus eſt. Ei⁹
opera peſſima. ꝛ quomodo obſes fuerit rome. ꝛ qualiter ꝓphetia
danielis ꝓpleta ſit in eo. vide in libris machab. ꝛ doctoribus ſup
danielem

Quinta etas Translmigratio

Jherusalem destruitur ꝛ penitus desolatur ab antiocho epifane. templum incenditur. ſꝫ paulatim per iudam ꝛ fratres eius reformatur

Romani (marcus.) Hoc tpe lex illa q̄ sub appio tribuno lata fuerat ne qua mulier aliā q̄ſemiuncīā auri haberet. ꝛ ne diuersi coloꝛ (tyberius.) Isti hispani am expugna

(Latho.) vestimēto nec vehiculo per vrbem vteretur abolita est. (gracchus.) uerunt bellis horridis.

Statius cecilius. comediaꝝ scptor

Reges egypti (Energetes. āni ſ xxviij.) Hic fuit filius philometoris ꝛ frater cleopatre vxoris alexandri regis syrie. de quo habetur. i. mach. x.

Aristobolus iudeus peripateticus philosophus qui ad philometorē explanationū in moysen scripsit commentarios

Bella ꝯtinua ꝛ plima fuerūt adeo vt redet doctores tā gentiliū q̄ christianoꝝ ea ad memoriam reuocare. In q̄bꝫ mirāda ē ꝯstātia rhomāoꝝ vl' duricia q̄ nulla tribulatio. nullus met' eos terrere potuit. q̄ aliq̄n se subdidissent q̄ſtūlibꝫ potētissimo regi. ſꝫ oībꝫ sesine inīmissiōe opponentes varias fortune mutatōes erpti sūt. Amor nāq; libtatis. ꝛ appetit' laudis cū obseruatiōe nihilomin' hōestatꝫ scl'aris districtissima ita medullitus transfixit eos. vt pro his. res ꝛ substātiam ꝛ tandem ipam vitā dare paratissimi fuerūt. Et ob hoc machabei desiderabant eorum societatē.

Anno mundi

Linea christi

Templum purgatur a iuda ꝛ fratribus eius postq̄ꝫ tribus annis prophanatum erat. vt patꝫ .i. Machabeoꝝ. iij. Et. ij. machab .x.

Septem machabei cum matre fidelissima martirizantur. ij. machab. vij.

Eleazarus cum multis alīs glorioso martyrio coronatur. ij. mach. vi.

Pontifices (Judas.) annis. iij. (ionathas) ān. xij

Hic est ille nominatissim' triūphator in israhel qui nec similem habuit an se nec post se. Eius opera gloriosa ꝛ magnifica vide in libris machabeorum

Reges syrie (Antioch') Postea in bello strenue stans p legibꝫ scis martirē se dño offerēs. Et successit ei frater suus ionathas q̄ creuit in gloria. ꝛ fideliter stetit in testamento

Tandem dolose occiditur a tryphone cum duobus filijs suis

Iste antiochus eupator filius epifanis adhuc adolescens habuit tutorem lisiam ꝛ cum glorioſum exercitum contra eos duxisset. non longe post ambo a suis occisi sunt propter timorem demetrij filij seleuci: vt patet. i. machabeorum. vij.

(demetrius) Iste demetrius filius seleuci tamq̄ꝫ verus heres intrauit regnum syrie. ꝛ occiso eupatore semper iudeis infestus fuit. Tandem pugna inita contra alexandrum filium eupatoris occubuit

Tpe hoꝛ ꝓsulũ bellũ macedonicũ fuit. in q̃ primo romani succubuerũt. deinde iterũ conflictum est. ꝛ pari clade vtriusq; ptis ī hyberno id est hyeme discessum ē. tercio li⁹. lucius regē vicit. q̃ postea apud albã in custodia defecit. ꝛ filius eius iunioꝛ didicit opus manuale rome ob tolerandam inopiam.

Publi⁹. licini⁹ luci⁹ emi/

Scipio nasica prudentissimus romanoꝝ inter cetera duo valde notabilia dedit consilia memorie digna. primo ne carthago deleretur q̃ⁱs occasione extrinseci belli interna concoꝛdia ꝛ fortitudo perpetua. ꝓpter ꝓtinuũ exercitũ apꝺ romãos pseuerarent. Secundo: ne in vrbe aliquo

Longin⁹ pau/lus.

Reges egypti q̃ p bãc lineã ꝓtinuant ſ ẽp habuerũt societatẽ. cũ romanis: ꝛ tãdiu regnabant q̃ꝫ diu ipsis fidelitatem seruabant

mõ tbeatꝝ ꝓstituerẽt. q̃ inimicissimũ ℞ ee dixit bellatoꝛi ppl'o ad nutrim endã desidiã. lasciuieq; cõmẽtũ. Qm̃ sapiẽter hec cõsulerit seq̃ntia tpa declarañt. Uide aug⁹. de ci. d. ꝛ oꝛosiũ lib. ij. Mirabile remediũ viciꝝ

Nota q̃ nulla alia causa fuit q̃ sic creuit potestas romanoꝝ sup alios nisi virtutes q̃ exuberabãt in eis micabãt. ꝛ precipue iusticia quã summe colebãt. Et q̃ꝫ diu seruauerũt modestiã ꝛ dilexerũt iusticiã inuicti sp vbiq; manserũt. Corrupti ꝯo. vbiq; facilr deuicti leguntur. In quadam etiam reuelatione diuinitus facta beate brigitte habetur q̃ dom⁹ testiꝯ/nium perhibet ipsis antiquioribꝫ romãis q̃ nusq̃ hoies in mũdo ex puris naturalibus iustius vixerunt. qualia autem luminaria ex eis tempoꝛe christiãi ratis resplenduerũt in seq̃ntibꝫ patebit

V^a Lix

mathan

Anno ante christum natum

Lxx

Licero arpinis nascit. matre helena patre equestri ordinis ex regio vulstoꝛum genere

Iste symõ vir prudentissim⁹ ab adolescẽtia sua vsq; in senium optime cõuersat⁹. sp victoꝛiosus. tandem nequiter occiditur a genere suo vt patet. i. machabeoꝝ vltimo. Fuit autẽ filius mathie. ꝛ regnit annis. viij.

Symon annis. viij.

Iste alexander filius epifanes sp gratiosus fuit iudeis. ꝛ appareteũ melioꝛes fuisse inter omnes reges syrie deq̃ bus pauca virtuosa aut nulla referuntur Dic cleopatra filiam regis egipti accepit in vꝛoꝛem. verum rex egipti ī ique egit contra eum. ꝓpter qõ rex arabum timens ipsum alexandrum decollauit. vt patet. i. machabeoꝝ. x. ꝛ. xi.

Alexãder

Iste antiochus filiꝰ alexandri adhuc puer suadente triphone aliquid molitus est pro recuperatione regni. sed parum profecit iuxta illud. semen impioꝝ peribit. q̃ statim ab eo occiditur. Triphon autem cum pessime se in omnibus gereret: omnis exercitus eum deseruit. factusq; profugus. nullibi tutum reppeꝛit locum.

antiochꝰ

Triphõ.

demetrius

Iste demetrius statim creuit in bꝛeui ꝓpter regem egypti qui alienauit se ab alexandro. et refouebat sibi. Et quia ambo statim sunt mortui post dissensionem: ideo quieuit terra paulisper in conspectu demetrij. tandẽ capitur a rege perside ꝛ incarceratur

Quinta etas Translmigratio

Anno ab vrbe ꝯdita. dcij. inchoatū est tercium bellū punicū tpe boꝛ. cōsulū. ꝛ finitū anno. iiij.

Romani

luciꝰ licinius. luciꝰ cēsoꝛ inꝰ. Seruius fulnio — Hoꝛ tpe puer ex ācilla nasci/ tur q̄drupes q̄drimanꝰ: ocl'is. iiij. Ethna mons igneꝰ flāmas euomit hoꝛ ribiliter. ꝛ loca vicina vastauit.

Aulus. marcus. — quinta — Flaccus. Scipio numātiā deleuit

Reges egyp

Ptholomeꝰ sot. an. xvij.

Hoꝛ tpe celebri romanos tri/ uerunt. ꝛ scipio publius i affricā iuit. ibiq; mltas gētiū strages dedit. Sergius autem galba a lusitanis victus. amisso exer citu vix' aufugit.

Huius tempoꝛe cicero varroq; nascunt.

Carthago illa nobilissima metropolis affrice delet a scipione et consulibus. Arsit per. xvij. dies cōtinuos. Hiserū spectaculuz Multi venditi sunt. multi se flammis tradiderunt. Choꝛintꝰ similiter vastatur eodem anno a romanis que opulentissima fu it toti oꝛbi nota.

Seruile bellum in Cicilia. vbi conspirarunt. lxxᵐ. seruoꝛum. Huiusmodi bella periculosioꝛa sunt ceteris. quia crudelioꝛa. nec curant de patrie salute

Anno mundi. V^m.CIX

Linea christi

Dx

Nota signum infallibile qñ videlicet militaris celsitudo bellū delectabl'r appetit ꝛ occasionez q̄/ rit: tunc sequit finis coīter miserabilis. iuxta illud prophete. Dissipa gentes que bella volūt. Nā dū plerūq; foꝛtes foꝛtiter ꝫ foꝛtes agere voluerūt. pariter cū foꝛtib⁹ in q̄s impegerunt: ceciderunt. Est siquidem miserabilis victoꝛia. qñ victoꝛ paucos aut nullos milites retinet Unde audacia plurimū nocet qñ, puidētia nō gubernat

Pontifices

iohs ā. xx

Hic prefuit annis. xxvi. vel. xxviij. ꝓpheta reli/ vi. osus. ꝛ strennuus ꝛ ux ptolomeum so/ cerem suum fugauit. samariam captam solo equa/ uit. Tandem rebus optime administratis moꝛ tem vicinam sentiens cū quinq; filios haberet: quoꝛum nullius ad regimen populi valeret. vx/ oꝛem suam diser tissimam iudeis prefecit ꝛ filijs verū nihil pietatis in filijs fuit

Iste antiochus amisce nus cū exercitū. ccᵐ. haberet. ꝛ histriones cuz scoꝛt plures se immiscerent facile a rege spartanoruz oppressis interijt.

ātho chꝰ

Reges syrie.

Anti ochꝰ

Iste fuit filiꝰ demetrij. q̄ cōfoꝛtatꝰ tri phonē p̄secutꝰ est. ꝛ fugauit eum. ꝛ pri mo iudeis benignus fuit. ꝫ postq̄z p̄/ ualuit fecit sic p̄es sui ꝫ nō impune. i. machab

Pestilentia maxima fuit in affrica. ꝛ perierūt vl tra mille milia.

Bella socialia oriũtur.q̃ hec p̃ma cã siue origo fuit. Graccus noiat⁹ a nobilib⁹ cepit cãz q̃rere ꝛ

lucius mer. eos cõem populũ nitebat ad se trahere tell⁹ dicẽs q̃ agri deberẽt diuidi eq̃lr ꝛ etiã pecunie zc. ꝛ ab h tumltus suscita

fabius q̃nti. Iste fabius cũ quo populo regem arme nie superauit Et mersi sunt. clxxx⁹. ar/

tur in q̃ ipe occis⁹ ẽ. ꝛ multa secuta sunt

celi⁹. q̃nti/ us titus

Uide orosium

marcius. maiorum in rodano .

Quintius deleuit gallos qui sub radi⁹ ce alpiũ siti fuerũt q̃ nũc sabaudi dicunt

Ptolo/ me⁹ alex andri.

His presidentib⁹ iussa est carthago restitui. ꝛ rhoma/ norum famulis re/ pleta est. ꝛ i vbe in testinũ bellũ z̃ntra troci ssime

Iste regnauit annis. x .

Eius tpe lucrecius poeta nascitur. qui postea sese amatorio fu/ ror e interfecit

Mitridates rex ponthi ꝛ armenie p̃ annos. xl. gessit atrocissima bella cõ/ tra romanos nõ modico sanguine fuso. Sepe victor sepe victus: tandem p̃rios filios perimit. Haustoq; veneno vxores pelices ac filias secum ex/ tinxit. sicq; miserabiliter p̃it qui infinitos peremit

Hic vt orosius testatur maximũ nobis augmentum sue sentẽtie reliquit. Cum enĩ omnium sup/ sticiosissimus fuerit: in fine expertus est. q̃ falsos deos coluerit . Sic non agit nobiscum de⁹ nr̃: cui si fideliter seruimus nequaq̃ mala morte nos perire sinit. Uide pulchre libro sexto

Anno ante christi natiuitatem

Regnũ iudee restituitur. quod interruptum fuit annis. cccclxxv. a tpe ezechie vsq; ad aristobolĩ

Iste aristobolus primus rex ꝛ sacerdos vno tm̃ ãno p̃fuit. ꝛ dyadema sibi imposuit. nec fu it contentus de testamento patris. ideo matrem cum filiis incarcerauit. propter quod miserabi/ liter p̃iit cum fratre suo Antigono qui eum iuuit. zc. Uide magistz in historiis.

aristo bol⁹.

Ale. ãder.

Iste Alexander vl'ianneus p̃fuit ãnis. xxvij. vel xxviij. ꝛ tot⁹ tyrãn⁹ fuit. cuius primũ modestus appareret. Officiũ em̃ fecit notũ qualis intus fuerat. Fratrẽ occidit. ꝛ in. xij. ãnis circiter qui/ quaginta milia interfecit. quif acinora eius detestabant . Tandẽ moriturus duos filios reliq̃t. scz hyrcanum ꝛ aristobolum . Uerum vxorez re

gnare cõstituit. quia gratiaz populi habuit.

phili pp⁹.

Iste philippus vltimus rex syrie a rho/ manis superatus est. ꝛ cessauit regnum grecorum id est syrie . quod stetit annis. clxxxiij

Antigonus frater regis inuidia regie occiditur

vbi dicit iosephus q̃ certum documentum prebuit. Omnem beniuolentiam iusq; nature crimi nationibus cedere. nullamq; optimarum rerum afflictionem tantum valere vt inuidie perpetuo possit obsistere

Quinta etas Trãsmigratio

Hoꝛ tpe rex numidiaꝫ valde romanos attriuit sz ipe tãdẽ supaꝝ ẽ Ita tuc rõna ignenitas õfecꝫ vt diceret. O vbẽ vẽalẽ

Scipio nasica.

Publiꝰ.

Baꝛius.

Tempoꝛ hoꝛ teutbonici z germani z cimbri adunati sũt. ꝓtra quos romani preliarũt. sepeqz victi. tandem eos supaꝛt subtilr z deleti fuerunt. cuꝝ. z

Romani.

cafurniꝰ

Luciꝰ.

z mate pikaz si emptoꝛẽ inuenerit. q. d. fides ite periꝛt

mauliꝰs.

inmũerabiles seipsos occiderũt. z statim post iterum intestinum beliũ rbom e fuit. qõ Maulius consul sedauit

Ptolomeꝰ cleopẽ fi.

Reges egypti

Ptolomeꝰ dyonisius.

Iste regnauit annis viij. sub quo Salustius historiographus nascitur

Iste regnauit ãnis. xxx. Eodem tempoꝛe Uirgiliꝰ z Oꝛacius poete nascuntur

Bella intestina extremaqz circa hec tempoꝛa in tantũ ꝓualuerũt. vt pro magno miro habituz est q status romane reipublice penitus nõ perierit. Unde patet q nihil potuerit bellicꝰ labor ad pacẽ ꝓcreãdam nisi a summo deo illud donũ largiatur. nõ a falsis dijs quibꝫ tota roma vltra annis mille seruiuit. Ude Oꝛosium ad longum de his bellis.

Uirgilius marro in Pago. qui Arides dicitur. b aut procul a mantua nascitur
Debinc Cremone studijs eruditur

Anno mundi. V^ao^ CXXXIIII.

Linea christi

Jacob.

Iste Jacob fuit pater ioseph naturalis. sz heli pater eius legalis fuit. Hunc matheus: illum lucas commemoꝛat.

Hoc tempoꝛe multa p digia insolita terruerũt romanos. z statim post in diuersis pꝛouincijs deletꝰ est romanoꝝ exercitus.

Pontifices

Alexãdra.

Uarro marcus doctissimus claret. qui tam multa legit. vt aliquid ei scribe vacauisse miremur. Tam multa scripsit quãta vix aliquis legere possit: vt dicit Therencius

Hec alexandra fuit vxoꝛ alexandri predicti. z ꝑfuit annis. ix. z fecit tyrannidem plures licet pꝛius simulata sanctitate religiosa famaret. z hircanũ in sacerdotem promouit. z vt post se regnaret instituit. Hec in linea pontificum ponitur ꝓpter supputationem annoꝝ. nõ q officiũ põtificale exerceret quod non licuit. Heresis phariseoꝝ circa hec tempoꝛa oꝛitur. Et nota q tres erant secte in iudea. s. phariseoꝝ. saduceoꝝ. z esseoꝝ. Hi omnes a communi vita reliquoꝝ iudeoꝝ distincti multis erꝛoꝛibꝫ implicati ꝓpter asperitatem vite sanctioꝛes se alijs dixerunt. Uide mgr̃m in hystoꝛijs circa baptismum iohannis. Item adhuc due secte a quibusdam asseruntur. sz arbonei. z genuste

Fimbꝛia illum vastat. i. troyam antiquam rbomanoꝝ. sed illa statim eam restauꝛauit

Licero marcus tulius maximus retboꝛ claret

Julius cesar postsa/
cius.

Lucius marcus

Isti duo consules ꝯ se inuicē bellan
tes ꝓmū ciuile bellū inchoarūt
cuius occasionē ⁊ ꝓgressū misera
bilem orosius ꝓsequit. tot q̄t oc
cisi sūt vt ille diceret. Cū q̄bꝫ tā
dē victuri sum⁹. In bello arma
tos. in pace inermes occidim⁹
Et hūc prescꝫtio instituta est

Sil/
la

Ba/
ius.

Isti duo cōsentientes sil' restit erāt
iulio .⁊ ob h̄. q̄. bellū ci/
uile orit annis. 4. durās
i q̄ totū mūdū ꝓcurrisse
ꝯ se buit diceret. tādē pō/
peius supat capiteqꝫ plep⁹
paulatim
mitescit.

pom
peius.

mar/
cus.

Cleopa
tra. an.
.xx.

Huic iulius
egipti regnū dedit: monē vt magis amicicia romana q̄ arma experiri studeret
Tercio aūt anno huius cleopatre iulius sumpsit imperium. Et sic finit hic calculus latinorū.
ꝑ hanc lineā descendentiū ad christum. ⁊ sequitur supputatio annorum per lineam romanorum
Bella ciuilia incipiunt que continuata fuerūt ꝑ annos. xl. ⁊ adeo attrita fuit vrbs vt necessario
regimen ipsius mutaret: licet ad multos ānos optime rexissent ꝯsules Infelix ꝓfus ꝯditō mun
dani status q̄ nūq̄ in delicijs durare potuit ⁊ gla: q̄uis hec summo studio querat Quante demē
tie est hoc ip sudore ⁊ sanguine querere. qō cū adeptū fuerit nullo pacto retineri potest. Pruden/
tissima illa rhoma hoc non potuit. ⁊ tu valebis. christū sequere ne pereat labor tuus

Pompeius ſp victoriosus. xxij. reges subegit. tandeꝫ postq̄ templū ꝓphanasset nūq̄ postea ꝛ
pugnasse quin vinceret. Sil'r non lōge post crassus preses syrie templū etiā ausus est spoliare q
pompeius nō fecit. ⁊ ob hoc auroꝝ os eius fuso interijt. Sic pereāt inimici tui domine. Multa
exēpla debis inueniuntur q̄ nō timēt diuina ⁊ cleꝛ deshonestare. q̄ iuxta vulgare dictū mala mor
te perire solent. Hoc aperte etiam ꝓphetauit moyses.
deutro. xxxij. Percute dorsa inimicoꝝ eius. id est le
ui. ⁊ qui oderunt eum non consurgant

Hir/
can⁹

Iste hircanus fuit filius alexandri.
q̄ mortua matre in regno successit. ī
q̄ modicū ꝓspitatis habuit ꝓter p/
tialitates ppli. nā statim a mre supa
tus est. ⁊ post itez restitutus auxilio
arabū. tādem factus tributarius ro
manis in pace aliquāto tpe regna/
uit. sed non nomine regis. Nouis
sime miserabiliter obijt decept⁹ frau
de parthorum. quos antigopus ꝯ
eū duxit. Vide plene mgrm de his

Catbilina famosus tirannus ꝯiurat contra patriam ī vr/
be in erturia vero extinguitur occiso ibi catbelina. Rome
conscij coniurationis occisi sunt

Virgilius excellentissimus poetarum clarus habetur.
⁊ mira fecit.

Rome numerati sunt. cccc⁹. ⁊. lxiij⁹. hominum omnes incole ciuitatis
Libraria. cccc⁹. librorꝫ comburitur in egipto Unde patet quanta fuit antiquit⁹ diligentia in li/
bris colligendis. Erubescant qui nunc librorum copiam non comparant. cum quasi exiguo p/
tio colligi possit

Quinta etas Translmigratio

Tres soles apparuerunt in celo versus orientē qui paulatim in vnum corpus solare redacti sūt. Grande spectaculum grandia prefigurauit. quasi asya. aphrica. z europa sub vna monarchia statim coniungi deberent. Itē q dominiū lucij. Antbonij. z marci antbonij in vnū rediret. Sz potius noticia vnius z trini dei toti orbi futura imminebat.

Horacius flaccus satiricus claret hoc tempore
Salustius crispus historicus
Possedonicus stoycus.

Scipio seipsum iugulauit.
Juba rex iugulari se fecit.

Cesares

Julius ce sar. an. v Gaius.

Ab hoc ceteri vocātur cesares.

Plotius primo rhome latinaz re thoricam docuit.
Decaton stoycus q dixit oē honestū in arduo est. Sivis amari: ama.
Ouens quid fecerim. amicus mihi esse cepi
Titus lyuius historicus.
Marcus callidus orator.

Iste iulius tante fuit acutatis vt mēs illius z manus ad impossibilia ferme sufficerint. lij. victibus puguit sol⁹. marcū marcellū suggress⁹ q ter centies nonies ferē pugnasse. Hic pōpeio ac ceteris nobilissimis romānis occisis ipiū arripuit. Tādē āno. v. ipij sui ⁹spiratōe bruti ac cassij dolo occidit ipe dñator orb. Petrei⁹ gladio se pfodit z mlti alij ō nobilissimi romanorum. q noluerūt iulio subdi. aut timuerunt ab eo occidi. sicut plures iam occiderat

Anno mundi

Linea christi

Judea tributaria fit romanis ꝓpter partialitatem duoz fratrū. scz aristoboli z bircani. Uterq enī inuidentie causa. subiecit se romanis vt regnare posset. zc.

Catbo nominatissimus videns cesarem triumphare cui ipse non fauebat. apud vticam seipsum occidit. iuxta illud. Maluit catho mori q deroger vrbis honori. Sed propter hoc ⁹m augustinum non excusat a peccato

Pontifices.

Hyrcanus

Jste antigonus filius aristoboli vbiq infideliter egit. nec romanis obediuit. magnā plagam terris intulit. vt bircano expulso regnare posset. Regi enim parthorum promisit talenta mille. z virgines quingentas vt seiuuaret. lysania nepote suo id procurante. z sic bircanus eiectus est. faselus occisus est. z herodes fugatus. Sed cū herodes romam venisset. z senatui cuncta narrasset: augustus cum regē iudee creauit: mittens cū eo exercitū. qui hierusalem ceperūt z antigonū cuptum duxerunt ad antbonium. qui eū securi percussit. z herodes confirmatus est in regno. cessauitq sceptrum de iuda: sicut predixit iacob

Antigonus

Herodes

Dyodorus scriptor historie
Ouidius naso grece.
Ba us falcidius.
Cornelius hystoricus
Marcus varus. hic ait. Nihil magnificum docebit. q a senibil didicit

Cornelius gallus
Thessalia poeta
Et multi alij bis fuere temporibus

Jste octauianus nepos Julij cū esset adhuc adolescens impium sumpsit. iuuentutem suam v⁹ ribus actibusq; decorauit. v⁹. bella gessit. Et breuiter totū mūdū post multa bella in vnā tandē mon archiā redegit. Hic est ille vnicus qui secūdū nō habuit sub quo conticuit orbis terrarum ac prompte obediuit. agente hoc diuina puidētia. vt christi natiuitatem tempalis pax illustraret Hic gloriebat se vrbē marmoreā reliquisse quā lateritiā ipe inuenit. Fuit pulcherrimus corpore ingenio subtilissimus. fortunatissimus in omnib⁹. sz vicio carnis non ca/ ruit. Jpse est qui fecit describi totū mūduz. vt dicit. Lu. xx. Cuius. lij. āno natus est christus dns saluator mūdi qui pacē eternā suis largitur

Octauian⁹ august⁹ mo narcha rōa⁹ no⁹. ān. lvij

m. vi. d. x. Imperatores rhomani

per hanc lineam continuātur. qui oēs augusti dicunt ꝓpter singularē huius augusti excellentiā. Justū equidem est: vt ille omnib⁹ nomen tribu at. q̄ cūctis viuēdi normā z regēdi modū cōstituit. Tam siquidem in eo p bitas ac strennuitas emicuit. vt vix credibile sit q⁹ vmq; destituta natura humani discursus talem edere potuerit. Quid vltra xpūm cū bñdicta matre sua videre meruit. q̄ si ipse primicerius extiterit vocationis gentiū. Nec vmq; post hec dns vocari voluit. Aram ei p/ mus extruxit. Hūilitatis. clemtie. ciuilitatis. pacie. disciplie q̄ rarissime ī tāta sblimitate ꝓcūit. exē/ plar ipe fuit. Bellū n̄ nisi coact⁹ accepit Ait ei magnū ē dispēdiū aureo hamo pisces cape q⁹ hami depditi dānū nulla ꝑt captura pisciū ꝓparari Detrahētib⁹ sibi ait. ī liba cītate libas decz cē li

V⁹ Q Lix

Joseph Circa hec tpa nascit. post sponsus Marie

Lx

Bos loquitur aranti. Jn breui deficient homines q̄; iumenta Uel vt quidam libri habent. fru/ menta. Sceptrū de iuda auferetur. z dux de femore eius. Quia in proximo sanctus san/ ctorum venturus est. iuxta prophetiam Jacob. Gen. xlix.

Lugdunum in gallia conditur a Munatio plauto oratore qui fuit discipulus Ciceronis

hero des. annis. xxxvij

Reges iudee

Jste herodes dictus ascalonita idumeus primus rex. alienigena apud iudeos fuit. Eius historiā magister diligenter psequit Et refert eū fuisse vir strennuū z fidedignum. z in omnibus notabiliter se habuit. Erat⁹ val derhomanis z populis qui pacem amabant. Multa etiam opera memorabilia fecit. Ueruz in senectute sua cū nimis vellet placere romāis z audisset de ortu christi: timēs pelli e regno tā/ q̄ alienigena miserabiliter defecit sēsu Et antiq̄ probitate amissa innocētes occidit. z plures de filijs suis. Tandem omnibus⁹ odiosus morbo

innolescente flebili morte destituitur

Quinta etas Transmigratio

Monarchia romanorũ olim maxima circa hec tempora incepit. Cũ ei: vt testatur hieronimus z alii scĩ doctores per totũ orbẽ in diuersis prouincijs bella pullularent. subito cũctis mirantibꝫ: pacata sũt. z romano principi colla submiserũt. vt aperte dñs deus hominibꝫ ostenderet qꝫ illam vniuersalẽ pacẽ nõ bellicus labor: sꝫ ipe donasset. Sꝑ vno finito bello alid seqbat. aut plura. pe iorꝫ scissura sequebat. sed xpi natiuitate ꝓpinquãte. vbs quieuit z orbis.

Sibilla tiburtina clara habet que de xpo ꝓphetauit. z augusto respondit. ne se deuꝫ iuxta stulticiã paganoꝝ putaret. z oñdit illi virginem pulcherrimã in celo tenentem puerum in brachijs. z ait: Hic puer maior te est: ipsum adora

Imperatores.

Quas milites ociari nequaqꝫ aut deliciari ꝑmittebat. quorum professio instituta est ad labo/rem. Filias suas in lanificio fecit instrui ꝓpter mutabilitatem tpalium. nendi texendiqꝫ non so/lum artem sed vsuꝫ habebant. nec ad senisi vultu maturo sine oi vestiũ curiositate accedere ꝑmit tebat. Regna q̃ iure belli q̃sierat preter pauca reddidit. aut alienis benigne tribuit. Testem se in iudicijs interrogari z repelli equanissimo animo patiebatur. Plures habuit sibi maxime fami/liares. qui cum melius poterant eum extinguere etiam publicis bellis nitebantur. Alij ter qua/terqꝫ ꝑiuri cũ gratiaꝫ poscerent. vitaꝫ z bona ab ipso impetrarunt. O qꝫ multi fuerunt qui se de taꝫ nobili sanguine progenitos gloriabant: sꝫ mores nõ imitabant

Daria nascitur anno ante christi natiuitatem. xvi. vel circa

Anno mundi	V^m^ CLXXIX		V^m^ CXCIX
Linea christi	Joachim z anna clarẽt scitate vi/te qui post singulari gratia meru/erũt ꝓcreare florem totius felicita/tis mariam oĩm creaturarũ excel/lentissimã q̃ deũ nobis genuit	Joseph Daria	Antequã ꝓuenirẽt inuẽta ẽ ma/ria habens in vtero de spiritu sancto. vt dicit Mathe⁹

Burgundionas orti sunt gens semꝑ valida sic dicti. quia super rhenum flumi/um burgos plures habent

Marcus agrippa gener octauian i. su ꝑ rhenum ciuitatem agrippinam cõdidit/quepost dicta est Colonia

Historia euangelica omnium scripturarum sanctissi/ma hic texitur

Anno mundi. v^m^. cxcix. ipse est prim⁹ ante christi na/tiuitatem cũ iã eẽt desponsata maria ioseph. missus ẽ angelus gabriel a patre luminum. deo totius conso/lationis ad ipsam: vt annunciaret ei qꝫ venerit pleni/tud o tpis p reconciliatione hũani generis. z qꝫ p ipaz dei filiꝫ⁹ hunc mũdũ intrare vellet. Hoc i/gitur oĩm secretorũ secretissimum mirabilium mirabilissimũ. salubriũ saluberrimũ. desidera/biliũ desiderabilissimũ. mysterioꝝ ꝑfũdissimũ circa hec tpa diu expectata. adimpletũ est vt de/us hõ fieret. Quis audiuit vmqꝫ sic? O si sapi/at istud in palato mẽtis nre Uide deuotissimã by. luce. i. zacharias z elizabeth fuerẽt ãbo sã/cte vite. z parentes sancti iohannis baptiste Johãnes baptista nascitur quo nemo maiorꝝ/ter natos mulierum surrexit

Roma in flore. Et numerati sunt cines eius ꝛ descripti. nonagesies tricentena milia ꝛ octuagin/ta milia.

Ualerius maximus fuit hoc tempore. vir maxime fame

Nonnulli reges in honorem huius cesaris augusti ciuitates condebant. quas cesareas appellarunt. sicut in Mauritania ꝛ Palestina. ꝛ augusta in almania. Que vsqꝫ nunc vr bes clarissime sunt Et multi reges ex regnis suis venerunt vt ei obsequerentur.

Era christianorum principalissima omnium erarum notissima celeberrimaqꝫ. ipse est annus Octauiani: tñ olimpiadis centesimenonagesimetercie. Et ꝑm bedam annus mundi. v^{m}. cccix. completus versus. Unū tolle datū. ad milia quinqꝫ ducentis. Nascenti domino beda data pro/ throplasto Item ante christum duocentum minus vno milia quinqꝫ. Et hic tamꝫ pro/ babiliꝰ modus ab ecclesia seruatur. ꝛ est magis vulgatus. Sunt ꝛ alū diuersi modi supputatio num. quidam breuiores vt hebreorum. quidam longiores vt methodij. ꝛ aliorum. de quib^{9} im/ mensus est labor ꝺ singulis tractare. vtilitas ꝑo mo dica. Uide singula in locis suis

Natus est circa hec tpa dominus noster de virgine pura nouo ordine ꝑm prophetica promissa. Et hec ē plenitudo temporis de quo apostolus dicit. Quan/ do misit deus filium suum in mundum. Ob hoc incipit hic sexta etas mundi cuius finem solus deus nouit. Et dicit augustinus ꝙ hec etas dicitur senectus que sepe extenditur vltra omnes p cedentes etates. quia pleriqꝫ hominum viuunt vsqꝫ ad centesimumuigesimum annum aut v tra Et notum est ꝙ septuagenarios senes vocamus. Unde fatuum est velle determinare quotidiatē eius. Plures enim hoc attemptarunt. qui omnes fuere decepti. Sicut probat doctor sanctus.

Procuratores iudee

an. ix.

Iste archelaus fuit filius herodis ꝛ procurauit annis nouem. sub quo dñs rediit et egipto. Hic propter eius feroci/ tatem a iudeis accusatus. relegatus est ī Uiennam gallie vrbem.

Hic loco archelai substitutus est.

Sub isto moritur salo/ me sor herodis

Sexta etas. Christus

De principatu romano sic dicit cicero in libro de officijs. Certum est fuisse aliquod tempus q̄ sine regibus viuebat. Atq̄ iure gentiū possessiones ceperūt diuidi. nō alia de causa reges sūt instituti nisi iusticie fruende. Hā cū in inicio premeret multitudo q̄ maiores opes habebāt: ad vnum aliquem viz cōfugiebant virtute prestantem. qui prohiberet iniuriari tenuiores. equitatez constituendo. summos cū infimis pari iure pertingeret. Cumq̄ adhuc regnātibꝫ regibꝫ debiliores nonnūq̄ oppmerent. leges ꝓstitui placuit. q̄ ad iudicādū nō odio aut grā ducerent. sz tles in opi q̄les potēti pstarēt aures. Quo fit vt leges ñ solū pplm sz rege q̄z obligare sciamus. At si regez contemnere leges. capebona subdito

tyberius puign⁹ ā. xxii.

Imperatores

rum violare virgines. stuprare matronas. z cetera illicita facere videamus. nonne illo submisso alius sublimatur. qui z bene gubernare. z legibꝫ nouit obtemperare

Hic fuit octauiani adoptione filius vir magnarū virtutum z pius pz in subiectos sibi. Aiebat nāq̄z principibus qui cupiebant grauare plebem. Boni pastoris est tondere pecus. non decoriare. Item cū suaderēt sibi vt baliuos mutaret: dixit. Vidi quendam muscas egri vulneribꝫ insidentes fugare quem eger increpauit dicens. Quoniam vēture sunt sitibūde vt fugant. Iste tantum quia plene sunt locum occupabant. Quasi dice/ ☞

Anno mundi V^m.CC.xi.

Ihesus xp̄s. āno rū. xij in templo doctores audit

Anno christi XII.

Anni christi per hanc lineam continuantur

Nota q̄ nihil reperitur de infātia saluatoris z operibꝫ eius vsq̄z ad baptismum iohannis apud euangelistas: nisi q̄ duodennis remansit in iherusalem audiens doctores. zc. Hoc autem q̄ dicit. z erat subditus eis. tamē granū salutare multipliciter teritur a doctoribus z deuotis personis vsq̄z hodie conantibus persuadere que fuerit cōuersatio christi in illis. xviij annis. Ille autem liber qui de infantia saluatoris intitulatur quia iam diu inter apocriphꝫ deputatus est nil autoritatis affert. nec verisimile est q̄ talia diuina opera z glorioſa miracula pueriliter inter pueros fecerit. qui vi⁹tpe debito ad huiusmodi facienda potuit etiam a matre sua benedicta inclinari. z similiter apostolis zc. Dixit enī. Nondum venit hora mea. zc. Non sum missus nisi ad oues que perierant domus israel. zc. Igitur omnibus credere. z nulli credere eqz vicio sum est.

Procuratores iudee

ānio. rufꝰ. primus.

Valerio. gratus. an. xi

Sub hoc moritur augustus

Iste palam vendidit sacerdotium. Qui plus dedit: ille obtinuit. Et sic plures in breui fuerunt

ret. Consulti⁹ est vt locupletes teneamus, q̄s illis amotis denuo tenues ditare cogamur. O magnum prudentissimi viri consiliuz. Taliter ei q̄dā fraudulēti solent insidiari principibus. vt sc̄z coēm ppl'm ꝺ eos puocent. Quo facto: sciāt qm necessarij sunt eis cogentes deinceps eosdem sc̄z tam principes q̄s populuz sicut volunt. ac iuis altueqs magꝫ magꝫq; inuoluētes Ad ꝺaria prudentia pncipum cit. vt se taliter agant. ne plebibus exosi fiant. omnesq; contrarium suadentes abiicere statim debent vt famam suam dilatent q̄ communitatem diligant. hoc tam paganoruz q̄s sanctissimoruz virorum consilium semper fiut. Exempla sunt quotidiana. ⁊c̄. Dic etiam tyberius bene de christo sentire cepit ⁊ eum pro deo colui. ⁊c̄. Dicunt quidam q̄ tandem crudelis factus sit contra potentes. Si hoc verum est: quis scit quo iudicio actum fuerit. Magnū vtiqz pietatis argumentum fuit. q̄ subiectis ⁊ pauperibus semper gratiosus extitit. pacem etiam habuit cum ctis diebus suis. Omnes christi ac christianoruz contradictores sine omni miseratione deleuit. ⁊ pilatum exilio damnauit. Moritur tandem cum ingenti gaudio multoruz, sed peior eo successit. Vixit annis. lxx viij. ⁊ imperauit annis. xxiij.

Johannes baptista sanctissimus ab herode decollatur. qui arguit eum de adulterio. Ille fuit herodes antipa tetrarcha galilee. Qui propter hoc crimen ⁊ temporaliter ⁊ eternaliter est punitus cum herodiade ⁊c̄.

Super oīa bone ihesu amabilem te mihi reddit calix quem bibisti. ait Bernardus.

V^a^ QQXXIX

dane baptizatus est

XXX

V^a^ QQXXXII

pro seruis moritur ānoꝛum. xxxiij. ⁊. iij. mensiuz

XXXIII

Circa hec tempora grande spectaculum mundo innotuit a seculis non auditum. Reuelatio aperta beatissime trinitatis. Pater in voce. filius in carne. spiritus sanctus in specie columbe. Et hic vngitur nobis christus verus saluatoꝛ in lege promissus. qui est via. veritas. ⁊ vita. ⁊ preter quem non est salus. Jam hic texitur hist̄oria trium annoꝛum doctrine ipsius fructifere. cuz miraculis plurimis ⁊ glorioſis qualia numq̄s visa sunt

Sub hoc iohannes baptista cepit predicare ⁊ dominus passus est. quem ipse ob timoꝛem cesaris iniuste damnauit ad moꝛtem crucis. Et ideo post miserabiliter perijt seipsum occidendo. De funere autem huius mirabilia narrantur

In anno. xxxiiij. christi multa mirabilia facta fuerunt. Nā ipo die passionis eius terra tremuit petre sciſſe sūt. sol obscuratus est monumenta aperta sunt. ⁊c̄.

Die pasche dominus resurrexit cuz multis. Deinde post dies. xl gloriose in celum ascendit cum preda magna. ⁊c̄. In die penthecostes venit spiritussanctus sup apostolos. ⁊c̄. Et hec omnia nostre salutis eterne sunt sacramēta in quibus deuote mentes quotidianam inueniunt refectionez Beatus qui versatur in his q̄niam fructum percipiet sempiternum

Ancta mater ecclesia comparatur ciuitati. de qua gl'iosa dicta sūt. vt dicitur in psal. lxxxvi
Quid glorioſius ea eſſe poterit quam glorificauit tota ſimul beata trinitas quam defen/
dit diuina ma'eſtas. quam illuſtrat diuina claritas. quam regit diuina bonitas. cui⁹ ca/
put christus ihesus verus deus ⁊ homo cuius ciues omnes electi sunt. cuius miniſtri angeli il/
li beatiſſimi ſpiritus excubantes ſupra muros eius die ac nocte. Hec eſt quam edificauit vnige/
nitus dei ſupra firmam petram. nec porte inferi prevalebūt aduerſus eam. Hec ſyon illa dilecta.
cuius portas diligit dñs ſuper omnia tabernacula iacob. Hec eſt ſponſa illa immaculata nō ha
bens maculam neq3 rugam. quaz non vili clenodio: ſed precioſo ſanguine ſubarrauit dñs Hec
eſt mater pulchre dilectionis ⁊ agnitionis ⁊ ſancte ſpei que filios generat in eternum regnaturos
Hanc prenunciauerūt patriarche. hanc prediterūr prophete. hanc ſimul omnis illa veteris teſta
menti laboriosa ſeruiliſq3 obſeruātia. dominam recognoſcit. Et quid vltra. Celum terra mareq3
cum omnibus que in eis ſunt. nomen huic famulantur miniſterio. Igitur glorioſa dicta ſunt d̄
te ciuitas dei. Beata tu hieruſalem. quis ſimilis tui. que ſaluaris in domino. Flegabunt te ini/
mici tui. ⁊ tu eoz colla calcabis. Pro patribus tuis naſcentur tibi filii. nec deficies in ſempiter/
na ſecula. Benedic domine fortitudini eius. ⁊ opera manuum eius ſuſcipe. Percute dorſa in/
imicorum eius. ⁊ qui oderint eam non conſurgant. Audi domine, vocem eius. ⁊ ad populum ſu
um introduc eam. Deus virtutum conuertere. reſpice de celo. vide. ⁊ viſita vineam iſtam. ⁊ perfi/
ce eam quam plantauit dextera tua. Fiat manus tua ſup virum dextre eius. ⁊ ſup filium homi
quem confirmaſti tibi ihesum christum dominum noſtrum. qui tecum viuit ⁊ regnat in vnitate
ſpiritus ſancti deus in omnia ſecula ſeculorum benedictus. Amen

Ihesus christus verus deus ⁊ verus homo. vnica proles intemerate ac perpetue v̄ginis ma
rie ſm humanitatem deſcendens de ſemine abrahe. per lineam regalem ⁊ ſacerdotalem ſponſus
vnicus ⁊ caput immediatum ſancte vniuerſalis eccleſie. rex regum. ⁊ dominus dominantium. e
ternus pontifex. ⁊ inder viuoz ⁊ mortuoz. xxxiij. annis ⁊ mēſibus. iij. peregrinari dignatus eſti
hac lacbrymarum valle docens primum opere viam vite. poſt etiam verbo vt euangeliſta teſtat.
Cū aūt eēt annorum. xxx. a ſummo patre omnium deo baptizatus iam in iordanis nuuio. vncī⁹
fuit nobis in primū ac ſummū pontificem ac epiſcopum animarum noſtrarum p̄ ſpiritum ſanctū
qui corporali ſpecie ramq3 columba in ſp̄m deſcendens teſtimonium ſibi perhibuit. quoniam
ipſe eſt vere ſaluator mūdi iuxta vaticinium Iſaie p̄phete sancti. Hic elegit diſcipulos. lxxij. quos
miſit ante faciem ſuam in omnem ciuitatem ⁊ locum quo erat ipſe venturus: dans eis poteſtatez
ſanandi infirmos ⁊ omnes languores. ⁊c. ⁊. xij. ap'los: quos miſit in orbem vniuerſum ad predi
candum euangelium. Ecce amplius q̄z hos duos ordines inter diſcip'los dñi eſſe cognouimus. q̄/
rū formam nūc in eccleſia tenent preſbyteri ⁊ epiſcopi. Nam apoſtolis ſuccedunt epiſcopi. ⁊. lxxij
diſcipulis preſbyteri. quib⁹ duobus ordinib⁹ tota eccleſia eſt commixta ramq3 iherarchis. vt pa/
tet in decreto damaſi pape. ⁊ habet. lxvij. di. c. Lor ep̄i. Tandē pius dñs p̄ gregē ſuo moritura/
cerbiſſima paſſione conſumpt⁹. omniū martyrū caput. ⁊ ipſe martir. Poſtq3 aūt a mortuis reſur
rexit in celū aſcendit. ⁊ ſpiritū ſanctū miſit. Et tūc primum cult⁹ x̄piani nominis incepit. q̄ ad finē
vſq3 durabit.

Christ⁹ ihesus in p̄phetis promiſſus ſm veritatem fidei noſtre eſt verus deus ⁊ verus homo
Quam veritatem ex teſtimoniis ſacre ſcripture cogimur concedere. Sil'r ſm eandem veritatē cō
ceditur q̄ christus fuit natus de muliere. paſſus. mortuus. ⁊ ſepultus. Que quidē omnia de do
cedimus fuiſſe vera: nō tm inquantū deus. ſeu ſm naturā diuinam. ſed ſm naturam aſſūptam.
ſcilicet humanam. Sic tamen predicta de deo dicūtur ſm verā fidem. vt in nullo derogetur di/
uine perfectioni apud eum qui ſacra teſtimonia recte ſcrutatur. ⁊ ſanam habet rationem

Johes scripsit in asya greco ꝓmone. In ꝑn/cipio erat verbum. et ꝓbum erat apud ꝺz. ꝛc

Lucas scripsit in greci a sermone greco. Fu/it in diebus herodis regis iudee. ꝛc.

Johes.

Ego sum lux mũdi. q̃ sequit me: nõ ambulat i tenebs. ꝛc
Ego sum q̃ testionĩũ ꝓhibeo ꝺ me ipo. ꝛ testimoniũ perhibet ꝺ me pz̃. Ego sũ pastor bon⁹ ꝛ cognosco meas. ꝛ cognoscunt me mee. Ego sum via. veritas. ꝛ vita. nemo venit ad patrem nisi per me. Ego sum vitis vera. ꝛc

Lucas

Ego rogauit pro te: vt non deficiat fides tua. ꝛ tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Quis maior est in vobis fiat sicut minister. Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat. Videte ne seducamini. Multi enim venient in nomine meo dicentes. quia ego sum. Polite ergo ire post illos. In patientia vestra possidebitis animas vestras. ꝛc

Amen amen dico vobis Exurget gens contra gentem. ꝛ regnum aduersus regnum. ꝛ terre motus per loca. ꝛ fames erunt. Hec autem omnia non transibunt. verba autem mea non transibunt. Qui crediderit. ꝛ baptizatus fuerit: saluus erit. Qui vero non crediderit condemnabitur. Quod vobis dico: omnibus dico. Vigilate. Nescitis enim quando dominus veniet. ꝛc. Sol conuertetur. ꝛ luna non dabit splendorem suum. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus celi. ꝛc.

Marcꝰ

Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum estote ergo prudentes sicut serpentes. ꝛc. Nolite timere eos q̃ occidũt corpus: aiam ãt nõ pñt occidere. Sed potiꝰ eũ timete q̃ potest corpus ꝛ aiam ã perdere in gehennaz. ois qui confitetur me coram hominibus confite. ꝛc

Marcus scripsit in ytalia. sermone tñ greco. Inicium euãgelii ihesu xp̃i

Mathe us.

Mattheus scripsit in iudea hebraice Liber generationis ihesu xp̃i filij ꝺauid

Sexta etas. Christus

Articuli duodecim fidei catholice.

Petrus Credo in deū patrē oīpotētē creatorem celi ⁊ terre

Jheremias.ij. Prem vocab me. ⁊ p̄ me ingredi nō cessab. Ezo. xx Nō habeb deos alienos coram me. Jsaie.xlv. Ego dñs ⁊ nō est alter creās tenebras ⁊ fac. lucē. Psal.cxiij. Deus ātr nr̄ in celo. oīa .cē

Andreas. Et in ih̄m xp̄m filium eius vnicum dominum nostrū

Abacuc vl. Ego āt in dño gaudebo. ⁊ exul. i deo iesu meo. Psal.ij. Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu: ego ho. ge. te. Joh.iiij. Ego ⁊ p̄ vnū sum⁹ Colo.i. Qui est imago p̄ris invisi. ȝi. ps. ℣bo dñi celi fir

Johānes Qui cōceptus est de spū sctō. natus ex maria virgine

Jsaias.vij. Ecce ℣go ꝯcipiet ⁊ pa. fi. ⁊ vo. nomē ei⁹ emanuel Jere. xiij. Mlier circūdabit virū. Balach.iiij. Misit deus filiū suū factū ex mliere. Ezech.xliiij. Porta hec clausa erit ⁊ ñ aperiet. ⁊ vir. cē

Jacobus. Passus sub pōcio pilato crucifixus. mortu⁹ ⁊ sepult⁹.

Zach.ij. Aspicient ad me quē crucifixerūt ⁊ plāgēt. cē. Jsa.lij. Tam q̄ ouis ad occisionē duct⁹. Vere lāguores nr̄os ipe portauit. cē. Et.i. Petri. Christ⁹ semel passus est p nob iustus pro iniustis.

Thomas. Descēdit ad infera tercia die resurrexit a mortuis.

Osee.xiij. Ero mors tua o mors. cē. In die tercia suscitab. cē. ps. xv. Nec dabis scm̄ tuū videre corrup. Ephe.iiij. Descēdit p̄mo i inferiores p̄tes terre. Ro. vi. Christus resurgēs ex mortuis iā nō morit.

Jacobus. Ascēdit ad celos. sedet ad dexteraz dei p̄ris oīpotētis

Amos.xi. Edificat in celo ascensionē suā. dñs nom̄ illi. ps. lxvij. Iter facite ei qui ascendit sup occasū. Et ibidem. Ascēdit in altum captiuā duxit captiuitatē. Michee.ij. Ascēdit iter pādens añ eos.

Philipp⁹. Inde venturus ē iudicare vivos et mortuos

Malach.iij. Ascēdā ad vos in iudicio. ⁊ ero testis velox. ps. xcv. Judicabit orbē terre in equitate. ⁊ popu. in veritate. Job.xix. Fugite a facite gladiū q̄m vltor iniquitatis ē gladi⁹ ⁊ scitote eē iudiciū

Bartholōe⁹ Credo in spiritum sanctum.

Joel'.ij. Effūdā de spū meo sup oēm carnez. Job.xxvi. Spirit⁹ eius ornauit celos. Sapiētie.i. Spūs domini repleuit orbem terrarū. cē. ps. cxl. Spiritus tuus bonus deducet me in terrā rectam.

Mathe⁹. Sanctam ecclesiam catholicam

Dauid. ps. xxxv. Cōfitebor tibi i ecclesia magna Sophon.iij. Invocabūt nomē dñi. ⁊ seruiēt ei hūero vno. Math. xviij. Si peccauerit in te frater tuus: dic ecclesie. Nō p ecclam nō audierit. cē

Symon. Sanctorum cōmunionē. remissionem peccatorum

Micheas.vij. Deponet oēs iniquitates nr̄as: ⁊ p̄jciet in p̄fundū. maris oīa. ps. cxviij. Particeps ego sum omniū timētiū te ⁊ custo. cē. Ezech. xviij. Viuo ego dicit dñs. nolo mortem peccatoris. cē

Judas. Carnis resurrectionem

Ezechiel.xxxvij. Aperiā tumulos vr̄os ⁊ educam vos ō sepul. ves. Job.xix. In nouissimo die de terra resurrecturus sum. ⁊ i carne mea videbo deū sal. Phili.iij. Reformabit corp⁹ hūilitatis nr̄e ꝯfi. cē

Mathias Et vitam eternam Amen

Daniel.xij. Multi de his qui dormiūt in pul. ter. eui. alī in vitam cē. ps. lxi. Tu r̄ddes vnicuiq; iux. cē. Math. vij. Jbūt hi i supplicium eternū. iusti āt. cē. ⁊. ij. Cor. v. Domū habem⁹ ñ manufactā. cē

Folium XXXVIII

Hiſtoria actuum apoſtolorum hic texitur
Spiritusſanctus venit ſuper apl'os in linguis igneis.
Et hic oritur cultus chriſtiani nominis ſcz in die penthecoſtes ſm augustinum.
Stephanus lapidatur. z prothomartir inclitus domino conſecratur
Saulus ſternitur. z paul'us egregius predicator erigit. qui abūdantius omnibus laborauit.
Philo diſertiſſimus cuius libri inter eccleſiaſticos computantur clarus habet nationē iudeus.

Imperatores

Gaius gallicula. ā iij. mī. r.

Iſte gaius nepos tyberij erat ſm carnē. ſz ñ moribus. qz tot puerſus fuit z tyrānus Qui ait. vtinā ppl's romanus vnā ceruicē haberz
Lōquest ēſepe. q' ſua tpa pacifica fuerūt. z bella libēter habuiſſet occaſiōes etiā q̄ſiuit. Tādēa ſuis occidit cōſilio ſenatorū. cū magno gaudio vniuerſorum. Et ſenatus reſtituere nitebat regimē ſicut antea fuit: ſz nō ꝓualuit
Beatiſſimus petrus gl'oſus apl's chriſti ieſu prefuit eccl'ie catholice ſm iheronimū ānis. xxvij. ſm Bedā. xxxij Tenuit nāqz pōtificatū i ptibus oriētis ānis. v. ſm iheronimū. ſz bedā. vij. Deinde antiochiā veniēs ſedit ibi ānis. vij. docēs ppl'm viā ꝓitatis. z ſimonē magū fugauit. Inſup predicauit diſperſis ex circūciſione fidelibus q̄ erāt i ponto. galacia. capadocia. aſia. bithinia. quibus poſtea de roma tāqz p eū ꝓuerſis direxit epl'am primā. Audiēs ātſimonē magū romanos deludere zelo fidei romā adūt anno quarto claudij. Cūqz ibidē verbū dei predicaret. z ſimo/ ☞

V^ta XXXIII

Petrus. primus papa. Iudeus

Hec eſt ſeries romanorum pontificū p quā fit ſupputatio annorum ſubſequentiū. cui' principalis era eſt ipſa chriſti bñdicta natiuitas ꝓcurrentibus nihilominus ānis mūdi. vt patet aptiſſime in his duabus lineis. cū figuris numerorum annotatis

XXXIIII

nis maleficia detegit. z multos ad fidē ꝓuertit. Diſcipl'os etiā p diuerſas prouincias miſit. p qs chriſtiana fides gl'oſe dilatata eſt. Cui' geliū marci tāqz ex ore ſuo ſcptū approbās fidelibus tradidit. Jeiuniū q̄drageſimale inſtituit añ paſca. z añ natale dñi tres ebdomadas. z quartā impſectam venerari ab oī populo chriſtiano immemoriā primi z ſecūdi aduent' Tādē poſt pl'a ſcitatis inſignia cum iam in romana ſede annis. xxv mēſibus. vij. diebus. viij. ſediſſet martirio coronatur a nerone. Alia eius opera pl'ima ac miracula ſtupenda. vide in actibus apoſtolorum. z in libro clemētis z in hiſtoriis tam ſcolaſtica q̄ eccleſiaſtica bede q̄ alīs Paulus apl's egregius predicator raptu ſublimis q̄ euangeliū non ab hoīe neqz p hoīem didicit. ſz p reuelationē ieſu chriſti. cum eſſet ferme annorum. xxvii. vel circa atrociter cepit eccleſiā aſequi zelo iudaico: ſz mox a dño correptus immutat. z factus eſt de lupo agnus. de pſecutore fideliſſimus predicator. Anno ät. xiiii. cōuerſionis ſue apoſtolatū cū barnaba ſuſcepit a ſpū ſancto in gētibus. vt ꝛ actuū. xiii. Anno. xxvii venit hieruſalē vbi capit. actuum. xxi. Anno. xxx. romā venit. actuū vltimo. Anno. xxxviij. vl'circa cum btō petro a nerone martirium paſſus ē Hic interfectōs tam in altitudine ꝓtemplatōis q̄ in feruore actionis prerogatiuam obtinuit. qz vltrà omnes viatores clarius deum vidit. z archana verba audiuit que non licet homini loqui. z tamē totum mundum genuiſſet ſollicitabatur oēm hoīem introducere in regnū celorum. Quis ſic cucurrit. quis ſic laborauit grecis euangelium exponēs q̄s ſic afflictus. p cuſſus. infinitis piculis exercitus. q̄s ſic gl'ari poterit vt dicat. Plus omnibus laborauī. z in ſapientia mūdana z ꝓſilijs huius ſeculi. ſalua omni iuſticia z fide. qz ſic emicuit. vt etiam ampliſſimo ſenatui miranda ꝓtulerit Eius laudes iohannes criſoſtom' deſcribit;

Sexta etas. Christus

Jacobus maior apostolus martyrio coronatur ab herode agrippa. Et petr⁹ incarceratur vt patet actuum. xij. Corpus autem beati Jacobi miraculose transfertur in galitiam hispanie: et ibi est sedes patriarchalis post facta quasi a sinistris respectu rome.
Helena regina abigenorum conuersa ad fidem sustentauit pauperes christifideles in hierusalem tempore famis sub Claudio.

*Petronella filia sancti petri virgo fuit.
*Prudentiana virgo
& *Praxedis virgo: sorores Tyti & Nouati

Impatores — Claudius ā. xii ij. m. vij

Seneca stoicus clarus habetur: magister *Acronis a quo post coactus est seipsum occidere.

Iste Claudius inconstans animo fuit: & totus obliuiosus & gulosus: bellandi occasionem libenter habuisset. sed parum pugnauit & facile quosdam paucos hostes superauit. Tandem cum. xxxv. senatores occidisset cum. ccc. equitibus pro minimis causis. veneno mortuus est.

Assumptio marie virginis gloriose matris dei facta est xij. annis post ascensionem dñi xpi ẽm Hieronymũ doctorem.

*Persius satiricus.
Juuenalis satiricus.
Lucanus poeta patruus senece.
Ouidius poeta.

Anno mundi — V^m LLXLiii

*Pape.

Anno christi — XLiiii

De persecutionibus ecclesie est diligenter aduertendum. q̃ sicut in antiquo testamẽto inimicus humani generis semper electos multiplicibus machinatiõibus persecutus est: ita immo multo plus amplius in nouo: hoc est tempore gratie quando iam cognitio & cultus veri dei in toto orbe radiare ceperat. Et primo per gladium: sicut patet in persecutione stephani & iacobi ac aliorum innumerabilium: in quo exercebatur ecclesie patiẽtia. Secundo per falsam doctrinam: & hoc multipliciter. *Primo per falsos iudeos qui sunt synagoga sathane: vt patet in disputatione petri stephani & pauli: qui omnes clare informauerunt simplices q̃ iesus est christus: in lege pmissus contra friuolas assertiones peruersorum iudeorũ: & hec vsq; in finem durabit & tempore añi xpi grauissima erit. Tertio per magos & incantatores. Videẽs nãq; antiqu⁹ hostis q̃ per christi nominis diuulgationem cultus suus abolendus esset: impleuit vasa iniquitatis sue: qui per magicam artem rudes deciperent ne in christum crederent cum & ipsi se p aliquibus magis iactarent quasi filij dei essent in signis & pdigijs mendacibus: vt patet in symone mago meandro: aroes: & arphaxat. Quarto per falsos christianos superbie spiritu tumẽtes: qui instigante inimico plures hereses seminarunt: vt patet in hebione cherintho. Et quid plura? dicit beatus Berñ. q̃ totus iste mundus coniurauit contra christum. Et Augustinus Qui non habet persecutionem non est christianus. Omnia ergo fidem impugnant. sed firmũ fundamentum eius stabile perseuerat: habens signaculum hoc. Nouit dominus qui sũt eius *Nec esset aliquo modo possibile q̃ fidei sacramentum inter tot insidiatores sic floruisset nisi cultores eius diuina maiestas preuisset: diuina sapientia illuminasset: diuina bonitas fouisset iurta christi pmissionem firmissimam: cum qui eisdem semper fuit: & in finem perseuerat. Hinc Hilarius ait. *Proprium esse solet ecclesie vt tunc vincat cum leditur tunc intelligat cum arguitur: tunc secura fit cum deseritur: tunc obtineat cum superata videtur.

Folium XXXIX

Prima psecutio ecclesie fit rome iussu neronis in qua beatissimi principes christiani popu/
li.scz Petrus z paulus martirio coronati sunt cum alijs plurimis.
Refert seneca de Nerone q erat naturaliter ab infantia sp clemētissimus. z ita gratiosus q nemo
vnq̄ populo romano gratior fuit. ita q in obliuionē venerūt ceteri principes ꝓpter fauoris mag
nitudinem Verum potestas multos probissimos fecit atrocissimos. Prodigia
plura terruerunt iudeos ante excidium iherusalem. Vide mirabilia in ecclesiastica historia

Nero an. xiij. m. vij.

Beatissimus christi euangelista marc⁹ mr̄o coronaf̄ āno neronis. i.
vt dicit philo. cōtemporaneus eius apd alexandriam egipti. vbi epi
scopus erat constitutus a beato Petro. sepultus ibidem miraculis
claruit: z successit ei amanus vir sanctus.

Iste nero omniū hoim sceleratissimus fuit adeo vt nomen eius vsq̄ hodie p aliq̄ pessimo po/
ni soleat. z q3 ꝺ optimā xp̄i legē primā suscitauit psecutionē: merito antixp̄i figurā tenuisse describi
tur. Tandem a senatu hostis pnunciatus cū turpissime fugeret: seipm occidit. z letata est roma
Simon magus multas supsticiones rome exercuit. z q3 sil'e applaudit suo sili. ideo pessim⁹
nero spreto consilio senece viri doctissimi hunc pestiferū sibi sociauit. Tandem vterq̄ post infi
nita scelera in baratrum damnationis eterne turpissima morte descendit.

V^ty LLLiii V^ty. LLLiXiii.

Petrus superato symone mago z infeliciter
mortuo iussu Neronis crucifixus est. z in va
ticano sepultus vltimo neronis. anno

Liiii LXiiii

Pax illa vniuersalis totius orbis quā romani habuerūt p annos ferme. lxx. ppaucis bellis exce
ptis ac puis circa hec tempora ꝓpter seuiciam neronis turbata est. z prouincie quedam recesserūt
ab obedientia romanoꝝ q3 fidē xp̄i psecq̄ ceperāt. Judea z hierusalem grauissimis psecutioni
bus z intestinis bellis attrita est ꝓpter peccatū illud maximum qd̄ in filiū dei ꝺmisert. z circa hec
tēpora etiā in foribꝫ templi ipo festo paschali. xxx^ty. necati sūt. z cōtinue durauit dissensio. donec
penitus deleti sunt. Barrabam enī petierūt. z non iesum mitem z humilem Di oēs discipuli.
scz petri martirizati sunt sub nerone tyranno. z multi alij quorum nomina sunt in libro vite.

Marcialis epūs lemoniacen	Sauinian⁹ epūs zenon	Potentianus	Altinus.
Flauus consul qui z clemens	Serotinus	Eodaldus	Mēni⁹ epūs catalan.
episcopus metensis patruus.	Luchari⁹ epūs treuerēn'.	Simisi⁹ epūs suessen	Tur⁹ epūs/
clemētis. Tecla discipula pauli.	Trophimus epūs arelaten.	Onesim⁹ epūs ephesi	creten
Domician⁹ subdyaconus a beato mennio a morte suscitatus.	Crescens epūs galaten.	Vitalis martir	Felix martir
	Nazarius.	Processus	Prothasius
	Celsus	Martinianus	Gerualius.
Epafras epūs colosen.	Torpes martir.	Felix martir	Cōstācia mr̄

Jacobus minor apostolus ac hierosolimitarum epūs a iudeis occiditur. anno vi. neronis.
Paulus glorios⁹ apostolus cum beato Petro eodem tempore: sed non eodem loco capite ple/
tus est ad aquas salinas in via hostiensi

Sexta etas Christus

Iste vespasianus mediocris parentele obscureq3 natus. sp gloriose triumphauit. Nam sub claudio 7 Nerone quocumq3 mittebatur laude digna patrabat. Tricesies 7 bis cum hostibus conflixit. Periclitante autem republica propter discordiam precedentium. impator licet inuitus est creat⁹. 7 redit trāquillitas pstina. Pax insup in toto orbe pnūciata iuxta ipa octauiani ꝓpter qđ in immensum respublica creuit. Morit tandē p fluuio ventris stando. Aiebat enī Stātem decet imperatorē āterris recedere. Eius virtutes multe sunt diligenter conscripte.

Imperatores

Galba. Oche. vitellius

Isti. iij. diuerſ pincipes impare cupiētes in vno anno sese interfecerunt

vespasi/an⁹.ā.ix mꝝ xp̄ꝰ pn̄

Jherusalē destruit anno secūdo vespa/siani a tito filio eius. interfectis. xi. centū milib⁹ .vēditisq3. lxxx⁰⁰. iudeoꝝ. Et ex tūc defecit regnuz iudeoꝝ: nec ꝓsurget añ tempus añxpi. De hac horrēda strage mira legūtur. vide iosephuz Nota q ꝓpter hāc vltionem legit time fcām dicūt doctores q in toto mū do xp̄s pacē tribuit. sicut i nati

Josephus hystoriographoꝝ noiatissimus. clarus habet natione iudeus. Uerꝝ ;nitate fecit libri eius i mltis locis vicio scriptoꝝ ac longitudie tpm corrupti sūt ¶Appollinaris sanctus mr occisus est rauenne vbi epūs a beato petro missus fuit. Et nota q nec vespasian⁹ nec titus dc q3 ɔ ecclesiā fieri iusserūt. sz alicq iudices inferiores psequebātur fideles p̄tertu prioꝝ mādatorum

Anno mūdi V⁰⁰⁰LXXIII

Pape Italicus.

mr Lin⁹ā. .x.m̄.iij.

die .xiij.

Anno christi LXXIIII.

Sanctissimus papa linus tante perfectionis fuit: vt ecclesiasticarū reꝝ dispensationē etiā adhuc bt̄o petro viuēte meruit dispēsator ab eodē constitui. Hic statuit: vt mulier velato capite ecclesiā intraret. tandez martirio coronatus: sepultus est in vaticano iuxta magistꝝ suum ac patrem beatum petrum.

Thomas qui parthos in sortem accepit martirisatur in india omnium orientalium apostolus

Andreas qui 7 scithiam accepit in sortem in achaia martyrisatur.

Bartholomeus qui indiam accepit in sortem postꝯ predicauit lycaonie antiquioribus in albano vrbe maioris armenie martyrizatus est.

Titus dyaconus pauli discipulus apud paphum ꝯcuit.

Euodius epūs antiochie. ibidem est martirizatus

Syleas apud macedoniam martyrisatus est.

Scotia gens oritur expictis 7 hyberis ī albania que est pars anglie.

Lucas discipulus pauli. inbithi/nia migrauit ad dominum

Philippus per scithiam. xx. ānis p/dicans ierapoli quieuit in domino sed in passionali dicitur q fuit crucifixus. Solus ipse 7 Johannes e/uangelista non sunt martirizati Ceteri vero omnes occisi fuerunt.

Mathias in iudea vel egypto co/ronatur. De tempore 7 loco 7 mo/do martirij eius diuerse sunt sententie. Barnabas coapostolus pauli cypris occisus est

Persecutio secunda ecclesie fit rome iussu domiciani. z par vniuersalis totius orbis iterum p ipsius seuiciam turbata est. z multe nationes se romanis opposuerūt. innumerabilesq; fideles martirio coronati sunt. Vide historiam cornelij taciti

Iste domicianus filius vespasiani. z frater titi. primo quidem clemens fuit. z multa rome cō/ struxit. scz pantheon. sz mox defecit z factus est crudelissimus ac superbissim⁹. itavt tāq; de⁹ coli vel let senatores q̄sdā interfecit. in xp̄ianos secundā p̄secutionem suscitauit. Tādē oīb⁹ odiosus i pa latio a suis occisus est. z cum dedecore sepultus

annis. iij.

Iste titu fuit mire benignitatis z triūphator maxim⁹ sup̄ modū larg⁹. toto corde suis se inimicis crebro reconciliauit. p̄rem suū virtutib⁹ superans delicie humani generis dici meruit. Mira dis/ pēsatio supni rectoris. nūc optim⁹. nūc pessim⁹. nūc parc⁹. nūc p̄dig⁹. nūc sic. nūc aliter instituꝫ ad regni gubernacula prouehit. Quis abyssū tātoꝝ iudicioꝝ scrutari p̄ualet. Morit tit⁹. ā. iij. z tāt⁹ luct⁹ i vrbe fuit. vt morituros eos piter putares ¶ Deāder samarites superbissimus nigro/ māticus symonis magi discipl's xp̄m negauit. z seip̄m saluatorē mūdo destinatū asseruit. incredi bilia figmēta ꝓposuit. z multos ñ p̄destinatos/ decepit cū q̄b⁹ z ipe perijt. vid⁹ his. eccc. li. iij

V^a^ CCLXXXIII

Romanus. mr̄. Cle tus. ā. xi m̄. i. ð xi ex patre emiliano

LXXXIIII

Iste Cletus primus inuenitur scripsisse in suis litteris. Salutē z aplicā bñdcōnē. Ordinauit p̄sbyteros. xxi. in vrbe mense decembri. peregrinationes ad sanctos appbauit: dicens q̄ va lidior est ad salutem sancti Petri visitatio. q̄z duorum annorū ieiu/ iuniū. Excōicauit insuper qui huiusmodi visitationes' impediunt aut dissuadent. Tandem martirio coronatur sub domiciano. vi. kl̄ may. sepultus in vaticano

Heresis incolaytarum qui indifferenter vtrorib⁹ vtunt̄. dicentes omnia debere cē communia inter christianos.
Cherintus heresiarcha surrexit turpulosus ac libidinosus totus. a q̄ dicta est heresis cheritiana. hic dicit legalia cē seruanda.

Hebion heresiarcha a quo Hebiones heretici dicti sunt qui dicunt christum purum hominem fuisse. z paulum apostatam legis. zc.
Maria magdalena z soror eius Martha.
Marcella eius pedissequa

Lazarus earum frater episcopus marsilien̄
Maximus ep̄s aquen̄. hic viaticum dedit magdalene
Hi migrauerūt ad dominū in partibus marsilie

Julianus qui z simon lep/ sus episcopus cenoman̄.
Julianus alius q̄ vtrumq; parentem nescius occidit
Aristarcus z priscus mar/ tires.
Paulus episcopus narbo nensis
Saturnius ep̄s tholosan̄.
Marcialis ep̄s lanchdon̄
Gregorius ep̄us belliacen̄
Austri egisilus ep̄s lugdunen̄
Lātianus ep̄s turonen̄.
Hyreneus ep̄us lugdun̄.
Ferrūtius episcopus besū ctionensis
Eutropius ep̄us aurisitan̄
Fronto ep̄us petragonicen̄
Dionisius ep̄s parisien̄
Euthopi⁹ ep̄s aquitanen̄.
Hi venerandissimi patres sortiti sunt regiones frācie a dño oēs scī

Marcus agrippa p̄fectus vrbis
plas deuicit. ⁊ ob hoc p̄theos ex/
tructum est. id est templum oīz de
o⁊ iussu sibille. ipe etiā agrippinā
supra rbenū ꝓplenit. que antea fu
it ab agrippa condita. hec est colo
nia ſm quosdam.

Imperato
Iste nerua senex ad
optauit traianū ī fi/
liū. ꝓmoqz edicto oi
a fozefacta domicia/
ni retractauit.

Traia/
nꝰ. ā. xx.
die. xv.

Iste traianus optimus ꝺr fuisse inter oēs augu/
stos. Hoc solū in eo culpat ꝙ zelo falso⁊ deo⁊ p̄pi fidē exti/
guere nisꝰ ē: arbitrās se in h̄ obsequz p̄stare deo. Dicit q̄dē ꝙ
ñ p se: sz p suos fideles pseqbat. Forte h̄ p tps ver⁊ fuit. qz cō
stat ꝙ aliqñ ipemet iussit q̄sdā tozmētari ⁊ occidi. In fine mi
grauit edictū vt ñ occideret nisi cāu inueīret ꝓaut se offerrent
sz pax h̄ pfuit. qz inuida plebs p hꝰ mūdi nihil artata fuit. Eiꝰ
laudes ꝓ nihilo ducerē nisi btūs gre. eiꝰ pietate ꝓmotus lachri
mas fudisset. ⁊ eū ab inferno liberasset. An āt saluatus sit vsqz
hodie: dubiū est. ⁊ grādis altricatio doctoꝝ. Deh̄ etiā diuīe re/
uelationes diuinaꝝ p̄sonaꝝ repiūtur. q̄ oēs q̄s ego vidi hoc in
tēdūt ꝙ nō velit dñs aliō nisi vt cū timoze salutē nr̄az opemur. ⁊ deh̄ñoi
curiosꝰ q̄nibꝫ q̄eti simꝰ eo ꝙ ñ sine cā hec ⁊ filia eccl'am suā vult latere.
Iste idē Traianus apō agrippinā gallie insignia imperij inuitꝰ sūpsit. germaniā restituit. oriēta/
les puincias. babiloniā seleutiā. extremaqz in die scōs pꝰ alexādꝝ p̄domuit. ⁊c. In oīb⁹ his adō
piꝰ ꝓmāsit. vt oīb⁹ gratꝰ. nulli existeret grauis: qō de paucis legit. ⁊c. Hec insignia sūt ꝺne ⁊ ñ ficte
nobilitatis. Ita sp vixit vt ī pio dignissimꝰ haberet. ira p̄ncipatū fugit q̄si nullus fozet ieptior ☞

Anno mundi — Vꝰ.CCC.XC.III

Pape Romanus.

mr. Clemens p̄mus. ā.

De regione celio monte x patre fastino..
.ix. m̄. ij. d. x

Anno christi — XC.IIII

Sanctus Clemens primꝰ a beato petro: vt ꝺr ordinatus fuit sibi successor. sed ꝓpter periculū voluit ante se beatū linuz
martyrem pontificari. ne videlicet hoc exemplo prelati substitue/
rent sibi quos vellent. Hic fecit gesta martyꝝ per regiones con/
scribi. Similiter ⁊ ipse multos libros edidit. Statuit etiam: vt
cathedra episcopalis in eminentiori loco poneretur. ⁊ q̄ baptiza
tus prout citius poterit confirmetur. Tandem martirizatur sub
traiano submersus in mari. ⁊ de eius funere mira scripta sūt. Cor
pus eius tempore Nicolai primi repertum fuit. ⁊ rome translatū

Eutropius epūs ẓāctei. mar.
Sāctinus ep̄s meldei. cū an
thonio a morte suscitato disci
pulus dyonisij.
Jonius athenien sis. presby/
ter ⁊ martir discipulus dyoni
sij.

Carannus martyr carnotei.
predicator: discipulus petri

Taurinus episcopus eboracensis. ⁊
Gangericus eius frater episcopus cameracensis discipulus be
ati dionisij
Johannes euangelista adductus iussu domiciani ab epheso ro
nam cum sacrificare nollet ydolis ponitur in doleum feruentis
olei. sed cum nil lesionis sensisset relegatus est in pathmos insu/
am. ibiqz apocalipsim scripsit: rediens autem ephesum tempo/
re traiani in pace quieuit.

Symon. cleophe filius. frat
iude. episcopus hierosolimo
rum. cxx. annorum crucifixus
est martir domini glorioſus.
Regulus episcopus arelatei.

Dyonisius annorum. xc. ariopagita venerabilis pater. lumen
orbis martirio coronatur in gallia cum eleutherio ⁊ rustico v/
bi missi fuerunt a beato clemente.

Eugenius tholotañ.
Euthices martyr.

Persecutio tercia ecclesie a traiano exercetur in qua perempti fuerunt infiniti. Tandem co/
hibita fuit interuentu plinij secūdi. sed non totaliter
Judei deuastant puicias mltas. z q̄si amētes incredibili motu sub vno tpe p diuersas mūdi p/
tes exarserūt. nulli pcētes. ciuitates ples desolauere. nec tñ pualuerunt vt regnū adipiscerentur.
quia primo per traianum. scdo p adrianū deleti sunt. Sic christus vtrobiq; vindicatur. Nūq;
enī romani impugne psecuti sunt ecclesiam. sed nec vmq; hōre aut emolimēto caruerunt quotiēs
cūq; fideles honorauere. De hoc plenius vide oros iū Thimotheus epūs ephesioz discipu/
lus pauli martirizat. ¶ Plutarcus nobilissimus phoz claret mq̄ traiani cui epla optimā scripsit

Ignatius doctor glorios⁹ episcopus antiochie discipulus iohannis martirio coronat nobilissimo.

Focas martir passus est vltimo tpe traiani. cui ipu ꝓphetico dixit. Traiane pge ad vlteriozis abissi loca. z ad p̄parata tibi tormēta festina vbi nocte perpetua z seuo exurendus es incendio triduo. hac in luce versaberis. q̄ emerso caligo te mortis excipiet. nec enim inultus innocentium sanguis diutius esse potest. z traianus die tercia expirauit ventris pre fluuio

Vuius corpus in se aureis litteris hoc dulce nomen iesus inuentum est habuisse descriptum. Ait enim in ep̄lis suis. Amor meus crucifixus Beatam virginem in carne vidit. eiq; epistolas scripsit. in quibus sic habet xp̄ifere marie. ꝛc. Et illa dulciter rñdit scribens. Ignacio dilecto condiscipulo. humilis ancilla christi. Veniam ad te. ꝛc.

Grecus mr̄ Anacletus. an. De regione athenien. ex p̄re Antiocho. .ix. men. ij. die. x.

Grecus mr̄ Euaristus an. .x. m̄. vij. d. ij.

Iste anacletus beatissimus fideles monuit per epistolā ut presbyteri p̄ oibus honorarentur dicens q̄ deo sacrificantes non debeant vexari. sz supportari atq; ab omnib⁹ venerari. Et presbyteri quando sacrificant testes secum habeant. z maxime episcopi. vt domino perfecte sacrificare p̄ bent Item statuit: vt clericus nec barbam nec comam nutriat. Ip̄se memoriam beati petri construxit. Ordinauit etiam. vij. dyacones cardinales ī vrbe. Item q̄ epūs a trib⁹ debeat episcopis cōsecrari. Item q̄ ordinatio cleri corz palam celebretur Tandez duodecimo anno traiani martirio coronatur sepultus in vaticano apud corpus b. petri.

Plinius secundus orator z philosophus multa scripsit. Mitigauit etiam traianū vt retractaret sē tentiam latam contra christianos scribens ei q̄ nihil mali facerent. sed virtutibus insistentes: xp̄m tamq̄ deum ante lucem surgentes laudarent.

Iste euaristus scūs martyr statuit: vt epūs a plebeis non accusetur. z septem dyacos/
nos ordinauit. vt assisterent episcopo predicanti. ꝓpter honorem verbi dei. ne ab e/
mulis detraheretur episcopo q̄ falsa predicauerit. Item q̄ coniuges publice sponsentur a parentibus z sacerdote solemniter bñ dicantur. Tandem martyrizatur anno. iij. adriani. sepultus apud corpus sancti Pe/
tri

Domicilla martir.
Eufronia martyr
Theodora martyr.
Sulpicius martyr
Seruilianus martyr

Iste adrianus in multis cõmẽdat̃ pp̃ianis satis gr̃õsus extitit. quosdã tñ nolentes sacrificare puniri iussit. z occi/
cidi vniuersal q̃si fuit in oi scia. pacẽ oĩ tpe habuit. pz pa
tric dcũs ẽleges mlt̃as cõdidit. pbibuit etiã ne xp̃iani
sine pcssu iudiciali dãnarent̃. hierlz fũdit9 destruit z p9
reĩstauauit oĩno pbibẽs ne iudi intromittent̃. sz xp̃iani
inuit9 ad impiũ vẽit. sz optãe rexit. Eliqz
senatus obsecraret vt filium cesarem apel
Imp.
pellaret. sufficere inquit debet vt ego inui
tus regnauerim cum non merear. princi/
patus enim non debetur sanguini sz meritis: z inutiliter regnat qui rex na scitur z non meretur.
Exercendi prius sũt virtutib9 qui regnare debent. z cum in eis profecerint adeo vt probentur il/
los virtutibus antecedere quos debent honorius anteire inuitati ascendant. z se ciuium suorum
votis nõ subtrahant ¶ Eustachius alio noĩe placidus z theospita eius vxor z duo filij eius a/
gapitus z theosbytes. quoz mira actus legunt̃ circa hec tpa fuerunt qui oẽs iussu adriani glorio/
so martirio coronati sunt. ¶ Aristides philosophus apologeticum p xp̃ianis fecit. quem videns
trayanus placatus est.

adrian9 Helius an. xxi

Hierusalẽ restaurat̃ p adrianũ. z no/
mine ei9 helya vocata fuit. Et amplifi/
cata fuit. itavt locus passiõis cẽt intra
muros qui prius extra fuit. Et hec est
tercia restauratio. quia ter destructa
fuit. scz a caldeis tpe zedechie ab anti
ocho. tempore machabeorum. z a ti
to tempore vespasiani.

Secũdus pb̃us in silẽcio degeb. z ad in/
terrogata adriani scripto respõdit.

Anno mundi	V^m.CCCXIII	V^m.CCCXXIII.
Pape	ex patre Romanus	alexãdro de regione capritauri Romanus
	mr̃ alex/ ander. i. an. viij	mr̃ Six tus. i. an .x. men
		de regione viola ta ex Pastore patre iij. di. xp̃i
		ĩm. v. d. ij.
Anno christi.	CXIIII	CXXIII

Iste alexander maiorẽ partẽ senatoz vbis 2uer
tit ad dominũ. Hic statuit aquã bñdcãm cũ sale
aspergi in domib9 fideliũ. vt de cõse. di. iij. aquã
In canone addidit memoriã passionis. s. Qui
pridie cũ pateret. rc. Itẽ vt vinũ sit mixtũ cũ aq̃
calice xp̃ter repñtãdã vnionẽ xp̃i z ecclesie. d9 se.
di. ij. ca. i. z vt oblatio fieret ex modica quãtitate
Tandẽ martirizat̃ ab adriano cũ multis quos
ad fidem converterat. Sepultus in via numẽ/
tana. Postea translatus fuit ad ecclesiam sancte
Sabine
Quirinus martir tribunus Theodol9 mar/
tir dyaconus Euentius martir z presbyter
Quadratus epũs athenen. discipl's apl'orum.
Hermes prefectus vbis martir.

Iste sixtus statuit vt dicere
tur Sanctus. sanctus. sanctus Et q̃ misteria
sacrata non tangerentur nisi a ministris. de cõ
di. i. insancta. Item vt corporale non fiat ex se
rico: sed ex purissimo lino contexto z non tinc/
to. Et vt mulier sacra vasa altaris z pallas nõ
tangeret. Item vt quicumq3 episcopus voca/
tus ad sedem apostolicam rediens ad ecclesiã
suam non susciperet̃ nisi cum litteris apostoli
cis. Item vt missa non nisi super altare celeb̃e
tur. Item etiam misit peregrinum episcopum
genere rbomanum cum alijs fidelibus in gal
liam. Tandem martirio coronatur extra por/
tam dñe quo vadis. sepultus in vaticano

Aquila genere ponticus orator floret q̃ secũdus interpres moysaice legis fuit. Primo enim fuer̃t
lxx. de hebraico in grecũ transferẽtes. secũdo iste de greco in latinum primus interpres fuit

Galienus medicus pergame oriundus interpres ypocratis rome claret
Ibita martyr
Laocerius martyr
Daria martyr z virgo

Ptolomeus rex mirabilis in mathematicis oim astronomoꝝ ꝑcipuus plus addidit ꝙz ante se inuentꝝ reppit z plura scripsit
Credo hereticus hic fuit magister mardonis.
Iste anthonius gener adriani fuit. z filius adoptiuus vir vtiqz pissimus. z natura benignꝰ. qꝫ nō facile in vno hoie repit̄ prudentia ꝑcellentes coīter nō sūt excellenter benigni z tranq̄lli ex natura precipue. Et ecōtra excellenter benigni sunt coīter minus industrij
Vir aūt iste in vtrisqz excellenter doctus fuit. Ob hoc multe prouincie q̄ ab hoī

Anthoni pius. an. xxij.

peratoribus recesserūt: sub isto volūtarie rediebāt. qꝫ ꝑpr ꝑie fuit. Quibus carus nullꝰ acerbus. fidelibus clemētissimꝰ erat. Vñ z pius dcūs est. z ab eo sequētes imꝑatores appellati sūt pij. Ait eī malo scipionis exēplo vnū ciuē seruare: q̄z mille hostes occidere. qꝫ āt alīq mīres sub eo coīoāti sūt: ñ ex suo: sz ꝓpr mādato ꝓcessit. Tāta siqdē crudelitate aere ptātes inuidā plebē ꝓmouerūt vt nec sūmi imꝑatores possent eā sedare ad plenū. Ita exosū fuit christianū nomē apd ydolatras z maxīe apd pōtifices z sacdotes tēploꝝ. q ꝓncipes z poplī ꝓuocabāt aduersꝰ ꝓpīfideles. qꝫ viderūt qꝫ statꝰ z questꝰ diminuebāt̄ q̄tidie: z ad ptēptū eēt vēturꝰ tātꝰ fastꝰ eoꝝ. qꝫ ꝓpīāi dicebāt qꝫ indr̄ñter oēs dij demōes ecīt. a q̄bꝰ tota simul cōitas spabat tpalē sil'z eīnā felicita ē. iō nō mirꝝ. qꝫ etiā pacato ꝓncipe adhuc inferiores ꝓsecq ☞

V^cy. CCCXXXIII — V^cy CCCCXLIIII.

mr Thelesphorus

Romanus ex anachorita. an. ix. men. iij. diebus. xxij.

Grecus.

mr Ignius ā. iiij. m

de athenis/ex ꝑie philosopho, .iij. di. vij. ☞ renē ꝓpīāos tāq̄ blasphēos

CXXXIII — CXLIIII.

Iste thelesphorus statuit cantari hymnum angelicū scz Gl'a i excelsꝭ. Et euāgeliū añ sacrificiū. z in natali dñi cātari tres missas ꝓpr multas causas. vī. Iteq̄ clerici ieunare debeant p. vij ebdomadas plenas. qꝫ sicut debet esse discreta vita clericoꝝ: sic z ieiuniū. Etiam statuit. vt nullus missam añ terciam ꝓsumat canere. Tandē martirio coronatur. sepultꝰ apud scm̄ peꝝ in vaticano

Iste ignius cleri cōposuit. gradus distinxit Et vt patrinus z patrina infantem susciperet ī baptismo. confirmatione. z cathecismo. Scripsit etiā vnam epistolam generalem omnibus fidelibꝰ de vno z trino deo. Item qꝫ nullus episcopus metropolitanus excepto romano pontifice: audeat suffraganeum suum condemnare. nisi causa in concilio prouinciali suorum episcoporum fuerit ventilata. Tandem martirio coronatur sepultus in ecclesia sancti Petri

Decē milia martyrum crucifixi sunt in armenia in monte maxima arath. Quorum festuz celebre colitur. x. kl'. iulij cū magna deuotiōe quia multa obtinuerūt cultoribus suis a domino. Peregrinus epūs antisiodorensꝭ mr Serapia martir z nobilis vidua Fides Spes z charitas cum Sophia nobili matrona matre earum martirizate. Justinus philosophus discipulus pompei libros eius abbreuiauit. Dic etiam librum de christiana religione edidit. quem Anthonio tradidit. z benignum christianis fecit.

Darcion hereticus quem Policarpus dixit esse primogenitum diaboli Valentinianus hereticꝰ dixit christum celeste corpus attulisse Pompeius trogus natione hispanus historias totius orbis a Nino vsqz ad octavianum deduxit.
Thaurꝰ nobilissimus philophꝰ athenis clamitabat in publico mos populi. i priuato nature. ius q̄ tiumqz seruetur.

Sexta etas. Christus

Persecutio quarta fit iussu Anthonij veri in qua innumerabiles virius3 sexus coronati sūt. sed non impune. lues enim magna. i. pestilentia secuta est per totam italiam z reliquas prouincias. bella. terre motus. inundationes fluminū. agmen locustarum. zc.

Item exercitus romanus vbiq3 consumptus est. Bellum marcomannicu3 vt dicit orosius grauissimum fuit. quia barbare nationes exercitum rudem romanorum in gyro circumdederunt. sed militib9 quibusdam christianis clamantib9 xp̄e adiuua nos. illico fulgura terruerunt barbaros ita vt fugerent. ob hoc xp̄i nomen celebre factum fuit. z imperator non sibi; z ipso victoriam tribuit z sentētiā

anthonius verus
aurelius commodus.

Hare Lucius an. xix.

Imperato. mitigauit.

Isti duo imperiū sup9 lucio mortuo āthoni9 serūt post anthonium pium. z extūc bini impare ceperūt. sz solus impiū tenuit. q̄ bon9 z victoriosus fuisse describit nisi hoc qō xp̄iāis q̄rtā psecutionē iussit inferri. Dicit q̄ tāte seueritatis z ꝓstantie fuit q̄ ad nullum cuētū vmq3 vultū mutauerit. siue ex leticia siue ex merore etiā dū adhuc puer eēt. Tante fuit humilitatis. vt quadam vice cum iam exhausto erario nil haberet q̄ militibus daret: nullivolens eē molestus. magis elegit vasa aurea t ornamēta vxoris z aliam supellectilē vendere q3 senatū vel ꝓuincias pregrauare. Sz victoria habita z illa recupauit. z ꝓuincijs tributa relaxauit

Papias iohannis auditor ierapolitanus epūs claruit. Fecit librum explanationum sermone domini

Anno mundi. V^m^ccc Lmi

Pape

mr̄. Pius p̄ mus. ā.

Italicus de ciuitate aquileia exp̄e suo Rufino .ix. men. iiij. die. xxi.

Anno christi. £ Lmi

Hic statuit penam contra negligentias que accidere p̄nt circa sanguinez christi. vt patet de con. di. .ij. si. p neg. Item q̄ festum pasche semp in dominico die celebretur. Item q̄ hereticus veniens de iudeorum heresi recipi debeat z baptisari. Hic fecit ordinationes quinq3. z tā dem martirio coronatur sepultus apud sanctum petrum in vaticano

Policarpus episcopus ephesinus iohannis apostoli discipulus romam venit. z plures ab heretica labe reuocauit.

Magnus labor sanctorum z ingens tristicia tunc erat quā do foris materialis gladius. intus serpentinum virus erodo ecclesiam corrupit. Et hec duplex persecutio diu durauit. Si quandoq3 cessauit gladius. hereticorum tamen perfidia magis ac magis in ualescebat z multiplicabatur. Tandem idem vir sanctus martirio coronatus fuit sub anthonio vero cum alijs. xij. ex philadelphia

Hermes doctor fidei plura scripsit. cui angelus dñi apparuit dicens q̄ pascha dñica die celebret. postea martirizat

Justinus philosophus ad fidem uersus multa scripsit contra hereticos z martirio coronatur

Justus epūs viennensis martyrizatus est

Fortinus episcopus lugdunensis cum multis alijs coronatur

Alexander medicus. Exponticus puer martyres

Felicitas cum septem filijs passa est Mirabile spectaculum. sic olim vij machabei cum matre

Pontianus glorioſus martyr.

Flocellius puer martir.

Siminicus puer martir.

Nouatus cum alijs. xxij.

Praxedis oratione fusa quieuit in dño post longissimos labores.

Victor miles t cerena vxor eius marti.
Concordius subdyaconus martyr.
Marcellus martyr.
Valerianus martir.
Egesippus t libros fecit de hist'ris a/
p'or t martiz vsq3 ad tempus suum
Atalus de pgamo fundamentum
ecclesie martir. Gaius martir

Latha frige hereticie orti sunt de frigia. qui dicunt se
solummõ habere spũm sanctũ. nec ap'lis nec alijs datũ
Montan⁹ prisca t maximilla autores eorum fuerunt
Theophilus episcopus anthiochie
Apollinaris ieropolitanus epũs. Protbus t iacinct⁹
Narcissus p̃iarcha ierosoliorz de q̃bus mirabil'ha
Dionisius epũs corũthiorz bet historia.
Philippus epũs creten annis.xiij.

Lõmo/
dus an/
reli⁹ cuz

Blandina sanctissima mulier passa est
Tertulianus affricanus in ecclesia insignis habetur.
lucio ãthõio

Iste Commodus filius anthonij veri totus in⁹a
mis t lubricus fuit. t adeo incommodus vt inimicus humani generis diceretur. Interfecit q3
plurimos senatores t maxime quos animaduertit nobilitate industriaq3 excellere. Tante fuit su
perbie at q3 iactantie vt sepe leonis pellem induens ostenderet se esse regem hominum/sicut leo
bestiarũ. Verum vbi splendet constantia martiz: tedet amplius de carnalitate hominum mun/
danorum sermonem texere.
Prima par ecclesie data est: sed non diu stetit

V⁹.CCCCLXIII V⁹CCCCLXXIII.

mr̃ Ani
cetus ã.
ix.m̃.iij.

Syrus. ex patre ioban
ne de vico mirea
die.iiij.

mr̃ Hor
ber.i.ã.
ix.m̃.iij.

Campanus. ex patre Concor/
dio. de ciuitate fundana
die.xxi

CLXIIII CLXXIIII.

Iste anicetus plures canones edidit qui in decretis in diuersis locis habentur. sicut t aliorum sanctorum p̃mum sanguinez su/
um pro testamento dederunt nõ ob hoc sã/
cti canones dicti sunt. quia primum ab apo
stolis. deinde a martiribz t doctoribus san
ctis quales pene omnes p̃lati in p̃mitiua ec
clesia fuerunt: t a sacris concilijs constituti
sunt. nec humana adinuẽtõe: sz sancti spũs
vnctione ac iussu dictati sunt. Et qui teme/
rarie eos reprehendit: in spm̃scm̃ blasphema
re phibet. vt in: c. violatores. xxv. q. i. Mul
ta statuit iste iohannes de statu epoz ac cõ
secratione. Tandez martirio coronatus sub anthonio sepultus in via appia in cimiterio sancti
calixti.

Iste statuit vt monacha velum portaret. sed pal/
las sacras non tangeret. nec incensum poneret in
ecclesia. Et q3 multa pericula solebant circa matri
monium contingere. ideo constituit q3 legittima ñ
habeatur vxor nisi p̃ sacerdotem fuerit benedicta.
t a parentibz solemniter tradita. t a paranimphis
custodita. Tandem post sanctam vitam sanctiore
morte migrauit ad dominum coronatus martirio
t sepelierunt eum fideles in vaticano in ecclesia sã
cti petri. t cessauit episcopatus diebus. xxii.

Theodocion tercius diuine legis interps

Nota hic diligenter q3 sm̃ doctores impium sepius contra ecclesiam fortiter egit: sz numq3 pru/
denter. Unde cum simul tota cohors sapientũ dicat. Nobile vincendi genus esse patientiã Pa
tet q3 ecclesia p̃ patientiam nobilr sibi imperium subegit. Hoc siquidem tempore impatores dic
ebãt Nolum⁹ vt p̃cipiat nob: cũ nos vniuerk p̃cipe bẽam⁹. doctiores oĩbz hoĩbz soli romãi p̃di

Sexta etas Christus

Quinta psecutio ecclesie fuit iussu seueri quam illico diuina vltio subsecuta est ꝑpter ciuilia bella in quibus rhomani nimis attriti fuerunt

camur. Postea sine gladio aut fuste cū longe sustineret eccl'ia ad hoc deuētū ē: vt maiestas romāi impij solēniter ac hūiliter pfiteret. q impiales leges nō dedignarent sacris canonib⁹ obedire. Dece est mutatio dextre excelsi. Igitur vincere si vis: disce pati. Signū perfecte prudētie est imprudētē ac insufficiētē se estimare. Ipsa enī temporaliū rex ꝓtinua mutabilitas oēm humanā prouidentiam deridere solet

Clemēs alexādrinus philosophus

Helio⁹ pertinax. seuer⁹ an.

Alexā der narcisci successor mgri origenis

ꝓuiij.m.vi.

Impatres

Pāthenus stoycus affricanus hysto / ricus.

Iste helyus vir grandeuus inuitus accepit principatum nūcq̄ accepit mūera. nūcq̄ ad vlciscendū seductus est. Sexto mense interemptus ē a iulio ābigēte impium: sz nō pfecit. z sic fecit: factū est ei a seuero. Iste seuer⁹ gñe afer. destitutū imperiū adept⁹ tria ciuilia bella ꝓfecit. primū nāqz iulianū inuasorē imperij expugnādo occidit rome. secūdo: ꝑ picennū. tercio in gallia ꝑ albinū sociū iuliani cū mlto vtriusq̄ partis sanguine bellauit. z vicit. Hic natura seu⁹ mltis ꝙ bellis lacessit⁹ fortissim e q̄dē rēpublicā sz laboriose rexit. Parthos z

Symachus quartus diuine legis interpres

Anno mundi V^m.CCCCLXXXIII V^m.CCCCXCIII

Pape

mr Eleuterius. ā. ꝓv

De oppido nicopoli Grecus ex patre habūdo m.vi.dieb⁹.vi.

mr. Victor.i.ā. .x.m.ij.

Afer ex patre felice die.xij.

Anno christi. CLXXXIIII CXCIIII

Iste eleuterius iuxta ordinatōez apl'oz ꝓstituit. vt nulla esca vsual'repudiaret a xpianis q̄ rōnabil'eēt z humana. Itē q̄ nullus a suo gradu deiiceret: nisi ꝓus accusat⁹ ꝓuinceretur. exē plo dñi q̄ iudam accusatum nō sustinuit z q̄cq̄d interim inter apl'os egit pro dignitate misterū tantum permansit. Itē vt absente eo cuius causa ventilat sententia nullatenus proferatur. Misit etiā legatos lucio regi britoz qui eum cum populo suo baptisauerunt. Tādem martirio coronatus sepelitur in vaticano apō sanctum petrum.

Iste victor ꝓpter diuersionem de termino paschali celebrauit concilium in alexandria palestine. cui ipse interfuit. z narcissus. z theophilus z hyre neus cē. viri sancti. Ubi statutum est. q̄ semper dominico die pasca celebrari debet obserua / ta luna. xiiij. aprilis vsqz ad. xxi. quia tantus vel circa est saltus lune. z postea reditus. Hoc autem factum ē: ne iudaizare videatur ecclesia. Plures tunc episcopi asie z orientis cum iudeis postea celebrabant. Itē statuit q̄ exigente necessitate vbiqz. z in omni aqua naturali possit conferri baptisma. Tandem martirio coronatur. sepultus apud sanctum petrum in vaticano.

Anglia que quondam Britania dicta est ad fidem cōuertitur solemnitēr. rege lucio primuz baptizato. deinde subiectus populus eius exemplo fidei colla submisit pacifice. Fuganus z damianus quos eleutherius papa submisit primo illic predicauerunt

Leonides pater origenis pro christo decollatur. z martyr efficitur. Et origenes tunc. xvij. annorum se cū patre martirio obtulit. sed pia matris fraude impeditus totum patrimonium perdidit. eo q̄ christian⁹ esset. zē

Ipse autem docendo scolares grammaticam, matrem z septem fratres, secuz pascebat

Heu heu vbi mã sit antiquoꝝ romanoꝝ tan ta ꝓbitas. strẽnuitas. legalitas. ac incõpabi lis prudẽtia ꝛ honestas Siqdem ꝟ tpe im/ periũ ad manus stultoꝝ deuenit

Nota q stultꝰ si se stultũ putat adhuc aliqd ꝟ lũie naturalis inteligẽtie habet Sꝫ si sapien tẽ estiat: tũc ꝓpleta est stultricia eius. nec erudiri ꝑt. sꝫ sapiẽtes

Iste antoniꝰ ꝑe aspioꝝ vixit. libidinis impati/ entissimus fuit. itavt nouercã suã duceret i vxorẽ pãpinianũ iurisconsultũ ꝛ doctrine legal' thesaurũ occidit: Et sicut fecit. factuꝫ est ei. q ab hostibus circũuẽtus ocisꝰ est pessimꝰ ipe cũ gaudio multo rũ. Nota. q hic mos stultoꝝ sp fuit. si potẽtes sꝫ sapiẽtes ꝓsequũtur. qꝺ subtatꝫ: necesse ẽ: vt ipi qꝫ peant. Solus ei intelligẽs gubernacula possi/

ãtoni⁹ caracal/ la. ã. vij.

ꝓsequit. silesqꝫ sibi sociat

bassianus filius seuere

debit: vt dicit ꝓuerbioꝝ. i.

arabes. adiebinos iudeos ꝛ samaritas superauit. ꝛ mlta toto vrbe rhomano imperio recupa uit. In studijs ciuilibus ꝛ phũlosophia clarus fuit. Quitã persecutionẽ in xpianos suscitãs mul ta infortunia passꝰ est. In britania pꝰ grauia prelia firmissimã vallem muniuit. c. xxxij. passuũ cũ turribus crebris. ꝛ a mari vsqꝫ ad mare perduxit. ibiqꝫ apud eboracũ opidũ morbo obijt

Hyreneus lugduñ. epũs cũ magna multitudie cleri ꝛ pnpuli martirio coronatur.
Audetius subdyaconus discipulus policarpi martirizatur.

V^ay. CCCCCIII

V^ay. CCCCCXIII

Romanus. mr̃. zepheri/ nꝰ. ã. ix. ex pre babũdo m̃. vi. die. r.

Romanus. mr̃. Calixtꝰ pmꝰ. ã. ex pre dimetrio .v. m̃. ij. ꝺ. r.

CCIIII

CCXIIII.

Iste zepherinus statuit vt oẽs xpiani. xij. ãnoꝝ i die pasche sacrãmtũ eucharistie accipe debeãt i publico ꝛ oĩa va sa altaris vel vitrea vl stãnea es/ sent. ñ lignea. sicut antiqtus fie/ bat ꝺsecratio ꝑciosi sanguinis i ligneis vasis. Uñ crescẽte tẽpo re sub creuit ꝛ decus eccl'ie. q vi trea post prohibita sunt. vt patet de conse. dis. i. c. Uasa. Et mul/ ta alia statuit salubria. Tandeꝫ martirio coronat sepultus i pa/ ce christi

Iste calixtus inter cetera que fecit bo na cimiteriũ in via appia extruxit. vbi martirum milia sepulta sunt. Hoc iam dicitur cimiterium beati calixti. Item statuit ie iunia. iiij. temporum obseruari. Ipse fecit ecclesiam beate ma/ rie trans tyberim. Ipse celibatum vniuersis sacerdotibus in/ duxit. Tandem martirio coronatur. sepultus in cimiterio suo

Ulpianus iuris legalis consultus maximus vt patet in cor/ pore iuris ciuilis per totum

Origenes doctor egregius: ac sanctitate vite incomparabilis dar simus habetur in ecclesia dei. De hoc tempore semper ex/ trema reperimus scripta quidam dicunt eum optimum quidã pessimum fuisse. Supra modum mirum est ꝙ viri grauissime auctoritatis ac sanctissime vite ita ꝺiadicroxie de ipso scrip'se/ runt. Uide in historia. ecc. li. vi. ꝛ alibi ꝛc. Concordiã super his reperire non potui. An autem sit saluus an non. domino cog/ nitum relinquimus. ꝛc. Grandis laborinthus a diuersis tenꝫ de samsone. salomone. traiano. ꝛ isto origene. an videlicet salua ti sint: an non que quia sine periculo nesciuntur. nec etiam ec/ clesia certificata est de his domio totaliter committenda sunt

Arthemõis hereticus dicit chri stum esse purum hominem. et sbsqꝫ deo. ꝛc. plures habuit qui hanc heresim tenuerunt.

Iste alexander habuit matrem xpianā noīe mameas cū q̄ origenem plbit audire curauit. Hic fuit virtuosissimus z rēpublicā salubri ter gubernauit consilio vlpani vsus qui fuit legal' scientie princeps persen regē psax maxio bello oppssit. z corp⁹ sancti thome apli iussit transferri de india ad syriā. z sic venit ad ediſſā ciuitatē abagari: in q̄ lr̄a scpta habebat de manu saluatoris. tandē etiā iste alexander tu/ multu militari occid tur apud magūciacū

Sexta psecutio ecclesie fcā ē iussu maximiāi: sz ñ euasit īpunit⁹: q̄ statim intfect⁹ fuit. p⁹ cuius psecu xpi anos cepat hic pcipue ꝫ prelatos z clerum fuit

Imperatores

macrin⁹ ātbonī⁹ aurelī⁹.

anno. i.

alexandō mamee. an. xiij.

Maxi/ minus an. xiij.

Iste macrin⁹ cū fi/ lio suo diodumeno in nasit īperiū. z militari tumultu occidit̄ur

Iste antbonius ob scenissime vixit. z idō cū matre occisus fuit tumultu milicū sicut z macrinus.

ān. iij. Quīta editio re pta est hoc tpe iericho cuius au tor ignorat. z iō ꝺr coīter vulgata

Barbara Lecilia martir Tiburci⁹ mar Ualerian⁹ mr̄ Felix martir

Palmati⁹ cū xp̄e ore z oī familia. Lucian⁹ mr̄ Liricus mar. Bertina mr̄ Priuat⁹ mr̄.

Iste maximinus. nulla senatus vo/ luntate impator fa ctus tādem deuic/ tis parthis z Ger/ manis ab exercitu tercio āno occidit

Anno mūdi. V^m^CCCCCXXIII. V^m^CLLLLXXXiij.

Pape

Romanus

Urban⁹ p⁹ā. viij

mar.

Roman⁹. m̄.xi.ꝺ.xxi

Pōtia/ n⁹.ā.v.

mar.

Greeus .m̄.ij.ꝺ.i.

Anthe/ ros.a.ij

mr̄.

m̄.i.ꝺ.xi.

Anno xp̄i CCXXXiiij CCXXXiiij.

Iste vrbanus ge/ nere nobilis ab infātia xp̄ian⁹. mul tos ad fidem conuertit. Omnia sa/ crata mysteria fecit argentea vel au/ rea vel stannea. Tandem martirio coronatur. sepultus cum sancta Ce cilia z̄c. Prediacepit eccl'a possidere tempore huius. de quibus clericis z notarijs sumptus deputabat q̄ ge sta martyrum conscripserūt. Antea viuebāt more apostolico qui in acti bus apostolorum scribitur.

Iste pontianus vt ꝺr statuit vt psalmi die noctuq3 per oēs eccias cantarent̄. z vt añ celebrationem misse sacer dos Confiteor z̄c. p̄mitteret Hic in exilium missus in insulam sardine ibidem mar tirio coronat̄ Sanctus fabi anus corpus eius reduxit ro/ mam. z sepeliuit in cimiterio sancti Calixti.

Iste antheros cō/ stituit / q̄ episcopi de sede in sedem possent transfer/ ri: z vt gesta martyrum cō/ scriberentur. Tandem martirio coronatur. z sepe litur in cimiterio sancti Ca/ lixti

Anelinus mar. Daxim⁹ mr̄. Astori⁹ mr̄. Calopedi⁹ mr̄

Nota q̄ in quibusdam histor̄is habetur q̄ ciriacus suc cessit pontiano. immediate. z papatum dimisit. vt cū vir ginibus martirio coronaretur. sed ratio temporis hoc nō permittit. vt patet in legenda vndecim milium virginum

Iste gordianus adhuc puer devictis ꝑthis a suis fraude occisus est

Iste philippus. xxviij. ab augusto impator creat⁹ est. ⁊ filium suū philippū ꝓsortem regni fecit ambo xp̄iani fuer̄t. ⁊ ꝑm⁹ oīm impatoꝝ xp̄ianoꝝ hic caput ē. ⁊ post terciū annū imperij sui ad gl̄iam xp̄i celebrauit cū ingentib⁹ ludis millesimū annū vrbis condite.

Septima ꝑsecutio ecclie facta in ssu decij acerba nimis. ꝙ ñ diturna. qꝛ sicut contigit priorib⁹ sic illi. qꝛ statim occis⁹ fuit

Tandem fraude decū occiditur

Bordianus an. vi

Philippus. annis. vij.

Cristianus

Decius annis. iij.

Dix spectaculū circa hec tempora fuit videre de duplici genere martyꝝ scz xp̄i ⁊ demonū. Martyres xp̄i fuerūt sancti pape ⁊ alij p̄lati cum fidelibus suis subdictis. q̄. p christiana republica in fide sācta trucidabantur. Martyres diaboli fuerunt impatores ⁊ ceteri principes cum militib⁹ suis qui p republica ⁊ demonū cultura se ⁊ suos interficiebant vt regnare possent. Par pena: sed dispar cā. Non mirum esse debet ꝙ christus habet martires: sed valde mirū est ꝙ diabolus habet martires. Verum martires diaboli ⁊ mundi/

Iste decius tot⁹ tirā n⁹ invasit impium interfectis duob⁹ philippis dñis suis. ⁊ sic fecit factū ē ei. qꝛ cum filio suo occis⁹ est

☞

V⁹ QQQQ XLIII

Romanus.

mr̄ Fabianus an. xiij.

er p̄e Fabiano m̄. xi. dieb⁹. xi.

Scisma primum in ecclesia dei fuit circa hec tempora. quia novatus contra Cornelium tenuit se pro papa: licet non esset

QQ XLIII

Hic sanctissimus fabianus cū defuncto papa cū ceteris fidelibus exꝑctarz futuri pape electionē. subito colūba cādida super caput eius descēdit dicēs. Rome epūs ordinaberis. Ob hoc statiz elect⁹ fuit. Hic statuit vt crisma singulis ānis in cena domini cōsecret. vt patet de cō. d. i. iij. c. li'is. Ipse etiam divisit regiones dyaconis q̄ gesta martirū integre colligerent. Tādem post multa que sanctissime gessit martirio coro/natur sub decio sepultus in cymiterio calixti. Cuius festū agitur. xx. februarij

Agatha virgo ⁊ mr̄
Septem dormientes
Abdon ⁊ sennen mr̄es.
Antholia virgo ⁊ martir
Victoria virgo ⁊ martir
Moyses p̄sbyter ⁊ mr̄.
Maximus p̄sbyter mr̄.
Nicostratus dyaco. mr̄.
Serapion martir

Appollonia ꝙgo ⁊ mr̄.
Alexāder episcopus iherosolimoꝝ martir
Affrican⁹ iuli⁹ floruit in scripturis ecclesiasticis nominatissimus
Dyonisius alexādrioꝝ episcopus discipl's. Origenis multa scripsit

Triphon puer q̄ demones exꝑellebat in Nicea passus est

Porphirius philosophus qui scripsit predicabilia. maximus hostis fidei stolide ꝟra ꝟitatem catholicā latrauit. Cuius vesaniam sancti doctores ꝓpescuerunt nec vltra profecit. nec intellexit de quibus affirmauit.

Cyprianus glorios⁹ doctor ⁊ episcopus carthagiñ. clarus habet. ⁊ post martyrio coronatur

Novatus p̄resbyter ecclesie romane. ambiēs episcopatum factus est hereticus. lapsis spem venie denegando Concilium autem sexaginta episcoporum contra eum tempore decij fuit cō/gregatum in quo damnatus est.

Iste gallus cū volusiano ciuile bellū molientes ꝺ emilianū interfecti sunt. Et emilianus occidit̄. iij. mense pluribus bellis attritus fuit romanorum exercitus. Tandēpius dominus nō dimisit rēpublicā oīno pclitari. qz multi tirāni illico fuerūt interfecti ⁊ prosperitas redijt inspata Vide orosiū

Iste valerianus pmū satis bellicosus fuit ⁊ victoriosus. sz postq̄z xp̄ianos pseq̄ cepat statim captꝰ fuit a rege pſax ⁊ in vilissima seruitute apud eū consenuit Ob hoc territus gallianus pacem ecclesijs restituit. Sed qz nō plene vindicauit christianorū sanguinez licq̄s terrenis diuitijs libēter agonisant. ⁊ tādē nemīe cogēte volūtarie succūbunt. sed xp̄us neminē precepit vt fideles occideret: licet ad breue tēpus hoc fieri pmiserit. Vide qūo nō est gl'andū martiribus nostris. q̄si aliq̄d dignū gesserūt p eterna gl'a. qñ sic oī tpe videmꝰ decertasse vanos p infamia falsa. vt patet per augustinū de ciuitate dei. li. v. Vide pulchra ibi. ⁊c

Imperatores — Gallus cū volusiano. ā. .ij. — Valeriꝰ anꝰ galienꝰ. ā. xv.

Quotidie inueniunt̄. ⁊ in magno nūero. xp̄i aūt nō sic. Quot hodie p mundi pompa. carnis ꝺ licq̄s. terrenis diuitijs libēter agonisant. ⁊ tādē nemīe cogēte volūtarie succūbunt. sed xp̄us neminē precepit vt fideles occideret: licet ad breue tēpus hoc fieri pmiserit. Vide qūo nō est gl'andū martiribus nostris. q̄si aliq̄d dignū gesserūt p eterna gl'a. qñ sic oī tpe videmꝰ decertasse vanos p infamia falsa. vt patet per augustinū de ciuitate dei. li. v. Vide pulchra ibi. ⁊c

Prisc̄us mr̄ — Malchus mr̄ — Marinus mr̄ — Fructuosus martyr
Patricius mr̄ — Protbus mr̄ — Jacinctus mar. — Eugenia martir — Claudia martyr

Anno mundi — Vmͦ.ccccc.lviii

Papa — mr̄ Cornelius. ā. iij. m̄. ij. — ꝺ. x. — Romanus — mr̄ Lucius. ā. iij m̄. iij. ꝺ — .iij. — Romanus. — mr̄ Stephanus. i ā. iij. m̄. — Romanꝰ. iij. ꝺ. xv. — mr̄. Sixtꝰ. ij. ān .ij. m̄. xi. — Romanꝰ. dieb. vi.

Anno christi — ccc.lviii

Iste Cornelius celebre nomē sanctitatis hz. ⁊ sup morbum caducū singulariter accepit potestatem a dño. Hic corpa scōz petri ⁊ pauli leuauit. ⁊ honorificentius reposuit in locis decentibus cuz beata Lucina. Tandem cū multis alijs martirio coroāt Ipte sanxiuit vt sacerdotes pro certa causa iurare possēt si vellent

pl. mr̄es rome. ccc. in affrica. Et alij infiniti passi sunt.

Eusebius martir
Habundus martir

Iste lucius statuit vt duo p̄sbyteri. ⁊. iij. diaconi sp cū epo sint. ⁊ sequantur eum i oī loco ꝓpter testimoniū probitatis. licet ꝓscie securitas sufficeret sibi p sua salute. tamen ꝓpter malīuolos oēm epm habere bonū nomen apꝺ eos q̄ foris sūt. vt patet de cō. di. i. Jubemꝰ Tādē mr̄io coronat̄ sub valeriāo

Cesarius dya. martir
Julianus martir.
Concordia martyr
Cirilla filia decij

Iste stephanus statuit ne aliquis vestibus sacris: preterq̄z ad cultū dei vtatur. vt p̄z de cō. di. i. Vestimēta. ⁊c. Tādem mr̄io coronat̄ i celebratione misse. qz tēplum martis oroōne subuertit

Quirinꝰ martyr
cclxxij. mr̄es rome
Abacuc martyr.
Leontiꝰ ꝓsularis
Felix martir
Hereneus martir
Trophimus tror decij.

Iste sixtus fuit p̄z spūalis sancti lau/rētij. ⁊ statuit q̄ missa super altare fierz quod antea ñ fiebat Tādem mr̄io coronatur cum alijs pl'ibus sub galieno. q̄ galieno nomine dicitur deciꝰ fm vincētium ⁊ alios. Et hec ꝓsitio ē: vt pz i legēda sci laurēcij

Laurentiꝰ martyr
Felicissimꝰ martir
Agapitus martir
Romanus martir
Ipolitus martir

Octaua persecutio facta est iussu valeriani. ꝑpter quam grauissime plagati sūt romani. Jā ei sb decio coīs pestilētia fuit in oīb⁹ mūdi ꝑtib⁹ q̄cūq; edicta nepharia dispersa fuerūt. Sz hec vltio grauior totū romanū impium corrupit. q̄usq; nedū fcōres sz etiā ꝓsentiētes tāto facinori delerēt Jā vndiq; bella surreterūt. ⁊c. Et dacia trans danubium in ꝑpetuū auffert. Et videt eē ꝑma diminutio romāi imꝑij. q̄ ñ fuit recupata Jona ꝑsecutio ecclesie fit iussu aureliāi ī q̄ mlti passi fuēt Fulmen q̄q; de celo cadēs ire diuine signū. ꝑncipē terruit. ⁊ ad reuocandam sētētiā monuit. sz q̄ noluit: iō statim ꝑit

claudi⁹ q̄ntilli⁹ ān. ij. ō ꝑvij

Jste claudius gothis nobilissime triumphauit: qui iam per. xv. ā nos illiricum macedoniamq; vastarūt. ⁊ ideo statuam aureā meruit. ⁊ morbo interijt.

Sabellius hereticus negat christum filium dei esse.

Aurelia n⁹. ā. v. m. v.

Jste aurelianus ꝑmo xp̄ianis benign⁹ fuit. q̄re vbiq; gl̄ose triumphauit p̄cipue ꝓtra gothos. sed p̄ uox ꝓcilio deceptus cū christia/nos ieuissime ꝑseq̄ret numq; post bonum diem habuit. ⁊ statim occisus est

tacit⁹ m̄ vi. floria n⁹. m̄. iij

Jste tacitus bon⁹ fuit. sed parū regnauit occi/sus in ponto

Jste Florianus ñ fuit impator. sz forte cesar etiam occisus in tharso

V⁹ CCCC LXIIII

V⁹ CCCC LXXIII

Grecus — mr̄ Dionisi⁹. i. ā. ij. m̄.

Romanus ꝑij. — mr̄ Felix. i. ān. ij. m̄. x.

mr̄ Eu/thician⁹ ā. viij. m̄ — Tuscus x. dieb⁹. iiij.

CC LXIII

CC LXXIIII.

Jste dyonisius distinxit prochias mādās q̄ pastores ꝓtenti esse debent terminis suis. Limiteria cōstruxit in vrbe ꝓpter penitentias et baptismata. vi. xij. q. i. Ecclīas. Tādez mrio coronat. sepultus ī pace christi

Jste felix statuit supra memorias mr̄m missas celebrari Jtem festū dedicationis ecclesie singulis ānis statuit agi. Tādē mrio coronatur. sepultus in ecclesia sua. ⁊c.

Jste eutbitianus sanctissimus ac deuotissimus p diuersa loca. cccxliij. martires sepeliuit manu sua. Hic statuit: vt fruges sup altare ⁊ fabe bn̄dicerent Tandem martirio coronat sepult⁹ in cimiterio calixti. Marcus ꝓfessor fm q̄sdā hist̄orias ponitur in linea paparum ⁊ q̄ post felicem tenuit sedem annis. viij. Hic solus euasit martiriū inter tot continuas ꝑsecutiones. sepultus in eccl'a sua in media rhoma. sed damasus ⁊ vincentius ⁊ martinus nō faciūt mētionem eius

Danicheorum heresis impiissima. ⁊ grossissima exoritur a quodam manes parso. Barbaro moribus ⁊c. Hic posuit duo principia Victor Victorinus

Colūba virgo ⁊ mr̄ Theodora Leonilla Cornelius Ciprianus

Quirin⁹ mr̄ Sipborian⁹ Agapitus Priscus Paul⁹ ꝑm⁹ heremita clarꝫ ꝗrutib⁹

Patroclus. xlviij. martires ccccliij. martires Maurus

Maria egiptiaca que peccatrix fuit mirabilē penitētiā egit in deserto p annos. xlvij. h̄ tpe fuit. Vel fm alios anno dn̄i. ccc. lxxx. Vitā ei⁹ scripsit abbas zozimas. ⁊ hoc magis videtur

Sexta etas. Christus

Decima psecutio ecclesie fit iussu Dyoclecian⁹ maximiani q̄ omnib⁹ precedentib⁹ grauio⁹ fuit ⁊ decē annis durauit. In tm̄ ferebat: vt in .xxx. dieb⁹. xp̄i. coronarent. eccl'is ⁊ sacris libris ꝓbustis. Iste ꝓbus victorioſus fuit. multa bella confecit. honosū ⁊ ꝓculū apud agrippinam interfecit. Ipse āt a militib⁹ apud firmum occisus est. Iste Dyoclecianus obscure natus supbissimus fuit plurima bella cō fecit. maximianū ꝓmo cesarez deiñ augustum fecit ꝓpter necessitatem bello⁹. ⁊ galeriū ⁊ constantium cesares tādem ꝑ mitā sāguis effusiōnez resti tuto regno iuxta tm̄i⁹ nos ꝓores ābo purpurā deposuerunt vt iuniores sustinuerūt. ⁊ ipsi in priuato octo ꝓsenescerent. Tandē dyocle cianus venen o obīt

Imperatores

Prob⁹. ān. v. m̄. .iiij

Ear⁹ cū fi. cario ⁊ nu merlano. ān. .ij.

Diocle/ cianus. maximi

Iste carus bellū cū ꝑthis gessit. ⁊ post fulmīe percussus interīt

Concilium antiochenū contra paulū famoseta/ tum hereticū in q̄ damnatus idem fuit. ⁊ episcopatu priuatus

Claudianus Papias Alexander Felicianus .iiij. corōati

Dioscor⁹. Babilus Longinus Sēpronian⁹ Marcellianus.

Serapion Larpocorus Bereon Victor

Mauricius dux exercitus ibebeic legionis cū eadem legione corona/ tus apud sedunum

Anno mundi V^m. cccclxxxiij.

Pape

mr̄. gai⁹ ān. xi. m̄ iiij. d. ix.

mr̄. mar cellin⁹ ā .viij. m̄.

Romanus ex prēpoiecto .ij. diebus. xij.

Anno xp̄i CC LXXXIIII.

Iste gaius cōstituit: vt nemo ep̄os vel alios clericos apd̄ iudicem seculares audebat accusare. ⁊ q̄ paganus vel hereticus cristianū accusare non possit vel notam infamationis ei inferre. Itez q̄ gradatim qui dignus ē ad ordines ascendat. vt sc̄z primo sit hostiarius. deinde lector. exorcista. acolitus. subdyacon⁹. dyacon⁹. demū ꝑsbyter. Hic fugiens psecutōnem in criptis habitando. Tādē martyrio coronat. Eius festum agitur .x. kalendas maij

Eastorius cum xpore xx^ti. martyrum
Basilius cum septez.

Iste marcelli⁹ ob seuitiā psecutionis con p̄hēs⁹ tria grana thuris in sacrificiū ydol' imposuit. sz postea publice pēituit. ⁊ capitalē sētēniā ꝓ fide suscepit. Corp⁹ aūt eius ī/ sepultū .xxx. dieb⁹ iacuit ꝓpter timorē anathematis. sz postea iussu sc̄i petri a marcello humatū ē iuxta pedes e⁹ Ei⁹ festū agit. xvi. ia/ nuarij.

Petrus. Erasm⁹
Juliana. Cristina
Leōti⁹ Theophil⁹.

Sebastianus
Ciriacus
Eufemia
Crisantus.
Nicostratus
Claudius.
Maurus
Orontius
Marcus
Trāquillin⁹.
Tiburcius
Victorianus.
Castulus
Mennas
Dorotheus.
Bonifacius.
Justina.
Dorothea

Crisogonus
Felix
Hilaria
Daria
zoe vxor nico/ Jason strati.
Dyodorus
Maritianus
Policarpus
Eromatius
Vincencius
Simphorianus
Cesarius
Nobilis
Gorgonius
Pelagia meretr conuertitur ꝑ ab batem veronem

Georgius.
Pancraci⁹
Blasius
Primus.
Felician⁹.
Albanus.
Vitus
Vodest⁹.

Pax ecclesie reddita est p constantinū z intētum firmata. vt quicumqz lederet christianū puniret. Hec reuera est mirabilis mutatio dextre excelsi. iuxta illud ps̄. Filia babilonis misera. beatus qui re.ti. retribui. zc̄. Templa etiam ydolorum ipso iubente clausa sunt. z prohibita sacrificia. iuxta illud esaie ꝓphe. Dñ qui nō fecerūt celum z terram: pereāt de terra. Incredibile ei fuit hoc suspicari q̄ vmq̄z humanū gen⁹ ab hac errore posset absolui. in quo a diebus mimi regis assyrioꝝ vsqz ad hec tēpora p annos. ix⁰. ccc. erat miserabiliter implicatū. vex digitus dei ē hoc. z magna misericordia eius. nō hominis meritum

galeri⁹. cōstāti⁹ ānis. ix.

ꝯstātin⁹ magn⁹. an. xiij.

Lre centia
Anastasia.
Dōatian⁹.
Rogatian⁹
Cosmas
Damian⁹.
Quintin⁹.
Vitalis
Agricola

Iste constantinus imperator glorioſissimus celebre nomē reliquit in bellis victorioſus. i gubnāda republica prudēs. i negocijs fidei inco pabiliter deuot⁹. Ei⁹ pietas z scīa ex multis scoꝝ libris adeo emicat. q̄ indubie inter sanctos annumerand⁹ est. Greci dicunt eū in fine vite sue monachū effectū z eusebius z orosius z alij diligēter facta descripserunt.

Isti duo pacifice diuiserūt sibi ipsis. sz ñ diu viterūt. z grādis altricatio. z ciuilia bella postea oriunt. q̄ oīa sub ꝯstātino quieuerūt. Aliqui etiā cesares tūc creati fuerūt q̄ xp̄ianos maxime p seq̄bant q̄z ma rēci⁹ vn⁹ fuit

Panthaleon
Katherina
Margaretha
Lucia virgo
Agnes.
Cristoferus
Simplicius

V⁹. ccccxciij

V⁹ Oiii.

Romanus.

mr̄. marcel/ lus ꝑm⁹

Grecus. ā. v. ō. xx. .ij.

mr̄. eusebi⁹. ā. ij. m̄.

Afer vi. ō. xxv

mr̄. melchiades ā. iij

Rō⁹ .m. vi. ō. viij

silvester ā xviij m x. ō. xxi.

Q Q Q xciiii

Q Q Q iiii

Iste marcell⁹ magnā habuit cū marēcio altricatōez dicēs Bonis principis ē eccl'as ꝯtritas repare z dei sacerdotes honorare. vt patet. xcvi. di. Itē statuit q̄ ꝯcilium gñale nō possit celebrari sine auctoritate pape vt patet. xiij. di. c. synodū. Itē elegit. xv. cardinales i vrbe ꝓpter sepulturas z bapt̄isimū zc̄. Tandē post lōgā custodiā iumentoꝝ in custodiā publicā reclusus moritur tyrānio⁹ maximiani. sepultus in cimiterio p scille via salaria

In anglia pene tota fides extincta est hoc tpe a maximiano Similiter z treueris a rictionaro.

Iste eusebius ex layco in papā assumptus est. fuit enī medicus. qđ sepe factum constat tpib⁹ anterioribus. hic statuit: vt layc⁹ suuz epm accusare nō posset. nisi fide exorbitaret. vt. ij. q. vij. c Laycus. zc̄. tādem martirio coronatur sub maxencio zc̄.

Iste melchiades statuit q̄ die dñico z feria q̄nta nullo mō deberet ieiunium obseruari ꝓpter reuerētiā dñi vl'q; illos dies pagani quasi sacz ieiuniuz celebrabāt. de cō. di. iij. c. ieiuniū. Tādē martyrio coronat' sic oēs p̄cedecessores sui

Et nota q̄ hic est vltimus martyrum a sancto petro xxxiij. in ordie pōtificum romanoꝝ q̄ oēs sanguine nē fuderūt ꝓ testamō scō Et tūc laudabile fuit fm gregoriū episcopatum appetere

Iste silvester glorios⁹ ꝯfessor xp̄i multiplic' eccl'iam ōcoravit tā i scīpturis q̄z i miraculis admirabil' fuit. ōcreta mlta statuit. hic ses dānauit p̄simoniū bti petri. s. regnū ytalie cū totavrbe a ꝯstātio sus/ scepit. z ad cultū eccie ꝯuertit. helenā cū iudeis baptizauit. z alia i/ finita scō fine cō sumauit

Anthoni⁹ abbas scissim⁹ potēs in ope ⁊ ꝓmōe clarissim⁹ vni/uerso orbi habet. Pasūci⁹ discipl's eiusdē anthonij Et alij sā cti heremite ⁊ monachi in desertis locis ꝟ tempore claruerunt Eusebi⁹ cesare palestine epūs diuis scꝓturis studiosissim⁹ fuit Sozimas abbas q̄ mariā egiptiacā reppit. tñ q̄dā libri dicūt q̄ fuerūt ambo tempore Valentiniani

Helena regina mr̄ cōstantini mulier sancta ⁊ admirāde de notōis ⁊ actiuitat̄ crucē xpi reppit. lxxij. collegia fūdauit totī

Cometa apparuit āte mor/

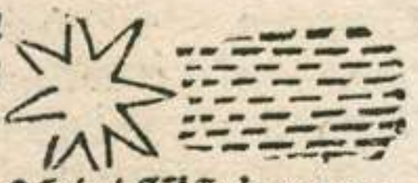

tem constātini. Vñ ot macro. q̄ mors cōstantini denūciata ē ꝑ stellā crinitam inusitate mag nitudinis quam greci cometā vocant. Sequuntur mala in/

Impa.

q̄ statum ecclesie incompablī feruore glorificauit

finita que diu durabant.

Constantia filia Constantini magni ꝟgo sancta cū multis alijs in scō ꝓposito dño seruiuit. Hec leprosa fuit: sicut pater eius. sz meritis beate agnetis mūdata fuit.

Nicolaus epūs mire ciuitatis sanctus per omnia ⁊ venerabilis habet

Athanasius epūs alexandrin⁹ doctor gl'osus ⁊ ꝓstātissim⁹ ꝓfessor edidit symbolū Quicūq; vl't

Patrici⁹ epūs egyptior̄ q̄ olim in psecutōe amisit

Arrius heretic⁹ pessimus totus ypo/crita asserit trinitatē psonarū. sz vnitatē ee̅ntie negat. supra modū ista heresis afflixit ecclesiam

Siluester papa antecz̄ alia concilia celebrarent̄ conuocauit. cclxxij. epōs. ⁊ castim. ⁊ alios hereticos condemnauit. ⁊ plura constituit decreta

Anno mūdi	V^cy DXIII	V^cy DXXIII

De possessionib⁹ ecclesie quas prelati circa hec tempora hr̄e inceperūt grādis altricatō sepe inter doctores fuit. q̄busdā dicētib⁹ q̄ iustū ⁊ vtile eēt. q̄ eccl'a ī tpalib⁹ abūdarz ⁊ hōrē terrenū hr̄et. alij ē̄ q̄ ñ. nec mirū. Quicq̄d ei eccīa fac̄ vl' ot. aut hz: signū ē cui ꝺdr̄. Elegit diu ī pauptate ⁊ penuri a viuere: signū est cui ꝺdr̄ Suscepit deiñ grat̄ oblata tpalia. signū ē cui ꝺdr̄. Sz si diligēter ad/ūtim⁹: tc apte inuēim⁹ q̄ dñs ꝟ ꝓdixit ⁊ ꝓmisit elect̄ suis. s. q̄ ee̅nt recepturi agros cū ꝑsecutōib⁹.

Anno christi.	CCCCXIII	CCCCXXIIII

vt ptz mar. x. dicēte b. petro ecce duo gladij ꝟ. dñs rñdit sufficī. Vbi. b. bern̄. scribēs ad eugenium papā dicit q̄ vtrūq; gladiū xpi ordiatōe papa suscepit. alioq̄n nō dixisset sufficit. sz nimis est Gla dium spūalem ꝑ seipsum. scl'arē siue materialē ꝑ alios regit. scz per psonas laycales Scūs autez thomas tl'em formal rationem ex dictamine iuris naturalis ⁊ diuini. Et quo tota christiana vi ta ordinat̄ principaliter ad finem spiritualem ⁊ non tpalem. ido summ⁹ pontifex q̄ est vicarius christi in terris cui commissa est huiusmōi ordinatio debet habere plenam potestatem precipien di xp̄ifidelib⁹ p ꝓsecutione hui⁹ finis tam cz̄ architector. q̄ ei ad quem pertinet vltimi cura finis subdi debēt illi ad q̄s ptinet cura añcedētiū finitū ⁊ ei⁹ impio dirigi. Qui debet enī vti armis im perat fabro qualia debeat facere arma. Et q̄ finis iste est dignissimus. s. consecutio celestis gl'e. ideo sacerdotium eccl'e est sublimius cuicūq; potestati terrene. quare eccl'a dicit sanctum regale sacerdotium. cui omnes reges christiāi ppl'i oportz cē subiectos sicut ipsi dño ihesu christo a quo ꝟ regale sacerdotium deriuatur. Tanto siquidem ē regimē sublimius q̄nto ad finem altiorem or dinatur. Vnde patet q̄ in lege christi reges debent sacerdotib⁹ esse subiecti. quare mirabl'r diuīa ꝓuidentia factum est vt in romana vrbe quam deus prouiderat christiani sacerdotū principalez sedem futuram. hic mos paulatim in olesceret. vt ciuitatis rectores sacerdotib⁹ subderentur. Sz si christiana religio principaliter esset instituta ꝓpter tpalia ꝺquirēda. tūc reges ee̅nt preponendi sacerdotib⁹. sicut olim fiebat in veteri lege. ⁊ in paganismo vbi totus cultus diuinorum tendebat ad illum finem vt temporalib⁹ bonis abūdarent. Dec thomas. Sancta Brigitta. li. iiij. ca. lxxvi scribit q̄ beata virgo maria hec verba sibi dixerit in quadam reuelatione Ecclesia dei primis te poribꝰ pauperat in tpalib⁹ volūtarie. ꝓcessu ꝺo tpis vt amici ꝺi feruētiores ⁊ expeditiores ee̅nt ad predicādū verbū dei. ⁊ vt sciret q̄ nō diuitie male sūt sz abus⁹ eaꝝ. ideo sub siluestro ⁊ alijs bo/

Persecutio.xi.eccl'ie fit iussu constanc;j arriani.in qua grādi turbine fides subuersa fuit. multi martirio corōati.multi exilio dānati.z christiani sup altaria mactabanť.sicut predixit.b.ātho-ni⁹

Jsti tres fuerūt filij cōstantini magni:sz nihil pne virtutis in eis fuit. quappter tam status rei/publice cꝫ eccie valde turbat⁹ fuit.regnū ei diuiserūt.z ciuilia bella gesserūt. in quibus constantinus z constans perierūt.z sic totū regnū pstantio prouenit.qui arriana hereśi depranatus catholicos psequitur.z multa bella surgūt.ita.vt nullam deinceps quietem haberet.Tandē inopinata morte preuentus infeliciter obiit

Hibernia puertit ad fidē p quādam ancillā captiuā

pstātin⁹ cōstāci⁹. cōstans

annis.xxiij. Symeon archiepūs zelōtie mīzatur in pside.xvi⁹.mīm.z alij infiniti passi sunt.

Sinod⁹.i. Nicena.v/ niuersal'.ccc. xviij.epōrum

Jsta sacrosancta synodus pma de q̄ttuor q̄z auctoritas ē sīc.iiij.euāgl'iorum iussu siluestri z cōstātini congregata fuit in Nicea ciuitate bithimie.in qua fuerūt.cccxviij.epi catholici:viri sctissimi.miracl' gl'osi.q̄ oēs vnanimi cōsensu arrianū etiā ibidē pītē z ptumacē dānauerūt.symbolū ediderunt.z fidē exponētes pl'ima statuerūt.vtpz.xvi.di.c.Sexta synodus.

Dōatiste heretici oriunt in affrica sic dicti a quodā donato.Dicūt eccle siā tm̄mō in affrica mānsisse apud se.z rebaptizabāt catholicos.diu durauit

V⁰ DXXXIII.

V⁰ DXLIII.

Romanus.

Marc⁹ ā.ij.mē. viij.d.xx

Romanus.

Julius ā.xi.m. ij.d.viij

CCCXXXIIII

CCCXLIII

Jste marcus constituit vt symbolum publice in ecclesia cātaret.zc. Jtem episcopus hostien.papam psecraret z pallio vteret. Alexander epi scopus alexandrinus nobilissimus in concilio nicено

Jste iulius multas psecutiones sustinuit a cōstantio arriano.z p.x.annos sustinuit exiliū.tādē mortuo pstantio ad sedē suā redijt.z duas basilicas extruxit.Tandē btā morte potius sepelitur in cimiterio calopodij. Amos pz.iij⁹.monachorum. Jtem alius Amon.ccl.clerici cū alijs monachis z sanctis virginibꝫ ab arrianis interfectisūt. Pachonius vir clarissimus pater innūerabilium monachorum z monialium qui indifferenter omnes recipit iuxta regulā ab angelo sibi datā in egipto fuit. Maximus epūs treuerēn.magnus confessor.

Na temporalia ecclesie data sunt que viri sancti longo tempore ad necessitatem suam solam z amicorum dei z pauperum sustentationem dispensabant. Ergo tales scito amicos dei qui contentanť de dispositione dei.z ipse videt eos.Nec illa.Dicunt quidam.q̄nedum temporalem sustentationem necessarium fuit ecclesiasticos habere.sed etiā tpalem iurisdictionem ad compescēdam iniquam audaciam volentium bona ecclesiastica suis aplicare vsibꝫ.nec decuit:vt prelat⁹ potestate spirituali preditus.potestatem cui imperet ab alio mendicet:sz aplicam eaz possideat. Nec oia firmissime pbantur ex legēdis z dictis scōz patz.qui tpalia dominia z possessiones terrenas latissimas iuste habuerūt.Quis ei audeat dicere q̄ tot scī pontifices viri vtiqz summe perfectionis z lr̄ature.miracul'glorioši.q̄ oia tpalia arbitrabātur vt stercora.q̄z doctrīa fulget ecc̄ia sic̄ sol z luna quorum scripta suos lectores sanctispūs igne accendunt,quorum plures aplicā vitā p desē

4.

Persecutio.xij.ecclesie fit iussu iuliani pessimi apostate.q̄ sanguinē xp̄iano⁹ ydolis vouit sz non impune.q⁹ diuinit⁹ occis⁹ fuit p̄ mercuriū sanctū martyrem iubente beata virgine
Eunomi⁹ heretic⁹ corpe ⁊ aīa lepr⁹.a q̄ enomiana heresis dicit christū nō natura sz gr̄a silez p̄i
Macedoni⁹ hēretic⁹ negauit spūsc̄m eq̄lē p̄i ⁊ filio.heresis magna Lana de celo pluit. Hrando
Flauianus ⁊ deodat⁹. Hi choros psallentiū in duas ptes diuiserūt.⁊ vi magna interfecit hoies
gilias ad sepulturam martyrum instituerunt ⁊ iumenta apud constantinopolim.
Paulinus eps treuerē
Hilarion ⁊ donatus mr̄

Julian⁹.an.i.m̄.viij.

Jouinian⁹.m̄si bz.viij.

Valētinianus. ānis.xi

Impator sz

Paulus simplex discipulus anthonij: qui merito obiecto ad pfectionē vēit

Iste iulianus p̄mo xp̄ian⁹.demū monach⁹. tūc mag⁹ deiū apostata.tādē cesar ⁊ dolo august⁹ fuit totlr fidē nitebat dstruer
Victorin⁹ Nachar̄ij.ij
Donat⁹ grāmatic⁹ mgr̄.
iheronimi

Iste iouinianus catholicus ⁊ bon⁹ fuit. sz pacz regnauit.

Iste valētinianus duotus totaliter fuit ⁊ infide stabilis.diuina ordinatōne ad imperium peruenit.quia enim sub iuliano maluit tribunatū amittere ⁊ exilium perpeti q̄z fidē abnegare.ideo retribuente christo meruit ad imperium sublimari semper victoriosus fuit. Saxones ⁊ burgundiones vicit

Juliana martir.

Johannes ⁊ paulus martires

Anno mundi V^ty^o LIII

Pape

Liber⁹ ā.xvi.m̄ vij.d.iij

Romanus

Scisma.ij.eccl'ie inter liberium ⁊ felicez cuenit ꝓpter arrianos q̄b⁹ fauebat liber⁹ ⁊ ideo iam q̄z hereticus a catholicis deiectus fuit.⁊ felix in papam assumptus

Anno christi CCCLIIII

Iste liberius primo catholic⁹ feruide ꝓtra arrianos pcessit.⁊ ob hoc ꝓstanti⁹ arrian⁹ eū in exiliū misit.⁊ cler⁹ deconsensu eiusdem liberij felicē presbyterz in papam ordinauit . q̄ ampli⁹ arrianos expugnauit in tm̄.vt arriani ipsi constantiū rogarēt vt liberius restitueret tamq̄z eis magis fauorabilis.⁊ sic liberius reuocatus fuit ⁊ felix delect⁹.sz q⁹ liberius arrianis fauebat:idem felix cum catholicis eū admonitum ⁊ cōtumacem tamq̄z hereticum de ecclesia eiecerūt. Et tunc scisma factū fuit ⁊ psecutio magna fideliū. Et nota q̄ primū romana eccl'a circa hec tēpora infamem papam habuit.quia omnes antecessores huius liberij fuerunt sancti ⁊ exēplares.vt supra patet per annos.cccl.⁊c

Gregori⁹ nazanzenus doctor egregius in oppido nazanzeno episcopus vel constantinopolitanen.

Basilius magnus confessor ⁊ epūs cesariū claruit

Justina imperatrix arriana secrete tpe viri sui. sed impia vxor pijssimi valentiniani imperatoris multum p⁹ persequitur catholicos.⁊ precipue ambrosium

Didimus cecus ab infantia diuinitus fact⁹ ē doctor magnus ⁊ episcop⁹ alexandrin⁹.
Hordian⁹ ⁊ epimachus ⁊ alij multi martires.

Rufinus presbyter m'lte scp sit ⁊ hist⁹ram ecclesiasticam transtulit. Quiriac⁹ eps ⁊ mr̄
Gallicanus martir

☞sione libertatis ecclesiastice tradiderūt martirio coronati q̄s inq̄z audeat dicere tales ac tantos tam multos sic deliraſſe vt huiusmodi temporalia contra iusticiaz ac dei voluntatē detinuissent. An non potius vsqz hodie ꝺdcōres eoz formidabili vidim⁹ morte consumptos. iuxta q̄s imprecatus fuit eis cōstantius q̄n paginam impialis testamēti ꝓp̄rijs manibz sup venerandum corp⁹ bt̄ petri posuit.di.xcvi.ꝓstanti⁹.Quis vmq̄z temerator nisi penituissz banc maledcōz☜

Folium XLIX

Jheronimus presbyter ⁊ cardinalis incepit claresce re in ecclia dei de dalmacia oriundus sp̄ scis
time vite fuit. hereticoꝝ malleus. ac toti⁹ xp̄iane veritatis solidissimū fūdamētū. doctor p̄cipa
lis nō solū latinis atq; grecis verūetiā hebraycis litteris erudit⁹ fuit. Priam⁹ quidā nobilis de
semie troyāoꝝ q̄ i lōbardie p̄tib⁹ venerat: rebellauit ⁊ imp̄ium sz mox interfect⁹ ab exercitu rho/
mānoꝝ fuit. Sz filij ei⁹ fugientes regnū frācie inchoarūt in uitis romāis. ⁊ coloniā extruxerūt. ⁊ t/
bidē vt coloni habitare ceperūt. Marcomir⁹ fili⁹ pharaonis pami fuit dux eoꝝ. sz pharamūd⁹ filius
ei⁹ fuit p̄m⁹ rex frācie. Colonia āt
añ hec tp̄a dicebatur agrippina

Burgundi sunt xp̄iani

valēsciī gtianoꝝ valēti /

niano. annis. iiij.

Jste valēs frater fuit valē
tiniani. ⁊ cū eo diu regna

gratiā⁹ cū valen tiniano

anno. viij.

uit. sz timore eius conceptam trufam exerce/
re nequaq; aus⁹ fuit. sz eo mortuo cū solus re
gnaret catholicos p̄sequit. ⁊ monachos ad
militandū reuocauit. tādem post mlta infor
tunia īpia morte p̄ijt. tū cū aliq; pentitētia

Jste gratian⁹ vidēs
rēpublicā pene iā de
solatā theodosiū cesa
rē fecit q̄ vbiq; victor
exist̄s mlta restituit.

Synod⁹. ij
Cōstātiopo
litana yniuī/
sal. cl. epoꝝ.

2tra macedonium
hereticum.

tandē per maximū tyrannū dolo occidit. ⁊ ille nō long
ge post iuste a theodosio morte punitus

V^o. C. LXIII

V^o C. LXXIII

.ij.
felix. mr̄
ā. i. m̄. i.

Romanus.
dieb⁹. ij.

Dama/
sus. an.
p̄uij. m̄.

Hispanus
ij. dieb⁹. x.

CCCC. LXIIII

CCCC. LXXIIII.

Jste felix vir scūs
p̄stātiū augustuz
hereticū ꝺclarās
de papatu eūcit ⁊
tādē capitis absci
siōe martir xp̄icō
secratur

Jste damasus glorio⁹us
p̄fessor mlta laude digna patrauit. adiutus
floridissimoꝝ viroꝝ studijs q̄ꝝ grādis nūe
rus tpe suo claruit choros cātātium ordi/
nauit in eccl'ia. gl'a patri ⁊c. post singulos
psalmos dicere iussit rogatu beati Hieroni
mi. Jus versibꝰ dictandis excellētissim⁹ fuit
plurimaq; scripta reliquit ⁊ p̄cipue histo/
riam paparum ⁊ martyꝝ. Concilīū etiam. ij. vniuersale id est cō
stantinopolitanū contra macedonium celebrare fecit. Ei⁹ festū
agitur. xi. decembris

Tpe isti⁹ damasi pape vastas
illas egiptias solitudies hac/
tenusq; diffusas: q̄s p̄t sitim
⁊ sterilitatē pic'osissimāq; ser/
pētū abūdātiā p̄uersatio hūa/
na nō nouerat hītatō mōachoꝝ
p̄pleuit. s. arsisi⁹. perichi⁹. peme
nes. pastor. zozimas. marina.
eufrosina. ioseph. syr⁹. agathō
achilis. gelasi⁹. arsenius. lun⁹
⁊ alij innumerables q̄ꝝ ē dig/
na memoria.

Ambrosius romanus doctor principalis mittit a valentiniano ad medio/
lanum. ⁊ statim in episcopum diuinitus eligitur vt ipse testat in libro de officijs: Rapimur de tri
bunalibus ad infulas. cogimur sim ul discere ⁊ docere

Alexius vir sanctus ⁊ mire patientie.

rome claruit

Martinus episcopus thuronen̄. claruit in gallia vir admirāde sanctitatis de pannonia oriūd⁹
extitit.

Johannes heremita sanctissimus qui theodosio triumphum predixit.

euasit. Reuera possumus adducere illud gamalie'. actuum. v. Si a deo est. nō poteris dis
soluere ⁊c. Tanta siquidem p huius mundi potētes pariter ⁊ sapiētes facta. Legimus con

Augustinus carthaginen. de affrica rethor maximus z ī oī philosophia ac poetria incōparabil insup oē scibile qđ vnq; phī repire potuerūt i iuuētute sine magna difficultate adeptus . circa hec tempora ad mediolanū mittit. vbi statim a beato ābrosio ꝓuertit. z in christi noie p⁹ posita mani cheoꝝ hereſi baptizat. Hic creuit in doctorē eccl'ie precipuū. z hereticoꝝ malleū valentissimum ñ longe post in epūm ꝟponensem sublimatus totam eccl'am suaꝝ fonte doctrinaꝝ p ānos . liij. abundantissime irrigauit.. Iste theodosius immēse religiositatis extitit ep̄o z eccl'ie fidelis

Impato — catholi⁹ c⁹ teodo si⁹. ā. xi.

simus deo in oīb⁹ adiut⁹ esta dño miraculis etiā apris. hostes superās sibi z in omnib⁹ principib⁹ oñdit q̄stū valet ad victoriā obtinendam ora tio deuota cū lachrymis ab innumeris barbaris circumdatus christus supplr̄ inuocās glorioſus victor nō ſuis manibus ſed diuinis triūpha uit auxilijs. Nam tela que hostes ꝓtra eum miserant retrorsum acta in ipos atrociter reuertebā/ tur. Quod videntes barbari pauore nimio pstrati ꝓtinuo sese christianissimo principi subdide re. vnde z poeta claudianus licet paganus hoc idem testatur dicens O nimium dilecte deo tibi militat ether. Et coniurati veniūt ad classica venti Quā humiliter se habuit in correctione am/ brosij: patet in legenda eiusdem. Vide augustinū. li. vlt. de ciui. dei Et qūo ydola subuerti cū tē/ plis iussit. z qūo iohānez heremitā cōsuluit ꝛc. z qūo flagrabat magis bñfaciēdi caritati q̄ dñan dicupiditati. Dorit tādē bñ disposita republica quā desolatā inueñit. prio stabulari⁹ fuit. ꝓpt

Anno mundi — V^m^DLXXXIII

virtutes promotus est.

Pape — Sirici⁹ ā. xv. m. xi.. dxv. — Romanus

Anno christi — CCCCLXXXIIII

Iste siricius statuit vt de ipsa secta manicheorum nl' lus reciperetur. nisi cū tali pacto q̄ in mōasteriū retruderetur. ibi q; penitentiā ageret cūctis diebꝫ z in fine vite tantummodo viati cum sumeret. Omnes etiam illi us secte quos reperit exilio dam nauit

Priscillianus ep̄s hispanie ca/ dit in heresim pessimam inde he resis priscillina

Vaitanarius rex gothoꝝ p sequit' xp̄ianos in terra sua vbi multi martirio coꝛōati Firminius ep̄s ambianen̄ Honorat⁹ z Sabin⁹ ibidē omnes sancti confessores

Placella vxor theodosij de pauperib⁹ maximā curā ha buit. q̄b⁹ suis manib⁹ offico sissime seruiuit.

Marcellus episcopus ap/ panie martir

Paula vidua sanctissima z filia eius eustochium ꝙgo claruerūt quarū beatus iheronim⁹ sepius meminit. vitāq; paule dignis laudibus conscripsit.

Theophilus ep̄us alexandrie. Seruaci⁹ tōgroꝝ ep̄s qui dici tur fuisse cognat⁹ christi floꝛet. Seuerin⁹ ep̄s colonien. mag/ ne auctoritatis z scitatis fuit.

☞ tra patrimonium ecclesie pene in omnibus finibus totius christianitatis. vt nequaq; credi/ bile sit q̄ humano modo potuisset insultus huiusmodi tolerasse. siue aliquid recuperasse post tā crebras desperataſq; spoliationes. Sed qz de celo dimicatū est contra eos. ideo vt fumus perie runt vniuersi hostes ecclesie. vſq; in presens. Vbi constantie arrianus . iulianus apostata. va/ lens. batanarius. hailaricus. gansericus. honoricus. atila. seuo. totila . theodericus. constanti⁹ tercius. z quintus. leo tercius z quartus. henricus tercius z quartus. fredericus primus z scōs ottho. iiij. Ludouicus. iiij. z ceteri presumptoꝛes cum suis complicibus qui quasi ho/ ☞

Roma capitur a gothis z incēditur. z fit illa famosa altricatio inter paganos z fideles. qz paga/ni cū magna blasphemia nitebāt fidē extinguere. z culturā deoz reassumere sz ñ pualuerunt. qz balaricus rex gothoz met xpian⁹ fuit z pepcit oīb⁹ fugiētib⁹ ad sacra. z sic ꝓfusa fuit impietas paganoz eo q̄ nō potuerūt ꝓbare diffortuniū euenisse ex eo q̄ roma abiecisset ydolatriā. z fidē recepisset. De hoc augustinus in libris de ciuitate dī. z orosius habundanter tractant

Claudius poeta rome

Patricius magnus pater hibernoz apostolus circa hec tpa ī hiber/nia venerat cū suis sororibus angeli sepe colloquio fruitur.

archadi. cū hōrio an. xiii.

Iste archadius puer adhuc qñ pr̄ eius detūct⁹ fuerat. z quidē satis bonus. sz plēs aduersitates cū frē suo honorio perpessus est. qz mlta picta z tyranni de gentibus barbaricis. scithis. gothis. wādalis. z hunis surrexerūt. q̄ multas puincias depopulati sunt. z nisi xpi gra singulariter xpifidelib⁹ principib⁹ succurrisset: totaliter perijssent.

Daeezelcomes archadij meritis sanctoz q̄s secū duxit. exemplo theodosij cum. v^ay. pterruit hostium. lxx. milia. scō etiā ambrosio sibi in visione apparente zc. sz p⁹ elat⁹ scōs viros cepit psequi z eccl'am temerare ausus est. z statim occidit. pbauitq; in se vno. ad virtiq; sp diuinū vigilare iudicium. qñz cū supauit adiutus. z cū contempsit: occisus est. De hoc sunt infinita exempla. etiam hodie

Prudentius poeta christianus.

Sanctus heraclides qui scripsit vitas patrum ad lausum episcopum

V^ay DXCIII.

Romanus. .i. Anastasi⁹ ā. iij. dieb⁹ xxvi.

CCCCXCIIII

Iste anastasius statuit q̄ cū sanctum euangelium legeret: omnes stare deberent. z q̄ caret aliquo membro non deberet fieri clericus. Hic fecit fieri vnā basilicā ꝓpe scolam mamertini.

Pelagius hereticus z scelestinus z iulianus epī⁹ a quib⁹ pessima heresis pelagiana dicit hoīes sine gratia posse mereri. z baptismum z orationes ecclesie irritas esse zc. Augustinus multū contra eam laborauit.

Ira vna ecclesia m priuare nitebantur aut suffocare. nūquid preualuerunt. Ecce hodie floret cultus dei cum gl'a. z illi si penitentiā nō egerūt: apud inferos contremiscunt. Sz nūq̄d humana virtute id actum credim⁹. Minime. Igit si deus pro nobis q̄s ptra nos. Ecce regnat fides sancta videntibus z intuidentib⁹ inimicis dentib⁹ suis frementibus z tabescentibus. Ait contra manum omipotentis valentib⁹ iuxta ꝓphetiā psalmiste dicentis. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Et iterum. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea. etenī. zc Et q̄ grandia mala contigerunt aliquando propter huiusmodi disputationes. suggerentibus quibusdam impīs in aures principum. q̄ ecclesiastici terrena dominia licite non possiderent. ideo apostolica sedes inhibuit ne ammodo fiant. neq; vlli liceat deinceps indubium reuocare. quod tantis sanctissimorum virorum doctrinis z exemplis confirmat roboratum. aduertant sensati principes q̄ eis vtile sit z salubre. post tot annorum curricula ac varios rerum euentus. vbi nullus vnq̄ prosperatus est. Neq; sibi promittant inconsulte posse immutare q̄ spiritu sancto durante statutum ē. ac tot prōnos z celoz inspectores pfidētes iam habet

Cronica sancti hieronimi finit hic circa annos domini. cccl xxx.

Cõstantinus comes honorij mirabili felicitate in breui multos tirannos ⁊ barbaros ꝓstrauit ꝓpi adintorio suffultus. Et nota ꝙ sicut dicit beatus Jheronimus Romani in principio erant fortissimi: sic in fine debilissim i. nam ad propulsandum hostes necesse est quotidie barbaros cõ/uocare Jste honorius clemẽtissimꝰ fuit. Cũqz dicerẽt ei. cur rebelles nõ occideret: a it. Utinaz eẽt mihi possibile ad vitam mortuos reuocare. Et ob piam fidem quam in christo habuit mul/tos tirannos obtinuit sine sanguinis effusiõe. ⁊ piculosa illa tpa paulatiz sub eo quieuerũt Et hꝫ finit historia pauli orosij ꝓsbyteri qꝫ tpe claruit

honoriꝰ filiꝰ theodosij. cũ

Impato. Reliquie scĩ stephãi ꝓthomar. hoc tpe inuẽtũtur theodosio minore. annis. xv. in iherusalẽ

Maximus epũs nolanus ꝓpherie spũ claruit

Ossa samuelis ꝓphete translata sunt Cõstãtinopolim ab archadio Donatus episcopus
Ticonius afer multa scripta reliquit. Epiphanius episcopus Tholomacius martir.
Sulpicius seuerꝰ Orosius Sisinniꝰ Martirius Alexander
Dorotheus Melania Dyocles Ancilla Nathanael
Isidorus primus Stulta. Ammon Pachonius Alexandria
Johannes crisostomus exilio damnatus ab eudochia regina vxore archadij. ibiqz moritur ar/dore solis. ⁊ archadius excommunicatur ab Innocentio eo ꝙ consensit

Anno mundi V^ꝰ DC.III V^ꝰ DC.XIII

Pape primus Inno/cẽtius. Alban eñ. an. xv. m. ij. d. xx. zozimꝰ. an. iij. m. viij. di. Grecus .ix.

Anno ꝓpi CCCC.IIII LLLL.XIIII

Jste Innocentius statuit ꝙ nõ solũ presbyteri sz oẽs christiani deberent vngi oleo infirmoz. ⁊ sabatho ieiuniũ celebrari. ⁊ ad missã. osculum pacis dari. pluresqz regulas dei ecclesie ⁊ monasteriis ⁊ iude is ⁊ paganis tradidit. vt patet. xxviij. q. i. Numquid ⁊c. Hic damna/uit ad instantiam concilij affricani heresim pelagianaz cum suis he resiarchis. vide. xxiij. q. i. de hac materia.
In quanta reuerentia olim sci doctoꝛes. pẽs. ⁊ ꝓncipes ⁊ cilia ha/buerũt aplicã sedẽ vt nihil auderent sine consensu dñi pape diffinire De hac mteria sunt plures epistole sancti augustini ⁊ aliorum scꝑte

Jste zozimus statuit ne clici tabnas teneãt aut ne vẽdãt. ⁊ vt cereꝰ bñ/dicatur in sabatho sctõ. ⁊ ꝙ seruus non fiat cle/ricus nisi prius sit libe/ratus a dño suo. Ipse misit legatos ad conci/lium carthagineñ. pro roboratione eiusdem

Talmud iudeoz qnod sonat apud eos doctrina componitur circa: hec tpa anno mundi. cccc. a duobus summis rabi sz rabina ⁊ rabasse. liber vtiqz grandis ⁊ ma ioz decem biblijs. in eo sunt inexecrabilia mendacia. turpia. fatua. abhominabilis ꝓ/ra legẽ dei legem nature. ⁊ legem scriptam. Videntes namqz iudei legem suam quotidie deficere. fidẽ ꝓpia nam proficere in toto orbe: etiam cum gloria temporalium. hos duos deceptoꝛes instigarunt. q tenus hunc librum componerent. ⁊ tamq̃ moysi scriptis firmam adhiberent fidem. prohiberent qz sub pena mortis ne quis aliquid negaret debis que in eo continentur. Fcm̃ est ira ad suam infelicem execationem ⁊ suoꝛum perpetuam damnationem. Ne autem simplices haberent oc/casionem recedẽdi a tanta falsitate iniunxerũt eis vt interrogati de difficilibꝫ rñdeãt. Nos hec nõ intelligim⁹: sz rabi nr̃i poterũt respondere vobis. Sic traditi sunt in repro bum sen/ ☞

Ganſericus rex wandalorum infinita mala facit.per longũ tẽpus in diuerſis mũdi partib9.tyrã/
nus peſſimus et arrianus.precipue religioni chriſtiane ꝛ nobilitati infeſtus fuit Romam cepit.af
fricam deſtruxit.ſub quo auguſtinus moritur.anno dñi.cccclxl. ¶ Attila rex hunorũ flagellũ
dei.tirannus atrociſſimus.longo tpe pſequitur humanũ genus.tandem confuſus moritur peſ/
ſime more tirannorum. Alibi dicit:q̃ ꝓprio ſanguine ſuffocatus fuit. Johannes caſſian9
heremita eiectus a criſoſtomo de conſtantino poli venit marſiliam. collationes patrum ſcripſit et
alia. Et fuerunt infiniti ſancti heremite ꝛ monachi
Aman9 epũs aurelia ceñ.ciuitatẽ ſuã liberauit ſuis meritꝫ ab hunis

theodo
ſi9 ij.fil9
albadij

Thimotheus hereticus dicit chriſtũ vez deũ ꝛ hoiem quidẽ eſſe.ſz addidit falſum.dicẽdo diuinam naturã ꝑuerſã eſſe in humanam an.cxcvij. cũ valentiniano

Palladius epũs mittit ad ſcotos

Hic theodoſius totus ca/
tholicus fuit ꝛ deuotus princeps.nec tamen valuit prohibere barbaros quin multas ꝓuincias
vaſtarẽt ꝓmittente deo. Hãdis nãqz exercitus gothoꝝ totũ rhomanũ imperium in partib9 oc/
cidentis vaſtauit ſz in oriente tranquilla pax fuit ꝛ ſanctitas

Concilium carthagineñ.fuit.ccxviij.patrum con
tra pelagium hereticũ.in q̃ ſcis auguſtin9 ſolẽnis tri
umphator ꝫ hereticos apparuit.cunctos vincẽdo

Saxones hoc tempore angliaz intrare ce
perunt ꝛ paulatim creſcentes. tandem totũ
regnum ꝛ dyadema obtinuerunt.

V^ay.DCCXXIII

Prim9 Bonifa cius. an

Romanus. viij.di.viij.

Roman9.

p9 Cele ſtin9.an viij.d.ix

CCCCxciiij.

Iſte bonifacius
ſtatuit ne mulier tangeret pallaz altaris aut lauaret
Ipſe habuit ſciſma cum eulalio preſbytero q̃ ſecuz
electus fuit ꝛ prevaluit:qz maior ꝛ ſanior ps ſecuz
erat.ꝛ impator etiã cũ vroze ſua ſibi magis fauebat

Iſte celeſtinus.
inſtituit dici pſalmos ante miſſam
ꝛ ex hoc exordium ſumpſit vſus quẽ
poſt ꝛ eccleſia ſeruauit de introitus
graduali ꝛ tractu Tẽpore eius cele
brata eſt ſancta ſinodus epheſina contra hereſiz neſtorij epiſcopi conſtantino
politani qui negabat beatam mariam veram eſſe matrem filij dei.

Sciſma quartum quod fuit inter bonifacium ꝛ eulalium:cauſa fuit diſcordia eligentium. et
obtinuit bõifacius:quia maior ꝛ ſanior pars erat ſecum
Predeſtinatorum ſerpit hereſis.que dicit nihil prodeſſe ad vitam q̃ ſancti virtuoſe agunt.

Iheronimus obiit miraculis inauditis clarus. Euſebius diſcipulus iheronimi claret
poſt eum Neſtorius epiſcopus conſtantinopolitanus dicit chriſtum purum hominem non
deum.hereſis magna.
Lupus trecaſſinus epiſcopus floruit.qui attilam mirabiliter a preda compeſcuit.
Cirillus alexandrinus epiſcopus fuit in concilio epheſino.

☞ Tum vt plus his nugis credant q̃ moyſi aut chriſto. Verumtamen plures in diuerſis mun/
di partibus conuerſi crebro leguntur.aliqui pro fide magna fecerunt.ꝛ vtiliſſima ſcripta relique
runt

Sexta etas. Christus

Tota gallia etiam affrica. hispania. ꝛc. interijt ꝓmissioe diuia ab incursu barbarorũ ꝙngẽtoꝝmi
lium. ꝛ oẽs pene ciuitates in terram ꝓstrate fuerũt exceptis paucis ꝙ scõs epos habuerũt. ob quod
diuinitus protecte sũt. Et fuerũt tpa horrenda. Ciuitas metensis muros habuit insupables.
ſꝫ corruerũt ꝓpter pcta ciuũ ꝛ sic exusta fuit Ecclesia dei isto tpe valde tribulat. ꝛ pcipue in affri
ca. Aã augustino mortuo totus clerus aut martirizat aut expellit a sedibꝫ suis in exiliũ. nec fuit fi
milis persecutio ibi vsqꝫ tunc. ꝓpter ganserichũ regẽ wandalorum ꝛ honerichũ filium eius qui fuert
arriani. ꝛ ecclesias clauserũt. Tandem etiam ipsi male perierunt more solito
Hilarius episcopus erelateñ. claret in gallia Merlinus de incubu genitus claret in brita/

Impatores

nia spũ ꝓphecie. cuiꝰ instinctu vortigonus rex britannoꝝ valde dilatauit fidẽ christi. Huic succes
sit vterpãdagoꝝ frater eius. ꝙ fuit pr̃ arcturi: de ꝙ ꝓphauit idẽ vter. i. caput draconis. quia per dra/

Sinodꝰ. iiij. ecclesina vni/ uersalis. cc. patꝝ contra

conem in stella prenunciatus est
Patricius filius sororis sci mar/ tini mittit in hibniã a celestio pp vir mirabiliũ opm vixit ãnis. cxx
nestorium hereticum
Paulinus epũs nolanus vir sanctus. de ꝙ loqtur gregoriꝰ. i dialogo suo

Judei plures submerguntur ī ma/ ri decepti per diabolum qui eis ap/ paruit in specie moysi quasi vellet e/ os introducere in terram promissi/ onis. Quidam vero euadentes: fi dem christi receperunt.

Vꝯ. DCXXXIII

Anno mũdi

Pape

iij. Sixtus. an. viij. de. Romanus .ix.

CCCCXXXIIII.

Anno christi.

Iste sixtus. vir sanctus erat totus humilis et misericors eccles iam sancte Ma/ rie maiorem edificauit. Habuit qn dam emulum nomine bassum: qui cum diffamauit. De quo cum se cõ cilio purgasset: statim post bassus moritur. quem tamen proprijs ma nibus sepeliuit

Hermanus episcopus anthisio dorensis tres mortuos suscitauit. ꝛ etiam asinum suum defunctum
Omniũ pedes lauit sine exceptõne
Eucherꝰ lugdun̄. epũs ꝛ doctor.
Severus treuereñ. epũs sanctus.
Damertinus abbas in monaste/ rio sancti germani. ꝛ sallodius fuit ante eum

Septem dormientes euigilant: quos decius ante. cc. an/ nos in spelunca recluſit
Petronius episcopus bononieñ. fecit vitas patrum vir san cte vite ab infantia
Marianus monachus ꝛ plures alij sancti ꝛ docti viri flo/ ruerunt
Eutropius presbyter scripsit plura
Victorinus massilieñ.
Marucbas episcopus filium regis persarum a demone li beravit. ꝛ multuꝫ ibi fides creuit.

Terre motus maximus apud constantinopolim per quat tuor menses ꝛ infans dixit: vt cantarent. Sanctus deus sanctus fortis sanctus ꝛ immortalis miserere nobis. ꝛ sic cessauit. Hoc postea in calcedonensi sinodo confirmatum est
Festum sancti petri ad vincula instituitur ꝛ stupenda mira cula per eius cathenam fiunt

Celū abaq̄lōe efficit q̄si igneū. z fulgurātes haste apparēt. Terremotus continui. z signa plura fuerunt
Coder edit q̄ z liber theodosianus appellat. q̄ omniuz principum legittimoꝛum habet fines.
Btissim⁹ iohānes baptista caput suū reuelat duob⁹ monachis q̄ hierusa lē venerāt. Gothiāt q̄ eūdē pīonū sibi

Luna obfuscat
Cometa apparet
z p⁹ pauca apud
tholosam gallie riuus sāguinis longissimus fluxit tota die
elegerant inuicti pmanserunt.*

marcia/
nus cuz
valētini

Undecim miliū virginum cohoꝛs apō rizatur ab hunis. z Colonia etiam statim destruitur
Colonią Agrippinā martyr
ano. annis. vij

Iste martianus catholicus fuit. z cū valētiniāo impauit. sz p⁹ apō cōstantinopolim interemptus fuit ꝺspiratōe suoꝝ. Hic in somnis vidit arcum attile ꝺfractum ex hoc ipsum intelligens moꝛtuum. z sic factum est

Echius patricius contra attilam pugnat. fugans eum. z cesa sunt ibi. s cilicz. in territoꝛio aurelianēsi. clxxx⁹. pugnatoꝛum.

Synodus.
iiij. calcedon.
vniuersalis.
dcxxx. patruz.

cōtra eutichen hereticū q̄ fuit abbas cōstātinopolitānus. Hic dixit vnā naturā esse ꝟbi dei et carnis. Et ꝺvos coꝛ⁹ olim epūs alexandrinus defensoꝛ illius fuit.

V⁹ ꝺ. xl. iii — V⁹ ꝺ. l. iii.

primus
Leo an
xxi. m. i.

Tuscus
ōe. xxiij.

C. c. c. c. xl. iiii — C. c. c. c. l. iiii.

Iste leo sanctissimus longo tpe cū multiplici fructu pfuit ecclesie tunc infinitis periculis laboꝛanti propter tirannides principiuz z hereses varias falsoꝛum doctoꝛum. Plēs simones z epistolas scripsit ita egregie. vt inter oēs doctoꝛes floꝛem dictamīs repoꝛtasse dicatur. z quecumq̄z diꝛerit: sic sunt appbata. vt nulli fas sit in minimo ab illis dissentire. Ipse suis meritis attilam a roma z italia auertit manum sibi amputauit ꝓpter quendam temptationem. sed beata virgo ipsam restituit. In canone addidit. sanctum maſcrificium immaculatam hostiam.
Synodus calcedonensis iussit celebꝛari mediante martiano impeꝛatoꝛe Tandem plures agones beata moꝛte potitur. sepultus apud sanctum Petrum. Festum eius agitur in vigilia apostoloꝛum petri z pauli. quidam dicunt. xi. aprilis.

Benota virgo claret parisius q̄ fuit velata a sācto g. rmano
walleranus ēps scūs.
Marinus ēps ephesiorum episcopus
Juuenalis hieroſoli/
mitane
Anatholius constantinopolitanus epūs.
Hi duo fuerūt in cōcilio calcedonēn pꝛinci/
pales.

Tempoꝛe huius pontificis misterium beatissime trinitatis euidenti miraculo ī partibus gallie declaratur. Cum enī quidam episcopus celebꝛaret. vidit super altare tres guttas clarissimas equalis magnitudinis cadere. que simul defluentes. z in vnum coniuncte gemmam pulcherrimā effecerunt. Quam cum epūs in medio crucis auree posuisset omnes alie ceciderunt.
Alcasius remensis epūs martyꝛio coꝛonatur cum eutropia soꝛoꝛe sua ab hunis truncatus ait. Domine viuifica me ſm verbum tuum.

Arcturus rex britanie nõiatissim⁹ i victorijs. cccc. lx. viros gladio suo interfecit. Ecclesie dei subuenit: z fidem valde ampliauit. oẽsqz terras frãcie. dacie. norwegie. zc. sibi seruire coegit. Perdit tãdẽ. nec vsqz hodie scit vbi manserit. Ethicius senator in burgundia tpe famis. iiij⁰. pauperum sustentauit. z celestis pmissionis vocẽ audire promeruit. Anglia in flore tempore arcturi. cui terdena regna seruierunt. sz tpe puo. Meretrix quedã peperit infantes. vij. vno ptu z in piscinã piecit. z vnus factus est rex longobardoz. Helizei pphete ossa transferuntur de samaria in alexandriam.

Perpetuus eps thuronen.

Impatores

primus Leo. annis. xvij

Jste leo fm qsdaz fuit ver⁹ catholic⁹ fm alios ãt dr qnúmis imprudẽter ymagines scõz iussit comburi. propter quod a papa excõicat⁹ fuit. Videt tñ qd hoc nõ leo primus: sz leo. iij. fecerit. tempore gregorij. iij quia tunc fuerunt tempora turbulẽta z inquieta.

zeno annis vij.

Jste zeno fuit arrianus totaliter crudelis ꝺ catholicos fedus iniit cũ gothis z filiũ leõis interficere volẽs alt similt ei offert. Jpe theodericũ pueꝛp⁹ ea regẽ gothoz a pre suo in obsidẽ accepit. Veneciarũ ciuitas inclita cõdit aut poti⁹ ãpliat circa hec tpa ãno dñi. cccc. l. ñ a pastoribꝫ sic roma. sz a potẽtioribꝫ z ditioribꝫ puicia tot tãqz diuersis vrbiũ z opidoz pplis ꝺditã ciuitatẽ per ãnos mille cũ tali incremẽto ac glo

Anno mundi

V⁹ DCCLXIII

Pape

p⁹ Hylari⁹ ã vi m. iij. ꝺ.

Sardus vi.

Sim/plicius. ã. xv. m

Tiburtinus .ij. ꝺ. vij.

Anno christi

ECCCCLXIII

Jste hilarius dedicauit ecclesiam beati stephani iuxta basilicam sancti laurencij. Hic constituit: vt nullus pontifex sibi successorem constituat. vt habetur. viij. q. i. Pleriqz. Sepelitur in monasterio sancti Laurencij quod ipse cõstruxit Sub ipso Dyonisius abbas romanus cyclum paschalez perpetuum adinuenit. qui vocatur tabula dionisij continens annos. dxxxij.

Marci euangeliste corpus transfertur ad venetias de alexandria. Letanie maiores instituuntur a mamerto episcopo viennensi

Remigius remensis episcopus qui post clodoneum regẽ frãcie conuertit.

Prosper episcopus vir clarus scientia z sanctitate vite de aqꝫtanie terra

Theodorus episcopus syrie scripsit cronicam z plura alia.

Ciprianus amsilien⁹ epus. vt sup modũ misericors. totum quod habuit fratribus in necessitate dedit.

Heresis acephalorum fuit que impugnauit concilium Calcedonen

Frie splendore vnanimiqz sagacitate ꝺseruare

Jste simplicius diuisit vrbem in quinqz regiones. z plebes ecclesias dedicauit. Hic constituit vt clericus investituram ñ recipiat a layco quod fuit post per alios magis roboratuz. vt patet. xvi. q. vi. per totum. Sepelitur in vaticano.

Fulgentius epũs ruspensis claret luculẽtissimus doctor scientia z fide plenus natione afer

Achaci⁹ eps cõstãtinopolitanus in heresim cecidit: z damnatus z famosus heretic⁹ fuit.

Bonifacius martir z alij multi martires

Disputatio illa famosa facta est apud cartaginē ꝓtra arrianos iussu honorici regis. cuius scḗpta habent. sz ꝑualēt ibꝫ catholicis rex impius arriana hereſi plenus eos vsqz q̄qz persequitur: sz non impugne. nam octauo anno regni sui percussus a dño scatens vermibus miserabl'r expirauit.

¶ Eugenius epūs carthaginenſis. ⁊ Felix epūs abziranen̄. cum alīs epīs ⁊ clericis. ⁊ eccl'esie membris numero. iiij^{m}. dcccclxxvi. miserabl'r tractant̄ ⁊ exiliū mittunt̄ ab honorico rege wandalox. Et totus cler^{9} affricanus fortiter ꝓ christo agonizat vsqz huc. ¶ Multi martires manibus ⁊ linguis abscisis recte

¶ Hūtaramūdus rex wandalo rū qui post honoricū rexit eu genium ab exilio reuocauit. sz castrimūd^{9} q̄ p^{9} ix. ānos ei successit. ite ecc'las claudit.

Dionisia cū filio suo maiorico ⁊ germana vandala leōtia fi/lia sancti germani cēpi

Emilianus medicus

Fames incredibilis facta est que totā affricā vastauit ⁊ alias r̄giones. occasione cuius plures sancti ⁊ sancte facti credunt̄ ꝓpter elemosinas suas

cccxv. episcopos exiliādo. erga q̄s symachus papa clementissim^{9} fuit

Theoderic^{9} q̄ arrian^{9} fuit. rex gothox totā ytaliā possedit longo tpe. ⁊ q̄sdā tirānides ꝺ fideles fecit. ob qđ fuit ꝓiectus post mortē in os vulcani ꝓ iohānē papā ⁊ symachū patriciū q̄s iniuste necauit. ſm gregorium in dialogo suo

Victorianus ꝓcōsul martir mirabl'r cruciatus est. Et Victoriana honorabilis matrona. ⁊ alīj plures. ⁊c.

Inuentio sancti michaelis in monte gargano facta fuit ħ.

V^{a} DC LXXIII

V^{a} DC LXXXIII

'Roman^{9} .iij Felix. ā .viij. m̄ ex patre felice ex regione fasciole xi. diebus xix

Gelasi^{9} ān. viij. m̄. viij. Affer die. xviij.

.ij. Anastasi^{9}. ā. iij. m̄. xi diebꝫ. xvij. Romanus

CCCCLXXIIII

CCCCLXXXIIII

Iste felix sanctus est vt patet ex ſmone beati Grego. vbi narrat de tribꝫ sororib^{9} matris sue. Fuit ei atauus ei^{9}. Hic cōstituit eccle/sias ab epīs dedicari. Hic damnauit achaciū eo q̄ ad cōmunionez recepat petr̄ alexandrinum epūm Hic statuit q̄ accusato dāde sunt inducie: vt ad r̄ndendum se para/re possit. ⁊ q̄ accusatores ⁊ iudices tales esse debeant. q̄ omni careant suspicione ⁊ macula. De ipo fit mē tio. lvi. distinc. orosius.

Iste gelasius canonē misse or/diauit p̄fationez. hymnos. tractus. orōes. sic̄ ambro. fecit. ⁊ inter libros auctēticos ⁊ apocrifos distinxit. xv. dis. Sacrosctā. Hic tpa ordinādi et examinandi p̄sbiteros ordinauit Ip se etiā impatorē excōicauit. ⁊ ex com/municari posse oñdit. xcvi. dis. Duo. Sub eo de^{9} corp^{9} barnabe ⁊ euā gelium̄ matthei reuelauit.

Iste anastas^{9} ꝑmo bon^{9} fuit. sz postea se duct^{9} ab achatio ⁊ cō municauit ei. ⁊ ob ħ clerus sepauit se ab eo. Et q̄ voluit resti tuere achaciū occu/te licz nō potuit diui no iudicio ꝓcussus ē in testina ei^{9}ciēdo. xix dist. Anastasi^{9}. ⁊c. Et ħ videt secūdus infamis pp. de toto cathalogo pontificū vsqz huc. q̄ ꝑm^{9}. s. liberius fauebat arrianis. iste nestorianis vtrobiqz cō/currente vesania imperatorum

Johannes damascen^{9} ſm quosdā fertur his tpib^{9} fuisse. Alīj dicūt q̄ post gregoriū Da/mum iniuste sibi ampurataṁ beata virgo ei restituit. mlta scripta subtiliare liquit

Solemnis epiſcopus carnoten̄. vir sanctus īsignis habetur de quo facit mentionē gregori^{9} in dialogo q̄ graue sustinuit purgatoriū. quia in scismate pertinaciter adhesit laurentio vsqz ad finē vite: sed añ mortem penituit

Pachasius vir sanctus

Scā brigida in scotia claret

Clodoneus primus christianus rex francie circa hec tempora baptizatus est a scō remigio. Habuit eī vxorē xpiānissimā noīe clotildis. q fuit filia regis burgūdie q sepi⁹ monuit eū vt relicta ydolatria ī vez ōi filiū crederz. sz ñ acq̄euit. Postea cū bellaret aduers⁹ regē almanie corruere cepit exercitus ei⁹. z infus lachrymis ait. Jesu xpe quē regia mea pdicat eē filiū dei. q subuenis in tribulatione. z das auxiliū in te sperātib⁹: tuū deuot⁹ postulo auxiliū. zc. z sic habita victoria. vēit cū. iiij⁹ ad baptismū. Et colūba celitus ap̄llā cū crismate attulit. vñ reges frācie vsq; hodie inungi solēt

Imperatores.

Anastasi⁹. ānis .xxvi.

exēploq; eius totū regnū fidē susc epit. z deinceps sp victorios⁹ fuit z gothos superauit. zc. cepitq; extūc deuot⁹ eē erga deū z scōs eius

Jste anastasius malū habet testimonium. qz factus fuit hereticus p achaciū ꝓstātinopolitanū epz. z cuz a papa moneretur p solemnes legatos vt ab arriana perfidia discederet. rñdit. Nos cum simus impator iubere volum⁹: nō aūt nobis iuberi. O ō arrogantie verbū eterne hūiliatōnis. licet inutil' subsecuta est vltio. qz parum post iusto dei iudicio fulmine p̄cussus interiit sensatis p̄ncipibus sue vesanie horridum relinquēs exēplū Jpe etiam miserabilis fuit nec unq; meruit victoriā. deo pariter odibilis z hominibus.

z p̄cipue erga sāctū martinū cui p̄ciosum equū cū alijs mūeribo obtulit. Cūq; vellet eū redimere: iussit dari. c. solidos argēti. sz nec q̄q; equ⁹ se mouit. At rex. Date inq̄t adhuc. c. z tūc equ⁹ solut⁹ abiit ad nutū reg⁹ Tūc cū letitia rex. di. ꝑe. b. martin⁹ bonus est in auxilio sz carus in negocio. Et hic videt q̄sū. ij. ꝓstantinus. z. ij. helena rememorari.

Anno mundi V^y. DCXCIII

Pape Sardus

Symachus ch⁹ā. xv .m. vij.

diebz. xxviij

Anno christi LLLLxciiij

Jste symachus vir bonus cleri z pauperum amator fuit electus cum laurētio: z bis habuit ꝓtencioſuz ſcisma cū eodē. sed p̄ualuit iudicio ecclesie z Theodorici regis. xvij. dis. Concilia. Hic cōpleuit hymnū angelicum. Gl'a in excelsis deo. zc. Et cātari instituit. z multa vtilia statuit. Verum cum laurencium ex misericordia fecisset episcopum micerinum. non reddidit sibi vicem iuxta beneficia prestita: sz iterato erexit se ꝓtra eū. nec sic profecit. quia cum symachus se plene purgasset coram sinedo de obiectis criminibus cū gloria restituitur. z laurētius cū suis damnatus fuit.

Scisma quintum quod fuit inter symachum z laurentium. causa fuit discordia eligētium. sed symachus obtinuit iudicio concilij. in quo theodericus rex psonaliter fuit. quia maior pars erat secum. sed post annos quattuor surgit iterū altricatio in clero propter crimina obiecta symacho. z factum est scisma sextum ecclesie. sed cum symachus se purgasset coram ꝓcilio z rege: restituit cuz gloria. z laurentius damnatus fuit

Symachus patricius clarus habetur vir sanctus z strennuus. qui rege theoderico iniusto sepe obsistit. ob quod tandem ab eo martyrizatus est cum iohanne papa

Boecius vir consularis incomparabilis scientie. z in omni virtute perspicuus. fuit gener predicti symachi. z post multa que glorioſe gessit tandem exul iugulatur pro iusticia a theoderico. sepultus papie. Dicunt quidam eum canonizatum sub nomine seueri. Quanta autem scripsit tota christianitas testis est. Habuit vxorem prud entissimam nomine elpheque fecit hymnum. Q̄ liue bine. zc. Felix p omnes. zc de petro z paulo

Gerbardus primus epūs lauduneñ. vir sanctus habuit primo vxorem. quam dimittens ↄ ite
rato admittēs genuit ex ea vir̄ scm̄ latronē. q̄ ei in episcopatu successit. Mirabilē egit penitentiā.
Siberanus scotus cum suis fratribus ↄ sororibus claret sanctitate
Leonbardus louiocen. ↄ liphardus discipuli remig ij.
Seuerinus abbas agauneñ. q̄ clodoneum regem francie sanauit.
Dignissimus ↄ gordianus ↄ alij multi martirizatis unta laurencio scismatico
Lantianus rothonensis
Maxēcius abbas pictauien

Arnulph⁹ ep̄s rhuroñ.
Medastus attrebatenſ.
Eunodius tituběſ ep̄s

Lōciliū aurelianense celebrat iussu clodonei quod sāctus melanꝰ ꝯgregasse dr. Et nota q̄ mlta fuer̄t ꝯcilia aurelian

pmꝰ Justinus. an. ix.

Jste iustinꝰ totꝰ catholicus fuit. ! ↄ oia q̄ anastasiꝰ ꝫ eccl'az fecit retractauit. sūmū pontificē deuote recḣsuit scz venerabilē papam hormisdam. ↄ se libenter eidem obedire velle intimauit. quod factum est. quia cum sanctꝰ germanus episcopus Capuanus ad eum veniſſet ex parte pape vt episcopos de exilio reuocaret: statim fecit. cum magna leticia eum suscipiendo. Jpse magis etiam fecisset pro fide nisi eum tyrā nidis theoderici regis impediuisset

Vᵐ. dcciij.

Campanus

hormisꝺa. ā. ix. di. xvij.

Tuscus

pmꝰ Johānes á iij. m̄. ix

die. xviij

Dviii.

Jste hormisda vir misericordiarū fuit. ecclesijs multa ornamēta ꝯtulit pauper̄ elemosynis intentus. Jpse clerum composuit. ↄ grecos reconciliauit qui fuerunt excommunicati propter heresim nestorianā Sepultus est apud sanctum petrum Vbi dedit trabē argenteam pensantem libras mille. cl. Hic constituit si q̄s missam se simulauerit celebrasse perpetuo sit irregularis

Jste iohannes sanctus est: ↄ martyrizatꝰ a theoderico rege gothorum: qui tunc iussu impe/ratoris in ytalia regnauit. Nam in custodia afflictus moritur cuꝫ symacho ↄ alijs eq̄ catholicis viris. cuius festū agitur. xxvij. mensis Maij. Hic cecū illuminauit constantinopolim.

Auitus abbas aurelian: qui orauit pro filijs clodonei.

Elpes vxor boecij mulier deuota moritur. q̄ epitaphiū suum met composuit dicens

Elpes dicta fui sicilie regionis alumna.
Quam procul a patria ꝯiugis egit amor
Porticibus sacris iam nunc peregrina quiesco
Judicis eterni testificata thronum

Theodericus rex gothorꝫ subito defunctus a quodam scō heremita visꝰ a iohanne papa ↄ symacho quos ipe occiderat. nudus ↄ discalciatus in ollam vulcani demergit. Vide in libro dyalogorum sancti gregorij. Videāt igitur ↄ intelligant hoc principes.

Solinus sidonius doctor
Delanius consularis regis floret
Albinus vir sanctus cum alijs
Victor Marsus lantonus cum alijs pluribus illustrib viris qui tunc floruerunt in gallia

Germanus capuanus episcopꝰ clarꝫ
Vigor boiacen epūs q̄ mortuum su/scitauit
Cassiodorus gloriosꝰ vir ↄ doctor luculentus fuit. primo senator. cancel/larius regis theoderici. deiñ monachus plura scripsit.

Duo legislatores excellentissimi claruerũt. Bñdictus videlicet pater maximus ⁊ iustinianus impator. Horum primus totius ecclesie fulcimẽtũ ⁊ norma religionis inclitissimos habuit discipulos, ⁊ plẽs numero. ⁊ obtinuit orbem terrarũ. ⁊c. additus honorificentiã hoc etiã accrescit q̃ ñ ali⁹ q̃libz ex mgris eccie vitã illi⁹ digessit q̃s insignis ille disertissim⁹ papa gregori⁹ q̃ totũ qđ fecit: q̃si aurũ fulget.. Diuinitus ei dispositũ est. vt cũ isdem legislator excellẽtissim⁹ ĩ ceteris modis sit a deo decoratus. etiã hinc maiori auctoritate tã ipe q̃s legislatio eius roboret. q̃ eãdem vi

tam summus apostolice sedis pontifex ordinauit
Claudius eps vienen. nobilissim⁹ inter doctores claret

Impa — ꝑm⁹ Iustinia. ã .xxxviij

Iste iustinian⁹ excellẽtissim⁹ fuit ꝑ oĩa. Nã in epo ꝛcurrũt tria q̃ principẽ gl'osũ faciũt. s. potẽtia. sapia. ⁊ religiosa mens ad diuinũ cultũ. Per ꝑmũ hostes supauit. ꝑ secũm iustis legibz mũdũ ordiauit. ꝑ terciũ dei glorificauit. eiusq; ministris ecclesias edificãdo opes plẽs donauit. Nota q̃ leges ciuiles q̃ romane dicunt ante istũ insignẽ viꝝ plũs fuerũt. q̃s ipe admirabili breuitate correxit. ⁊ ad .xij. libros coartauit. ⁊ omnibz vnũ codicẽ ordinauit. quẽ codicẽ iustinianũ appellari voluit. Fecit etiã libꝝ institutionũ. quẽ in .iiij. distinxit libros. Nouas quoq; leges q̃s ipe fecerat in vnũ volumen redactas. nouellas vocari statuit. q̃ cõiter auctẽtice appellant. ⁊ sũt ꝑ collatõnes distincte. Omniũ etiã mgrarũ ⁊ iudicũ seu iurisc̃sultoꝝ leges. q̃ꝝ .II⁹. librorꝝ cẽ dicebat grãdi labore abbreui

Anno mundi — V⁹ DCCXiij

iiij Felix ã .iiij. m. ij. ð. xiij. — Papa — Samius

Anno christi. — DXiiij

Iste felix iussit infirmos inungi ante obitum. Vñ patet q̃ vnũ sepe instituitur. q̃ nõ semꝑ fit executio. aut ergo necesse ẽ sepius replicari. Aut forte abolenit qđ ꝑius statutum fuit. Vel ꝑncipalr ꝑ christum institutum est. q̃ omn̄a sacra ꝑ christuꝫ tradita sunt ecclesie. Hic institu it etiam vt anniuersarius: dies dedicationis ecclesiarum ⁊ altarium celebretur.

Ut prior ordinibz cũctis ꝑstantior iste
Sic erit in fine cunctis ꝑstantior ipe

Sacer ordo bñdicti. vtitur amictu miti. pro suo velamine
Albo nigro. camelino. lana texta fine lino. put est religio
Hic mõarcha mõarchoꝝ. ꝑiarcha ẽ ꝓctoꝝq; ad se ꝓfugiũt
Cenobiis ꝑbet normã. ⁊ anachoritis formã vias rectas ingredi
Cuius regularis vsus. nunc vbiq; est diffusus. inter orbis climata
Flam specus cultus diuini. locusq; montiscasini redolent virtutibus
Hinc fuldenses cum feruore. claustra multa cum decore. regunt in almania
Assunt ⁊ cluniacenses. simulq; camedulenses. cũ cistercienszibz
Ualumberni: siluestrini supsunt: ⁊ celestini. sub diuerso habitu
Montisolineti patres. humiliatiq; fratres. sub eadem regula.
Uigent quoq; iustinienses. cum candore burffeldenses. his diebz vltimis.

Persecutio ingens in affrica fit catholicis a wãdalis arrianis. epis quibusdam lingue abscidebãtur. ⁊ tamẽ recte loquebant.
Antonij abbatis corpus inuenitur. ⁊ in alexandrinã trãsfertur

¶ Totila rex gothorum multas tyrannides. z pene tota ytalia destruitur. Belisarius patricius comes iustiniani. mirabiliter de persis triumphauit. Deinde missus ad affricam wandalorum gentem deleuit. debinc romam liberauit a gothis que per totum annum fuit obsessa. Regez etiã gothorũ cepit. z ad imperatorem duxit. Et Roma sepius capitur a gothis: z quasi in nihilum redigitur.

Arator poeta floret.
Pristianus grammaticus
Ficecius Treuerẽ. epũs.
Lassius marnien sis epũs
Daurus discipulus scissimi pris bñdicti claret.
Romanus mõachus q̃ scm bñdcm fouit in spelunca

Ad numerum librorum. l. redegit. z ipm librum digestorz seu pãdectorz appellari mãdauit. z dz scribi p dg. sz hodie mirabili erroꝛe apd oẽs p dup lr̃ ff. scribit. q̃si p misteriũ dicat. qr pis erroꝛ faciat legẽ. Cã ãt ẽ. qr dg. ãtiq̃t9 q̃ndã silitudiez i scribẽdo habebãt cũ. ff. duplicato. His legibus totus mũdus extũc z deinceps vsqz nunc ordinat z regit. paucis exceptis. q̃ per sacros canones sunt prohibite tamq̃z mortifere. qr cũ lege diuina nõ poterãt cõcordari. aut nõ conuenirẽt xpianorz moribz. Et hoc idẽ imperatoꝛ tãq̃z ver9 catholic9 desiderauit ab eccia fieri dicẽs. Nõ dedignant leges humane sacris canonibz obedire. Plurime etiã leges sunt canonizate. per qd eccla summã oñdit exemplaritatem. humiliter se submittens legibus hũanis. inq̃tum non impediunt consecutionem sui finis. qui est vita eterna. quam pmisit deus custodiẽtibz legẽ sine mãdata sua

V9. DLXXIII

V9 DLXXXIII.

ij Bõifacio9. ãn. ij. d. xxvi.

Romanus

.ij. Johes. ã. ij. m̃.

Romanus. .iiij. d. vi.

p9 Agapi9. ã. ij m̃. xi. d.

Romanus .xviij.

DXXIIII

DXXXIIII

Iste bonifacius statuit vt clerici sint diuisi a laycis in celebratione misse. hunc quidam libri dicunt electum in discordia cum dioscoro. z fuit scisma. xxxviij dieb us. Sed moꝛtuo tunc dioscoroꝛ ideꝛ Bonifacius obtinuit. Alĩ dicunt q̃ hoc fuit fcm tempoꝛe synnũ. vt infra patet.

Victoꝛ capuanus epꝰ q̃ ciclos paschales subtilimodo descripsit

Gregoꝛius epꝰ lingonenꝭ de senatoribus qui prius habuit vxoꝛem.

Germanus parisiensis epũs

Theophilus qui homagiuz diabolo fecit. sed per beatam virginem mariam reconciliatus est.

Benedictus iunioꝛ qui a totila multa passus est

Iste iohãnes cũ iustiniano imperatoꝛe magnaz habuit concertationez. an videlicz i christo vna vl̃ due ceñt nature. Probãte autẽ papa: q̃ due. imperatoꝛ ait. Aut consenti nobis aut in exiliũ ib. Tũc papa gaudenter dixit. Ego ad iustinianuz imperatoꝛem christianissimũ veni/ re desideraui. sed vt video diocleciano persecutoꝛẽ inueni. tm̃ minas tuas in nullo timeo Tũc imperatoꝛ humiliauit se prostratus ante pedes pape

Domicianus tungreñ

Medardus nouionen̄. epũs.

Iste Agapitus plene retrocauit iustinianum ab erroꝛe eutbicetis. Hic constituit processiones fieri diebus dominicis Hic patriarchã constantinopolitanum deposuit. scilicet qui duas naturas in christo negauit.

Mortꝰ ꝓstãtinopoli z relatus est rhomã. z scũs ẽ. Cuius festũ agit. xxij. aprilis.

Bildardus epũs rothomageñ frater sancti medardi.

Clodoaldus filius regis francie presbyter monasterium condidit

Eleuberius tornaceñ episcopus

Signa horribilia apparuerũt. quedam stella contra lunam veniens intrauit
Uue de sambucco nascuntur. Hyems grauis fuit. ita vt aues frigore labefacte manu caperent.
Fames tam validissima tunc fuit vt in quibusdam locis matres ꝓprios pueros mãducarent.
Lelum etiam ardere visum est in gallijs.. Et sanguis stillauit a nubibus.

Theodebertus rex francie fuit. qui beato Dauro tunc abbati andegauensi plurima bona dedit pro sustentatione monachorum. sub regula sancti benedicti deo seruientium. Similiter et Clotarius eius filius. Magnis enim miraculis idem beatus Daurus claruit. ꝙ omnia sicut benedictus magister eius venerabilis

Impatores

Radegundis francorum regina vxor Lotharij claret sanctitate que post monasterium intrauit.

Hec synodus est similis auctorita/te. sicut quattuor euangelia doꝛ. ⁊ omnes he/reticos alios.

Synodus iiij. constantinopolitãa contra theo

Jsta synodus damnauit heresim Theodorici q̃ dixit aliũ eẽ deũ vez ⁊ aliuz ꝑ̃m. Et q̃ btã virgo non sit dei genitrix: sz hoĩs tm̃. ⁊c. satis cũ nestorio concordabat Et nota q̃ sepius hereses variãt nomẽ iuxta heresiarchas suos. qz hec dicta fuit in primitiua eccl'a hebionitaruz Et sepi⁹ fuit destructa. ⁊ iterũ machinatione diaboli resuscitata. Et sic de alĩs simlr est intelligendũ. Sepe tm̃ aliquid variant aut apponunt vt non sit omnino simile De his vide. xxiiij. q. iij. c. Quidam

Anno mundi. V^a^ Dcclxiij

Pape

mr̃. Silue/rius. ã.

Campanus .iij. m̃. v. d̃. ꝑi

Uigili⁹ an. xvij. m̃. vi. d̃.

Romanus xxvi

Anno xp̃i DC liiij.

Jste siluerius martyr est quia pro fide in exilio interfrctus fuisse dicitur pro curatione theodore imperatricis. quia anthemium episcopum destitutuz ⁊ condemnatum ꝓpter heresim restituere noluerit. Hic factus est papa per vim Retentz gothorum theodatus corruptus pecunia minas clero a populo intulit. nisi in electionem conuenirent. Eius festum agitur. xx. Junij.

Festum purificationis gloriose virginis marie instituitur apud Constantinopolim ad sedendam pestem grauem. Et nota q̃ sepius leguntur eadẽ festa instituta a diuersis non sine causa. qz aut non sunt recepta vl' inoleuerũt aut aliq̃d supaddit. ⁊c. Dicitur q̃ etiã sergius p̃dictum festũ instituit. vel forte supaddidit luminaria ferenda

Jste vigilius male intrauit papatum. sz tamen bene seruit. ⁊ persecutionem sustinuit sicut siluerius gothos supauit gloriose. tandem in exilio moritur p⁹ graues persecutiones in constantinopoli perpessas a theodora. ⁊ martyr creditur. festum eius agitur. xxvi. Junij. Jpse iussit concilium constantinopoli celebrari. Et fuit primo archidiaconus siluerij ⁊ cupidus ad papatum Dedit modum imperatrici qualiter siluerium ammoueret q̃ euz postea peius tractauit. ⁊ fune in collo eius misso. ꝑ totam ciuitatem trahitur a mane vsqz ad vesperam. ⁊c. Hoc predixit bellisarius patricius romanus. qui siluerium inuit⁹ exilium ait sic inquiens. Huius machinatoꝛ sceleris nõ effugiet iram iudicis cuncta cernentis. Sed de omnibus postea penitens ⁊ fortiter ꝑ fide agonizans feliciter vitaz finiuit. Herculianus episcopus parusinus a totilia secto capite martirizatur ¶ Pastores verba canonis sup pane ꝑ ferentes interierunt. Hic constituit canonez submissa voce. ⁊ non nisi sup sacrificia legi

Templum sancte sophie maximus in constantinopoli extruitur per iustinianum. Putatur q̄ a conditione mundi non sit tale opus ita complete factum. In quo idem iustinianus glorioſus imperator honorifice sepultus est in pace christi

Tempora satis turbulenta. t mortalitas magna in italia. q̄diu fuit imperium bipertitum fuerūt conturbationes continue. Et beatus Gregorius sepius facit mentionem de his

Puer quidam iudeus circa hec tempora cum alijs pueris christianorum cōionē accepit. quapp̄ p̄ indignatus i ipz fornacē piecit. sz illesus exiuit dicēs. mulier illa que in ecc'ia ē de picta puerum in brachijs tenens pallio suo ignem excussit.

.ij. Justin⁹ ān. xi

Jste iustinus bonus fuit in principio t bñ catholic⁹. sz suasu vxoris degenerauit i crudelitatem t auariciam. t factus oībus odioſus amens efficitur. Et narses cuidam eunuchus vir strennuus t totus deuotus t miſericors erat patricius eius qui merito sanc/titatis sue vbiq; triumphauit. totilam interfecit. t omnes barbaros deuicit. totamq; italiam quietam reddidit. Sed diabolus inuidens ei q̄ cuncta bene dispōeret suscitauit cor imperatricis so/phie contra eum. ita: vt etiam imperator inconsulte alienaret se ab eo. t ob illam ingratitudinem t iniuriam vltus se fuit. t introduxit longobardos: t auertit italiam ne esset sub imperio. vsq; ad tempora Karoli Notabile exemplum est hoc. ne principes audiant inuidas mulieres. per quas diabolus sepe solet facere quod per se non potest.

V⁹ DCCCLIII.

.i. Pelagius an iiij. m. r.

Romanus di. xviij.

DCCCLiiii

Jste pelagius statuit q̄ heretici t scimatici debeant per secularem potestatem arceri. xxiij. q. v. Relegentes t plura alia. Hic diffamatus t culpatus fuit de morte vigilij. sed coram omni populo tangendo crucem t euangelium sacramento se purgauit. Hic con/stituit nouem prefationes in missa decantari. quas gelasius compilauit.

Judeus quidam isto tempore imaginem crucifixi. telo transfixit occulte. t sanguis exiuit. iu/deum extinxit. sed christiani hoc comperto ipsum lapidibus continuo obruerunt

Stephani sancti protbomartiris ossa: delata sunt romam. t in vna tumba cum sancto lau/rentio locata.

Bons magnus in gallijs mugitum dedit. diciſus ab alio monte. t cum hominibus t ec/clesijs in rodanum precipitatur.

Basimunda regina francie vxor hilpici regis qui eam iugulauit nocte. sancta mulier miracu/lis claret

Wachutes discipulus sancti Brandani mirabilia fecit

Fortunatus poeta italicus t episcopus pictauiensis. multa scripsit

Columbanus pater venerabilis clarus in hibernia. t post venit in burgondiam. deinde i alma/niam constituens monasterium luxoniense. t factus est in gentem magnam.

Leonardus heremita sanctus ce nomanensis fuit.

Agericus virdinensis episcopus hoc tempore clarus habetur

Acies igneevise sunt in celo. de quibꝫ Greg⁹. i omlia. Et de vestibꝫ quoꝝdã verus sãguis ef/
fluxit. Domus etiam cuiusdam aspersa sanguine apparuit. Et signa in vasis que non potuerunt
abluí Brandanus in scotia claret vir sanctus. pater. iij ᵐ. monachorum. de quo mirabilia legũ/
tur Pugna scã orit inter germanũ epm pisien. t childebertũ regẽ frãcie. quoꝝ qlibet certabat ad
subueniendũ debilibus t paupibus. Et quia vnus aliuz preuenit: non modica concertatio erat
inter eos. O vbi manserunt hec

Johannes elemosinarius epũs alexãdrinus clar⁹ habet.
sic dictus propter elemosinas quas faciebat. Quid
vltra quod habuit hoc totuz dedit

Sanson epũs doleñ.
Ethbinus britannicus

Imperatores.

Similianus abbas.
Sindulphus presbyter

ij. Tiberius. annis. vij.

Iste Tyberius vir sanctus fuit misericordissimus.
multas ecclesias restauranit. Eratqz tam profusus
in muneribus largiendis vt vxor eius sibi diceret: q dilapidator esset bonoꝝ impij
Cui ille. ꝓfido in dño q fisco nro non deerit pecunia. Si de bis que dñs nobis contulerit: ele/
mosinas faciendo thesauros conquiramus in celo. Et statim post cum vidisset crucem sculptam
in pauimento: ait Leuate tabulã: qz indignum est: vt cruz pedibus conculcet q debet cũ reueren
cia in pectoribꝫ t frontibus fidelium poni. ibiqz maximum reperit thesaurum. Ipse persas vicit.
Hospicius. t quidam winnatus brito clarent in gallia sanctitate
Leander gothos conuertit. post episcopus hispaleñ. Cui gregorius misit libros iob.

Anno mundi V^a. DCCLXIII — V^a. DCCLXXIII.

Pape

iij. Joã nes. an. xij. m. xi

Romanus. di. xxvij.

i. Bene dictus ã iiij. m. i.

Romanus. di. xviij.

Anno christi DLXIIII — DLXXIIII

Iste iohannes restaurauit cimiteria
mrm. t ecclesiam btoꝝ aplorũ philippi
t Jacobi. in dieb⁹ suis multa signa t ꝓ
digia insolita: significãtia claudẽ futu/
ram qualis numqz fuisse putat Tãdez
post multa bona opera moritur. sepult⁹
apud sanctum petrum

Iste benedictus multas sustinuit psecutiones. t vidit
mala gentis sue propter famem pestilentiam t hostes
Onia longobardi totam italiam. inuaserunt. In qui
bus laboribus moritur: sepultus apud sanctum petrũ.
Paulus leonensis episcopus.
Amandus vir sanctus. post episcopus traiectensis
Aungalotus presbyter. Et alij sancti floruerunt

Italia tempore huius pontificis absoluitur a iugo constantinopolitano. t ceperũt romani do/
minari per patricios. Et fit regnum italie habitatio longobardorum

Retharedus rex gothorum. quem histozie tradũt virũ fuisse virtuosum. cum esset arrianus in cõ
cilio tholetano. anno dñi. dlxxiiij. primũ ꝓuersus est ad verã fidem. t cum eo tota gens gothoruz
monitu t industria leandri epi hispalensis. Magna gratia in populo barbaro. qui huc vsqz ma
lam habuere famam: t nunc sanctos habere incipiunt.

Gregorius filius gordiani senatoris rome clarus habetur Qui sex monasteria in Sicilia funda
uit. t vnum in vrbe in quo fit monachus ex pretore. Et post diuinitus papa eligitur
Gregorius thuroñ. epũs exposiciones sacre scripture fecit Maglorius epũs doleñ. sancti san/
Maurus discipulus sancti benedicti eo tempore obiit. sepultus parisius ¶sonis succesꝝ.

Iste Mauricius habuit filiam tiberij noīe cōstantiā quā ei pater ei⁹ tradidit cum imperio dicens. Sit tibi imperium meū cū hac puella: vte re ea feliciter. ꝛ habe in mente equitatem ꝛ iustitiam precipua esse insignia optimi imperatoris. quib⁹ dictis pijssimus tyberi⁹ expirauit. Mauricius aūt sumpto imperio multū vtilis fuit reipublice. Tandē cū beato gregorio nimis detraheret ꝛ morte cōminaret: ꝓra se diuinā prouocauit iram. Meritis tñ beati pontificis hic punitus fuit eo q⁹ pro se quotidie oraſſet. Fuit ei expulsus de regno. fugat⁹ ad insulā q̄ndā. ꝛ ibi cū vxore ꝛ duobus filijs per Focā interemptus est. Si bñ seruasset doctrinā soceri sui. illū ante pedes suos habuisset prostratum quem nūc super se sensit leuatum.

maurici us grec⁹ an. xxij.

Tandem de eius saluatione bona spes est propter causam predictaz
Antiochia subuertitur per angelum dei qui in veste alba apparuit. ꝛ tantum vnus vir elemosynis vacans liberatus fuit. Quidam dicunt q⁹ medietas ciuitatis subruta fuit. ꝛ aliā eius medietatem vir ille precibus suis saluauit
Tunica domini inconsutilis reperta est in saphat. ꝛ in iherusalem posita.
Inundatio pluuiarū maxima fuit ita vt secundū diluuium crederet itez venturū. Et per tyberim multitudo serpētū cū dracone magno in mare descendit. ſz a fluctib⁹ p̄focati ꝛ ad litus piecti: totum aerem sua putredine corruperunt. Et secuta est mortalitas maxima in ytalia que dicitur inguinaria. ita vt etiam corpali visu sagitte celitus venire ꝛ singulos quosq⁹ pcutere viderentur

V^c^ DCCC LXXXIII

v. Pelagius an xij. m. i.

Hic instituit: vt memoria defunctorum fiat in omni missa
Romanus post eleuationem hostie salutaris
diebus decem

DLXXXIIII

Iste Pelagius ordinatus fuit absq; iussione principis. Et longobardi obsiderunt rhomam. Et vastatio magna fuit. ꝛ q⁹ male inchoatum fuit sub eo in peius proficiebat ꝓter tirannidem barbarorum ꝛ pestem. Ipse misit Gregorium sanctum virum ad diuersa loca in negocijs ecclie experti ſſimum. Tandem in peste inguinaria moritur. Sepultus apud sanctum petrum

Mirabilia quedam circa hec tempora contigisse narrantur. cometa apparuit. Puer quadrupes. alter duos vertices habens nati sunt Bisancij. Sanguinee haste: ꝛ lux clariſſima per totam noctem videbantur. Puer sine oculis ꝛ manib⁹ qui a lumbis infra erat sicut piscis. In nilo etiam apud egiptum duo animalia apparuerunt humane forme vir ꝛ mulier horribilia aspectu. Quasi per vnū diem sola mane vsq; ad meridiem minoratus est de tertia parte. Que omnia aliquid noui solent significare. Quidam putant q⁹ prefigurarūt bestialem ꝛ mōstruosā sectam saracenorum que quasi tertiam partem christianitatis in breui corrupit. Et non longe post hec tempora surrexit.
Hermigildis filius regis wisegothorum ꝛ hispaniorum conuertitur de infidelitate arriana ad catholicam fidem. A patre suo martirizatus est.

K

Sexta etas. Christus

Letania maior instituitur a sancto gregorio. z angelus dñi apparuit supra castz adriani. Regia celi cãtauerũt angeli primũ. zc. z grandis illa plaga cessauit Augustinus venerabilis monachus vir sanctus cũ iohe z mellito z alijs mittit ad ãglicos puertẽdos Et nota q se pe fit mẽtio de diuersis regnis z puinciis q crebro puer/ sesint ad fidẽ qz ñ sp in eis pmãsit fides ppt diuersas cãs. sic de anglia. frãcia. psia z iudea In hoc singulariter roma priuilegiata fuit. qz ibi nũqz defecit fides petri

Pharo virgo sancta z nobilis z frater eius

Pharo comes z post meldeñ. epũs z frater eius.

Carnealdus eps lugdu. claruerat

Desiderius eps vienñ. martir.

Imperatores

Focas annis. viij.

Boar vir sanctus supbenũ claret. Et multi alij virtuosq3 sexus boies fuerũt di gne memorie. Vide in registro gregorij.

Iste focas tumultu militũ factus imperator dñm suũ mauriciũ occidit z alios plẽs. z qz male incepit peius profecit z pessime ꝓpleuit. qz romãi grauissime ꝫ persas preliãtes fugati sũt z multas prouincias perdiderũt. z tandem ipse superatus ab eraclio occisus fuit.

Cosdras rex persarũ hierusalem cepit z alias multas ciuitates z valde attriuit christiãos. occis pc9. z crux cũ zacharia patriarcha capit. zc. Post cũ se deũ putaret interficiturab eraclio. Dicit q tante fortitudinis Eraclius fuit q leones sepe prostrauerit in arena. Furseus vir sanctus filius regis hybernie claret Sangericus cameracẽ. epũs Walarcupus abbas horcasẽ.

Annomundi	V9 DCCCXCIII	V9 CCCCCI

Pape. p9. Bregorio9. ã. xiij. ñ. Romanus, vi. dieb. ꝑ.

constituit q lumen sp ardeat in ecclesia dum missa celebrat Item q papa sit indutus alba precincta longa z ampla

Anno christi	DXCIIII	CCIIII

Iste gregorius nobilis genere. sz nobilior virtute: sz z sanctitate nobilissimus ordinis sancti/ mi patris bñdicti monach9 dignissimus qui merito magnus dicit, ꝓpter plura q excellenter ha/ buit. sz potẽtiã. diuitias. virtutes. nobilitatẽ. sapientiã. sanctitatem. famã experientiã. Nihil eũ in omni statu latebat. puta qui bene in omni statu exercitatus fuit. Sub eo paulatim mala p̃ teritoꝝ tpm quieuerũt. De ei9 incõparabili vtilitate qua ecclesie dei vigilantissime prefuit. plures ꝓscripti sũt libri. Sed z ipse doctor principalis vnus de quatuor quanta scripserit tota simulte stis est eccl'ia. Ipse deniqz solus cũ btõ fabiano p9 sempeꝝ diuinit9 in toto catbalogo pontifi/ cũ romanoꝝ ad pontificatũ est assumptus. Ipse plura instituit. vt patet in eius registro. In ca/ none addidit. dieſqz nostros in tua pace disponas. zc. Deus in adiutoriũ. añ initia horarũ dici iussit totum officium ecclesiasticum stilo pulchriori z ordinatiori z ꝓpendiosiori mõ renouando ꝓposuit quod permanet vsqz hodie Et dicitur gregorianũ de omnibus officijs tam' episcoporũ q̃z aliorꝝ inferiorꝝ prelatorꝝ siue subditorũ. Quid vltra. Quanta gratia emicuerit quanto scientie lumine preditus fuit. quantum p̃ntibus z futuris exemplo operis z scripturis prodesse studuerit moralis lingua aut vir omnino non posset explicare. Hic constituit q confessor nec nutu nec si gno nec verbo confessionem prodat

Seruus seruorum dei. titulus totius humilitatis summis pontificibus hic a btõ gregorio instituitur. z permanet vsqz hodie

Walbertus vir sanctus frater pharonis discipulus sancti columbani z sancti blidethildis vxor pharonis. z plures discipuli eiusdem. s. columbani floruerunt. sz gallus. eustachius. attyla. Valericus. Andoenus. Hyldemachus

Jsidorus yspaleñ.eps inter doctores notabilissimus multa scripta reliquit.gravida sententijs t auctoritate. Hic vir studiosissimus vltra.lxx.sectas hereticorum enumerat. q̃ contra eccle/siam dei successu tpis surrexerũt.t damnati sunt a sanctis patribꝫ vicissiz vsqz ad tempora hec vide.xxiiij.q.iij.c.Quidam. Jpse etiã machometum qui in hyspaniam venit capi iussit. sed admonitus a dyabolo fugit.

Adalaoth rex longobardorum baptizatus est.t fidem christi suscepit.

Theudelina longobardorum regina xpiãissima vir suũ noie Agisulpũ ad fidez pduertit.t cum romano impio pacẽ habe fecit.ad quã gregꝫ.li.dyalo.transmisit.

Eraclꝫ annis .xxxi.

Jste Eraclius ex parte bonã t ex pte malã famam habuit in cronicis.quia in quibusdam valde sancte se habuit.vt patz ĩ legẽda scẽ crucis qñ miraculose vicit psas.t cosdrã occidit.sz post victoriaz ꝺuersatꝫ cũ pziarcha iacobitaꝝ cuz ipo de fide disceptauit volẽs eũ ad rectã viã revocare.sz prochdolor ab ipo deceptus incidit in heresim mõachelitarum in qua morit. Uñ patet q̃z stultũ sit cuilibet christiano excedere pstitutã sibi a deo regulaz. Qñ ei layci intromittere se volũt de illis t similibꝫ periculosis q̃stionibꝫ fidei. Et qñ clerici bellis se vltro ingerũt.raro aut nũq̃z sortit bonũ effectum. Daneat quilibet in vocatione sua t exerceat se ĩ his q̃ sũt sui officij. Alioq̃n si inordiate pcedit spũssanctus aufert se.sine q̃ nemo q̃cq̃z boni põt pficere. Sile ꝺ ozia rege iuda.vt.ij.palip.xxvi.t sũt exẽpla plima quotidie. Uerum ista male

V.ꝯ DCCCCXIII

Tuscus sauinianus.ã.i mẽ.v.

Romanus .v.ij.bõi/faciꝯ.mẽ viij.di. xxviij.

.iiij.bõi/faciꝯ.ãn. vi.mẽs. Marius viij.di.xij.

DCXIIII.

Jste sauinianus statuit pulsũ cãpanaꝝ ad horas diei. Et q tenax fuit t scõ gregorio detrahere ñ timebat. ab eo pcussus interijt. Et hic ẽ tercius de toto cathalogo põtificum qui formidabili morte. t culpabili vita notatus est

Jste bonifacius statuit vt nitidus pannus super altare poneretur.

Jste bonifacius cõsecrauit pãtheõ.i.tẽplũ oim ꝺoꝝ.vbi xpiani piclitabãt a demõibus. Et ẽ pulchra similitudo qñ spũssanctus ex malis institutis paganoꝝ scit eligere sanctum exercicium devotionis quasi medicina fiat ex veneno. Ubi ei impij colebãt demões.ibi xpiani colunt oẽs sanctos.sic ars deluditur arte. Jn hoc tẽplo quidã scolaris cecus coram iudeis incepit responsorium Gaude maria.t continuo lumen oculorum recepit. Machometus deceptor orbis pphe ta falsus nuncius sathane.precursor antichristi.cõplemẽtũ heresis.ac totius falsitatis prodigiuz circa hec tpa resaniam suam ostentare incepit. Fuit ei magus t mercator vilissimus. t factus pnceps latronũ subtiliter arabes sibi attraxit.qui tunc ab eraclio granabantur. Persas vicit t gentes alias multas.quibus dedit legem suam dicens se esse propheta sanctum t a deo missum. Hoc eum docuit quidam sergius apostata .tam a fide q̃z a conuersatione monastica. q ipsam legem composuit. Hic velut alter Jeroboam decem partes abstulit domui dauid.i. ecclesie christi.qz pene totum mundum decepit. Et nisi karolus t alij quidam principes iuuante deo cultores eius coercuissent totalr fidem exterminasset. Sepius creuit t decreuit vsqz hodie, finem novit deus

Festum omnium sanctorum instituitur a bonifacio quarto

Sexta etas. Christus

Era machometi ipsa ẽ albigera q̃ vtunt precipue arabes ⁊ alij saraceni. ẽ fm cãpanũ anno xpi. dcxxi. cũ. xij. dieb⁹ post cõceptõem eiusdẽ xpi dñi nr̃i. ita q⁹ inter xpi cõceptõez ⁊ hãc erã cucurrẽt dies. ccxxvi⁹. dccccxxij. incepit feria q̃nta. q⁹ christi ꝓceptio erat feria. vi. Et nota q⁹ saraceni vtũtur ãnis lunaribus. q̃⁹ q̃libz ꝓtinet. xij. lunatões ec̃les. h̃ ẽ. ccclxxij. dies saluo bisextili. Hã i. xxx ãnis habẽt. xi. bisextiles. q̃rũ q̃libet hz. ccclv. dies. ⁊ tũc recedit sic a ꝓncipio. Nota lunatio ꝑcisa xxx. ãnos habẽs lunares. reducit medias lunationes ad consimile temporis inicium

Lunibertus episcopus colonien. Austregisilus biturien. Johannes tongren.
Sulpicius biturien. Salaberga mulier sancta Magnobedus andegauen.

Impa.

Lupus eps senonen. Braulio eps cesar augustan. Oswaldus rex normannorũ. anglorũ. scotorũ. britonũ. fuit vir valde scũs. ⁊ opib⁹ misericordie deditus. ⁊ vndiq⁹ triũphauit gloriose. ei⁹ brachiũ cũ dextera manu q̃b⁹ elemosinã fecit integrũ ꝑseuerat apd vrbẽ bemãburch. fuit ei interfectus a pẽda merciorũ rege. sz postmodũ ozomi fr̃ oswaldi eandem penda interemit ⁊ gẽtẽ merciorũ ad fidẽ christi cõuerti fecit. ⁊ pictos regno suo id ẽ anglie subdidit.

☞ dictio venit sup eraoliũ ꝓp̃t superbiã suã. q⁹ p⁹ illã victoriã pauper sibi subiectos nimis inhumaniter oppressit. q̃d deo semper displicet. Et fuit etiã post hec nimis infelix ⁊ plura pdidit. Mortuus tandẽ infeliciter idropici ⁊ hereseos maculose infectus. Dagobertus vir omnib⁹ bonis moribus compositus. rex francie fuit. cuius tpe ecclesia. scz dyonisij parisius diuinitus dedicat

Anno mundi

Pape. Deusdedit. ã. iij die. xx. Romanus v. Bõifacius ã v. ó. xiiij Campanus

Anno christi

Iste deusdedit fuit vir sanctissimus. dũ quẽdã leprosũ oscularet statim mũdat⁹ est. multa bona statuit. Item q⁹ ꝓtra symoniacũ testes esse possint meretrices ⁊ criminosi.

Iste Bonifacius cõstituit: vt nullus de eccl'a extrahatur. ⁊ vt accolit⁹ nõ audeat reliq̃as leuare. vñ patz q̃nta fuit olim deuotio in christianitate. hoc tũc clericis prohibebat⁹ q̃d tũc mulieres etiã indifferẽter faciũt ⁊ ceteri quicũq; Sigibertus filius regis dagoberti cũ baptizaret⁹ a scõ amando traiecten. epo. rñdit amen clara voce infans adhuc. xl. dierum

Alchoranus liber componitur a machometo ⁊ tribus magistris suis quibus diabolus ⁊ auctoritatem ⁊ industriam ministrabat. Primus magister erat quidam iudeus astronimus maxim⁹. secundus iohannes de antioch hia hereticus. tercius. sergius arrianus. Hi legem abhominabilem confixerant. resecantes quicquid arduum erat in credendo ⁊ difficile in operãdo. concedentesq; omnia ad que mundani homines proni erant. scz. gulam. luxuriam. rapinam. ⁊c. Vnde factum est: vt per potentiam ⁊ dolum deciperent in breui maximam multitudinem hominum bestialium. Et quia lex ista nimis inhonesta ⁊ confusa erat quidam humana verecũdia per moti pl'a rr tractarunt. ac velut expositores rationabiliter interpretabant aliqua nimis mendosa. vnde q̃dam christiani etiam literati hoc colludio decepti fuerunt. qui hist⁹rias transmarinas nõ vide runt. Quare autem tam infamis homo legifer factus sit. ⁊ talem tradiderit legem: duplex ratio reddit⁹. Prima quia deus non permisit vt aliquis bone fame homo a diabolo assumeretur. ⁊ legem saltem humano modo rationabilem traderet. sicut nec olim nisi serpente permissus fuit q̃m cuam temptauit. Secunda quia machometus summe arogans fuit. ideo quicquid desiderabãt carnales concessit. iam sic. iam aliter dispensando. Et ex hac collisione doctrinarũ variarũ ⁊ ☞

Imperiū rhomanorū circa hec tempora vbiq; in orbe terrarum cepit deficere irrecuperabiliter. nā in oriēte saraceni. z ī occidēte gothi dñia assūpserūt. z deinceps tenuerunt. Itez de exercitu imperatoris interfecerūt. cl^o pugnatorz. Et h^o itez maximū habem^o exēplū q̄ nihil stabile ē sub sole qñ etiā tāta defecit ptās z prudētia. Cā h^o diuersimode assignatur Quidā dicūt q̄ hoc fecit insatiabilis romanorz auaricia. q̄ sibi subditas natōes iugo seruitutis intolerabili opprimebant. quod oībus p̄ncipibz z plātis timēdū est. qr q̄diu romani odiebāt auariciā. z dilexerūt equitatez dominium orbis habuerūt. Alij dicūt q̄ heresis orientaliū hoc fecit vbi coīter imperatores habitabāt. z sepe cuz puersis peruersi facti sūt. Necesse est quicq̄ qđ ita nequeāt occasni subiacere q̄ vera religio

Sed neqz in p̄ncipe aliquid lucidius q̄ recta fides. Aliqui dicūt q̄ causa huius defectus fuit superbia dñorz q̄ subiectos despiciebāt. canes aut asinos nūcupādo vl̄ sil'r. p̄pter qđ pudore z dolore incitati ereteri ūt se z feceī t qđ cernimus. Forte oēs hee sil' sūt vna causa. qr p qđ aliq̄d nascit p̄ei^o oppositū destruit. Et sic iā oēs q̄tuor monarchie defecerūt. z non restat alia nisi antechristi. cuius aduētū de^o nouit. Interim dñia hincinde diuersimode variant in particulari

Dagobertus rex francie interfecit anglicos qui tūc saxones vocabātur oēs excedētes mensuram gladij sui. Putāt quidā per hec crudelitas frācorz fuit causa eterne inuidētie z dissensionis anglorz ꝫ frācigenas nō sine dāno vtriusq; vsq; hodie. Mittat pius dñs spūm pacis inter eos

Aidanus episcop^o clarer ī anglia scītate. discipl's scī columbani z alios.

V^o DCCCXXIII. V^o DCCCXXXIII.

i. Honorius. n xij. m. xi — Lampanus. dieb. xvij.

Severinus. ā. i. m. viij — Romanus. die. xxviij

.xij. Johānes. ā. i. m. ix. — De dalmatia d. xviij.

DCXXIIII DCXXXIIII.

Iste honorius fuit vir largissim^o pauperibz q̄tidianas elemosinas dedit. multas ecclesias argēto z auro dotauit. Statuit apud scm̄ petrū fieri letanias. z clerz erudiuit. z honestissime ordinauit. Fecit eccīaz sancti Adriani. in q̄ pi^o sāctorz quiescunt

Iste severinus fuit vir benignus z scūs amatorz cleri. erga paupes largus. erga regimē eccie diligēs. quā in p̄dijs z ornamētis mirabl'r ꝓlixauit. Quo tpe quidam mauricius cuz suis satellitibz eccie thesauros diripuit. infelix sacrilega nō verit^o

Iste iohānes multa milia hoīm de seruitute redemit eccl'ie thesaurs pia mot^o intētōe p hystriā z dalmaciaz Hic fecit adduci reliq̄as scōrz vincencij z anastasij. z aliorz martyrum z rome reuerenter collocauit.

miracl'm grāde. Nā cū totam vrbem incitasset ꝫ erariū lateran. nullus potuit ipm nō dico infringere sz nec intrare. quidē qđ videns pace simulata tandē p fecit qđ intēdebat. accipiēdo quod pro sustentatione pupillorum ac viduarū z pauperū christianissimi imperatores illic posuerant. sz oīa infeliciter perierūt. Eraclius fuit particeps huius sacrilegij fact^o. cui misit partem de pecunijs elatis. Sed o q̄ multipliciter pro huiusmodi damnificati fuerunt.

Eligius artifex sanctus vir. p̄ fuit spūalis istorū qui multa monasteria fundarūt in francia.

Tepuit fides in oriente. z feruet hic in occidente

Erubert^o rex anglie p̄m^o ibi ydola destruxit.

Aurea sancta abbatissa parisius claret. prefuit. xij^o. puellis iussu eligij viri sancti.

☞ contrariarū totus liber ꝓfusus est. nec aliquo modo ꝓcordabilis. Demon idem: quasi coactus rūdit. q. xij^o. verba ceūt in alcborano q̄ mendacijs ꝓtinerēt. cetera in veritate persisterent

Iste constantinus fuit filius constantini filij eracly. qui qrto mēse imperij sui a nouerca sua ve/neno extinctus fuit. z ideo qz breue tempus rexit: non fit mentio de ipso. Ipe āt ꝯstantinus successit ei. z nouerca illa cū suis est exiliata. z fuit pessimus tyrannus z hereticus. dolosus. totus in/uidus. z catholicis infest⁹. nec martino pape pepercit. ꝯ longobardos exercitum ducēs supat⁹ est. z romam veniens cū reuerenter eēt a vitaliano z ciuib⁹ susceptus. nō retribuit iuxta bñficia sibi impensa debitā vicissitudinē sic decz p̄ncipē. insup z tyrannidez magnā z sacrilegia ꝓpetrauit oīa pulchriora deiciēdo z trāsportādo qre tādē in balneo a suis mi/litibus qui eius maliciam noluerūt diutius tolerare interfectus fuit

Impatores. ij. Constātin⁹ ā xxvij.

z sic miserabiliter viuēs infelicissime mortuus est solito more sacrile/gorum z tyrannorum. deo iuste iudicante suos.

Londoalus ep̄s treuereñ. Jherusalem capta fuit a machometistis quibus bunarus p̄fuit. qui in loco antiqui templi nouum erexit superstitiosum z prophanum ablata prius cruce.

Nota diligenter q̄ multa mala sequunt qñ dominiū pturbatur. Hoc superius de assyris z me/dis z pthis clare patuit z grecis z alīs sil'r z crebro de romanis. sz hic precipue. Nam saraceni af/fricā z siciliā inuadētes cū nō eēt q̄ tyrannidi eoꝝ resisteret etiā hispaniā sibi subiugarūt. vndiqz p̄cianū nomē delendo. in q̄ turbine multi mīres effecti sūt q̄ ꝯstantes permanserūt z fuit tri/

Anno mundi — V^ay DCCCXLIII

Pape. p⁹ Theodor⁹. ā vi. m̄. v. Grecus die. viij. i. Martin⁹ ā. vi m̄. i. die. Tuscus xxvi. .i. Eugeni⁹. ā. ij. m̄. viij. Romanus. diebꝫ. xxij.

Anno christi — DCXLIIII.

Iste theodorus sup oēs misericors fuit. z largiter benignus. pauꝑm amator. Iste statuit cereū bñdici in sabato scō. z paulū constantinopolitañ. epūm qui aperte catholicos cruciauit anathe/matha pertulit.

Iste martin⁹ scūs ē z fortiter p̄ fide agonizauit. Dū quidā eū extracto gladio interficere vellet adhuc añ altare constitutum statim cecus efficit. Ipe conuocata synodo in vrbe damnauit sixt alexādrū sergiū pirrū z paulū hereticos qre cōstātinus eū in exilium misit. Eius festum agitur. x. nouembris

Iste eugeni⁹ sanctissime vite fuit. oīb⁹ amabilis z benign⁹ statuit: q̄ p/petuā castitatē oēs p̄s/byteri dyaconi. z subdiaconi seruarent. sepult⁹ apud sanctum petrum.

Londoalus vir sanctus claret qui beatū lambertum docuit.

Jocus filius regis bri/tānie heremita claruit

Armulphus beate vite pī pipini dux lotharingie demū heremita post ep̄s meten. ei⁹ vxor sctā doda treueris inclusa: christo vacabat. Et sanct⁹ clodulphus ei⁹ fili⁹ ep̄s meten.

Ragiulpha ꝓgo scā claruit ī gallia

Dicunt quidam q̄ fuit auus karoli magni. sz hoc mens ñ admittit. nec rō tpis ꝓsonat. sz karolus marcellus fuit pater pipini illius qui erat karoli magni pater

Severa abbatissa ibidem soror ei⁹

Bertrudis cognata eorum

Forseus cū Foliano z vlcano frib⁹ suis oēs filij regis hibernie venerūt in gallias. z sunt omnes sancti.

Sigibertus rex francorum. xij monasteria fundauit. Et fit magnus fructus in francia z anglia per viros sanctos

Fauta quidam negando pauperi panem hac pena percutitur, vt omnes eius panes in lapides conuertentur, sicut idem pauper ei imprecabatur

Ignis cecidit de celo. ꝛ iris magna arripuit. vt putarẽt hoies consumatõnem seculi aduenisse. ꝛ signa ingẽtia fuerũt. ita vt arcescebãt viuẽtes p timorẽ ppter tonitrua ꝛ fulgura ꝛ ict⁹ eoꝝ maxios ꝛ aq̃ꝑ inundationes incompabl'r excessiuas. ꝛ pt̃r innũera hoim ꝛ aialiũ multitudo. ꝛ sequit pestilentia grauissima cũ signo ire dei cũctis visibl'r. apparuit q̃ ãgel⁹ bon⁹ ꝛ vn⁹ malus roma no cte circuierũt. ꝛ q̃t vicib⁹ dom⁹ aliq̃ pcutiebat: tot ex ea seq̃nti die interiebant. Tot tunc moriebã tur. vt etiã parẽtes cũ filijs. fratres cũ sororib⁹ vnanimiter in feretro positi ad tumulũ portarent. Sepe huiusmodi signa ostendit domin⁹ ad terrorem pctõrum. Sed vtinam exemplis aliorum terraremur vt a peccatis desisteremus. Dicũt tñ q̃dã q̃ hec pestilentia facta sit tempore bñdicti. ij.

Tribulatio magna. turbato ei dño mali hoies assumũt audaciã malefaciendi. se ꝛ alios depuã/ di in vita ꝛ doctrina ꝛ ad pp'os ꝛ ad p̃ncipes: corrumpendos. Et ẽ reuera horrẽdũ spectaculum q̃l'r miserabilis iste mundus agit tat̃ sine intermissione. An ñ sat̃ duꝝ eẽt post labores ꝛ erumnas tandẽ mortis dominio subiacere. nisi etiam tot cladib⁹ ꝛ terribilib⁹ plagis p̃tinnelaniari. Non sufficit humano generi semel a deo damnationis dirã accepisse sñiaz nisi ꝛ plimas sibi peccando supaddat. Solũ igit̃ peccatũ ẽ causa miseriarũ harũ diuina seueritate iuste sic vindicãte Qex. ne mo sic cogitet q̃si hec digna sit retributio p tant̃ piacul'. sz respectu futurorum q̃ pccõrib⁹ deben tur. ista sũt q̃si q̃dam suauia p̃ludia. O q̃s finis illoꝝ q̃ nõ credũt. si etiã tanta hic patiuntur electi Sanctus Claudi⁹ archiepũs bysuntineñ. ꝛ post abbas monasteriũ sci eugẽdi claret i burgũdia

V^ay DCCCCLiiij V^ay DCCCLXiiij

Uitalianus. an. xiiij. m. — Campanus. vi. d. ij. — Adeodatus. ij. a. iiij. m. ij. d. v — Romanꝰ. — Demus an. iij. m. ij. d. v. — Romaꝰ — vi. bonifaciꝰ. a. iiij. m. ij — Romanus

DCLiiij DCLXiiij

Iste Uitalianus cantuz romano ꝝ posuit: ꝛ in organis cõcordauit. ipe eccl̃ habuit gr̃az ipatorẽ q̃ suis p̃decessoribꝫ offensiuꝰ fuit: tñ postea ñ sic permã sit. necusq̃ huc non potui inuenire q̃ vnq̃ eccl̃a romana habuit plene pꝰ mortem constantini magni dominium vbis ꝛ alioꝝ q̃ ipse ꝑtulerat: nisi forte tẽporibꝫ quorũdaz pessimorum p̃ncipum paucorum. imo iste vitalianus pro magna gratia accepit: q̃ imperator iste pessimꝰ priuilegia ecclesie confirmaret. ꝛ tamẽ depost infregit. Hic profecit eccl̃e cantuarieñ. theodoꝝ monachũ valde litteratum.

Iste adeodatus fuit tante benignitat̃ vt oẽm hoiez a magno vsq̃ ad minorẽ a se ꝑsolatũ tũ dimitterz. sepult⁹ apud sanctum petꝝ.

Corꝑ sc̃issimi p̃is bñdicti et corpus sororis eiꝰ sancte scolastice transferũtur de mõte cassino ad monasteriũ floriacense. hoc gallici dicunt. sz italici oĩno ꝺdicũt q̃ adhuc sit in mõte cassino. Maneat pietas. ꝛ reuelabit̃ veritas

Iste demꝰ de/ corauit illũ lo/ cũ añ basilicaz sc̃i petri q̃ dr padisus sepultus ibidem

Iste bonifaciꝰ nõ hẽt i q̃busdaz libs ꝛ seq̃ns dr bonifaciꝰ. vi. h dr fm q̃s/ dam pfecisse paradisuz apud sanctũ Rationẽ huiꝰ diuersitatis ñ reperi.

Clodoneus rex francorum irreuerenter corpus sancti Dyonisij discooperiens: ꝛ os brachij eiꝰ fregit ꝛ furtiuꝫ deportauit. ob quod in amenciam fuit versus

Sexta etas. Christus

Iste ꝓstantin⁹ fuit catholic⁹ ꝛ bonus. zelosus per oīa ꝺ hereticos. Eccīas reparauit. ꝛ greciam romane eccīe reconciliauit. Synodū sextam ꝓgregauit. in q̄ ꝓmissum est grecis presbyteris vꝛo/ribus legittimis vti. ac ceteris orientalibus. sz occidētalib⁹ nequaq̄ꝫ qꝛ celibatū volūtarie tpe gre gorij ꝛ añ susceperunt. Et ēh mare aduertēdū q̄ꝫtū bonitas ꝓncipis valeat ad bonum ꝛ quietuz eccīe statū. ꝛ fidei ꝓmotionē Et eꝺ: q̄ꝫtū malitia ꝓncipis noceat. h isti duo ꝓstantini sez pater ꝛ fi/lius clarissime ostendunt. Uerū permittente deo saracenis ꝛ balgaris resistere nō valuit. sed cuz eis pacē fecit ānua tributa soluēdo. ita inualuit illa maledicta secta. Tandē bo na potitus morte transiuit ad christum. sepultus in constantinopoli.

Imperatores

.iiij. ꝓstātin⁹ an. xvij.

filius constantini

Nota q̄ sex sunt synodi ꝓncipales q̄rū auctoritas est par euāgelijs. qꝛ euange lica veritas per eas declarata est ꝺ sex ꝓncipales hereses que nimis inualuerūt contra ecclesiam ꝓpter hereticoꝝ subtilitatē ad decipiēdū simplices. ꝛ ty/rannidem ad affligendum constantes. ꝛ terrendum pusillanimes Ista ār vi. damnauit heresim monechelitarū. q̄ vnam voluntatem ꝛ opatōnem in christo dixerunt.

Synod⁹. vi ꝓstātiopoli/tana cclxxxix patrum.

Ista synodus par in auctoritatib⁹ quattuoꝝ ꝓncipalib⁹ ꝓphetis condem nauit heresim monechelitarum.

V^a^ DCCCCLXXIII Anno mundi V^a^ DCCCCLXXXIII

Pape. agatho ānis. ij. mēs. vi. Sicl's. .ij. Leo ā iij. m. x die. xvij. Siculus. .ij. Bā/dici⁹. ñ. .ij. m. x. Rōan⁹. v. Johā nes. ā. vi ꝺ. xviij. Grecus.

DCLXXIIII. Anno christi DCLXXXIIII

Iste agatho vir sanctus fuit. qui dū lepꝛosuz quē/daz oscularet: statim mū dat⁹ est. Ipe reconcilia/uit eccīam reuennatam q̄ diu fuit rebellis. ꝛ nūc ad obedientiam romane ec/clesie redijt. edocta q̄ nō est bonū contra stimuluz calcitrare. Ipse etiam de consensu ꝓncipis iussit celebꝛari sextam synodū. vbi greci redierūt ad obedientiam apostoli ce sedis post plagas varias. quia tale vnusquisq̄ reperit suum inferius. qualem se suo exhibet superiori. Qui bene obedit ꝺo ꝛ prelatis suis: ille similiter bonam in subiectis suis inuenit obedientiam: ꝛ econuerso. Hec est lex diuine iusticie

Iste leo vir scūs fuit greca ꝛ latina līgua sufficiēter eruditus. Eloq̄ntie q̄ꝫ singla/ris erga pauperes ñ solū mēis pietate. sz etiam studij labore sollicitus. Hic con/stituit pacē dare post agnus dei. ꝛ vt pro vsu pallij archiepiscopus nihil persoluere teneat Eius festum agitur. iij. iulij. sepultus in ecclesia sancti petri.

Iste bñdcūs fuit per oīa virtuos⁹. ꝛ vita ei⁹ ꝓcordabat cum noīe Ei⁹ tpe fuit maxima pestilētia. Hic ab im peratoꝛe pijssimo factus est papa. Sepe ei iste honoꝛ factus est imperatoꝛibus ab ecclesia ꝓp ter causas varias ꝓ tēpoꝛe occurrentes

Iste iohannes fuit vir strennuus moderatis/simus ꝛ sciētia redimi tus de antiochia.

Lesaria regina persarū clam ad Constantinopolim venit. ꝛ se baptizari fecit. quod rex audi ns mandauit: vt rediret. sed illa noluit. donec pacifice veniens cum. xl. milibus baptisma susci/peret. Nouit dominus qui sunt eius Ualuit mlier sancta gloziam tantaz abijcere. q̄ꝫ christi pau pertate non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis .

Hyspani circa hec tempora magnifice ꝺ sarracenos bellare incipiunt. diuinitus adiuti terraꝫ ꝑ/
uã respectiue ꝺ totã affricã defensarũt. glorioso ap'lo iacobo eos adiuuãte vsqꝫ in pñs. Vide ge/
neralem historiam hispanie. ⁊ reperies solemnem catbalogum militum christianorum
Stella magna apparuit in oriente. ⁊ magna pestilentia sequit. Ermons quidã in campania eru
ctauit ignem. callimitus maximũ ignem inuenit. ⁊ romani saracenorũ naues combusserunt
Bulgarorum regnuꝫ oritur. quod valde attriuit imperium. ⁊ a scithia egrediẽtes traciã inuaserũt.

ij. Justi nianus ãnis. r.

Jste iustinianus fuit filius constantini vir bonꝰ. prudẽs ⁊ largꝰ. ⁊ romanũ impi
um ñ modice ãpliauit. eccl'astica officia ꝯplimũ hõrauit . mltas leges ꝺdidit. sed
postea deprauatus eũ sexta synodum infirmare voluisset ⁊ eccl'esiaꝫ turbare. r. ãno
sui impij a leone pricio ⁊ tyberio ⁊ gallinito prĩarcha captꝰ fuit. priuatusqꝫ naso ⁊
lingua regno expellit. ⁊ apud crisonã exilio religat. ⁊ fit magna turbatio in eccl'a ꝓpter scismaticos
⁊ hereticos. Nota ꝙ qñ in sũmis dominijs fiũt violẽtie: tũc errores multiplicant. qꝛ nõ est q̃ corri
gat errãtes ⁊ a malo cohibeat. Hoc valde sepe experta est eccl'a. vñ facta ẽ altricatio inter leonẽ ⁊ ti
berium. ⁊ prenaluit tiberius. ⁊ leonem abscisso naso exiliauit ãno tercio impij sui. ⁊ regnauit ꝑ eo.
Justinianꝰ fugit ad saracenos ⁊ bulgaros q̃ eũ restituerũt. occisis leone ⁊ tyberio q̃ hereticis fa/
uebãt. ⁊ tũ ꝛecõciliauit se gremio scẽ mris eccl'ie. ⁊ valde penituit. Sed qꝛ nimis crudeliter vin/
dicauit se ꝺ aduersarios ita vt ec̃ innocẽtes pueros vellꝫ occiꝺe. ꝺo interfectꝰ fuit cũ filio a philippo

V^ay DCCCCXCIII quẽ expulauerat

Romanus. Zeno. ãij. mẽsi ꝺ. ix. Syrus. .i. Ser/gi⁹. ã. ix mẽ. viij. ꝺ. xviij.

DCXCIIII

Kilianus vir scũs natõe scotus. in frãconia fidẽ xp̃i p̃dicauit. Bos
bertũ eiusdẽ regiõis ducẽ ꝓuertẽs vt scellã fẽis sui vxorẽ quã illicite
tenebat ꝺimittere psuasit. q̃ꝓp: er
ipa iubẽte secrete cũ socijs suis oc
cisus fuit. ⁊c.

Pipinꝰ. i. dux frãcorũ multas vi
ctorias habuit ⁊ frisones supany/
do ad fidem perduxit. fuit enim
fide catholicus. ⁊ eccl'e dei spaẽlis
defensor. verum in vno excessit q̃
adulterium commisit ad tempus

Rex adiulfridus fit monachus. id est episcopus ludifrideñ.
Leodegarius augustuduñ. epꝰ
Ediltrudis regina anglie trib⁹ vi
ris nupta virgo permansit. Eta/
lũ plures sancti. vide in speculo

Jste zeno fuit vir valde scũs qui
nec vmq̃ se cauꝫ actib⁹
qꝫ secularibus immis/
cuerat. erat ei aspectu ã
glicus. canicie venerã
dus . moribus quietꝰ:
religiose vite . sermone
veridicꝰ aĩo simplex. h
electus fuit concordit
etiam laycis cõsentien
tib⁹ . magna enim dis/
sensio erat. quia clerus
intendebat in petrum
archipresbyterum ⁊ ex
ercitus in theodoruꝫ p
sbyterum . sed spũsan
ctus omnia tandeꝫ vo
ta concordauit in istuꝫ
dignissimum

Jste sergiꝰ magne scitatis ⁊ ꝺmẽdabil' vite fuit. ⁊ i
electõe eiꝰ magna dissensio fuit. maꝫ
vna pars cleri elegit theodoꝛ archi
pbyteruꝫ. altera pascalẽ. sꝫ volente
dño tãdẽ in hũc venerabilem virũ
ꝯuenerũt. Hic corpus scĩ leõis p̃mi
trãstulit wirzeburg reuelãte sibi ꝺo
Jpe ec̃ inuenit magnã pt̃ẽ scẽ crucꝭ
in loco obscuro, regẽ anglie q̃ ⁊ sax
onum baptizãs statim ad celũ trãs/
misit. Agnus dei ter cantari iussit
ad missam. Et idem reduxit ad vni
tatem synodum aquilegien. quiꝛo
luit recipere sextam synodum cõstã
tinopolitanaꝫ. ⁊ fuit grande scisma
in ecclesia dei. qꝛ duo vniuersalia cõ
cilia contra se dissentiebant. tãdem
mortuus sepelitur apud sanctũ pe/
trum

westfalia conuertit ad fidē circa hec tpa. vbi p̄mū duo ed waldi. s. albus ⁊ niger p̄sbyteri sci ⁊ an-
glia venientes p̄dicauerūt. Qui ibidē in villa quadā laer dicta suis p̄cibus fontē de rupe traxerūt.
⁊ campū scm̄ sic dcm̄ vsq; hodie p̄secrarūt i vsus paupex: vbi sepe mira p̄tigerūt ꝯ testamentum
scōrū volentib; facere. ⁊ horribiliter plagati sūt. Tādem martyrizati sūt in comitatu de hoya ꝑpe
bremen̄. ciuitatem. Corpa aūt eorū translata fuerūt ad Coloniam. Beda venerabilis p̄sbyter
⁊ monachus ac pater grauissime auctoritatis claret in anglia. multa scripta ⁊ historiam valde fa
mosam relinquit. Fidelis laborator
in ecclesia vsq; in senectam.

Imperatores. .iij. Leo. ā. .iij. .ij. tyberi⁹. an. vij. Justini an⁹. an. .vi.

Sancta oda ducissa aquitanie claret
Sanctus lambertus filius apricomitis post multa opera sanctitatis mrio p̄sumat⁹ est a dodone du ce aranie. q̄ duxit q̄ soror eius alpaida non esset legitima vxor pipini. q̄ eā duxit contra fas vi / uente adhuc plectrude
Hic est zelus helye ⁊ iohannis
Scūs hubert⁹ trāstulit sedē epalē cū corpe sci lāberti ad leodiū

Isti duo inuaserūt imperiū Romani multos saracēos interfecerūt ꝺ tpe Duo etiā reges anglie venerūt romā ⁊ finem monachi immortali dño deinceps militantes.

Idē q̄ supiter / to. viz filiꝰ p̄stāti / ni.

Frisia conuertit ad fidē xpi vbi p̄mū p̄dicauit scūs willi brordus eps traiecten̄. ⁊ postmodū sanctus bonifacius.

Anno mundi V^M^DCCCC:II

Pape. .iij. Leo. ā. .ij. m̄. ix. Romanus. vi. Jo⁹ hannes ā. iij. m̄. ⁊ Bzec⁹. ꝺ. xviij. vij. Jo⁹ hannes ān. iij. m̄ vij. die. xviij. Grecus Sisin / nius. ꝺ. xx: Syrus. Cōstāti nus. i. ā vij. ꝺ. xv

Anno christi DCCCIII.

Iste leo sanctus fuit papa p̄ p̄rocinium romanorū ⁊ nō ponitur i catha logo pontificum for te ꝓpter malū introi / tus ⁊ sequēs dicit leo tercius. nihil tamen male egisse scribitur nec papa fuit

Iste iohānes vir scūs fuit. ⁊ mrio corona tus est. sed a quo. aut ꝓpter quā cām nō inuenituri hi storiꝫ. Putat tm̄ a ducib⁹ lōbardoꝝ. scz beneuētano aut spoletano p̄ defectiōe iu rium ecclesie. vterq; ei istoruz vexabat eccl'am ⁊ terras ei⁹ q̄ vicini fuerūt ⁊ multos ce perūt. Tandē sepelit apud sanctum sebastianuz ad catha cumbas.

Iste iohā / nes eloq̄n tissim⁹ fuit facundia. ⁊ eruditꝰ scientia. ora / torium beate marie con / struxit. in q̄ sepultus ē.

Iste sisinni⁹ pax supuixit ⁊ habuit scisma ꝯ discotium. ⁊ cō tinuat nihilōi / nus. post inter bonifaciū ⁊ dis cotium. Tādem mortuo disco / cio qui p viz te nebat papatuz bonifacius re / stituit. Hec fit his memoria. q̄ forte ꝓpt̄ scis ma i dubiū vēit an eccl'ia veri suc cessores. fortis timores.

Iste p̄stāti / nꝰ fuit vir mi tissim⁹. ⁊ ita bēignꝰ q̄ ab oib⁹ amaba tur. Ipe iuit vltra mare constantio polim ad iu stinianū im peratorem. ⁊ cū magno honore rece ptus fuit. ⁊ Philippum tamq̄ here ticū excōica uit. q̄ ima gines scōꝝ deleuerat. se pultus apō scm̄ petruz.

Michaelis sancti archangeli templum in mari constituitur si / cut in gargano. Aripꝰ longobardorum rex vir pius misericors ⁊ iustus hic secrete p regnuz suū solitus erat ire. ⁊ de singulis inq̄ rere qualem iusticiā sui vasalli populi faciebant. bonum exēplū.

cessores bti petri Et fuit tribulatio in eccia vnd iqz intꝰ pugne / ⁊ econtra. Et sic septimum scisma continuatur.

Folium LXII

karolus marcellus filius pipini immensas victorias habuit ꝺ infideles diuinitus adiutus fuit victor gloriosus per oia. sed qꝫ bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatem bellorum ideo in penis infernalibꝫ aĩa eiꝰ visa est. ab eucherio viro sctõ cruciari. ○ que penas erit illis que his nouissimis diebus tot auisati exẽplis. ꝑtinaciaĩo. nõ pro fidei saltẽ defelione. imo põpaꝫ iactãtia vana ecclesiis eiusqꝫ ministris. ꝺ ónaruꝫ humanarũqꝫ ꝺminatões legũ. taxatões exactionesqꝫ ꝯ nissimas ipõere ñ formidãt. Credãt hi a ꝺo imutablez sñiaz suã ꝺcõ karolo oñsaz ipo silr expiẽdaz

Philippus an. .i.m. vi.

Anastasius. an/nis. ij.

Jste anastasius fuit vir bñ fidelis ꝛ catholicꝰ. ꝛ quia philippum excecauit. ideo theodosius ꝺ eũ pugnans deuicit. ꝛ ordinatus presbyter quiete viuendo

Theodosiꝰ. ã/no vno

Jste philippus fuit hereticus ꝛ presuit modicis diebus. ꝛ qꝫ interfecit dñz suã ipse etiã maleperijt. ꝛ sic fecit factũ est ei.

Jste theodosius totus catholicꝰ ꝛ humilis fuit. ꝛ ꝑ se sicut fecit factũ est ei. quia leo eum deposuit. ꝛ in ꝓsbyterũ est ordinatus

Heresis imaginũ serpit que sic dicit. qꝫ imagines scõꝝ que sũt libri laicoꝝ auferre voluerunt ꝙsi ydolatrie cultũ. videt qꝫ moti fuerũt ex instinctu saracenoꝝ. ꝛ sic patet qũo ecclesia exercet ꝓtinue

Magnus archiepũs magũtie

wolframus epꝰ zenonen. Egidius abbas sanctissimꝰ clarus

Eucherus epũs aurelianen.

Agilopus epũs colonien. habet qui ex gratia in galliam vẽit

Folium LXIII

ij. Bre/goriꝰ. ã. .xvij. mẽ.

Syrus viij. ꝺ. xx.

Hic constituit feriam quintam ꝑ quadragesimã ieiunare quod Melchiades papa prohibuerat. ꝛ quia non habebant propria officia

Folium LXIII

Jste gregorius vir castus. diuinis scripturis eruditus. loquela facundus. ꝓstans animo. rerum ecclesiasticarum defensor solicitus. ꝛ hostiũ ecclesie impugnator fortissimus. Et nota qꝫ circa hec tempora inceperunt dñi pape plus solito etiam in tpalibꝫ ꝓpter ꝓfidiam eoꝝ. ꝛ etiã transferre imperiũ de gente in gentem: put tempus postulat. Hic leonẽ anathematizauit eo qꝫ imagines sanctorum extureret. Jdẽ namqꝫ leo iussit isti gregorio: vt etiã ꝺburet: sꝫ non curauit. imo ꝺ eũ audacter iussit opposituꝫ. Et sic patet: qꝫ destructionis imperij ꝓncipalis cã fuit heresis. naꝫ ab hoc fideles populi vnanimiter cum prelatis suis adheserunt dño pape. ꝛ coegerũt impatores cessare a tyrannide heretica. In orientalibꝫ regionibꝫ circa hec tempa valde defecit vera fides ꝓpter impiam machometi legez. ꝛ ꝓ ñs ois ẏtus. sapiẽtia. ꝛ honestas. De q̃ lege execrabili tot turpia ꝛ carnalia prodierunt ficticia. vt nulli vmq̃ sapiẽtes in rebus diuinis ꝛ humanis exercitati a ꝓncipio ei crediderũt. sꝫ hoies bestiales in desertis morãtes ois doctrine ꝑsus ignari. ꝙ quoruꝫ multitudinem aliq̃s armorum violentia in suã legẽ pestifer ipse coegit. vt dicit doctor sanctus in summa ꝺ gentiles. li. i. c. vi. Nulla eniã diuina oracula precedẽtium ꝓphetaꝝ ei testimoniũ phibẽt neqꝫ documẽta veritatis attulit. nisi que de facili naturali ingenio cognosci possunt. nec signa supnaturaliter facta adhibuit. ꝯn potius vera q̃ docuit fabulis ꝛ falsissimis doctrinis immiscuit. carnales voluptates ꝑmittẽdo. ꝛ eisdẽ ꝺformia precepta tradẽdo. Et qꝫ voluptati carnali habenas relaxauit: ideo mobile ꝛ rusticale vulgus facile post se traxit summo deo ipsis irato. qui talẽ legis latorem occulto suo: sed semꝑ iusto iudicio super eos constituit. Verum versutus ille pessimus a stulto consilio libros veteris ꝛ noui testamenti. suis sequacibus non reli/ ☞

Bonifacius archiepūs maguntineñ. bochoniā. frāconiā. bauariā. thuringiam. hassiā. sclauoniam. frisiā cū reliquis almanie prouincys catholice fidei subiugauit. Urbem etiā herbipolēsem epatū de volūtate pape fecit. cui scm burchardū pfecit Anno ẏo. xxxvi. sui epat⁹ cū multis xpiānis mrizat⁹ est in frisia. Cūqz ad fuldēse mōasteriū qđ ipse in bochonia ꝓstruxerat corpus eius reduceret sepeliendū oēs cāpane vbiqz diuina virtute sine motu alic⁹ hois sonuerūt Theodol⁹ eps sedunen. Constantinopolis a sarracenis obsessa fuit. sz p btām ẏgiem liberat. z cuidā heremite

Imperatores

iij. Leo cū cōstātino filio

visio mirabilis ostēsa ē de ioseph q̄ dñm sepeliuit. Et p⁹ paucos annos. xxx⁹. hoīm in pestilētia obierūt ibidē. ꝛc. Egbrech scūs de hibernia venit in galliaz suo. ān. xxv. Iste leo cū eēt potēs theodosiū deposuit. z pro ipso regnauit. Et fuit seductus per quendā apostatā vt oēs v magines scōz auferret z exureret. quare etiā tā bellis q̄z pestilēcys ac alijs diffortunūs pun it⁹ fuit. Et qz correptus a gregorio tertio ptinax māsit. ideo totū regnū occidentis ab eo abstulit. mādās ne sibi obediret aliqs vectigalia interdicendo. Et qz hereticе vixit sci viri ei ꝺixerūt. z martirizati sūt ab eo plēs Tandem in perfidia mirabiliter defunctus est

Pelagi⁹ rex hy/spanie grādi miraclo regnuz illō cepit (recupera/re. Berman⁹ exulat. Hermius epūs lobien. Petr⁹ eps damascenus

Rachbodus dux frisonū maluit eē cū pluribꝫ in inferno q̄z cū paucis in celo Ñō ei nouit pressuras ei⁹ Dal⁹ iocus Sz filius morte eius subita territus conuersus fuit.

Anno mundi	V^a D. CCCCCXXIII	V^a DCCC CXXXIII.

Pape

Gregori⁹ iij. ā. x. m. viij

Romanus. diebus. xxiij.

Eo tpe in wormacia fuit archiepiscopat⁹ qui nūc i maguntiā est translatus.

Anno christi	DCCXXiij.	DCCXXXiij.

Iste gregorius digne successit predicto z noīe z ope eiusdem ezli z cōstantie z animose ꝺimperatorem processit z obtinuit intentum. Cōciliū generale celebrauit in vrbe anno pontificatus sui ꝑmo ꝺhereticos in q̄ ymaginū scārū veneratio a ꝓbat. z contradictores excommunicant. karolū etiā vocauit in subsidium ecclie contra longobardos. in canone addidit quoz hodie solēnitas ꝛc. Vienne archiepiscopum instituit.

Monasterium sancti benedicti reformatur in montecassino a q̄dam ciue brixiano. In almania quedā monasteria ditissima fundantur z magnifice dotātur. s. fuldeñ. z hyrßfeldeñ. Saraceni proficiūt in peius. z totā hispaniā sibi subiiciūt. z nisi karolus marcellus occurrisset: galliam similiter inuasissent. Et nota q̄ pluries eos defecit. z semel. ccc^m. z vltra de ipsis occidit. de suis. M. D. tantummodo prostratis

Lebuinus presbyter scūs anglicus predicat ī velua z post in saxonia antiqua. i. westfalia. Cius corp⁹ in dauētria colitur

☞ quis legēdos. nec etiam disputationem ꝑmisit iniquaz faciendā. nec hac occasiōe sua falsitas detegeret. quin pot⁹ se dixit in armoz potētiā missū. nō in signis aut miraculis aut doctrina supnaturali. qđ vtiqz leonū. ferarū. latronū. ac tyrannoz rabiei magis est ꝓpriū: q̄z spūali legislatori Sic ben terra olim fructifera atqz illustriū viroz fecūda. nūc tribulos profert z spinas eternis ucēdūs exurēdas. Quāuis ei vsqz hodie saraceni infinitis diuitijs abūdēt. z pōpis inestiablibꝫ atqz delicijs vacēt. tñ ita pueriliter dissipiūt. z ptinaciť adherēt his q̄ sūt ꝺ rōem. vt ois vir doct⁹ ac timorat⁹ eoz cōsortiū fugiat. z eos velut canin os: ac bestiales cū sūmo tedio abhoiet: atqz deuitet

Pipinus filius karoli marcelli fit rex francie p papam zachariã. z fuit vir valde catholicus: z per omnia victoriosus. z ecclesie romane spẽalis defensor. z in nullo degener a paterna strennuitate.

Karolomannus frater dicti pipini. diuino. tactus timore. dimisso regno fit monachus.

Rachis rex longobardorum per zachariã admonitus. vt a persecutione romanorum cessaret. ac quieuit insuper z monachus efficitur.

Iste Constantinus totus peruersus z hereticꝰ pessimꝰ fuit. ita vt etiã demonũs immolaret

Constãnus. v. ãnis. xxxv.

ac Ecclias pseqbat. z nihil dignũ memorie egit. z sic pmittẽte deo eccia lõgo tpe afflicta est more solito. qz in hoc mũdo pssurã habebit. z agros cum psecutõibus

mus. Mirabilia contigerũt circa hec tpa. nã terremotꝰ mirabilis z ciuitates q̃dam montane diuisis montibꝰ vna cum illis transmigrarunt ad loca campestria vltra sex miliaria. z non sunt fracte. In mesopotamia terra dirupta est ad duo miliaria. Et aial mulinum loquitur humana voce. Linis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in spissitudie xxx. cubitos habẽs p. c. miliaria. z nix. xx. cubitoꝝ. sicut mons: tã grãde frigus erat. Stelle cecide runt de celo. i. a sub. z territi sunt hoĩes putãtes finem mundi adesse. Vide in speculo. Quam mirabilem immutationem hec signa preostentarũt: sequentia declarant.

Sanctus Scurinus primus abbas fuldeñ. monasterij clarus habet in bochonia.

Translatio marie Magdalene de ciuitate aquiñ. ad versiliacũ fcã a gerhardo duce burgundie

Vᵃ DCCCCXLIII

zacharias. an. x. m. iij die

Romanus .xv.

ij. Stephanꝰ ã .v. diebꝰ

Romanus .xviij.

DCCXLIII

Iste zacharias fuit benignus z omni virtute ornatus. omnibꝰ amabil' propter mititatem suaz Ipse regem francie scz Hildericum deposuit. et in locũ eius. Pipinum instituit. quia vtilior fuit Et hic ptz ptãs ecclie quãta fuerit ẽ tempe. qui regnũ illud famosissimũ transtulit de veris heredibus ad genus pipini ꝓpter legittimaz causã. vt habetur. xv. q. v. Alius

Hildericus rex monachus efficitur. forte motꝰ ꝓpter illam horrendã damnationem karoli marcelli. quia periculosum est esse in potestate. z pauci euadunt securi Quanta fecit pro fide idem karolus. z tamen propter vanam illam causam dãnatus est

Remigius rothomageñ. archiepꝰ claret sanctitate Lullus vir sanctissimus: z successor sancti Bonifacij in archiepiscopatu maguntiñ. miraculis claret

Iste Stephanus per oĩa vtilis fuit ecclie dei tam in ẏbo q̃z in doctrina. spũalia z tpalia strẽnue gubernando. pauperꝫ amator z defẽsore/rat. Hic pipinum vntit in regẽ francoruz. z ꝝ lõgobardos misit vt eos cõpelleret ad restituẽdum ecclesiis. quod multo tempore minus iuste detinuerant. quod z factum est. Ipse etiaz transtulit imperiũ de grecis ad francos. vt patet ex de elec. Venerabilem. quam Leo tercius post executioni damnauit.

Cenobium in caturcensi territorio dedicatur a domino pñte Stephano papa z Pipino rege

Caput sancti Johannis baptiste in aquitaniam venit. Et plures amici Pipini interfecti in bello: rediuiui subito resederunt

Corpus sancti Siluestri transfertur monachim. fundatum ab Ancelmo

Turci q̄ de mōtibus caspijs exūsse dicūtur armeniā maiorē infestāt. z vastāt. z cū pestilētia eos at terez fuasi sunt a christianis. vt in modū crucis se tonderēt. z sic cessauit. z extūc illū ritū fuauerūt

Tpa sanguinolēta z mltū turbulenta fuerūt vndiqz. qz saraceni z pagani z etiam christiani inter se plurima bella gesserūt. quoz karolus magnus diui na virtute adiutus principalis actor fuit z triumphator glorioſus. licet nō sine magna strage suoz p lōga tpa Vide in gestis eius.

Horribile factū contigit thuronis. quia cum monachi ecclesie sancti martini delicijs z pompis vacarēt omnes vno excepto ab angelis suffocati sūt. Et alcuinus illud reformauit plene

Imperiū bipertitum circa tpa ista. qz stephanus papa transtulit italiā. zc. in karolum adhuc

Imperatores

iuuenem. quē leo tercius postea infeudauit. Constantinus aūt gretiā cum alijs regionibus transmarinis laborioſe retinuit.

Karolus adhuc iuuenis sed egregie indolis incipit regnare sup francos z fuit filius pipini mater eius berta vocabatur

Martires infiniti facti sunt a Constantino illo pessimo hereticō. Putatur qvir fuerit aliqs imperatorum etiam paganorum qui tot trucidauerit. z afflicta est ecclesia valde. Et satis precio/se emit venerationem imaginum sanctarum propter sanguinem effusum largiter. Uerum imperator impijssimus non mansit impunitus. Nam completo misterio iniquitatis prefinite horribiliter clamās. igni sum inextinguibili traditus spiritum exalauit.

V^m^DCCCCLIII	Anno mundi	V^m^DCCCCLXIII	V^m^DCCCCLXXIII
Pape .i. Paul⁹. ā.r.m̄.i.	Romanus ij. Lon/stantin⁹ ā.ij.m̄.i	Romanus Steph an⁹.iij.ā iij.m̄.v.	Siclus. ō.xxviij.
DCCLIIII	Anno christi.	DCCLXIIII	DCCLXXIIII.

Iste Paulus vir sanctus fuit z mitissimus Fecit constitutionez de diuino officio seruādo in.xl. Jpe nulli malum p malo reddebat. sed cū paucis familiaribus de noc/te per oēs cellas infirmoz z pauperum incarceratorum circuiuit eis necessaria ministrando. viduis z pupillis z alijs egenis papale debitum exhibuit. o/pem ferendo tam p̄ verus imitator sancti Pauli apostoli.

Iste otātus fuit laycꝰ z ubi/to fcis pbyter tyrānice papatū inuasit. z magno scādalo pfuit cui⁹ pax. sz zelo fideliū eiect z ocis puat. Et iste videt fuisseqntus infamis papa inter totvsqz ad huc: ita spūssanctus illā sedē scāz aplicā in omni honore z scitate custodiuit.

Iste stephanꝰ omnia errata constantini e/mendauit degradatis/bis quos ille ordinauit in synodo generali. Sepultus in vaticano

Bengulphus claret miraculis. In gallia fontem emit quem in burgundia oriri fecit. Fuit itaqz separatus ab vxore sua adultera. cuius anus cātauit: eo q derideret miracula eius. Sanguis de imagine christi emanauit z omnes sanauit. z iudei qui ipsam pupugerūt puersi sūt Pulcre pius dñs ostēdit miraculū grāde tpe isto p cōfutatione hereſis z p fortatione fidei

Ludgerus vir sanctus velut alter moyses ab vtero matris sue dño ꝓsecratus: in nūeras gentes ad fidem conuertit frisonū z saxonū ap̄ls. primus epūs monasterien̄ fuit pl̄ibꝰ miracul' claruit. et cenobia fundauit. Obijt tandem in bilderbeke. z sepultus est in werden̄ Anno dñi. dccclx

Sergius epūs a deo plagatus est eo q indignū papatui consecrauit. qz os z manus eius aruerūt

Sol obscuratus nō apparuit.xvij.diebus Signum crucis apparuit in vestibus hoīz
Et sanguis de celo in terrā profluxit
Lamina aurea inuenta est in Constantinopoli super corpus cuiusdam defuncti in sepulchro.ī qua sicerat scriptum. Cristus nascetur de maria virgine.ꝛ ego credo in eum. O sol iterum vide bis me sub Constantino ꝛ hyrena

Iste Leo etiam peruersus fuit.minus tamen q̄s pater eius. Hic cupiditate victus co/ronam quandam cuiusdam ecclesie abstulit.ꝛ capiti suo imposuit.statimq; febre corripitur.ꝛ spiritum ex/

iiij. Leo annis.v.

vi. Constantin⁹ an.x.

alauit. Habuit vxorem pijssimam nomine hyrenaz que regnauit statim post eum cum filio cū hyrena

Iste Constantinus bonus ꝛ pius fuit.ꝛ matrem suaz amouit a regno vt suis negocijs femineis intenderet.sed illa simulato rancore postea ipsum exoculauit. et etiam filios ipsius.ꝛ iterū regnauit tribus annis. Demū cū greci percipe/rēt q̄ karolo magno nube voluisset ipamiceperūt:ꝛ ī q̄dā mōasterio reclu serūt. Alibeforo assumētes Ista synod⁹. vij.celebrata fuit ꝺ hereſiz ima ginū.in q̄ iterū greci recōciliati sūt post plagas solitas cōfitētes ſpm scm̄ ex

Synodus cpolitāna ꝺ here. imaginum.

primus adrian⁹ annis.

Romanus xxiiij.m̄.x.ꝺ.xviij.

DCCLXXXIIII

Iste Adrianus fuit vir preclarissimus ꝛ nobilissimus genere ꝛ potentissimus. ꝛ multa magni fice patrauit. Et vt dicitur ante eum non fuit sim ilis sibi in gl̄a temporali ꝛ diuitijs. Diruta ree/dificauit.turres ꝛ muros extruxit. Regnū longobardorum cessare fecit p karolū magnum. Sy nodos duas solemniter celebrauit. Ecclesias ꝛ monasteria multa instituit. ꝛ ius Karolo sup or dinatione sedis apostolice.et institutione episcoporum. abbatū ꝛc̄.in generali concilio dedit ꝓp̄ violentias tirannorum coercendas. vt patet. lxiij.di.p totū. Tandem hic beatus pontifex p⁹ lau dabilem vitam sepelitur apud sanctum petrum

Hic inhibuit officium ambrosianum.preterq̄ in ecclesia ambrosiana in mediolano. ꝛ officium gregorianum vbiq; obseruari instituit.

Saxones conuertuntur ad x̄pm. populus olim durissimus.ꝛ gallorum perpetuus inimicus. ſz a Karolo superati colla submiserunt. Et est mirabilis dispositio iudiciorum dei.ꝛ inperscrutabi lis quomodo pficit fides ꝛ deficit p diuersitate locorum ꝛ temporum. Jam egiptus ꝛ affrica a saracenis vastate fuerunt. Et ecce quasi fides volasset ad populū paganum peruenit.ꝛ huius si/mile sepe repitur

Francia in floze.ꝛ tota gallia simul vbiq; trium pbatrix etiā vltra montes et mare sicut olim Ro ma

Et Gothorum regnū et longobardorum cessare facit quod incepit anno dn̄i.ccl. vel circa

Studium vniuersale quod olim fuit trans/latum de Athenis ad Romam circa hec tpa per karolum transfertur parisius

Hereſis feliciana a felice autore condemnat. Hic dicit christū eē filium dei adoptiuum

Sexta etas. Christus

Dgerus dux de danamarchia princeps christianissimus floruit. Hic tpe karoli magni xpianitatem obtinuit fere oēs ptes trāsmarinas. a iherusalem vsq; ad arbores solis deo sibi ppicio. z aptis z magnis miraculis exercitū pfortante. Et in superiori india ordinauit impium cui pfecit iohem filium regis frisonū dictū priester ioban. ppter deuotā z scām vitā quā duxit. z subiecit ei. xiij barones cognationis sue. qui alia dominia circumquaq; tenebāt. vt ibi christiana religio pmāeret

Iherusalem circa hec tempora recuperat p karolū cū tota terra sancta z saracenor; secta vbiq; vastat attrociter. quia tempus miseratōnū vēit.

Imperatores

Nicbe/ foz?:an. ix.

Iste nicheforus auarus fuit. plēsq; lesit. fuitq; ad imperiū p grecos sublimatus. sz nō pfuit. qr eius tpe imperiū orientale quasi ad nihilū redactū ē. z romani ad karolum magnū se vnanimiter contulerunt.

Aquisgrani instituitur pegrinatio septēnalis solēnissima ppter reliqas pciosas qs karolus ibi apportauit.

Spinea corona dñi floruit i manu karoli: z trāsfert de pstātinopoli parisius. Et in trāslatōe reliqar; mortuus est resuscitatus aquisgrani

michba/ el annis .ü.

Iste michael vir catholic? amabilis omnibus. z vniuersos sane doctrine aduersantes nitebat extinguere. ac oēs qs leserat auaricia nicheforī pfolat?ē ipos ditādo

Anno mundi V^m.DCCCCXCIII — VI^m.III

Pape

iij. Leo ā xp̄i m. v d. xvi.

Romanus.

Anno christi DCCXCIIII — DCCCiij

Iste leo fuit vir valde sanctus totus mitis z scientia plenus. Cuius sublimationi inuidētes amici pdicti adriani. cū in die sancti marci letanias cū clero pageret: a quibusdam puersis capit. lingua priuatus. z ocul' effossis in carcerē mittit. Sz pius dñs sernū suū non dereliquit. quinimo eū per oīa sanauit. mēbra ipa restituendo. Deinde ad karolū perrexit in franciam: singula narrans que sibi illata essent. a q; etiā honorifice suscept? fuit. z statim rex cū eo romam reuertit. z vltionē de inimicis eius fecit. tamq; iustus iusticiarius trecentos viros in campo lateranensi decollari fecit. Et plēs alios q papā nō defēderunt exilio ppetuo relegauit. dyademaq; imperij a leone suscepit. romanis acclamantibus karolo augusto a deo coronato vita z victoria a deo subministretur. Tandem post laudabilem vitā idē pōtifex sepelit apud sanctum petr;. Hic fuit genere z natione almanus frater comitis de Lalwe

Hic pōtifex anno 4 Hadriani Defunctus est ad Carolum vbi cātam exercebat

Tuellitus rex vngarorum alias pnceps auerror;. se z pātiam suam karolo dedit z baptisat? est Aaron rex persar; misit karolo corpus sancti Cipriani z sperati. z caput sancti pāthaleōis Amelius comes aluernen gener karoli martir

Corpus sancti Bartholomei transfertur beneuentum de lipertania
Amicus z bericanus martires occisi sunt in campania
Jsuardus monachus iussu karoli collegit omnes legendas z actus sanctor; de toto orbe i vnū volumen post iheronimum. bedam z flor;. Et omni die concurrebant vltra. ccc. festa. Et ideo l stitutum est: vt dicatur in martilogio. z alior; plurimorū martirum confessorum. zc.
Paulus dyaconus iussu karoli collegit lectiōes cuilibet festiuitati pueientes ex optis dcis scōr; patrum

Translatio imperij facta est per leonem papam tercium de grecis ad francos cuz vnanimi cõsensu romanorum iustis et necessarijs causis post longam patientiam ecclesie dei. que diu grecorum emendationem expectabat. Sed quia nimis defecerũt a primorum pietate dimissi sunt

Signum rubeum t multe hastę apparuerunt Et sequitur strages magna christianorum

In roncisvallo occisi sunt multi reges. duces t comites de exercitu christianorum vltra .xv^m^ pugnatorum deo permittente Carolus scholam strinxit lingen ... fuerburgi ... fit ...

Milo de anglere. dux exercitus karoli. pater rolandi cum multis christianis occisus est in bello ab argolando

i. karol⁹ magnus an. xliij.

Sol stetit spacio trium dierum vt karolus vinceret

Herbardus dux bauarie in panoniam congressus martirizatur

Iste karolus dcũs magnus cũ iã regnasset in frãcia. xxxiij. ãnis assũpt⁹ est in impatorẽ rhomanorũ. t imperauit annis. xiiij. Quãte progatiue fuerit hic in oĩbz q̃ principẽ laudabilẽ faciunt: q̃s digne laudare sufficiet. Hoc vnũ p nũc sufficiet q̃ a principio vsq; ad finẽ in tanta rez tempestate sic laudabr se habuit. vt non sit inuentus qui eũ in aliquo reprehendere potuisset. Reuera q̃d possit fragilis homo in illo caulari quem diuina virtus continue direxit et protexit Sic ergo recte laudamus eum si in domino opera eius magnificemus. Tandem morte sancta potitus: sepelitur aquisgrani. Anno vite sue. lxxij. Eius legendam scripsit Emardus.

VI° XIII

.iiij. ste/ phanus ã. iij. m.

Romanus .vij

DCCCXIIII.

Refert Turpinus archiepũs q̃ karolus erat corpe decorus sed visu ferus. statura eius pedũ octo. t facies eius palmum et dimidiũ possidebat. barba vero eius palmũ vnũ. frons erat vnius pedis. Militem armatum sup equum sedentem a vertice sim̃l cũ equo ictu cũ spata scindebat. Quatuor ferraturas equorum simul facile manibz extendebat. Militem armatũ recte stantez sup manũ suã sola manu velociter eleuabat. Leporem integz aut duas gallinas vl̃ anserem edebat. modicũ vinũ t limphatũ bibebat. Tam parcus in bibendo erat q̃ sp in cena raro pl⁹ q̃z ter: bibere solebat

Compestelle ecclesia. t patriarchalis sedes ordinatur t extruitur in honore sancti iacobi. Et impletur petitio marie zebedei. quia Johannes a dextris apud ephesuz et Jacobus a sinistris Roma in medio. Nota misterium

Iste stephan⁹ multos captivos redemit. Et Ludouico cũ filiũ karoli impatorẽ coronauit. Mort̃ rome. sepult⁹ in ecclesia sancti Petri

Episcopatus quinq; dotantur per karolum in almania magnifice. scilicet Maguntinen. Colonien. Treuiren. Saltzburgen. t Sedunen.

Signa multa precesserunt mortẽ gl̃osi t sci impatoris karoli. Nã eclipsis solis t lune vltra solitum fuit. Apparuit per septem dies macula nigri coloris in sole. Porticus pciosus aq̃sgrani cecidit funditus. Pons maximus magunt̃ie tribz horis cõbustus est. Cernens autem pessimus imperator mortem sibi imminere omnes thesauros suos prelatis commisit ecclesijs distribuendos. Et Ludouicum primogenitum constituit imperatorem. alium theutonicis siue almanis. terciũm vero hispanis prefecit

Sexta etas. Christus

Cometa apparuit valde singlaris ⁊ terribilis. vñ imperator attonit⁹ cũ eg
mardo pr̃o ꝓtulit dicẽs ꝙ mutationẽ regni mortẽqꝫ principis pretenderet
Xp̃us nolebat eũ cõtristare: sꝫ verbũ prophetie allegãs ait. A signis ce
li nolite timere. At imperator devotus · nõ aliud inquit: timere debem⁹: nisi il lũ q̃ nr̃i ⁊ b⁹ creator
est syderis: sed eius clemẽtiã laudare tenemur. q̃ nr̃am inerciã: cũ peccatores simus. tal ib⁹ admo/
nere dignatur indicijs. Quare talia portenta cũ apparẽt oẽs coĩter tãgũt. oẽs ꝑ posse ad melio
ra festinare debem⁹. vt miaz in illo dñante ꝑseq̃ valeam⁹. ⁊ pie credit: ꝙ hac hũili
tate dñm placauit. qz nõ super eũ plaga pervẽit. sꝫ super italiã icursu saracenoꝝ

Imp̃atores

i. Ludo
uicus. ã
.xxv.

Iste ludouicus fuit filius karoli. ⁊ magne clemencie. ꝓpter qõ dictus ẽ pius
Habuit duos frẽs q̃s supauit. ⁊ ambo malũ habuere finẽ. In aduersis patiens
erat. ⁊ in fine semper vincebat. qz erga deũ ⁊ ecclesiam devot⁹ pmansit. Etiam filij eius perseq̃ban
tur ipsum. quos benigne ad penitentiam reduxit. Tandem bene singulis dispositis bona mor/
te diem clausit extremũ. Et quia humana infirmitas delicias diu ferre nõ potest. filij eius ad mi/
seriam declinarũt. Et est bene infelix ꝓditio quã totiẽs sine cessatõe experimur. ⁊ in his q̃ añ nos
fuerũt id totiens scñm legim⁹. vt scz coĩter paucis exceptis. felicitas gñatõis vni⁹ raro pareat felici
tatẽ subseq̃ntis. Idẽ magnũ ꝓciliũ aquisgrani ꝓgregauit. in quo regl'a ⁊ honestus mod⁹ vi
uẽdi canonicoꝝ ⁊ canonicaꝝ ꝓpilat⁹ ẽ Hic balsamat⁹ ⁊ incõsũpt⁹ in eccl'a metẽsi ostenditur.

Anno mundi	VI^m XXIII	VI^m XXXIII

Pape.

.i. Pa/
scal. an
vij. die.,

Roman⁹
xvij.

.iij. Eu/
gen⁹. ã
ij. m. ij.

Romanus

Valẽti⁹
nus die
bus. xl.

Romanus

. iiij.
Grego/
ri⁹ ã. xvi

Anno christi	DCCCXXIIII	DCCCXXXIIII

Iste paschalis magnã adhibuit diligẽti
am reliq̃is scõꝝ ⁊ innũera corpa sacra/
leuauit. ⁊ honorifice recõdidit. sic̃ visi/
one sancte cecilie mãdatũ sibi fuit

Iste eugen⁹ vir ꝑclarus ⁊ magne
scitatis fuit, ⁊ simplicitatis. mũdi
ꝓtemptor. ⁊ sola q̃ xp̃i sũt sapuit. h̃
martirio coronat⁹ ẽ per laycos ro/
manos sepultus ad sãctũ pet̃r

Iste Gregorius
mortuo valenti/
no. qui brevi inter
post electionem e
medio sublatus

fuit eligit. ⁊ multa bona fecit. viditq̃ tristia tẽpora, ꝓpter varias plagas grassantes in populo Hic
multoꝝ scõꝝ corpora leuãs de terra honorifice reposuit in altaria. Eius petitione ludouicus ⁊
guigo marchio lũbardie saracenos de italia fugarunt. Moritur tandẽ post innũerabilia bona
opera eodem tempore quo ⁊ imperator. sepultus apud sanctum petrum

Rabanus poeta ⁊ monachus post abbas fuldẽ. deinde archiep̃s magũtie doctor magn⁹ claru
it. ⁊ pl'a scripsit. ⁊ strabus discipulus etiã notabilis in scientia ⁊ virtutib⁹ eodẽ tempore fuit.

Honoldus rex danoꝝ circa hec tempora baptizatur magũtie cũ vxore ⁊ filijs. cui imperator frisi/
am dedit.
Translatio plurimoꝝ facta est hoc tempore. Sebastianus ⁊ Gregorius papa suessionẽ.
Scũs marcellinus ⁊ petr⁹ de rhoma in galliam translati sũt. ⁊ scũs vitus in saxoniam. ⁊ sanctus
genesius in angliam transfertur
karolus mõasteria solemnia tot fundauit: q̃t in alphabeto lr̃e habentur. ⁊ cuilibet vna p̃põebat.

Scisma octauum erat inter eugenium ⁊ zisinnium ꝓpter discordiam eligentium. sed eugeni
us obtinuit. quia pars maior erat cum eo

Tẽpora cruẽta itẽ surgũt. causa ẽ debilitas imperij. qz mortuo ludouico filij ei⁹ mutuo se cõtriuerunt. Qd audiẽtes saraceni z saxones z alij occidẽtales ereterũt se ꝑ eos. z fcã ẽ plaga grauis.

Annona de celo pluit in vasconia frumẽto silis. habẽs tñ grana breuiora

Tẽpestas maxima oritur in gallia et terremot⁹. z mlte ville z dom⁹ celesti igne cremant hoĩes. z iumẽta ictu fulminũ examinãtur. z cũ grãdine lapides immẽsi põderis cadũt. et fragmẽ glacies descẽdit. cui⁹ latitudo. vi. pedũ. lõgitudo. xvi. altitudo duoz fuit. et pestilẽtia magna seqbat.

Puella q̃dã. xij. ãnoz post sacrã cõmũionẽ. vi. mẽsib⁹ in pane z aqua ieiunauit. de inde ꝑ triennium omnino abstinuit ab omni cibo z potu

i. Lotharij. ã. xv

Iste Lotharius mortuo pẽ imperiũ sũpsit. habuitqz duos fratres. scz ludouicuz z karolũ q̃s nitebat excludere ab hereditate paterna. sz illi ꝓtra eũ hoc bellũ mouerunt. in q̃ tot ab vtraqz parte ceciderũt q̃ sile nõ ẽ factũ in gẽte illa. z lothari⁹ fugit. Quidã autez magnates eos composuerunt regna diuidendo. nec valuerũt resistere aduersarijs suis propter hanc ruinam militum. z ideo vndiqz fines eoz inuaserũt hostes. Sicsic quando vult nimium fit minimum. Qui bucusqz alios defenderũt: iam seipos defendere nequeunt. Quid faciet humilis herba deserti. si stare non valet alta cedrus libani. Omnia fac cum consilio. alioquin penitebis post. sed tarde. Nota exemplũ. Tãdẽ Lotharius renũcias seculo monachus effectus ẽ in cui⁹ obitu fuit magna ɔcertatio inter ãgl'os z demões. sz oratib⁹ mõachis demões fugati sunt.

VI⁹ XLIII

ij. Sergi⁹ ãnis iij. m. ij.

Romanus

DCCC XLIIII

Iste sergius vocabatur antea os porci. z qz nomen erat inhonestum z tante dignitati inconueniens. ideo mutato nomĩe sergius vocari elegit. z ab isto in antea omnes proprium nomen mutauerunt. Sed hoc quibusdam nõ placet. sed dicunt: q̃ hoc faciũt exẽplo christi. q̃ apl'is nomina imposuit. zc. Similiter z de patriarchis. Et hec videtur melioz ratio huius variationis.

Dyonisij sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum. quos michael imperator misit ludouico. z. xix. egroti sanati sunt

Festiuitas omniũ scõrũ est translata ad kl'. Nouembris ꝑ gregoriũ quartũ. z galli z germani inceperũt z ipsũ celebrare hoc tempore. z habetur sermo rabani de eodem satis pulcer

Plaga horribilis super romam z totam italiam facta est Nam quidaz perfidi christiani miserunt clam ad soldanũ sarracenorum vt cito veniret. Et rhoma rapitur. z ecclesia apostolorũ stabulum porcorũ efficitur. sed ludouicus cum gallis z lombardis totam illam infinitam multitudinem fugauit non sine multa sanguinis effusione christianorum. Et siciliam et apuleam etiaz hoc tempore saraceni vastarunt: et tuscia in solitudinem redacta est

Gallia pene tota vastatur a normannis et frisonibus z alijs. circũquaqz concrematis ciuitatib⁹. zc. Dic itez nota mutabilitatem temporum. quia per longa tempora galli triumphatores orbe fuerunt hic prosternuntur. nec vmq̃z postea ad pristinam redeunt potestatem z gloriam. Dominabantur enim quondam in italia. hispania. germania. in saxonia. imo vltra mare.

Sarraceni de affrica venientes iterū romā inuadūt. ⁊ ecclesias ap̄lor̄ dehonestant spolian/
tes vndiq; ⁊c. Redeuntes autem cum spoliis submersi sunt in mari.
Duodecim duces bohemorum sunt baptizati. procuratione ludouici fratris Lotharii
Fames magna in germania fuit. ita vt pater filium deuorare vellet.
Magūntia circa hec tempora i magna afflictione fuit p̄ triennīū. Demō publice apparuit. ⁊ do
mos incendebat. ⁊ sacerdotes lapidauit ꝙ aquā bñdictā aspgebāt. ⁊ hoies fugiunt.

Octaue assumptionis bē marie instituuntur a leone papa
Aymūdus rex anglie vir sc̄us martirizatus est. ⁊ angliā deuastauit.

Impatores .ij. ludouic/ c⁹.ā.xxi.

Magniradus heremita martirizatur
Iste ludouicus filius Lotharij fuit a sergio papa in regem coronatus
⁊ad tempus cū patre regnauit. ⁊ p⁹ sol⁹ ānis. xxi. Hic habuit filiū noīe karolū quē diabol⁹, in ua
sit. ⁊ vexauit corā p̄ze. qr̄ ꝺ eū ꝺspiratione tractauerat. eius tpe multa mirabilia contigerunt.
Sancta helena imperatrix transfertur a roma in franciam
Gloria laus ⁊ honor tibi sit rex ⁊c. ꝺponit a quodā epo captiuo in festo palmarū. propter quod
ab impatore dimissus fuit ⁊ restitutus
Colonie horribilis tempestas oritur. et
fulmē eccl̄am sc̄i petri scidit. ⁊ iij. interfecit hoīes. ⁊ sexseminuos reliquit. habuit formā draco̅is.
Radulphus epūs bituriensis claret sanctitate

Anno mundi	VI⁹ L iiii	VI⁹ LXiii

Pape. .iiij. leo a. viij. m̄ iij. ꝺ. vi. Romanus. iij. Bñ/ dictus. ā ij. m̄. vi. Romanus. i. Nico/ a⁹. ā. ix. m̄. ij. ꝺ. .xx. Romanus

Anno christi	DCCCC Liiii	DCCCC LXiii.

Iste Leo sanctus fuit in quo ⁊ ser
pētina prudentia. ⁊ colūbina sim/
plicitas habitauerunt in monaste
rio educatus. p̄ro in scīa ⁊ sancta
conuersatiōe tāc̄z ver⁹ monach⁹ p̄fe
cit. Hic factus papa statiz repare
studuit eccl̄as. q̄s sarraceni paulo
ā̄ destruxerāt. Collectam Deus
qui beatū petrū. ⁊c. ⁊ De⁹ cui⁹ dex/
tera btm̄ petr̄ am. ⁊c. fecit ꝺ sarace/
nos. Fuit scripturarū feruentissi/
mus predicator ⁊ p̄scrutator. oīoi
bus ⁊ vigilijs iugiter intentus. se
pelitur tandem post sanctā morte
in ecclesia sancti petri. cuius festuz
p̄vij. kl̄. augusti agit
Leonina ciuitas iussu leonis edi/
ficatur ad defēsionē s. petri ap̄lor̄
mam

Iste bñdictus no
mine ⁊ re ab oīb⁹ ē
beatissim⁹ dictus
Hic statuit vt cle/
rici ordīate incede
rent ⁊ honeste

Iste nicolaus tante sanctitatis extitit.
vt post magnū gregoriū papā vir vlius
in sede romana apparuit illi cōpand⁹.
In eius ordinatione Ludouicus p̄/
sens fuit. tā dēp⁹ milita bona morte sci
sima potius sepelitur in ecclesia sācti
petri ap̄li.

Hermanus

Johes

Iste iohānes āglicus
cognomīe. sz natiōe ma
gūtin⁹ circa hec tpa di
citur fuisse. ⁊ erat fēia habitu vestita virili sic in diuīa scīptu/
ra p̄fecerat. vt par ei non inueniretur. ⁊ in papam eligitur
Sed p⁹ impregnata cū publice in p̄cessione p̄geret. peperit ⁊
moritur. Et hic sextus videt fuisse papa. qui nomen scīta/
tis sine re habuit vsq; huc. ⁊ silr sicut alij a deo plac̄atus fu
it. nec ponitur in catbalogo pōtificum. Fuga̅tur aliqui de
causa nullū almanū in papam eligi. quod falsuz eē cōstat.

Sanguis pluit de celo in italia triby dieby. Et locuste innumerables galliaz denastant. senas habentes alas. sex pedes. duos dentes lapidibus duriores. vt castroz acies turmatim volantes spaciu diurni itineris. qtuoz aut quinqz miliaribz extendentes. tandē vsqz ad mare britannicū puenientes. ventoz flatu submerse sunt. sed estu occeani ad litus reiecte. ex putredine sua aerē coz ruperūt. vñ mortalitas magna z fames pualida subsecuta est ita vt pene tertia pars hominuz ibi consumpta sit. Et sic additur doloz super dolorem gallicis. qz bellis lacessiti. iā fame etiā pereunt.

In saxonia villa quedam cū oibz penitus absorbetur in momento

karolus .ij. ānie. iij. m. ix.

Caput scti gregorij z brachiū sci leōis ad se/ nonen. eccl'am sūt trāslata p iohem papam

Bulgarorum rex cū gēte sua ad xpi fidē puert'. q etiā in tantum profecit vt oim isso regno monachus efficeretur. Filius autem eius apostatauit. quare resumpto regno ipsum cepit. z oculis effossis ipsum in carcerauit z altum substituit ac sacrum habitum reassumpsit

Dimenus rex britonum a scō Maurilone interficit dū frāciā vastaret

Iste karolus dictus est caluus. z habuit fra/ trez q dicebat ludouicus. z erat rex germanie qui bellū instituit contra ipsum. sed karolus in/ toxicatus obijt ante congressum. Hic multa mo nasteria fundauit

Sinodus constātinopoli celebratur. que viij. est in ordine grecoz. z quinta constantinopolitana

Jhes dyacon⁹ scpsit vitā bti gregorij in. iiij. libs z misit iohanni pape opus laudabile

VI^xx LXXiij

.ij. adrian⁹ ānis. v.

Romanus

.viij. Johes. ā. p. ō. ij.

DCCC LXXiiij

Iste Adrianus excommunicauit lotharium frēm imperatoris regē lo/ thoringie. ꝓpter adulteriū. sz cū ille romam veniens vt excusaret se z cō municasset indigne cum oct imati/ bus suis: omnes infra annum mortui sunt. z rex in via mortuus est cum venisset placentiam

Iste iohannes vnxit karolum imperatorem z iniuriā pass⁹ fuit a romanis. quia dicto imperatori non fauebat. z ī cu/ stodia positus fuit. Jpe formosū portuen. epz eiecit z degra dauit quod fuit occasio mali

Cirillus vir sanctus pene omnium sclauorum doctor z apostolus. corpus sancti Clementis pa pe repperit in crisona mari exiccato. z romam transtulit. z in sua ecclesia reconditur

Johannes scotus doctissimus in scripturis in franciam venit z rogatu ludouici hierarchiam dyonisij de greco transtulit in latinum. z post a discipulis confossis stilis moritur. Et nota qꝫ se pius libri sancti dyonisij translati sunt.

Ebaritas valde refriguit circa hec tempora in omni statu. z iniquitas plus solito cepit abunda re. Jam ei gladius z hereses ex magna parte cessarunt. sed ambitio z auaricie z cetera vicia frena larantes amplius q̄ ille heresum persecutiones christianam fidem persequebantur

Normannia conuertitur tertia generatione. post hec robertus nascitur qui apuliam calabriam siciliam acquisiuit. venetosqz z alexium imperatorem grecorum superauit.

Ungari gens inculta oritur. Erit a sicilia ꝛa pincernatis propulsa in panoniam venit. ibiqꝫ manens expellit incolas. Carnes crudas comederunt. ꝛ humanū sanguinē biberunt sicut pbalangi. Hi postea romam et alia bona ecclesie ꝓ longū tempus inuaserunt sicut olim gothi. ꝛ sic cōtinuatur tribulatio Flandria efficitur comitatus ꝛ balduinus primus comes ibidem fuit.
Gallia autem fuit nimis vastata ante fedus rollonis. quia germani videntes coloniam. treuerizcrustas. ꝛc. iunxerūt se francis. et sic rollo dux normannorum baptizat accipiens gillā filiā regis in vxorem confirmata sibi regione normannie

Imperatores — iij. karolus an. xij.

Gonderoldus eps magūtine a normannis martirizatus est
Iste karolus dictus est grossus siue iunior. qui galliā et germaniam pacifice possidens. a iohanne papa in imperatorem coronat. Tandem post gloriosam victoriam normānos ad fidez pduxit. quia iam francis resistere vltra non valuerunt. Et. iiij. annis sup francos regnauit. ꝛ factus inutilis abijcitur
Sanctus Martinus translatus fuit de thurone antisidorum et curauit leprosum. Deinde reportans curauit paraliticum et cecum contra volūtatem eorum. ꝛ frutecta regionis vestita iunt foliis supnaturaliter. ꝛc. Vide pulcram hist oriam in legenda ipsius

Anno mundi — VI^cy LXXXIIII — VI^cy XCiij.

Pape. — Romanus

Martinus. ij. a. i. m. v.	iij. Adrianus. a. i. m. iij.	Stephanꝰ. v. a. vi. di. ix	Formosus. an. v. m. vi.
Anno christi DCCCLXXXIIII			DCCCXCiiij

Iste martinus paru prefuit. similiter et adrianꝰ. Et iste adrianꝰ statuit: vt imperator nullo modo se intromittat de summi pōtificis electione. Qz apparet qꝫ hec constitutio parū obtinuit. imo leo octauus directe ꝓriū statuit postea. et forte pro varietate temporuz sic oportuit statuta huiusmodi variari: vt patet extra de spon. Non dz
Corpus sancti calixti transferē in franciam

Huius stphani tpe corpus sctī martini translatuz fuit propter timorem normannoruz. Et nota qꝫ libri satis discordāt de tempore horum pontificū cuz linea imperatorꝝ. Et forte hoc factuz fuit ꝓpter scandalosas contentiones et intrusiones: que in vtroqꝫ statu fiebant. ꝛc. sz nō est vis. Sufficit enim nobis debita tempora distinguere. ꝛ eqz digna sunt memorie commendare

Iste formosus fuit primo epūs portuensis. ꝛ a iohanne ꝓpter inobediētiā priuatꝰ erat et degradatus vsqz ad laycalē statū. sed ꝑ martinū restitutus est. ꝛ ꝯ iuramentū non solum romā venit. sed etiā papatuz suscepit. ꝓpt quod facta est altricatio magna. Scisma. ix. ecclie et scādalosissimum fuit ꝑm quosdam iter formosum et sergium.
Iam sergius a formoso reprobatus: a papatu fugit in franciam. et tandem papa factus reuertit rhomam secrete. et cristoferum cepit. et formosi corpus effossum deshonestauit. Fuit etiam in scismate isto aliud minus et breuissimum inter leonem et cristoferum predictum. Iam cristoferus per vim rapuit papatum leone incarcerato. sed statim etiam ipe per sergium captus ē tamꝫ inuasor. Quidam enī dicūt qꝫ monachus effectꝰ sit/ et mltiplicata sūt mala sup clerum et totam ecclesiam.

Cluniacenſium ordo patrum quaſi ſtella matutina in medio nebuloſe tempeſtatis huius ꝛ ſcandaloſe in magna humilitate ꝛ feruore rutilare cepit atq; proficere. p adonē monachum virū ſanctū ac ceteros q̄ pl̄es eq; pfectos. Hi primi ordīs ſanctiſſimi pr̄is bn̄dicti. qui iam in pleriſq; locis cecidit reformatores extiterūt. Et nota q̄ diuitie fuerūt ſepius cauſa caſus huius ordinis ſacri ꝛ paupt̄as reformationis. Deuotio namq; peperit diuitias: ſz heu filia ſuffocauit matrem.

O abiſſus impſcrutabilis iudicioꝝ dei. ecce tam in imperio q̄ in papatu altricatione ſcandalo ſa tenebreſcente exortum eſt hic in tenebris lumen rectis corde

Arnulphus .ā xij

Iſte arnulphus plene compeſcuit normannos. qui iā vltra. xi. annos gallīam vaſtarūt. Tandem a medicis deſperatus mirabili infirmitate. ita vt a pediculis conſumaretur defecit ꝛ mortuus eſt.

Heu heu dn̄e deus q̄o obſcuratū eſt aurū. mutatus eſt color optimus: qualia cōtigiſſe circa hec tpa etiam in ſancta ſede apoſtolica quam vſq; huc tanto zelo cuſtodiſti legimus ſcandala. Quales ꝓtentiones ꝛ emulationes. ſecte. inuidie. ābitiones intruſiones. pſecutiones. O tēpus peſſimum in quo defecit ſanctus. ꝛ diminute ſūt veritates a filiis hoīm. Verūtamen poſt hec tēpora fuerūt multi ſancti pape. ſz non ſic ꝓtinue ꝛ in tā to numero ſicut in p̄cedentib⁹. Eya quis conuēctus. que congregatio. quis homo iam ſecurus erit. ſi ſic defecit ſanctitas primitiua

VI^a^ XIII

vi. Bonifacius die. xv.

Stephan⁹. vi. ā i. m. vij.

p⁹. Roman⁹ m .iij. di. xi

Theōdorus. ij. die. xx

Johes. ix. ān .ij. die. xv.

Bn̄dict⁹. iij. ā. iij. m. ij.

DCCCCIIII

Jſti octo pontifices ſucceſſiue ſequentes breui tempore ſederunt. Neſcio aliquid notabile de ipſis dicere. quia non niſi ſcandaloſa de his repperi ꝓpter inauditam in ſancta ſede apoſtolica contentionem. vnus contra alium. ꝛ ſimul contra ſe mutuo Naz Stephanus confirmans facta iohannis octaui formoſum damnauit. ꝛ eiꝰ facta irrita decreuit. ꝛ corpus eius mortuuz deh onestauit. digitis duobus abſciſis manum in tyberim proiici mandauit. omnino ingratus contumeliam pro gratia reddens. quia formoſus ipſum antea epiſcopum anagnie fecit Sed breue tempus finem impoſuit negocio. Rurſus poſt hec theodorus omnes actus ſtephani reprobans facta formoſi approbauit. ſimiliter ꝛ iohannes. ix. ſequens in concilio rauenne coram. lxxiiij. epiſcopis damnauit facta ſtephani. ꝛ formoſum confirmauit. Sergius autem directe contrarium ſenſit. ꝛ formoſum damnauit

Cluniacum monaſterium famoſiſſimum ac ſanctiſſimuz conſtruitur a bernone duci aquitanie. dono etiam aue comitiſſe. ac guilhelmo pio principe burgundie. quod poſtea beatus hugo abbas eiuſdem cenobii mirabili ampliauit opere. Vide circa annum Mxciij.

Imperium iterum transfert ꝛ diuiditur. Nam franci non iuuabant ecclesias quas pfes eorum extruxerant. ſꝫ diſſipabāt. nec romanis prebebāt auxiliū ꝫ lōgobardos qui mltū infaſtabant eos ideo de cōi ꝯſensu excluſi ſūt ab imperio. ꝛ italici in ytalia: ꝛ almani in almania ceperunt vſqꝫ ad ottbonem qui vtrobiqꝫ regnauit Franci autem nunc coguntur manere in terminis ſuis: excpe/rientes omnium rerum esſe periodum. ſicut alij rotam fortune aſcenderunt ꝛ deſcenderunt

Comitatus bleſenſis oritur ex nobili ſtirpe normannorum. Belo primus

Imperatores

.iij. Ludo/uic⁹ ā vi

Iſte Ludouicus nō habuit papalē bñdcōnē ꝓpter inſolentias coꝝ q̄ in italia dñabantur. et berēgariū conabat expel/lere. ſꝫ cum p ipō regnare cepiſſet vero ne capitur et excecatur. ꝛ Berengari/us reſtituitur. ꝛ hic vlti/mus eſt de ſtirpe karoli/na qui imperiū tenebant

p⁹. Be/rēgari⁹. .an. iiij.

Iſte berē garius prudens in armis fuit. ꝛ bellum habuit cum romanis ꝛ etiā cū ludouico predicto. nec fit aliqua mentio de iſto. et ſequentibus vſqꝫ ad ottbonem apō vin/centium in ſpeculo hiſtoriali.

Lōrad⁹ re. Hu/go. ā. vij

Almanus

Iſte cōradus fili⁹ Ludouici inter impa/tores non computatur. quia nō regnauit ī ytalia. ſed in almania tantum. Et Hugo quia in ytalia tantum

Anno mundi. VI^m CC XIII

Leo. v. diebus pl.

p⁹ Cri/ſtofer⁹. m. vij.

Roma⁹.

iij. Ser gi⁹. ā. vij m. i ij. d.

Roma⁹ xvi.

.ij. Ana ſtaſi⁹. ā. ij. m. ij.

Laudo m. v. die bus. xvi

Romanus

Anno christi DCCCCXIIII

Monſtrum habens caput caninum ꝛ cete/ra mēbra ſicut homo. pīntat Ludouico. ꝛ be/nepotuit monſtruoſum ſtatum ſignificare huius temporis. vbi homīes ſine capite q̄/ſi canes latrando hinc inde vacillabant.

Iſte ſergius cū roma redūſſet auxilio fran/coꝝ criſtoferū cepit ꝛ ſedit p eo ꝛ in vltionem ſue re/pu ſe corp⁹ formoſi extraxit de ſepulchro. ꝛ indutū ſacerdotali in pōtificali ſede decollari fecit. ꝛ ī tiberī pīci. Diſcatores āt in eccl'am ipſum importarunt ſacris imaginibꝫ ſe inclinantibꝫ ꝛ ſalutantibꝫ eū venerabiliter: cunctis videntibꝫ q̄ aderāt. Dīa inſup que ipē formoſ⁹ fecerat irrita decreuit.

Anaſtaſi⁹ ꝛ laudo paꝝ ꝓ/fuerunt

Odo vir ſanctus primus abbas cluniacēſi. feruorē mōaſticum in mo/naſterijs reſuſcitauit: ꝛ pl'a ſcripſit. dyalogum beati gregorij ipſo annu/ente coartauit ſub vno volumine. Hic pater multoꝝ monachoꝝ fu/it Elphredus rex anglie vir totus virtuoſus. viij. horis in orā do: le/gendo. ꝛ ſcribendo exp̄dit. viij. in negocijs regni. viij. in cura corporis redditus etiam optime diſpenſauit

Stephanus epiſcopus leodienſis claret ſanctitate ꝛ ſcientia. Fe/cit hiſtoram ſancti lamberti cum notis ꝛ alias plures. ſcꝫ de Tri/nitate ꝛ Inuentione ſancti Stephani

Ungari incipiunt romã z cetera bona ecclesie vastare. Et totã ruscią destruũt interfectis maribꝫ z feis: oĩa spolia secũ portãtes. Taris eoꝝ ret fuit. q. r. modios nũmoꝝ recepit a berẽgario, z pꝰ singulis annis redeũtes fines romanoꝝ inuadere solebãt p mlta tpa. causa huius mali fuit ingratitudo rhomanoꝝ. qꝛ pdictũ marchionẽ expulerũt. z ideo vltus se fuit hoc mõ vocando barbaros. sicut Xarses olim fecit tempoꝛe Justini secũdi. postea interfectus est

Sarraceni qui oñabantur circa hec tpa in italia deuicti sunt a iobãne papa z marchionealberico

Fons sanguinis fluxit ianue significãs cladẽ statiz seqntẽ p saracenos. q eã cepe runt z occisis pctis spoliarũt

.ñ. Berẽgarꝰ ã. viiij

Heinricus ãnis .xviij

Sanctus wibertus q̃ cenobiuz gemelatẽ. fundauit. claret in lotharin / gia

De isto berẽgario nõ ẽ conso nãtia in libꝫ qñ regnauerit.

Quidam dicũt post berengarium primũ. Alĩ post hugonem. sed non est curandum. tempoꝛa ista satis confusa fuerũt. quia qui plus potuit: plus fecit.

Iste benricus durxaronum fuit. z totus inclitus. nec ipsei ter impatoꝛes ꝓputaꝝ qꝛ tm̃ in almania regnauit. Ipse habuit vxoꝛem sanctissimã noie mathildã. Ex qua genuit duos filiꝫ os otthonẽ z benricũ. z otto successit ei in impio. z benricus in almania habuit plꝛes terras Tercium filium brunonem. q̃ etiam sanctus fuit. z xiij. annis archiepꝰ colonien. vir magne pfectõis Qui etiam monasterium sancti Panthaleonis fundauit.

VI걺. CXXIII. VI걺 CXXXIII

iohes xꝰ ã. xiij m̃ ñ. ȣ. i ñ. — Romanus — Leo viꝰ men. vi. die. xv. — Romanus — stephãꝰ vij. ã. ij. m̃ i. ȣ. ñ — Romanus — Johes. xi. ã. iiij m̃ x. ȣ xv — Romanus — Leo vij ã. iij. m̃ v. dieꝫ. x — Romanus

DCCCCXXIIII DCCCCXXXIIII

Iste iohãnes fuit filius sergij papę: tam carne q̃z moꝛibꝫ Etiam rapuit pꝛesulatum. z tandem miserabiliter occiditur a militibus Guidonis: posito pu'uinari super os eius dũ in carcere teneretur. Post eum q̃dam alius Johannes intrusus fuit: sed statim eiectus est. Et ideo nõ ponitur in catha/logo summoꝝum pontificum.

Adamarus vir sanctus successoꝛ sancti odonis abbatis cluniacensis.

Theodardus abbas sancti helye claret sanctitate

Dunstanus episcopus cantuarien. sanctus plꝛa monasteria fundauit. z didicit in die mortis ab angelo O rex gentium dominatoꝛ omnium. z vidit beatam virginem mariam

Bohemia conuertitur ad fidem christi. z ĩ praga ecclesia cathedralis erigitur.

Regino abbas prunien. cronicam scripsit eleganter

Siptineus dux bohemie ad fidem conuersus est. vir vtiq̃z fidelissimus.

Bolestaus filius eius. sed peruersus. qui postea fratrem eius sanctum wenseslaum occidit. s. anno primo ottonis. i. z ob hoc ab ottbone cum tota bohemia superatus fuit. z vastatus per annos. xiiij

Almania circa hec tempoꝛa plus solito cepit insignes habere pꝛsonas in vtroq̃z statu z sexu. domosq̃z eius ꝓncipales. scz saxonie. bauarie. austrie. hassie. ac ceteras fidei lumẽ valde illustrauit. sz in sapĩa z ꝓbitate pꝛes claruerũt glose z nominati sunt in oꝛbe Sicsic dum vna gens cecidit: altera succreuit. vt non glorietur omnis caro nisi in patre luminum. a quo est omne bonuz optimũ z omne donum perfectum. ipse est qui olim ad samuelem loquebatur. Ego glorifico glorificantes me. z qui me contemnunt: erunt ignobiles

D

Dani ydolatriã postponũt. Usq3 ad hec enĩ tpa xpm colẽdo etiã ydolis sacrificabãt dicentes q3 dij eẽnt antiq̃ores 7 potẽtiores eo. Sed cleric⁹ q̃dam scz ansgarius contradicens: ignitum ferrũ portauit illesus. 7 sic fuerũt pleni informati.

Eltbescanus rex anglie vir mire deuotionis floruit ex matre humilis nationis. s. filia pastoris q̃ vidit ex sepdire lunã q̃ totã angliã illustrabat. qõ factũ ẽ. qz iste rex tantã habuit deuotionẽ ad diuinũ cultum vt nullum monasteriũ dimitteret indotatũ. Hereſis antropomorfitaz in italia repullulat. sed ra berius episcopus 7 ceteri extirpant eam

.ũ. Berẽgari⁹ ãn. vĩi.

Imperatores

Karolus rex franco ruz a comite byberto ex ulatur 7 martirizatur paronã.

iiii. Lotharius ãnis. ij.

Iste berẽgari⁹ impauit in italia. cui⁹ tpe fuit magnũ scisma 7 bẽric⁹ moriť 7 otto i almania cepit regnare.

Sancta Mathildis regina vxor henrici claret sanctitate. 7 sup̃ modũ hũilis 7 misericors q̃ totã stirpẽ saxonũ sua nobilitauit virtute. hec post obitũ viri diu in viduitate pmãsit. 7 mõasteria 7 hospitalia plura fundauit i aduersis patientissima. in orationibus ita pervigil vt totũ psalterium ante matutinas exoluere solita fuerit tandem spũ ꝓphecie mortẽ predicẽs: migrauit ad christum sanctam sobolem relinquens in consolationem totius ecclesie

Iste Lotharius moriẽs qñ otto regnauit i almania reliquit vxorẽ nomie daluidaz q̃ postea eidez ottoni nupsit.

VI^m^CXLIII Anno mundi. VI^m^CLIII

Pape.

stephã⁹ viij. ã. ij m. iiij. d

Germani⁹ .v.

martin⁹ iij. ãn. ij m. vi. d.

Roman⁹ .viij.

agapit⁹ ij. ã. viij. m. vi. d p

Johes xij. ã. vij dieb. x.

Romanus

Bñdict⁹. v. m. ij. die. v.

Tuscus

DCCCCXLIIII Anno christi DCCCCLIIII

Iste stephan⁹ a quibusdã romãis mutilat⁹ fuit.

Istius agapiti tempore sanctus odo primus abbas cluniacen in dño obdormiuit

Iste iohãnes venator fuit. 7 tor⁹ lubric⁹ feminas publice tenebat. quapter depositus fuit p ottonẽ sz nõ curauit. Tãdẽ cũ vxore cuiusdã se oblectãs a diabolo in tpe pcutiť. 7 sine penitẽtia subito moriť. Eya deus eterne q̃s dispares sũt illi poribus. O abyssus iudicioz di. q̃s inuestigabit ea Nec fuit iste digne electus. sz per patrẽ suũ intrus⁹ qm̃ potẽs erat.

Iste bñdict⁹ a romãis eligiť 3 leonẽ p. ab ottõe dponiť. 7 in exiliũ um apd saxones missus ẽ malum principiũ raro bz bonũ finem. Time erudit⁹ pictor alteri⁹. Scitas papas dimisit. 7 ad impatores accessit h3 tempore sicut clare apparet

Scisma. x. ecclesie fuit inter iohãnẽ. xij. 7 leonẽ octauũ. qz iohannes cũ male intrasset. 7 pri⁹ vixiss3 de positus fuit. 7 leo subrogat⁹. sed tamẽ leo obtinuit auxilio imperatoris licet bis fugatus fuisset

Waiolus vir scũs q̃ fuit terci⁹ abbas cluniacen. eximij feruoris 7 abstinẽtie. 7 reparator monastice discipline claret

wenzeslaus pnceps bobemie de bono patre melioz filius martirizať ab iniq̃ fr̃e suo Iste vir scũs fuit hũilim⁹ 7 misericordissim⁹

Bruno archiep̃s colonien̄ vir sanctus frater ottonis. i. claret in almania: vtriq3 gladiũ strẽue gubernando. 7 sancti Pantbaleonis monasterium fundauit in Colonia 7 episcopo ducatuz cõtulit. reliquijsq3 pluribus ornauit

Imperium transfertur ad almanos. Di enī fm nominis ipsorum interpretationem dicunt q̄si oēs viri in armis vtiq; strennuissimi. catholic fidei feruentissimi defensores. Al ei ligua eorum oēs. z man vir sonat.. inde almani. i. omnes viri. Nec potest infelix homo informari. vt illū scopulū declinet. in quo tot iam vidit etiam potentes periclitatos

Monstrum in italia mulier habens duo capita. z cetera membra vsq; ad vmbelicum. vna p̄me dente vel dormiente. alia q̄nq; netuꝝ faciebat. diu viterūt z pariter tandem obierunt.

iiij. berēga/ri⁹. ā. xi.

Eduinus rex anglie qui oēs monachos expulit a regno z sctm̄ dūstanū in flandriā trusit. z tm̄ eiusdēscti meritis ab inferis liberatur

primus Otto ā/nis. xij.

Etgarus rex anglie pene omni anno monasterium fundauit

Iste otto primus erat imperator almanus totus victorios⁹. Iste berengarius magna tiranni/de premebat y italiaz. quare dns papa z alij romani vocauerūt ottonē vt liberaret eos. qđ z factum est. Et capto p viz berēgario. bis exulauit eū. z relictā Lotharij sibi vxorē accepit. quam tirannus incarcerauit

velut alter karolus ecclesie dei defensor solicitus z promotor singularis. ob quod meruit dignitatem imperialem

Multos infideles conuertit. Benedictum papam inuasorem ecclesie duxit secum ad saxoniam. ibiq; moritur in exilio. Omnibus tandem pacatis obijt plenus bonis operibus diuitijs z gl̄a ditissimus. z ple digna: sepultus magdeburg in ecclesia sancti mauricij. quā p̄ciose fundauit

VI^ta C LXIII

VI^ta C LXXIII.

viij. Leo an/.i.m̄.iiij

iohēs.xi/j⁹.a.vij/m̄.xi.di.

v.

bñdict⁹ vi. anno/.i.m̄.vi.

bon⁹ vl' don⁹.ā./i.mē.vi.

bōifaci⁹ vij m̄.vi/dieb⁹.x.

DCCCC LXIIII

DCCCC LXXIIII.

Iste leo p̄muni voto eligit depositio iohāne. Hic statuit vt null⁹ papa fiat sine cōsensu imp̄atoris p̄pter maliciam romanorum qui suos intrudebāt. Hic oēs donatōes factas ecclesie a iustiniano z karolo⁹ alijs. ottoni cōcessit z suis successorib⁹. vt y/talia ab inuasorib⁹ ōfēderet

Iste iohānes grauē iniuriā passus fuit. a rōanis captus z exul factus.

Sed otto durissime hāc ptulit nobilibus occisis. z quibusdā in exiliuz missis

Nota q̄ hic occidūtur sicut in primitiua ecclesia. sed nō fiunt martyres vt isti

Par pena sed dispar causa

Iste bñdict⁹ capt⁹ fuit. z i castro sci angli stragla tus Et iste bon⁹ q̄ alio nomine don⁹ parū sedit

Iste bonifaci⁹ p romanos stragulato bñdcō in papā eligit. z deprezdata ecclesia fugit i cōstātinopoli. post reuersus iohāni diacono cardinali oculos eruit. et ip̄e deinde subito extinctus est.

Adeluoldus reuerend⁹ eps vintonie. ml'ta fecit

Sanctus Odo epūs cātuarien z sāctus bruno Lolonien. transferunt corpora sanctorum. Elifij. Patrocli Priuati. Gregorij cū baculo sancti Petri de Roma ad Loloniam

Osualdus reuerendus vingornie episcop⁹ post eboraci archiepūs Ramasie monasterium fundauit.

parthenopolim

Ecclesia magdeburgen gl'iose extruitur z dotatur per ottbonem primum. Et archiepūs eius fit Primas almanie. Et nota q̄ tēpore ottonis tercij fuit in ea quidā archiepiscop⁹: noīe Udo. q̄ per beatam virginem promot⁹ fuit. sed p⁹ p̄pter malam vitam horribiliter dānatus ē. Un Lessa de ludo. q̄ lusistis atis vdo.

D ij

Ungaria incipit hoc tempore ad fidē conuerti. vbi prio pdicauit vir dei adelbertus ēps pragēsi Adelbertus claruit vir sanctus natōe bohemus. z. i. ēps pragensis. reuelāte deo panonia veniet ciā stephanū. i. regē vngaroz cū multis baptizauit. deinde polonos in fide cōfirmauit. tādem pruthenis in inferiori almanie regione ꝑpe mare ꝓmorātibz pdicās. ibi martirio coronatus est

Stephanus ꝑmus rex vngarie christianus vir sanctus fuit. z fit gratia magna in pplo barbaro. z ydolatrie cultui hucusqz dedito

Annona pluit de celo. z pisciculi parui in asbonia.

karolina stirps ejcitur de regno frācie. z comes parisiēs. arripuit regnum circa hec tempora

Papē. viij. bñdict⁹. ā. x. m. vi. — .xiiij. Johes. m. iiij. — .xv. Johes m. iiij. — xvi. Johānes ā x. m x. ō — Karo vij — v. Bze/gori⁹. ā. ij. m. vi. — xvij. Johannes men. vi

Anno mundi. VI^m^ DCCCLXXXiiij — VI^m^ DCCCXCiiij

Anno christi DCCCCLXXXiiij — DCCCCXCiiij.

.ij. Otho ānis. ix.

Iste otto fuit filius ottonis primi. ꝓ oīa fidelis z strennuus defensor ecclesie. plura bella ꝑ infideles habuit. sed in vltimo pene totum exercitum amisit in calabria Ipse tamen dum tota mente sanctum petrum inuocasset mirabiliter liberatus fuit. Ipse habuit filiam imperatoris Constantinopolitani de sanguine romanorum in vxorem. z fuit coronatus a benedicto. vij. Moritur rhome sepultus in ecclesia sancti Petri honorifice

.iij. Otho ā. xviij.

Iste otho per omnia imperij z nomine dignus iuxta paternam probitatem. Fidelissimus ecclesie fuit. multa bella prospere gessit. deo et sanctis deuotus extitit. reliquijs scōz maximā reuerētiā exhibuit. zc. Tandem post multos labores rome vitam finiuit

Iste benedictus coronauit otthonē. ij. z fecit capi plures romanorum ꝑgregauit etiam ꝑcilium rome sē cōtra rex frācie vbi gilbertus nigromanticus depōit. z rudolfus restituit in gradū ꝑstinū

Hoz ꝑm⁹ in castro sancti āgeli fame afflict⁹ per iiij. mēses ōfecit z mortuus. z alt paz supuixit

Iste iohānes fuit in armis erudit⁹. z plēs libros cōposuit. Hūc crescēti⁹ ꝓicius in tantū afflixit ꝙ vrbē exiuerit. z ꝑ imperatore nūcios mitteret. qō audiētes romani ipm reuocāt. z vsqz ad terrā prostrati veniā petūt. Jā enī aliquot ānis exepti fuerūt ludū almāoz. Vilis ꝑditō hominū. nolle obedire: nisi cū nōpōt resistere. Tandē pace facta rome mortuus est

Iste Gregorius factus fuit papa ad instantiā imperatoris ottonis tercij. vir venerabilis et ipsius ottōis ꝑsanguineus dictus fuerat ātea bruno. z cū parū sedisset. z iaz imperator ab vrbe receſſisset placētinus intrusit a crescētio ꝑsule ꝓpter pecuniā. z iohānes. xvij. vocat. z fct mēscisma dieb⁹ paucis Hā imperator reuersus crescētiū cepit. z capite trūcauit Johānez ātipapam ejecui lari. z ceteris mēbris mutilari fēcit nhil eū iuuātibz ducatis suis. Quia enī fecit quod nō debuit. passus est quod meruit. Et nota ꝙ iste gregorius cū ottone predicto ordinauit electores imperij in almania. qui deinceps ꝑmanserūt vsqz nūc. nec potuerūt franci aut alij infringere

Comitat⁹ sabaudie inclitissimus oritur ex nobilissima ducū saxonie sanguine qui etiam hoc tpe imperiū tenebant. Vbi primum beroldus vir in armis strennuus. multis tyrannis expulsis dominare cepit.

Electores imperij post ottbonē terciū instituti fuerūt. nō ꝓpter aliquā culpam saxonum. ꝫ ad p̄ca uendū periclā futura. Hi sunt septē principes in almania potentissimi. Primi tres spūales. s. archiepi Magūtiñ. Treuereñ. Colonieñ. Et tres seculares. s. Palatinus q̄ est comes rheni Marchio brādeburgeñ. Dux saxonū. Rex bohemor. est mediator. ꝛc. Uñ habent ihūs in speclo vincencij. Magunt inensis. treueris colonien sis.. Quilibet imperij fit cancellarius horum Et palatinus dapifer. dux portator ensis. Marchio prepositus camere. pincerna bohem? Hi statuūt dñz cūctis p̄clā sūmū

primus heinric? ānis. xx.

Billa virgo prudentissima soror heinrici imperatoris. post nupsit sācto stephano regi vngarie. ꝛ multum iuuit ad plenam conuersationem vngarie.

Heribertus archiep̄s colonieñ vir sanctus clarus habet dux bauarie ꝛ cōcorditer electus ꝓter legalem ꝛ scām famam quā habuit. Habuit sororem eqz̄ tuosā quā scō stephāo regi vngaror. dedit. ꝛ totā vngariā ad plenā fidē p̄duxit Uxor eius fuit sācta kunegūdis. cū q̄ in ꝓgitate p̄manēs celebrē vitā duxit. Plā bella tā in almania q̄z̄ italia ꝫ rebelles iuste ꝛ pse ꝓfecit. eccl̄as q̄z̄plimas ꝛ monasteria fūdauit. ꝛ magnifice dotauit. Tandēbrō fine quieuit. sepultus in eccl̄a bambergeñ. quā fundauit. ꝛ cathedralem fecit fieri. miraculis choruscans. In vita scī laurencij exemplum ponitur de ipso ꝛ vxore Iste heinricus vir sanctus fuit.

VI Lcccliii

.ij. Silue ster. ān. Gallicus iiij. m. i. d. viij.

.xvij. Johes. m. v. di. xxvi

xix. Johes. ānis. v. Romanus

Dliii

Iste siluester factus est papa auxilio diaboli cui omagium fecit. vt cuncta ei ad votum succederēt. dict? fuit gilbertus. ꝛ gratiam regis francie inimicus sibi procurauit. vnde factus est archiepiscopus remensis: tamen eiectus statim fuit per concilium iubente benedicto septimo. Deinde gratiam imperatoris acquisiuit. ꝛ fit episcopus rauenne post papa. sed finem solitum cito habuit. vt puta qui spem suam fallacibus demonibus commisit. Speratur tamen de eius saluatione propter certa iudicia sepulchri ipsius ꝛ penitentiam quam in fine fecit grauissimam. membs abscisis ꝛ auibus datis

Adelboldus episcopus traiectensis hoc tempore clarus habetur

Fulbertus episcopus carnotensis similiter

Elphegus episcopus cantuariensis q̄ post martirizatur a danis.

Odilo vir sanctus cluniacen. successor sancti Maioli. Hic diem animarum instituit post festū omnium sanctorum tpe Johannis. xviij. quod postea per totam ecclesiam ap̄batum est.

Wedericus abbas edunensis vir clarus habetur.

Herbardus episcopus camerac̄ martirizatur ab vngaris ligat? sup bigā de mōte currit.

Herigerus abbas lobiensis Et albo abbas floriac̄ ꝛ pl̄es alij

Translatio gloriosa sanctorum martirum Londoaldi. Adriani

Amancij facta fuit gandaui hoc tempore

Jherusalem iterum capitur a sarracenis permittente deo. z glo sum sepulchrum dñi ab in fidelib⁹ possidetur. Et iudei multis in locis metuentes baptizantur

Luna in sanguinem versa apparuit. z terremotus magnus. faccula ardens z fulgur in star turris cecidit cū maximo splendore. Sequitur fames valida. Jn lotbringia fonticulus aq̄ in sanguinē versus est. z multa signa circa hec tpa p̄rigerūt. Mortalitas fuit maxima pene p totū orbem: vt sepelientiū tedio adhuc viui spūm trahentes obruerētur cū mortuis'. Siccitas magna et ardor sequitur.

Simeon vir sāct⁹ siracen⁹ monachus claret treueris

Bnoto epūs Leodien⁹. spū sapie z scientie claruit.

Imperatores

Chorisantes quidam fuerūt circa hec tempora q̄ p totū ānū saltabāt. ꝓpter pcm insolentie. qz i vigilia natiuitatis xp̄i in cimiterio q̄dam chorizando impediebāt quēdā sacerdotem in p̄ma missa quā deuote faciebat. sz qz nolebāt cessare: maledixit eos cū imp̄catōe dicēs. Utinā sic p annum saltaretis. Et factum Fuerunt tandem a beato herebto absoluti. z quidā eoz valde penituerūt. ita vt sci effecti fuerūt. z miracul' claruerūt. Scōm quosdā contigit in villa saxonie in eccl'ia sci magni. z filia sacerdotis cuiusdā auulsis brachijs saltauit. Fuerūt āt nūero. xix.: q̄z tres fecerāt oēs breuiter obierūt. Sāncta kunegūdis vxor heinrici imperatoris z virgo ppetua claret pib⁹ bonis. postea monasterū ingressa. obijt miraculis ꝯchoruscans. Henricus rex vngarie virgo cuz sponsa sua obijt miraculis chorusc̄ando. fuit qz filius sancti stephani regis

VI^m^CCCXIII Anno mundi VI^m^CCCXXIIII

Pape .xiij. sergius an. ij. m. vij

Tusculanus. viij Benedict⁹ an. xi. m xi. die. xi

Romanus .xx. Johannes anis. ix.

MXIIII Anno christi MXXiiij

Iste sergius fuit sctē vite z exēplaris conuersatōis. sepultus in eccl'a s. petri.

Iste benedictus habuit scisma maximū. quia eiectus fuit. z q̄dā alter subrogatus. Hunc post mortē vidit quidam episcopus in miserabili specie. dicentem se graniter affligi. z q̄ nihilominus speraret de misericordia dei. z nihil sibi prodesse quod pro se factum esset. quia de rapinis fuit. misitq̄z eū ad iohannem papam. vt de tali theca summam pecunie acciperet. z pauperibus daret. quod ip̄e fideliter implens episcopatui cessit. z timore perculsus sibi prouidens in futurū monasterium intrauit

Iste iohannes habuit bellum cum romanis

Scisma. xiij. ecclesie fuit inter benedictum octauum z quendam alium intrusuz. sed post benedictus obtinuit. eiecto iterum intruso

Robertus rex francie composuit sequentiam Sci spūs as. no. zc Et rōsoria. O iuda. z bierlim. zc Cornelius centurioz c. cū notis z alla. Eripe me zc. Ip̄e fuit vir miseri/cordiarum

Rogerus epūs beluacen. totus inclitus claret

Durādus eps leodien obscuro gne nat⁹

Albertus scūs eps meten

Campanus doctor insignis z deuot⁹. maximusq̄z astronom⁹ claret. Hic inuenit errorem paruum in calculatione ptolomei q̄ ad medium motum lune vez q̄ in. ij^o^. clx. annis lunaribus deficit vna die/es. z in quibusdam alijs silr Excusat autem tantū virum q̄ hoc non prouenerit ei ob defectum ingenij. sed ob penuriam temporis. maxime quoad motum octaue spere. ad quem longum tempus requiritur. Eius theorica z ꝓpositus sunt optima

Albertus abbas gemelacensis.

Tempus effemiatū incepit circa annos dñi. M. in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere ꝛ declinare a p̄stina viri litate. vt patet in ꝓphecia sc̄e hildegardis Et in multis regionib⁹ xp̄ianitatis nec sacra nec eccl̄esiast ici ritus seruabant. augurijs ꝛ maleficijs intēdētes. ꝛ erat sacerdos sicut popul⁹ Sz mificos dñs ꝫ hec mala itez plēs aplicos viros suscitauit. q̄ hāc ariditatē bonis exēplis ꝛ p̄dicac̄tionib⁹ irrigarēt dño cooperante ꝛ p̄mone confirmāte sequētib⁹ signis. Et multi ordines mario feruore succreuerūt. vt piculosū tēpus illustrarent de q̄b⁹ p⁹ ꝫ seq̄nter fit mētio. Et q̄ iā sepe dīnoi re/

i. Conradus an. xx.

formatōes facte fuerūt p̄ter spē. ꝛ seq̄ntib⁹ future sūt. ido fatuuz ē determinare q̄ antirp̄s tūc vl'tūc veniet ꝓpter malicia tp̄is q̄ pleriq̄ attētauerunt q̄s oēs fefellit sua opinio euangelica deriſit sanctio. ꝛ ipa tp̄is reꝓbauit experiētia. Horum errorū. im/

mensus numerus

Jste Conradus fuit dux de frāconia q̄ ēps almanie. Hic m'tas leges edidit. ꝛ pacē districtissime fuare sub pena capitis iussit. sed comes lupoldus accusatus de terra sua fugit. cupiens magis rusticane viuere q̄z solemniter mori. cuius tñ fili⁹ mirabl'ir ad imperium peruenit nutu diuino ꝓtra volūtatem conradi. accepta filia eius in vxorem

Egelmorus archiepiscopus cantuariensis misit brachiū sācti augusti/ni in angliam Eius epistolare habetur

Builhelmus dimonenſ
Ricardus virdunenſ
Popo stabulensis.
Helyas colonienſis
Ostertus leodicen
Stephanus leodunen.
Hi oēs abbates venerabl'is hec tpa floruerūt

VI^c.QQXXXIII

ir Benedictus. an. xij.

Tusculanus

.iij. Siluester d. cxvi.

.vi. Gregoriꝰ ā. ij. m. vi.

Almanus

.q. Clemēs. m. ir. d. vij.

QXXXIIII.

Jste Bñdictus fuit nepos benedicti octaui tor⁹ lubricus. ꝛ ideo damnatus apparuit cuidā i spē cie mēstruosa ꝛ horribili. Caput ꝛ cauda erāt asinina. reliquū corpus sicut vsus: ꝛ ait. Noli expauescere. scito me hominem fuisse sicut tu es. sed sic me rep̄sento sicut olim existens infelix papa bestialiter viri. Tpe ei⁹ scisma scādalosum nimis fuit. q̄ ipe electꝰ erat. ꝛ itez restitut⁹ ꝛ iterū eiectus

Jste silu̇ester electus fuit expulso bñdicto. sz eꝫ eijcit ꝛ benedictus restituit. quo iterū eiecto grego/rius substituitur Qui cū essz rudis lr̄az. altez papā ad eccl'astica officia exequēda secū ꝓsecrari fecit. Quod cum multis ñ placeret tercius superinducitur. qui solus vices duorum adimpleret dimicantibus inter se. henricus supueniens omnes deposuit. ꝛ clementem. ij. substituit. a q̄ statim se coronari fecit. p̄ mittentib⁹ romanis sine ipsi⁹ ꝓsensu se nūq̄z papā electuros. ꝛ sic q̄nq̄z cedētib⁹ sextus īstituit. Verū de isto Gregorio guilbertus dt q̄ fuit vir sanctus. ꝛ ꝫ henricū bellū habuit ꝛ rapto res sc̄i petri extinxit. ꝛ cū magno miraculo fit sepultus. ꝛc

Jste clemens dict⁹ fuit añ sindeger⁹ bābergen ēps q̄ factus fuit papa p̄ imperatorē ꝓpter vnionē recup̄andā vt iam dictū ē s ꝛc

Scisma. xiij. eccl'e scandalosum ꝛ confusione plenum fuit inter benedictum. ix. ꝛ alios. vt patet infra. Cā fuit mala vita bñdicti aut iniquus introitus. Dic notat ptolomeus q̄ fast⁹ summorū pontificū habuit semper malū exitum. ꝛ fuit occasio. ꝛ est causa m'toz scisma tū. notabl'e est.

Fulbertus carnoten ēps in infirmitate visitat a btā virgie. ꝛ de ei⁹ lacte sc̄issimo recreatus est

Heila augurialrix in anglia fuit. quam demon de ecclesia extraxit horribiliter

Corpus Gigantis rhome inuenitur immense magnitudinis incorruptū cū lucerna q̄ non potest flatu extingui. Statua marmorea erat in apulia. cuius caput ostendit thezaurū subtiliter

Monstrum due mulieres in gallia omnia membra singula vsq; ad vmbelicum z diuisim operabantur. vna mortua. alia supuixit. triennio mortuam portans.

Palumbus presbyter rome fuit nigromanticus. ꝑtra quem diabolus orauit z obijt

Sanctus Theobaldus vir notabilis de francia reclusus heremita hoc tempore claruit.

Karolsus mertioꝝ regis filiꝰ martirisatꝰ fuit a matertera

Edmūdus rex vir scūs a danis martirizatus est

Imperatores

ij. Heinrici. cꝰ. ā. xvij

Iste henricus fuit gener cōradi. in silua natus. z bis ad occidendū traditus. sz dō deo ꝓtegente illesus est adhuc puer. Cū āt impator eēt effectꝰ in loco natiuitatis sue nobile mōasteriū edificauit. quod vsq; hodie vsania noīatū est. Uide pulchrā hīs. in cro. martini z vincēcij. Hic oēs ioculatores a curia sua remouit. z q̄ his dari ꝓsueuerāt: pauperib⁹ erogauit. Hic victoriosus fuit. z italiā intrās. Pandulphum cāpanie principem cepit Abbatē fuldeñ. fedauit. q̄ tunc potentissimus fuit: bochonien sibꝫ atq; exercitu eiusdem impatoris se mutuo interficientib⁹ in eccl'a magunti. in die sācto penthecostes. diabolo in aere vociferāte z cantante. Hūc die bellicosū fecisti quē etiā increpauit Bardo vir sanctus archiepūs Maguntineñ claret

VI^ma CCCXLIII Anno mundi VI^ma CCCL IIII.

Pape.

ij. Damasus die bus. xxviij

ix. Leo ā. v. m. ij die. v.

Almanus.

ij. Victor. ā. ij m. iij

Almanus.

DXLIIII Anno christi DLiiii

Iste damasus fuit inuasor ecclesie z subito defunctus est z statim rhomāi petierūt sibi dari pontificē sz nō theutonicū siue almanū. ad hoc enī non poterant inclinari exmala cōsuetudine indurati. Tunc istū leonē virum sanctum ad hoc inclinauit vt papatū accipet. sz postea de hoc fecit conscīam z resignauit. z demo est electus. Hic ꝑpm̄ spē le prosi nocte in lecto suo collocās: mane ipsum non inuenit. Tandem post laudabilem vitam scā morte potitꝰ miraculis claret. Ipse multa scripsit z fecit. Erat antea epūs tulen. z audiuit angelos dicētes. Ego cogito cogitatiōes pacis z non afflictionis dicit dñs.

Iste Victor vir bonus z venerabil timore impiali factus est papa. sicei dispositā fuit apostolica sedes ℞ tpe q̄ sancti viri duplici timore se subtraxerūt. sz diuino z hūano. q̄ tāto officio se indignos arbitrabant. et tyrānide romanoꝝ quotidie sustinere recusauit. Sz cōpellēte impatore q̄dam nihilominus accesserant timēt duplici timore. timebāt enī deum offendere sic vocati. etiam offensā ꝑncipis. Iste idem victor multos symoniacos deposuit in concilio florentino z etiam fornicarios. De pluralitate beneficiorū q̄ circa hec tpa nimis inualuisse videnť. z de inceps ꝓtinnata. multūq; dolenda ambitione prelatorum z symoniaca labe. q̄ plurima scripta sanctorum patrum habentur detestantia abusiones istas Et nota q̄ facile inuenti sunt pauperes clerici z doctores qui pluralitatem bñficiorū. z pompaz ecclesiasticorum reprehēderūt. donec offerret se occasio participandi. qua excepta cōiter auaricia excecauit eos Fertur de quodam mgro magne litterature q̄ valde solēniter disputauit cō diui

Ciclus magn⁹ ānoꝝ finit hoc tpe. ſ. āno dñi. M.lxiij. ꝓtinēs annos dxxxij. qui ad rationē om nem paſchalis compoti vtilis eſt. ⁊ ab euo in euū in ſemetipſum ſine errore reuoluitur. ⁊ ſequen/ti anno ciclus magnus ānoꝝ. dxxxij. a natiuitate domini exactus incepit. in cui⁹ fine erit labor ⁊ dolor. vt quidam dicūt terminabitur anno domini M. dxcv.

Eduardus vir ſanctus rex anglie claret ſpū prophetie. nec repperi plēs aliquos reges in aliq regno ita iuſtos ⁊ ſanctos q̄ in anglia

Matildis comitiſſa triumphatrix inclita normannos expugnat. ⁊ ip̄atorē debellauit ꝓ eccl'ia gl'oſe laborauit. ⁊ tandem totū ſuum patrimoniū ſup altare ſci petri obtulit.

Berēgarius epiſcopus turonenſis erronee docmatizauit de ſacramento altaris. ⁊ p⁹ informat⁹ retractauit. ⁊ ſancte vite fuit. ſed diſcipulos ꝙuertere nequiuit. Et ſequit̄ hereſis magna que ſa/tis afflixit eccleſiam longo tempore. Ipſe negat vez corpus ⁊ ſanguinē chriſti eſſe in ſacō: ſz fi/gura tm̄. Vide de con. di. ij. Ego Berēgari⁹. ⁊c.

Elburga virgo ſancta filia Eduardi regis

Etgiba edgari regis filia virgo ſancta claret

walburga virgo ſancta ⁊ abbatiſſa fuit

Lanfrācus epiſcopus cantuarien. magiſter an/celmi ſcripſit libz p modū dyalogi de ſacō. ⁊ alia

Petrus damianus doctor grauiſſime auto/ritatis ⁊ religioſus valde claret

Anſelmus vir ſanctus epūs Cantuarienſis doctor excellens ⁊ beate virgini deuotus

Adrianus cronographus ⁊ monachus ful/denſis vir clariſſimus habetur

VI⁹ ℔ LXiij.

ix. Ste phan⁹. m̄. ix. d

Almanus et lotharingia xxviij.

.x. Bñdict⁹. m̄. ix

.ij. nicola⁹ .ā. ij m̄

Burgundus vi. d. xxvi.

ℳ LXiiij.

Iſte ſtephanus paz ſuperuixit. ⁊ ſequēs bñdict⁹ cū p vim papātū rapuiſſet. ⁊. ix. mēſibz ſediſſet ceſſit

Iſte nicholaus conciliū celebrauit ꝺ berēgariū. q̄ errore decept⁹ ꝺ fidem dogmatizauit. ſz plene correptus reuo/cauit vt patet de con. di. ij. Ego berengarius. In eodem con cilio factum eſt decretum de electione pape. In nomīe domi/ni. diſ. xxiij

☞cias prelatoꝝ ⁊ feſtū eoꝝ quaſi omnino ſic viuere non liceret. ⁊c. Hec cum nunciata domīo pape fuiſſent plauſibl'r reſpondit. Demus ei bonam prepoſituram. ⁊ hec ⁊ illa beneficia. ⁊ bñ pa/ricatus erit. Factum eſt ita. Et ecce protinus ſententiam mutauit dicens. Aliquāz intelleri materi am hanc preter modo. Quippe qui de inope diues: de contemptibili repente gl'ioſus apparuerat. Hos beat⁹ hieronimus velut peſtes quaſdam contagioſas vitādos pronunciat. Dixit quidem notabile verbum. Qui habet vnum beneficium cōpetens: ⁊ eo legittime vtitur: recto calle ad pa triam tendit qui vnum ſuperaddit. vno oculo conſcientie priuatur. Qui aliquid adhuc pl⁹ ac/ceptat: etiam altero lumine priuatus totaliter excecatur. ⁊ deinceps que poterit coacernat. Hanc maledictionem inſatiabilis auaricie olim preſignabat iheroboā rex iſrahel. qui licet diuinit⁹ ad regnū puenerat ſtatim tm̄ a cultu dei receſſit. Fecitqz duos vitulos aureos ne populus iſrael ad tēplū dñi aſcēderet. Factū āt eſt hoc verbū in peccatū: ita vt oēs ſeqntes reges hūc cultū ſacrilegū obſeruarent. in deſtructione regni. Ita de eccleſiaſtico ſtatu timendū eſſe ſancti viri coīter aſſeue rant. ⁊ iam in plūbo mūdi partibz ꝙpletū cernim⁹. Clerici qui nihil poſſidere deberent preter ratō nabilem cōpetentiā, neqz ſe de temporalibus intromittere, omnia poſſidere, oīa volūt guber ☞

Gotfridus de bulion dux lotharingie victor glosus pro ecclesia velut alter karolus vndiqz di/micat. qui tandem hierusalem cepit factus ibi rex. Habuit fratrē eqz victoriosum balduinum nomine qui ei in regno successit. z erat totus inclitus. miraculosa bella gessit

Finitur successio regum anglie. Et wilhelmus dux normannorum interfecto araldo regnat pro eo. de quo fit mentio in historia concepti onis beate marie.

Parisius horribile factum contigit de quodam magistro magni nominis. qui ter exclamādo dixit se damnatū. qpropter multi solemnes viri seculo abrenūciauerunt. z diuersas religiones instituentes celebre nomen posteris reliquerunt z exemplum

Impa.

Hures infinite conueniunt quedam potenter circumuallentes quodam conuiuio z nō poterant abigi donec deuorassent eum Idem cuidam principi polonie contigit Hiz valde

Syracusana ciuitas magnum terremotum sustinuit. z maior ecclesia cecidit dominica die omnibus oppressis quatuor exceptis miraculose.

Ursmarius presul sanctus ecclesiam sancti Petri fundauit. ipso sibi reuelante in flandria

Haurillius episcopus rothomagēn.

Scisma. xv. ecclesie fuit inter alexandrum et cadulum episcopum parmensem. sed alexander obtinuit licet imperator contradiceret iudicio cōcilii. z maior pars fuit secum. Diu stetit.

Anno mundi VI^M LL LXXIII

Papa. Hediolanen. ij. alexāder. ā. xi. m. vi. ō. .xxv.

Anno christi MLXXIIII

Iste alexander fuit vir sanctus. z statuit: vt nullus missam audiat p̄s byteri quē scit habere cōcubinam sub pena excōicationis. vt patet. xxxij di. Preter hoc. Et habuit scisma cum quodam cadulo. sed postea purgauit se in mantua coram cōcilio de symonia. z cadulus tamq̄ symoniacus z inuasor repudiatur.

Ordo grādimōten̄ inchoatur B tpe p scm̄ vir. stephanū nobilem auernorum stipite pgēnū.

Ordo canonicus cepit florere in heluacesi ecclesia qui primo ab apostolis. postea a beato augustino regulariter institutus sub magistro vuone preposito post cornoten̄. episcopo

☞ nare. Idcirco: vt beat⁹ bernard⁹ dicit. qz ordinem nullum seruat. illuc properant. vbi sempiternus horror inhabitat. Olim pharisei ꝺ auaricia disputantem dn̄m deridebant: z insanū iudicabant. sed nunc dominus subsannat eos. Caueas lector qui multa occupas beneficia ne idez facias. neqz eadem patiaris Deus non irridetur sed que seminauerit homo: hec z metet. Noli sequi consuetudinem periculosam. noli te per pape dispensationem excusare. Ad oculum vides q̄ vituli aurei adorantur. sed ceteri mactantur. Sed que necessitas que reuerentia est in hoc deo exhibita. q̄ de numero ministrorum eius ꝑpe modū medieta s ēt resecata. Si enī cuilibet beneficio p̄mitteretur dari suus possessor. numerus fratrum dei esset duplex. quemodo ē simplex. Segre cōsiliū eorq̄ deo iam in celestibus coniunctis sunt. ne cū vitulis aureis eterno igni cōflentis. Quid prodest vltra prohibitos bñficiorq̄ titulos coadunare. qñ etiā simplices cōiter videmus in frugali honestate amplius abundare

Solita pericula contigerũt circa hec tpa. scz inundatio aquaꝝ nimia cũ dãno immenso. Aues domestice siluatice fiunt. pestilentie maxime Et plures sacro igni ꝓsumpti sũt ereſis carnibus. et membris instar carbonum. Terremotus in anglia. vt edificia eminus resilirẽt. ꝛ furor ventoꝝ q̃. dc. domos laudonie ꝓfregit. Fames ꝛ ictus fulguꝝ vltra modũ. ꝛc. Et fons sanguinis. xv. diebus emanauit. ꝛ diabolus palã locutus est hoĩb⁹ in pago quodam visibl̃r apparendo.

Translatio sancti Nicolai de mirrea ad barrẽses. ꝛ corpus sancti Clemẽtis primi episcopi metẽsis inuentũ est metis. quem episcopi ibi ordinauerũt. ꝛ. xꝰ. peregrini occisi sunt hierusalem per arabes

Arnulphus abbas sanctus. post archiepiscopus lugdun ordinem regularis vite instituit.
Cono epꝰ Treueroꝝ: cuiꝰ tpe multa corpora martiꝝ inueniuntur. q̃s olim rictionarius occidit.
Hugo vir sanctissime ꝛ castissime vite claruit. epꝰ gratiopolitanus. q̃ in. lij. annis nullius femine faciem vidit. vna paupercula excepta. cuius quotidie pluribꝰ ꝓciliũ ꝛ auxiliũ dederit. ꝓfessiones etiam recipiendo. Hic sancti cartusiani ꝓpositi p̃cipuus cooperator fuit. ꝛ postea etiam habitum a sancto Brunone sumpsit. insigneq; exemplum prebuit.
Scisma. xvi. eccl̃ie fuit inter gregoriũ septimũ ꝛ archiepũm rauennen. Causa fuit tyranni/dis imperatoris. ꝛ dissensio quorundam epõꝝ. Haius fuit omnibus ante habitis. ꝛ durauit vsq; ad vrbanum secundum

Vi⁹. CCLXXXiij.

vij. Gregori⁹. ã. xij

Cluniacen. m. i. ꝺ. iiij.

Ꝺ. LXXXiiij

Iste Gregorius fuit vir sanctus et multas ꝑsecutiones pro iustici⁊ perpessus est. Hic antea dicebatur Hildebrandus prior cluniacen. et fuit legatus in gallia et dure processit contra symoniacos. Quendam etiam epũm miraculose vicit de simonia. quia non potuit dicere spũisancto. Factus autem papa sinodum celebrauit. in qua contra eos simili zelo p̃cessit. ꝛ contra presbyteros vxoratos amouendo eos a diuino officio. Fuerunt enim tempora satis arida. Et quia iusticie rigorem nisus est tenere solito modo contra eũ multi insurrexerũt. et primo cinthius prefecti filius eũ cepit cum primaꝝ missam in nocte natiuitatis celebraret. et in turri sua ponit. sed romani turrim destruunt. et papam liberãt. et cinthium extra vrbem eiiciunt. Deinde imperatorem excommunicauit ꝓpter discidium. qui post veniens ad ipm. et pl̃ibus diebus nudis pedibus super glaciem stans: vix absolutionem impetrauit. Sed imperator ñ ꝑseuerauit in bũili obĩa quã cepit. q̃ mo ĩ wormacia ꝯ eũ ꝓtẽsũ ꝓciliũ celebrãdo aliũ loco

Ordo cartusiensium sanctissimus incepit hoc tempore per Brunonem virum sanctum. natõne almanum de Colonia. Agrippina magistrum in theologia. cum sex aliis venerabilibus viris in diocesi gratianopolitanen. Hic ordo teste beato bernhardo inter omnes ecclesiasticos ordines ꝓmatum tenet. non ratione temporis: sed rigorositatis. Unde ipse vocat eum speciosissimaꝝ columnam ecclesie. Verum quia propter nimiam abstinentiam paucis portabilis erat. et ne diu p̃ius maneret postea ab ecclesia moderatus fuit. nec vmq̃ a sancto proposito cecidit. singulariter a spiritu sancto preseruatus vsq; hodie.

Terra sancta hoc tpe ex magna pte recupata est. ꝛ hierusalem ꝛ sepulchꝝ dñi gl̃ osũ cũ ãtiochia ꝛ alijs ciuitatib⁹ multis de manib⁹ saracenoꝝ. Credũtur transfretasse vltra. cc^m. xp̃ianoꝝ. Quã tus ãt zelus fuerit in oĩ pplo ad hoc op⁹ pficiẽdũ. ꝛ qũo ex oĩ statu senes ꝛ iuuenes. diuites. ꝛ pauperes confluerent nemie pellẽte. vix aliq̃s sine lachrymis aut dicere vel audire posset. Passagium istud fuit beate virginis marie que mirabiliter duxit ꝛ protexit ꝓpugnatores suos sicut ostensum fuit in visione. Principes fuerunt plures. sc̃z godefredus de bulion. qui etiam leonem interfecit. ꝛ fratres eius eustachius ꝛ balduinus. boemundus dux apulie. Hugo frater regis francie. ꝛ plures alij. qui pro fide se discrimini dantes ꝛ gloriose vicerunt.

Impatores

iij Henric⁹. ãn xvlij.

ꝛ nomen eternum sibi acquisierunt. in omnibus magnifice a dño delectati. Vide hystoriam in speculo Vincencij.

Iste henricus videtur fuisse homo multum inquietus ꝛ satis afflixit virũ sanctũ gregoriũ. vij papã. ꝛ ꝑmo q̃dẽ veniã petẽs: absolutionẽ meruit. sz nõ pseuerauit. quinimo de nouo quendã antipapam ꝑ eũ tãq̃ idolũ erexit. ꝛ item Gregori⁹ eũ excõicauit. ꝛ electores ĩperij ducẽ saxonie pro ipso elegerunt. quem henricus cruento bello supauit. ꝛ tũc romã veniens cum antipapa suo gregoriũ ꝛ cardinales ꝑsequitur. sz statim robertus rex apulie eũ fugauit. ꝛ papam cum cardinalib⁹ liberauit. Fuit nihilominus vir elemosynis deditus ꝛ sexagesies ꝛ bis acie collata dimicauit. tandem miserabili morte vitam finiuit in carcere a proprio filio detentus. Sicut fecit factum est ei

Anno mundi VI^m.CCCXCIII

Pape

.iij. Victor. an. iij. iij. ó

Abbas cassiñ. iij.

ij. Urbanus ã. xij. ij.

Cluniacẽñ. iij.

Ano christi MXCIII

Iste victor per somnium vidit deũ sue dignatõi in solitudie cartusie habitaculũ construẽtem. ꝛ dicitur q̃ spiritu ꝓphetie polle/bat fuit extinct⁹ ꝑ venenum in calice missum

Iste vrbanus antea dictus est odo. ꝛ fuit monachus cluniacẽñ. multũ laborauit in ecclesia dei. regem francie excõicauit ꝓ adulterium. Concilium primo celebrauit apud clarum montem. in q̃ statuit horas beate marie dici quotidie. ꝛ in sabbato solemniter officium fieri. Dicit q̃ hoc beata virgo fratrib⁹ in cartusia reuelauit. Aliud concilium turonis celebrauit pro recuperanda terra sancta. ꝛ prouocauit populũ occidentalem ad transfretandum qui tunc in lancea dñi triumpharunt. Hic habuit magistrum brunonem pedagogum q̃ fuit prior cartusie quem etiã late risuo sociauit ĩ papatũ. ꝛ multũ profectum in ecclesia fecerunt

Ordo cisterciẽñ. incepit per robertum abbatem ꝛ albericum successorem eius. ꝛ videntur q̃sdã secundarij reformatores ordinis sancti benedicti cuius regulam habent. ꝛ multas curiositates ꝛ abusiones abdicarunt. et simpliciter ꝛm sanctam simplicem regulam viuere ceperunt. et mirabiliter in breui tempore creuerunt in omnibus. habuit viros sanctissimos et plures numero

Qui elegi fecit ab episcopis. et fit scisma longo tempore. Insuper adhuc in castro sancti angeli ab imperatore videlicet henrico tercio cum cardinalibus incarceratur. sed per regentem apulie liberatur. Tandem in apulia moritur miraculis choruscans

Soles duo apparuerunt. terremotus magnus fuit. stella per diem fulgurauit. In italia pluit sanguis. In antiochia terra absorbuit plura edificia. ꝛ porcellus nascitur cum capite humano. Pullus nascitur quadrupes. Et mulier quedam enixa fuit monstrum: ante sicut homo: retro facies canis, ꝛ cetera membra. Lancea domini reperta est in antiochia a quodā rustico: cui beatus andreas apparuit: ꝛ locū ostēdit: ꝛ quidā percurrēdo ignez. xiij. pedū cum ea totum exercitū letificauit ꝛ certificauit: eo ꝙ minime ledere ꝫ: sicut dñs sibi apparens mandauerat.

Heilmandus laudunenſ epūs clarus habetur

iiij
Heinri
can. xv

Toletuz ciuitas hispanie nobilissima tollit hoc tpe de manibus saracenoꝝ ꝙ adelfonsum regem. octauo anno obsessionis.

Iste henricus satis excessiuus fuit in quibusdam. ꝛ primo erga patrem suum quē cepit ꝛ in carcere eum mori fecit. Etiam contra pontifices romanos: eo ꝙ deberet resignare inuestituraꝫ episcoporum ꝛ abbatum: ꝛ nollet sicut nec pater eius. Tandem ad cor rediens obediuit: ꝛ multa damna ecclesijs illata fideliter restituit. Moritur tandem sine prole iusto dei iudicio: ꝙ patrē suum dehonestauit. Quod valde sepe contigit alijs similibus. Sepultus est in ecclesia spirensi ꝑ rhenum cum alijs regibus. in cuius epitaphio versus iste fuit inscriptus. Filius hic. pater hic. auus hic. proauus iacet istic.

V^a^a^a^a III.

Tuscus

.ij.
Paschal'
ā. xviij

m. v. die
. vij.

M^a^a^a^a III

Iste paschal' diligēter laborauit ꝙ eccl'ia ꝫ impatores ꝛ reges. sup resignatione inuestiture epoꝝ ꝛ abbatū. ꝛ satis profecit. Multa etiā ppessus ē. a falsis fratribus. etiam imperatorem cepit cū cardinalibus. ꝛ p duos menses ī vinculis tenuit scisma habuit. In oīb tamē triūphauit. ꝛ glorioſum ꝛ pacificū finē habuit. Sepultus rome ī ecclesia scī saluatoris. ꝛ eccl'a rectissime ꝫpatur lune que crescit ꝛ decrescit. ꝛ quasi deficere videt. sz tm ad plenū reuertitur ꝓpter illuminationem solis eterni q̄ est christus dñs sponsus eius.

Scisma. xvij. eccl'ie fuit inter paschalem scōm ꝛ tres p̄latos. s. albertū. arnolphum. et theodericum: qui fauore imperatoris ereperūt se: sed mala morte perierūt. ꝛ paschalis obtinuit. quia iuste electus fuit: ꝛ deus fuit pro eo. Juo carnoten. epūs abbreuiando compilauit decretū apl'icū post ysidoꝝ. ꝛ post eū hugo catalaunen. post quem gratianus.

Ordo cistellensis incepit sub herdingo abbate. Et nota ꝙ nō eoꝝ ordines inceperunt.
Hugo cluniacen. abbas vir sanctus ꝛ pietatis visceribus totus affluens. reuelatione diuina templum monasterij cluniacen. virtute dei: nō arte virili venustissime ampliauit: sicut hactenus cernitur. Hic multorum monasteriorum pater extitit: qui tunc in diuersis mundi partibus construebantur. ꝛ ecclesie cluniacen. subūciebantur propter famam sanctitatis sanctorum monachorū: qui tunc ibidem conseruabantur. Hic etiam inclitissimos habuit discipulos inter quos vdalricus monachus ad almaniam pro reformatione regularis vite directus miraculis claruit

Monasterijū Rybeimōnis fūdat ab incolis loci illius. ꝛ p wilerium comitem gurie dotatur

Sexta etas Christus .

Tytus capitur a christianis. ⁊ leodium multis plagis atteritur. terremotus. ⁊c̄. Et balduwinus rex iherusalem capitur. Acies in celo apparuerunt. Hostia suspenditur. ⁊ alia multa mōstra fuerunt que forte tartarorum tyrannidem proxime futuram signarunt. Ventus maximus fuit. ⁊ turres ac edificia subruit.

wilhelmus rex anglie pessimus obijt a deo percussus. qr nullum conuentum fieri permisit

Petrus alfonsus doctor notabilis fuit iude natus. sz cōuersus postea scripsit aliqua eleganter

Extra rhomam in monasterio sancti laurencij monachus quidam admirans qūo. ⁊c̄. cingulo soluto audiuit. Sic potuit christus clauso prodire sepulchro

Impa

Malachias vir sanctus archiepūs hibernie claret: qui totam illam gentem reformauit

Eius vitam beatus bernardus scripsit

Flandria ex parte submergitur

Hugo de sancto Victore claret parisius. natione almanus de saxonia: doctor magnus. q̄ alter augustinus dicebatur tempore suo

Sanctus gerhardus bituricēn. epūs. ⁊ sanctus Anselmus laudunice ciuitatis episcopus. qui glosas interliniaras in psalmis ordinauit

Bernhardus incipit clarescere adhuc iuuenis. qui post intrauit ordinem cistercien. deinde factus abbas claramuallem fundauit. Hic creuit in doctorem magnum ⁊ apostolicū virū. tot miracula fecit: ⁊ tantum honorem habuit vt similis ei in his numq̄z creditur fuisse. Vide vitam eius. ⁊c̄. Pater. clx.. mōasteriorum fuit. ⁊ velut alter moyses habitus est vbiq̄z.

Anno mundi VI^m^CCCCXIII — VI^m^CCCCXXIII

Pape (.ñ. Gelasi⁹ ā.ij.ō.v) Lampanus

(ij. Calix⁹ ā.v.m̄ x.die.xi.) Burgūdus

Annochristi MCXIIII — MCXXIIII

Iste gelasius timore heinrici imperatoris cū cardinalibus gaietam accessit. ⁊ deinde per mare veniens in burgūdiam. apō cluniacū mortu⁹ est ⁊ sepultus Idem imperator scisma contra eum fecit. erigendo quendam benedictum hispanum. quod etiam postea cū calixto continuatum est

Scisma. xviij. eccl'ie fuit hoc tpe. quia benedictus quidam fauore imperatoris erexit se contra gelasium ⁊ etiam contra calixtum consequenter. sz miserabiliter periit. ⁊ qui iuste electi fuerunt: obtinuerunt more solito

Ordo templariorz incepit hoc tēpore. qui prius albis vsi sunt mantellis. post rubeam crucem suppositam portauerūt. ⁊ hugo ⁊ ganfredus fuerūt primi fundatores eius. ⁊ btūs bernhardus regulam composuit

Ordo premōstratēn. incepit p virz dei norbertum

Ricardus ō sancto victore pietate plenus. ⁊ doctor florentissimus claret

Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgūdie. ⁊ electus fuit in locū gelasij. ⁊ dū rediret rhomā. pretensū bñdictū cepit et equitare añ se fecit supra mulā ignominiose: ita vt ꝑsa facie cauda p freno vteret ⁊ vsqz ad vrbē agerz. vbi trus⁹ fuit in carcerē. Et papa cū imperatore pacē fecit

Hic dolose sinodum celebrauit. in qua dānauit fictos q̄sdaz religiosos. q̄ plebes hereses secrete ⁊ publice seminabant ꝑ sacra ⁊ bona ecclarū. Fecit libellum de miraculis sci Jacobi Statuit etiā historiā karoli descriptam a btō turpino remēsi archiepo. Fūdauit monasteriuz bonivallis cistercij ordinis

Stephanus vir venerabil' abbas cistercij tercius. qui beatum bernhardum cum fratribus suis ad ordinem suscepit

Tartari pmissione diuina circa hec tempora mõtẽ exisse putãtur. in q̃ clausi fuerũt i magna mi/
seria z fame. qz nimis multiplicati erãt. Bẽs vil' z steril' z plagarũt p9 mũdũ oĩa subĩciẽtes iuxta
illud moysi In gente stulta irritabo illos Dix valde. qũo illi qui maxĩa fuit ute fuert iã ñ armis
sz pellicis z baculis oĩa pternũt. z dñant vniuerk. Dec iudicia tua dñe. Sic olim assirij. medi.
z psi. greci. romani. gotbi. buni. z wãdali. sarraceni. z arabes. bulgari. affricani. frãci. almani. tur
ci. bispani. zc. flagella iracũdie tue fuerũt. q̃libet i tpe suo: eo q9 bõ noluerit obedire tibi

Siccitas magna fuit vt flumĩa lac9 fõtes. putei. siccarent. ignis in terra subitrãs
biennio nõ potuit extingui aqua. z fuit plaga borribilis. z quedã mulier. iiij. mascu

.ü. Lo/
tharius
an. xij.

Jstelothari9 fuit dux saxonie. z erat vir bon9 z fidelis ecclesie. z /los peperit.
coronatus ab Innocentio. ij. quem etiam fideliter iuuit ꝓtra petrum leonis. Dic
beatũ bernbardũ in maxĩa reuerẽtia habuit z alios viros religiosos. quoz etiã meritis magnas
victorias se gloriebatur obtinuisse. z precipue ꝓtra rogerium inuasorẽ regni cicilie quem fugauit.
z alium substituit de commissione domini pape.

Petrus abelardus insignis fuit doctor. sz in beresim cadens: ab innocentio condemnatur.
Dic precium redemptionis euacuauit Sethzelo vir sanctus in dioces treuereñ.
fuit. qui etiam bruinali tempore in medĩs niuibus totaliter nudus incessit.
Richardus de sancto Victore. pietate plenus z doctor floridissimus claret

Vi^ay CCCCXXXIII

honorij9
ij. ã. v. m̃
ij. ð. viij

Bononienk.

Innocẽ
cius. ij.
an. xiiij.

Romanus
m̃. vij. ð. viij

MCXXXIIII

Jste honorius in grãm rece
pit rogerium z inuestiuit eum i
ducatu apulie facto bomagio q̃
fuit rex sicilie: z magna p9 p fide
fecit. Dic duos patriarchas de
posuit. aquilegien. z venetuz. qz
repperit eos fauisse scismaticis
Dortur tandem rome. sepul
tus in ecclesia lateranen. z idem
Rogerius post ab Jnnocentio
remouetur. quia sibi contrari9
fuit

Ordo. sancti Johannis bapti
ste hierosolimitani inchoatur
hoc tempore a venerabili raymũ
do viro opibus misericordie de
dito. z valde crenit. Di vouent
se pauperibus seruituros

Jste innocentius fuit vir valde de/
uotus: z tales suo lateri sociauit. Dic habuit scisma per septez
annos contra petrum leonis qui se anacletum nominauit. z
per vim papatum rapuit adiutus a suis amicis. quod videns
innocentius cum duabus galleis fugit in galliaz. vbi fuit glo
se susceptus a beato bernbardo. q̃ tunc omnes reges z princi/
pes in manib9 suis habuit. z prouocauit eos: vt reducerẽt do
minum papam ad sedem suam. z plura de eo narrantur in vi/
ta sãcti bernbardi. Tandem pacatis omnibus. z borribiliter
diuino iudicio aduersarijs consumptis. pacifice z vtili ecclie
ꝓcedit. Sepelitur in laterano gliole plenus opib9 sanctuariz zc

Udalricus pater sanctus natione almanus de ratispana vti
levas in domo domini positus consummateqz religionis mo
nachus cluniacen. multis claruus miraculis a sancto bugone
ad scbuicenorum fines directus. primo monasterium montis
rotgerij quod a berneñ. opido quasi duobus miliaribus di/
stat. dono lutoldi de rülingen nobilis viri fundauit. z secũduz
in nigra silua. vbi nunc quiescit. Dic primuz almanie monasterijs
consuetudines cluniacen. ecclesie inuexit.

Johannes de tpibꝫ moritur. q̄ viuerat. cccl. ānis. Fuit ei armiger karoli. z vsqꝫ ad hec tpa duꝛ rauit Passagiū magnū ꝓ sarracenos fc̄m est. Lotharius z Ludouicus crucem suscepeꝛunt. et beatus bernhardus diuino doctus spū crucē p̄dicando plures ꝓuocauit. sed non contigit sic speꝛa bant. quia greci dolum magnū fecerunt cū calce farine mixta intoxicantes exercitum.

Uisiones tondali facte sūt in hibernia horribiles ꝛc. Rogerus reꝛ sicilie grecos vastauit

Uisiones sancte Elizabeth hoctpe fuerunt vsqꝫ Constantinopolim. z ludouicum regeꝫ francie a vinculis liberauit.

Uisiones sc̄e hildegardis virgis z ꝓphecie pl̄ime apꝺ treueꝛ̄ fuer̄t

Imperatoꝛes. ij. Lotharius. ānis. xv

Johannes de pinio scripsit libꝫ lingua gallicana p modum visionis. mandauie dictum

Iste conradus fidelis z inclitus princeps fuit. z qꝫ hoc tpe bonū regimen fuit in ecclesiastico statu. ideo p̄ncipes ꝓmpte obediebāt ꝓpter exemplaritatem p̄latoꝛum. Unde iste reꝛ cruce signatus erat a beato bernhardo z transfretauit cū multis. z miraculosa bella gessit p dilatione dominij xp̄iani in terra sc̄a. passus est etiā magna dispendia ꝓpter dolū grecoꝝ. Ludouicus pi⁹ reꝛ francie claruit q̄ magna p fide fecit. z a btō bernhardo cruce signatur. z vltra mare transiens captus fuit. z multa mala passus. multaqꝫ p̄lia gloriose gessit. Et henricus frater eius monach⁹ efficitur. post epūs. Edissa q̄ olim dicebat̄ rages medoꝝ sp̄ inuicta z sc̄a hoc tpe destruitur.

Anno mundi VI^m^ CCCCXLIII

Pape ij. Lele/stin⁹. m̄. v. die. x. ij Luci m̄. xi. dieby. iiij. iij. Eugeni⁹. ā. v. m̄. iiij die. xx.

Anno christi MCXLIIII.

Scisma. xix. eccl'ie fuit inter innocētium. ij. z petrū leonis ꝓpter discordiā eligētiū. Et Innocētius obtinuit. q̄ maioꝝ ps erat secū. z beat⁹ bernhardus per septem annos laborauit pro vnione fortiter.

Isti duo parū p̄fuerūt q̄ambo in pestilētia obierunt. Et sunt sepulti ī ecclesia lateranen

Iste Eugenius ante fuit monach⁹. b. bernhardi in claraualle z missus ab eo

romam cum alijs pro instauratione monasterij sancti anastasij. z ibi abbas efficitur. z non lōge post ex insperato in papā electus est. Vir cum esset simplex. deus cū mirabili gratia z eloquentia perfudit. beatus etiam bernhardus illum solemnem librum de consideratione ad eum scripsit. Romani autem solito more feruescentes seditionem faciunt. quꝫpter vir sanctus dedit locuꝫ ire. z in gallijs veniens pristinum locum dilecte clareuallis humiliter. benigneqꝫ visitauit. Alloquitur fratres non sine lachrymis memoꝝ pristine z tam pulchre quietis iam perdite. miscens p/monibus auulsa a corde suspiria hortatur. z consolat̄ z se inter eos fratrem z socium: non dominum vel magistꝝ. ꝛc. Rem difficilem agens diuersarum in vno homine ꝓprietatem exhibens p/sonarū. sagmēta ei circumferebātur z pulmināria. lectus eius pallus optus cortina ambiebat̄ purpurea. sed si reuolueres opimenta inuenires laneis ꝓplosa stramia z paleas cōglobatas. Homo in facie deus videt in corde. Ipse vero bona coram deo z hominibus prouidebat. eternuꝫ oīmb⁹ monachis z pontificibꝫ exemplum relinquēs. Demū valedicens fratribus cum multis lachrīs: solitis inḡetudibꝫ reddit. romāqꝫ reuers⁹ glose suscipit̄ clamātibꝫ vniuerſ. Benedictus qui venit nomine domini. Obijt tandem in magna sanctitate suis meritis illustrando romam miraculis pluribus. sepultus in basilica sancti petri. Dozitur statim etiam beatus bernhardus cod̄ anno

Pestilentia sacri ignis. Et puer quidam liberatus ab igne. omnem historiam mundi. textum euangelij. actus apostolorum. ⁊c. tamq̄ in libro legeret alijs pronunciauit. Hugo de sancto victore doctor insignis hoc tpe moritur. Cui cum iā in extremis laborāti fratres hostiā simplicem p corpe dominico darent. eo q̄ cibū retinere nō posset. Ille p spūm cognoscēs dixit. Miseretur vri ds frēs q̄re me deludere voluistis. Quib stupentib ⁊ vex corpus xpi afferentib. ille vidēs: q̄ recipe nō valeret. eleuatis in celū manib: sic orauit. Ascēdat filius ad patrem. ⁊ spiritus ad dominum q̄ fecit illum Et inter hec verba spiritū exaltauit. ⁊ corpus dominicum ibidē disparuit

p⁹ Fridericus ā. xxxiij

Petrus tharentasiensis episcopus integerrime religionis.

Guilhelmus puer in anglia crucifigitur a iudeis in die scō pascues. Et erat tunc puer ibidem qui vidit infernum

Iste Fridericus fuit vir magnorū opm: ita vt q̄dam dicūt q̄ post Karolum magnū in gestorū magnificētia orb similem nō habuit. Et nota q̄ huiusmodi cōpatōes sūt cū moderamīe accipiēde non simplr. sicut solet dici de salomone. Potest enī eē q̄ alicūs simplex miles in aliquo negocio ita magnifice se habeat q̄ vere dici potest de eo: q̄ numq̄ similem habuerit in illo; sed non in omnibus. Verum iste idē Fridericus in vno crimen glē sue intulit q̄ cū alexandro papa altricauit. ⁊ ptra fas scismaticos fouebat longo tempore. Uex tñ post penituit. ⁊ veniā petēs: crucem p satisfactione suscipiens vltra mare iuit. ⁊ post magnos triumphos in quodam fluuio submersus fuit improuise.

VI^m^ CCCC L III.

Romanus

iiij Anastasius ā. ij. m

.iiij. ð. xxiiij.

M CC L III

Iste anastasius fuit abbas sancti rufi valentinensis diocesis. primo quidem in cardinalem. ⁊ post in papam assumit. Hic construxit palacium nouū apud sanctam mariā rotundam. Moritur. sepelitur q̄ in laterano

Gracianus monachus hoc tpe decretum compilauit. ⁊ ab eugenio pp. iij. approbatur vt ipse fit epūs in tuscia inclusiua. vnde oriundus fuit.

Petrus lūbardus epūs parisien. frater gratiani lib q̄ sentētia q̄ edidit. ⁊ glosas psalterij. ⁊ ep las q̄ pauli. ⁊ plura alia

Petrus comestor frater Gratiani ⁊ petri lūbardi historiā scolasticam composuit ⁊ alia

Comes murinensis factus est humilimus conuersus in carthusia

Theobaldus comes campanie vir totus misericors.

Hugo folieti scripsit librum de castro anime

Item wilhelmus heremita sanctissimus circa hec tempora claruit. qui olim dux aquitanie fuit. ⁊ comes pictauiensis. Hic primum totus discolus fuit. Ad quem cum beatus Bernhardus vt eum reconciliaret directus fuisset. ⁊ ille modis omnib⁹ reconciliari renueret: vir dei ad altare celebraturus accessit ipso duce tamq̄ excommunicato pre foribus expectante. Cum autem pax domini. ⁊c. dixit. corpus dominicum super patenam ponit: et secum tollit. atq̄ ignea facie ⁊ flammeis oculis foris egredit dicens ad ducem. Rogauimus te inquit: ⁊ spreuisti nos. Ecce ad te processit virginis filius: qui est dominus ecclesie quem tu persequeris. ⁊c. Statim q̄ velut alter paulus tremens cecidit. ⁊c. qui post lorica super nudo vestitur

Sexta etas. Christus

Sol obscuratus fuit hoc tempore fames magna facta est. Terremotus insuper maximus fuit. Antiochia cum tripoli z damasco ceciderunt. l^m. hoim submerguñ. z mare retrogradum versum est. Tres lune apparuerunt in celo: z in medio signum sancte crucis. Et tres soles visi sunt Et statim post sol iterum obscuratus fuit ab hora sexta vsq; ad horam nonam

Visio horrenda facta est ep iscopo lingoneñ. a quodam heremita iam defuncto. dicens q: xxx^m hominum decesserant secum: inter quos beatus Bernhardus statim euolasset. tres in purgatorium descenderant. omnes alij in inferno perpetuo cruciandi submersi fuerunt,

Boemia fit regnum. antea ducatus fuit

Impatores

Norwegia que est in ferior regio almanie conuertitur ad fidem. vbi primum predicauit Adrianus legatus z cardinalis albanensis. z postea papa

Sanctus thomas cantuariensis archiepiscopus martyrizatur hoc tempore in Anglia pro ecclesia. in ecclesia in loco sancto: z in tempore sacro. inter manus sacerdotum z religiosorum. ꝛc. Ad cuius exequias dum clerus pro introitu misse Requiem. ꝛc. inciperet. statim angelorum chori astantes voces cantantium interrumpunt. martyres missam intonant. Letabitur iustus. ꝛc. Hic multis claret miraculis. Et Heinricus rex anglie misit solemnes ambasiatores: z excusauit se de nece eius. z crucem suscepit post triennium. Sanctus vero thomas non longe post canonizatur ab alexandro

Anno mundi

Pape

.iiij. Adrianus an. v

Anglicus

Anno christi

Iste Adrianus natione anglicus fuit episcopus albaneñ. vir magnanimus z verbi dei cum zelo p̃dicator egregius. Regem sicilie z Romanos compescuit. cum censuris. ipe ante legatus fuit in norwegia. z gentem illam barbaricam conuertit z instituit. Post electus in papam officium suum honorificauit Et dicit q̃ primus papa fuit qui cum curia in vrbe veteri moram contraxit. Hic fecit gyronem in radicafano. z turribus muniuit. z multa comparauit a comitibus circa locum sancte christine. Sepultus est in vaticano.

Heresis waldensium seu paupez de lugduno incepit cuius inuentor fuit waldensis ciuis lugduneñ. Qui cum diues esset relictis omnibus paupertatem euangelicaz seruare voluit. z scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari cum nonnullis sanctoz auctoritatibus. que minus sane intelligens suo inflatus sensu apostolorum officium vsurpauit predicando vbiq; / z suos ad p̃dicandum mittendo errores plures seminauit. Monitis autem responderunt deo magis obediendum q̃ hominibus. prelatos z clericos aspernendo. Tandem contumaces excommunicati sunt. z expulsi a patria. z post in concilio heretici denunciati sunt Et factum est in grande malum z laqueum magnum simplicibus z deuotis personis scandalum immensum. z vtinam hodie esset finis.

Olim sancta fides catholica per potentes principes. per argutos philosophos. per subtiles hereticos. ac ceteros viros spectabiles impugnata fuerat. diebus autem istis per vilissimos ydiotas ac laycos pauperrimos extitit non modice tribulata Quasi dicat ecclesia Jamvtiq;

Almani qui apud Tusculanum pro imperatore morebantur. romanos apud montem por/
tum inuadunt. z tota a nona vsq; ad vesperas occiderunt vt numq̃ et romanis tot milia occidi le
gantur. licet tempore Hanibalis tot occisi sint. vt tres cophinos annulorum quos de digitis p/
ceroꝝ occisoꝝ idem Hanibal extrahi fecit carthaginem destinauerit. zc̃. Horum multi a/
pud sanctum stephanum z sanctum laurentium sepulti sunt. z habent hoc epitaphium. Mille
decem decies ter deciesq; noq; seni

Sanctus Richardus fuit hoc tempore qui a iudeis mar/
tirizatus fuit parisius. z iudei expelluntur a regno.

Corpora sanctoꝝ trium regum hoc tempore transferuntur de mediolano ad Coloniaz agrip/
pinam per venerabilem Raynoldum archiepiscopum Colonien̄. Fuerunt namq; hec corpora
sacratissima primo per helenam constantini matrem rapta. z de India ad constantinopolim p/
ducta. que postea eustorgius episcopus mediolanum transtulit. vbi vsq; ad hec tempora pman/
serunt. Sed cum Fredericus imperator quasi cum innumerabili almanorum exercitu mediola
num obsedisset z tandem cepisset predictus archiepiscopus qui tunc in comitatu imperatoris e/
rat eadem corpora vix magnis precibus impetrauit.. z ad coloniam secũ perduxit. zc̃. z extunc co
lonia floruit

Sanctus Bernhardus canonizatur per alexandrum
z ppter concursum populi p̃hibuit eũ abbas ne plura miracula faceret. z obediuit mortuus:

VI^{a} CCCLXIII VI^{a} CCCLXXIII.

iij. Alex
ander ā.
xpi. m̃. xi

d̃. xpi.

MCLXIII MCLXXIII.

Iste alexander vir strennus fuit. z habuit longum scisma. xvij. anno
ruz. z quattuor scismaticos vicit successiue et excommunicauit eos. qui omnes mala morte peri/
erunt. Preualuit etiam contra imperatorem. z ad vnionem reuocauit. Duo concilia celebrauit.
vnum turonis. aliud in vrbe. Tandem omnibus non sine graui labore compositis. pura qui ad
uersus talem regem dimicauit gloriose romam reuertitur. z eos qui propter perseuerantiam ele/
cti fuerunt restituit. Moritur post sepultus cum patribus suis in pace christi. Item idem pa/
pa ordinem carthusiensium confirmauit cum subscriptione omnium cardinalium. suscipiẽs eũ
sub protectione sancti petri z sua dando priuilegia aliqua quibus Lucius z alij numero. xi. plu/
rima superaddiderunt. z monasteria extruxerunt.

Scisma. xx. ecclesie grande fuit inter alexandrum. z quatuor scismaticos. sed alexander obti/
nuit. Durauit annis. xvij.

Ordo wilhelmitarum a sancto wilhelmo heremita olim duce aquilegiensi: nomen et originem
traxit. Eius discipulus fuit sanctus albertus heremita qui ordinem istum educauit

☞ debeo affligi. si nec isti a tribulatione cessant. qui vita ipsa videbantur indigni. quoꝝ con
uersatio deo z hominibus odibilis est qui ad nihil quod est valent. nisi quod mentiuntur me ce/
lare vt sic efficacius nocent. Fuerunt nihilominus postea quidam subtilissimi heretici. q̃ istaz
heresim waldensium defendere conabantur. z plura regna et populos deceperunt cum quibus
tandem miserabiliter exterminati perierunt.

Bertholdus dux de zeringen. filius conradi imperatoris olim secundi, qui dominabitur ab argentineñ. ciuitate vsq3 vallesieñ. multas munitiones ꝛ opida fundauit. contra insolentias tyrannorum qui hoc tempore vulgum opprimebant. Edificatoq3 friburgo in brisgaudia. ẽm friburg in nochlandia contra sabaudos opidum inexpugnabile extruxit. anno domini Mcxxix. ꝛ post duodecim annos.

Leodium capitur. depredatur. vastatur. ꝛ mulieres ac virgines opprimuntur. Religiose tamen ac timorate mirabiliter liberate fuerunt. nec alicuius pollutionis contagium passe sunt. sicut dominus ostendit. sancte marie de ognies. vide in vita ipsius

Impa

Jherusalem iterũ ꝓmittente deo capitur a sarracenis. ꝛ gl̃osum sepulchrum cũ scã cruce ppter peccata chr̃istianorum. ꝛ p̃cipue luxurie ꝛ crapule. Nam rarus erat in monasteriis: rariorq3 in seculo quez non morbus luxurie infecisset. Et quia tota terra sordescebat facinorib. ideo ꝓiecit dominus populũ snũ. inducẽs multas tribulationes sup ipm. vt vel sic ad eum ꝓritus rediret

Passagium grande ordinatur hoc tempore. quod factum fuit tempore clementis. iii. ꝛ fridericus imperator crucem accepit. ꝛ multi principes cum eo. ꝛ factus est concursus maximus. sed parum profecerunt. nec aliquid recuperauerunt preter solem achos

Sancta alpiadis virgo sanctissima claret: que humiliter nata subulca erat in terra senonenſ. cibo spirituali vtebatur: sed nullo corporali: tamen venusta facie. Multas habuit reuelatõnes

Anno mundi VI^my^CCCCLXXXXIII

Pape

Tuscus viij.

Lumbardus. xxvi

Anno christi MCLXXXIIII.

Iste lucius fuit epũs ostien. qui post verone mortẽ habens tale epitaphiũ. Luca dedit lucẽ tibi luci pontificatum. Ostia papatuz: rhoma. verona mori. Immo verona dedit verũ tibi vinerero/ma. Etilium. curas ostia luca mori. Pulcri versus q̃ quoddam apologeticum. ꝛc

Iste vrban9 fuit oriundus de cĩtate me/diolaneñ. ad eũ vẽit ioachim ꝺ calabria hic cũ audisset captã hierlm a sarracenis. nimio dolore tact9 o bĩt sepultus ĩ feretraria.

Iste gregori9 natione bñuẽtanus magnum zelum habuit pro terra sancta ꝛ cepit p̃/dicare de mõre/cuperandi eaz. sz statiz obĩt pisis.

Sanctus Bertoldus carmelici montis hermicolis ab a ymerico antiocheno p̃triarcha in horem assignatus fama celebriori multis innotescit. Hic inter cetera p̃clare sue sanctitatis indicia. animas cxpti/um fratrum quas sarracenorum absumpsit gladius cum corona martyrũ ab angelis in celum deferri vidit. Abbas ioachim fuit. qui plurima p̃dicit ꝛ scripsit: ꝛ in quibusdam erravit. vt patet in principio decretalium. Sciscitantibus etiam principibus an ire deberent ad terram sanctam. respondit non. quia tempus nondum aduenisset.

Sanctus Hugo episcopus linconiensis. ordinis carthusien in anglia innumeris claret miraculis hoc tempore

Sanctus anshelmus episcopus blesinensis ordinis carthusiensium claret bona vita

Prodigia magna apparuerũt inter clarũ mõtẽ. z ꝑpẽdiũ. qz lapides quadrangulares ad quanti/
tatẽ ouoꝝ. cadebãt.. z fulgura crementia villas. z corui in rostris carbones ignitos portãtes incẽ
dentes domos ac villas. z multi ictibꝰ fulminis perierunt. Vide speculo vincencij

Regnum tartharoꝝ incepit z creuit valde. z vsqꝫ hodie est maius in vrbe. et fecerunt
plagam in mundo maximam

Liuonia regio septentrionalis magna conuertitur ad christum pro parte.

v. Heinricꝰ. annis. viij.

Jste heinricus fuit filius friderici. z accepit cõstantiam filiam regis
sicilie in vxorem. occasione cuius subiugauit sibi totum regnum apulie fugatis illis qui illud tenebant

Philippus. annis. xij.

Scisma oritur post mortem heinrici. Nam quidam elegerũt philippũ ducem schweuie frẽ eiusdẽ heinrici. Alij ottbonẽ filiũ ducis saxonie. Et fcã est altricatio magna. z bella in almania. Tandem ottbo preualuit. qz papa Jnnocentius tenuit cũ eo. Philippus enĩ statim post pacẽ quam cũ ottone fecit interfectus est dolose a lantgrauio. et sic ottbo obtinuit. z romam veniens ab innocentio coronatur ꝓtra ꝓsilium multoꝝ z voluntatẽ Et versa est benedictio in maledictionem. qz eodem die fracto iuramento ꝑ ecciam cepit tyrannizare stolidissime. ꝙre statim excommũicat. et deponit. et tandem in contumacia moritur

VIꝯ.CC.LXCIII.

.iij. Clemẽs .ã. iij d. xvi

Romanus

iij. Celestinꝰ an. vi. mẽ.

Romanus. viij. die. xi.

M.CC.LXCIIII.

Jste clemens ordinauit monasterium extra murum quod dicitur sancti Laurencij. et quedam alia edificia Eius tpe factum est passagium magnum cõtradicente abbate ioachim. quia nondum venisset tempus.

Jste celestinus in die sancto pasche coronatur. et die sequenti coronauit henricum imperatorem. Jpse etiam fecit fieri palacium apud sanctum Petrum.

Ordo theutonicorum dominorum incepit circa hec tempora in prussia. sub celestino papa tercio. Ortum habuit ex ordine sancti iohannis iherosolomitani.

Ordo sancte Trinitatis circa idem tempus incepit.

Berna ciuitas imperialis ꝺcit. ãno dñi. Mcxci. Berchtoldus nãqz dux ꝺ czeringẽ inclitissimꝰ iam pluribus monasterijs ac munitionibus edificatis. denuo hunc locum nemorum vastitate condensum. humanis habitationibus actum p'ustrans. vsum quendam venustissimũ arte venatoria ibidem cepit. a quo predicto loco nomen imposuit. Nam vsus lingua theutonica. ber. sonat. ꝛc. Vnde hec ciuitas robustissimos viros tamqz vsos enutrire consuecuit que preceteris cõfederatis iustitie zelatores mlt' torum tyrannorum colla dei virtute calcarunt

Constantinopolis recuperat a christianis. Et Balduinus comes flādrie imperator ibi efficit.
Erut p̄dicat quinqz vicib⁹.z hoc in aere ostensū fuit.quia cruces diuersoꝝ colorum q̄nqz numero in aere patenter resplenduerunt.
Crucesignati plures glorioſissime euolarunt.Et quidam diuinitus punitus fuit. eo q̄ crucem p̄dicare noluit. Rex aphrice cristianis bellum intulit.z fugatus est. Perieruntqz amplius cū.c⁹.sarracenorum

Imperatores

iiij. Otho. an. ij

Nota q̄ circa hec tpa leguntur miracla gl'osa et pl'ime reuelatōes facte sunt de iniquis mercancūs et vsuris. Et in vita sancte marie de oegnies fit mentio de quadā vidua optīe vite.cui btā virgo cuz scō petro z multitudine angeloꝝ astitit in agonia.z vix demones abegerūt. Et tandem dñs met aduenit.z funeris officiū adimpleuit. Hec tñ ꝓpter hec penas purgatorij euasit. Varius enim eius mercator fuit.z quedā p fraudem acq̄sierat. Quosdam etiaz de familia ducis louanie hospicio receperat,qui de iniuste acquisitis in eius domo mlta expēde/bāt.de qbs nōdū pfecte restitutionē fecerāt. Ideo aīa h⁹ tā scē vidue purgatorij ignibs exurebat. Nota lector grōsam,p uidētiā dei.Qñ hec mlier erat in statu mutabilitatis. ne ex vehemētia do/loris vel timoris in peccatum decideret.p̄solata est a btā virgine a scō petro. qñ aūt p mortē euasit piculum amplius peccādi.iusticie rigorem expta est. Pena enim eius fuit dilata:nō soluta

Anno mundi VI^a^ CCCCCIII.

Pape

.iij. Innocentius.ān.

Campanus xviij.m.iij.d.xxiiij.

Anno christi MCC IIII.

Iste innocentius magnis laudibus extollitur.q̄ vtilis valde fuit ecclesie dei.qđ opa ei⁹ testant. Nam fecit fieri hospitale sancti spūs. Et renouauit ecclesiam sancti Sixti. Composuit decretales .sermones ac libz de miseria humane ꝯditionis.z multa gloriosa alia. Ipe coronauit ottho/nem.z etiam deposuit.quia non seruauit fidelitatem.hereses plures damnauit scz albiensium.cō/tra quos crucem predicari fecit. Item almerici.z librum abbatis ioachim contra petrum lum/bardū. Confirmauit sanctum Hugonem linconiensem carthusiēn. ordinis. Tandem p⁹ plu/ra bona pacem faciendo inter pysanos et ianuen. moritur apud parusium.z ibidem sepelitur.
Hic constituit q̄ vltra quartū gradum ꝯsanguinitatis licite matrimonium contrabatur. Item q̄ christiani non seruiant iudeis in domibus vel in agris. Item q̄ iudei portent vestes quib⁹ omni tempe cognoscantur. Et non p̄mittant in diebus lamentationum p̄dire in publicum:immo fenestras z ianuas claudere compellantur. Nec nouas synagogas erigant.sed antiquas refice/re possunt z non ampliare
wilhelmus pariensis incepit ordinem augustinen: qui dicuntur mendicantes. Albertus patriarcha hierosolimitanus ordinem carmelitarum instituit in monte carmeli.
Dominicus hispanus vir sanctus.apostolice pfectionis emulator. Mirabili zelo pseq̄tur hereticos.miraculis claret. Et ordinem iacobitarum seu p̄dicatorum instituit.
Franciscus ytalicus vir incompabilis feruoris ac summe pfectionis.pauptatis euangelice exemplar plucidum:multis claret miraculis. Et ordinem minorum instituit
Maria de oegnes claret miraculis in diocesi leodiensi. Et multe alie virgines.vidue z sācte mā ritate fuerunt ibidem

Sancta Clara fulget virtutibus

Pueri de almania. xx^m. ⁊ amplius diabolica machinatõne decepti crucesignantur quasi deus p̃ eos velle recuperari terrã scãm ſm illud Ex ore infantiũ ⁊c. Sz cuz ad mare venissent a piratis dolose in nauibus rapiuntur quasi eos ad hierusalem ducere pmittẽtibꝫ. Uex mltos submerse/ runt: ⁊ alios vendiderũt sarracenis. Et sic patz q̃ de sillibꝫ in futuꝝ faciẽdũ sit. si silis casꝫ occurrerz Pastores pecoꝝ similiter de hispania cõueniẽtes cũ turba grauꝫ parisius venerunt. ⁊ oĩa bona cleri vastauerunt inuidis plebibꝫ gratulantibꝫ. sed cũ etiã laicorũ bona cepissent devorare statĩ expu gnati fuerunt ⁊ empti. ⁊ sic patet q̃ diabolus etiã suas cruces p̃dicauit.

.ij. Fri/ dericus .ã. xxx.

Iste Fridericus fuit filius heinrici predicti. et electus fuit ꝯ ottbonẽ vt eũ expugnaret. quod ⁊ fecit. Et extũc incepit ecclesiam laniare. quare/ excõicat⁹ ⁊ deponit⁹ p̃ honoriũ: q̃ eũ coronauit. ⁊ multa mala fecit. ⁊ ꝓtumax diu pmãsit. ⁊ morte p̃uẽt⁹ sine sa cramẽtis a ꝓprio filio suffocat⁹. Sic itez multa exẽpla h̃ sũt de psecutoribꝫ ecclie q̃z miserabl⁹ perierũt Ipse etiam filiuz suuz henricũ suffocauit. quapropter ab alio filio suo cum egrotaret suffocatus fuit tempore Inno centij pape quarti

Simõ comes mõtis fortis velut alt karolus mirabil⁹ triũphauit ꝯ he/ reticos hñs secũ epos ⁊ abbates sctõs. preci pue scm̃ dm̃cũ. Fugauit aliqñ c^m. heretico rũ cũ pauc⁹. puta. viij milib⁹ catholicis.

cõciliũ late/ raneñ. in vr/ be. Mccxv. prelatorum.

VI^m CCCCC XIII

.iij. Ho nori⁹. ã p. m. viij

Romanus die. xxviij

MCCXIII

Iste honori⁹ multos honorauit. ⁊ canonizauit plures sctõs Fridericũ coronauit. ⁊ etiã deposuit ꝓp̃ rebelliõẽ. Ecclesiã sci laurẽcij extra mu ros. ⁊ basilicã que dr sctã sctõꝝ renoua/ uit. Decretales cõposuit. ordiem p̃dica/ toꝝ ⁊ minoꝝ ꝓfirmauit. Tãdẽ morit⁹ et sepelit⁹ rome in eccl'ia btẽ marie maioris

Ordies q̃tuor mẽdicãtiũ. vez p̃dicatoꝝ. minoriũ. au/ gustineñ. ⁊ carmelitarũ. cõfirmantur ab honorio. ⁊c. Preponunt⁹ tñ predicatores mioribꝫ in lr̃is papalibꝫ. quia sex mensibꝫ ante ipsos confirmati fuerunt

Ludowicus filius regis cecilie. frater minor vir sanc/ tus hoc tempore clarus habetur

Ordo cruciferorum circa hec tpa renouatus est p̃ innocentiũ tercium ãno põtificat⁹ sui. xviij. iam defecta hereſi albiensiũ p̃ crucesignatos Fer⁹ beatũ quiriacũ iherololimitanũ episcopũ olim huius ordinis primicerium extitisse. statim postea q̃s scã helena crucem inuenit. sz iulianus apo/ sta ta eũdem quiriacũ cum fratribus occidit. ⁊ sic longo tpe idem ordo abolitus fuit. Tempore autẽ Innocentij. iiij. apud lugdunũ creuit. ⁊ priuilegijs dotatus est ab eodem

Guilhelmus epũs niuernen. vir sanctus ⁊ do ctissimus claret. qui duo milia paupez tẽporẽ famis quotidie pascebat

Hierusalẽ destruit⁹ vsqz ad soluz excepto templo ⁊ ciuitate dauid. a corradino filio stapbadim. Stephanus sctũs pr̃ ⁊ prior domus portaruz ordinis carthusien. ⁊ postep̃s digensis.

Lapis grandis cecidit in monasterio sancti gabrielis habens signum sancte crucis: ꝛ imagi/
nē ꝑpī expressā. ꝛ desup aureis lr̄is scriptū. Jhesus nazarenus rex iudeoꝝ. Et cecū illuminauit
Frisia pene tota submergitur fluctib⁹ marinis: in quaperierunt plus cꝫ. Qᵃᵍ. hoīm. ꝓpter irre/
uerentiam factam sacramento a quodam pugile: sicut postea reuelauit beata virgo maria. Et cō/
structa est ecclesia in eodem loco vbi hostie ceciderunt. ꝛ cessauit quassatio
Tartari deuastāt horribl'r vngariā ꝛ poloniam. Et fit ingens terroꝝ in cristianitate. Sed p̄/
cibus sanctoꝝ impediti sunt ne procederent
Vacat imperiū multo tpe post depositionē Friderici. ꝛ etiam post eius mortem. Et ido pl'es
Impa

anni scribuntur friderico. licet paucis iuste in ecclesie obedientia regnauerit, quia non sta/
tim alius in locum eius electus fuit.
Mons quidā maximus in burgondia inferiori diuiditur. ꝛ currit per multa miliaria. ꝛ q̄n/
qꝫ milia hominum suffocauit: ꝛ tandem ad alios montes accessit mirabiliter
Decretales compilantur p raymūdum ordinis predicatoꝝ de mandato grego
rii. ix. ꝛ ad studia mittuntur.
Sācta Elizabeth filia regis vngarie. vidua omni virtute ꝛ sancta vita plenissima

Thomas de aquino doctor sanctus claret.
Albertus magnus epūs ratispañ. de q̄ mira dicunt
Eustachius qui ꝛ Bonauentura doctor deuotus.
Alexander de halis doctor irrefragabilis
Vincētius speculator oēm materiā scib ilē collegit.

Anno mundi	VI^{m}CCCCCXXIII	VI^{m}CCCCCXXXIII
Pape	Campanus .ix. Bregorius an. xiiii	Mediolanus .iiij. Celestinus die. xvij
Anno christi	MCCXXIIII	MCCXXXIIII

Iste gregorius plures canonisauit: ꝛ ꝓtra Fredericū constanter ecclesiam defēdit. ꝛ romanos corruptos pecunia facta processiōe solemni a laterano vsq; ad sanctum petrum cum capitib⁹ aposto lor̄ mirabiliter reuocauit. ita: vt contra Fridericū pene oīes cru ce signarentur. Quapter idem fridericus ab vrbe recessit longius.
Ipse librum decretalium per raymundum compilari fecit. Tandem plen⁹ tribulationibus ꝓpter tyrannidem friderici ꝛ aliorum moriens migrauit ad christum

Iste clemētin⁹ vita ꝛ scīa lau/
dabilis senex ꝛ debilis mortt
Sepultus in ecclesia sancti
petri Fuit epūs sabinensis.

Sanctus angelus iherosolemitanus carmelita. vir sanctioribus adnumerandus. nominis sui vere speculum. velut nubes imbrifera predicando circumquaq; discurrens. innumeras chri/
sti lucrifecit animas: cui etiam tandem post plura miracula effusione ꝓpr̄ sanguinis mortis vi/
cem reddidit
Sanctus Cirillus grecus melliflui carmeli prior doctorq;. tum vite sanctitate. tū ꝓphecie spi
ritu conspicuus. mlta ꝓscribit posteris profutura secul'. ꝛ copiosis miraculis deo procurat glori/
am. mundoq; stupoꝝ
Petrus de tharēthasia postea papa. ꝛ pl'es a/
lij scī ꝛ litterati floruerūt in diuer' mūdi ptib⁹
q̄s diuina bonitas misit ꝓ fidei defensione. alioquin
tota pene fides perijsset propter hereticoꝝ multiplicitatem ꝛ subtilitatem simul ꝛ potentiam

Hugo cardinalis qui totam bibliam postillauit
Magister iordanus scūs doctor mirabilis
Magister Udalricus discipulus alberti.

Judeus quidam in hispania apud tholetum fodiendo inuenit lapidem ī quo erat liber vetusti ssim⁹ in q̄ scptū erat. In tercio mūdo filius dei nascet de virgine maria. z pro salute hoīm patiet Et q̄ liber deberet inueniri isto tpe scz ferādi virgīs castelle. Et statim iudeus baptizat cū oī fa/ milia sua. Ludouicus rex francie vir scūs. crucē accepit. z transfretauit mare. z capitur. z mlt̄ ta de ipso laudedigna scripta inuenies. Vaticinium quoddā sacrilegum de cessatione euan gelij christi z euacuatione sacrō ecclie añ ānos dñi. M.cc.lx. quod experientia temporis exhi/ bet. plā talia talr mēdosa reperies facta z dicta

vi Hein ricus. ā. iiij.

clarus Lantgrauius. Thuringie

Bon⁹ xp̄ian⁹ moritr i turcia miracl

Peregrinus quidam beate marie occidit clam in dyocesi andegauensi. Et statim cultellus ho/ micide non cessauit stillare sanguinem donec su spenderetur interfector iste.

Wilhel/ mus. ā. .ir. cōes Holandie

Isti duo fuerūt electi ex man / dato dñi pape ꝺ̄ fredericū successiue. sed non p̄ ualuerūt tyrannidem eius supare q̄ porēs ni mis erat. nec fuerī coronati morte p̄ueniente. Ultim⁹ hoz̄ interfectus fuit a frisonibus qui fuit ante comes Holandie

Edmundus archiep̄s cantuarien̄. canonizat ab Inno.

Petrus nouus martyr ab hereticis occiditur. multis clarus miraculis.

Stanislaus episcopus cracouiensis ab iniquo principe interfectus est

VI^cc XL III

VI^cc L III

Januensis iiij. Inno cēti⁹ ā. xi. m̄. vi.

Alexād iiij ā. vij m̄. iij. ꝺ

Lampanus .iiij.

M CC XL IIII

M CC L IIII

Iste Innocentius plures canonizauit. Frideri cum per sententiam diffinitiuam deposuit z ana thematizauit tamq̄z hostem eccīe. anno sui pon/ tificatus adiutus a ianuēsib⁹. Tandez mortuo fredericо idem papa cum magno exercitu apuliā ingreditur. Et post paululum neapoli moritr

Sedes cardinalium diu vacue restaurant de p̄sonis ex diuerī mūdi ptib⁹ electis p̄ Inno. O frequēs saracenoz̄ insultus frēs ordis ꝺ̄isere marie de carmelo a trāsmarinis ptibus vbi ī pl̄i/ bus locis mltiplicati fuerāt. in cismarinis vene runt paulatiue. diuersas regiones orbis incolu runt teste Vincen. in spe. h⁹.

Iste alexander quendā manfredū pseudo re/ gem cecilie excommunicauit. Duos falsos li/ bros cōmēdauit. loq̄ntes ꝺ̄ mendacit̄ tem z euangelium christi. Moritur tandem Viter bij. z ibīdem sepelitur.

Martinus qui cronicam abbreuiauit.

Alexander de villa dei ordinis minorū q̄ do/ ctrinale compilauit vir sanctus. actheologie sacre professor claret

Sancta clara canonizatur ab Alexandro q̄r to cirta annum domini. M.cc.liij.

Contra pluralitatem beneficiorum facta est illa solemnis disputatio Parisius anno domini M.cc.lxxviij In qua determinatuz est per sanctos doctores q̄ nemo sine periculo peccati mor talis tenere potest duo beneficia/ quoz̄ alterum sufficeret ad sustentationem suam. ꝛc. Et quidam quos auaricia excecauit aliter opinati fecerunt contrarium. Quos flagellum di uine iusticie horribiliter damnauit z puniuit. De hoc sunt plura scripta z exempla in di/ ☞

D

Sexta etas. Christus

Superiores almani q̄ schwiceri vocāt pauci q̄dē nūero. plēs nobiliū tyrannos qui eos iniustis exactionib⁹ apprimebāt: diuino suffulti suffragio de finib⁹ eorum potenter expugnant. ⁊ se deinceps fraterno federe ꝯglobantes. multa bella ammiratione digna ecclesias orphanos ac vidu/as defendendo gesserunt. ⁊ nominati sunt in orbe

alphonsus

Era alphonsi famosissima apud astronomos. Et est anno christi. M.ccli. Q̄ nota diligenter. q̄ ad multum deseruit in astronomia

Passagium grande factum est in q̄ scūs ludouic⁹ rex frācie fuit pax. pfecit

Post longam imperij vacationem electores in duo se diuiden/

Impatores. ānis. pv. sil'scisma

Richardus

tes. hos duos. videlicet Alphonsum regem castelle ⁊ legionis ⁊ Ricardū comitē cornubie frēm regis anglie elegerūt. Et fuit scisma ānis multis tandē mortuo richardo: alphonsus coram gregorio. x. intuitu passis volūtarie cessit omni iuri si q̄ haberet. Erat ei vir prudēs ⁊ maxim⁹ astronimus. eius tabule famose sunt quas fecit. quia compendiose

Lōciliū lugdunense. d. epoꝝ. ⁊. xl' abbatum ⁊

alioꝝ p̄latorum circa M. celebrat̄ per gregoriū. x. vbi greci ⁊ q̄dam tartari solēnes baptizati fuerunt.

Festum venerabilis sacramenti instituitur per vrbanum quartum cum indulgentijs

Anno mundi VI^m^ CCCCLXIII

Pape. .iiij. Urban⁹. ā. .iij. m̄. i. Gallicus diebus .iiij. .iiij. Clemēs. an iij. m̄. ix Prouincialis diebus. xxv. .x. Bregor⁹. ā. iiij. d. x. Lumbardus.

Anno christi. MCCLXIII

Iste Urbanus fugauit exercitū saracenoꝝ p crucē signatos. quem manfredus ꝑ ecclām miserat. ⁊ cōtulit regnū sicilie comiti prouicie qui fuit frater regis francie. vt fugaret manfredum. tādem moritur parusij. ⁊ ibidē sepelitur ⁊ mānfredus postea vita ⁊ regno priuat̄ per karolum.

Iste clemens sanctus fuit ⁊ ꝓphetico spū p̄dixit hostes ecc̄ie tāq̄ fumus perituros vnde creditur q̄ deus eius meritis tribulationes plurimas extinxit. Hic habuit antea vxorē ⁊ liberos

Iste gregorius satis accidētaliter venit ad papatuꝝ q̄ cū eēt archidyacon⁹ leodiēs. ⁊ iuissēt vltra mare causa deuotionis. ibidem existens in papaꝝ eligitur ꝑsus. Papat⁹ munus tullit archidiaconus vnus. Hunc p̄em p̄m fecit cōcordia fratrū. Verū hoc a spū sancto factum nō dubium est. quia valde bñ se habuit: non intendens pecuniaruꝝ lucris: sed elemosynis pauperum. Fecit ec̄ ordiatōes vnā q̄nq; epoꝝ cardialiū q̄ꝑlimū laudabilē. q̄ honestas ⁊ valētas

Benedictum sit dulce nomen domini nr̄i ihesu christi: ⁊ gloriosissime virginis marie matris eius. in eternum ⁊ vltra Amen. Hos cū ple pia Bñdicat ꝙgo maria Amen. Quicumbz hec legerit toties quoties: habet tres annos indulgentiarum. quos clemens cōcessit ob rogatum Ludouici sancti regis francie solemniter

Speculum bistorie Vincentij hic finitur

Quersis locis ⁊c. Dicit quidam sanctus doctor: q̄ medietas ministrorum dei est quasi resecata per hoc genus auaricie. q̄ vnus plura bñficia ꝓmittit hōe. Sz q̄ vl' vnū p̄t digne administrare. aut ꝑsonas assūpsit. Morit tādem arctij. sepultus ibidem honorifice.

ꝓpcīs satisfacere

Piscis marinus in silitudinē leōis captus fuit anno primo martini pape. z dabat planctus horribiles. z adductus in vrbem veterem cunctis ostensus est. Quoniam monstꝝ hoc vulgo interpꝫtante esset signū futuri discidij. Qđ z factū est. quia statim post sicilia interfectis alienigenis. z fetibus in materno vtero occisis. crudeliter ab obedientia karoli sui regis. z pꝫsequens ecclie recessit. z petꝫ arroganū regem assumpsit. z multa mala secura sūt. Et in vrbe parcialitas surrexit. qꝫ vrsini ꝓtra hanibaldos cū multa sanguinis effusione pugnarūt. Item z inter saracenos multa milia occisa fuerunt. Et ideo non mirum q patrimonium eccle patit solito more. qꝫ temp⁹ ē vt iudiciū incipiat ab eccia dei. Verum karolus non longe añ martinū obijt bñ dispositis singulis. et deuote sacramētat⁹. Petr⁹ ꝙo in obie fili⁹ infeliciter mortuu⁹ est et vulnere qđ in bello suscepit. sicut solēt mori pꝫsecutores eccīe. qꝫ duꝫ est fragili homini contra stimulum calcitrare

Rodolphus.ā. cviij.

Iste rudolphus fuit comes đ habsburg. probus. z in armis strēnuus z prudēs electꝰ apđ basileā Hic opidū pīniacen. obsidēs auxilio bernensium cepit

Post aliꝯ ꝙo ānos pcertos nobiles inimicos pacis ꝫ bernēses ꝓuocatus bernā diu inaniter obsedit. Snan⁹ āt q̄dā quē secū duceb at cū iā ab obsidione recederet bernā inspiciēs. ipsam dñandam toti patrie spū ꝓphetico predixit. Tandem idem imperator crucem suscepit pro terra sancta.

VI^ay CCCCLXIII — VI^ay CCCCLXXIII

.v. Innocēti⁹. m. vđ. ij

Lumbardus

v. Adrianus m i. die. ix.

Januen.

xxi. Johes m. viij.

Hispanus

iij. Nicola⁹. ān i m. ix.

Romanus

iiij. Martin⁹. ā. iiij. m. i.

Gallicus

MCCCLXIIII — MCCCLXXIIII

Isti innocētius fuit de ordīe predicatoꝝ famosus doctor ā tea vocat⁹ petrus de tharētbasia moritur statim rome. z sepultus est in laterano

Iste adrianus fuit nepos innocentij qr/ti. z etiaz statiz moritur viterbij ibi qz sepelit

Iste iohānes fuit sciēt̄ijs diuersis famosus. sed moribꝰ stolidus. oibꝰ mūnis. Hic cū diceret diu victuꝝ se statī cū camera nocua corruit. z mortuus est.

Iste nicolaus magnific⁹ fuit in edficijs extruēdis z bene rexit vrbem diebꝰ suis z ordinationē cardinalium fecit. āno primo pontificatus sui z secū domoritur. vnde sequitur turbatio romanoꝝ ꝓpter patriam vrsinoꝝ thabanibaldeñ. z homicidia

Iste martin⁹ fuit religiosorum amator. z pijs operibus valde intentus Hic excōmūnicauit imperatorē cōstātinopolitanū eo q̄ non redierat ad fidem sicut promisit in concilio lugdunensi: propter quod multa passus fuit z tota ecclesia simul. similiter et petꝫ regem arrogonie inmasorem regni sicilie excommunicauit. Tandez post multa bella q̄ instruxit contra perfidos iudeos z tribulatiōes moritur parusij. miraculis clarens

Iordanus teuthonicus doctor solēnis z magister secundus in ordine predicatorum clarus habetur z sanctus

Cometa visa est signū mali. quia plura secuta sunt afflictiua christianitatis. Tartari inuadunt regnū cōstantinopolitanū. multasq3 terras imperij occupant stragem indicibilem de hominibus facientes

Tripolis capitur a saracenis. z christianitatis nomen ibidem deletur Achon illa fortissima z inexpugnabilis ciuitas capit a soldano z saracenis ꝓpter discordiā viciaq3 nationū in ea cōmorantiū. z deleta fuit. z ꝙsequenter tota simul terra sca occupat a saracenis ꝓpter nimia peccata xpianoꝝ q ibidem morabant. Hoc etiā tpe christiani perdiderūt cum achone. xv. ciuitates nobiles z duodecim castra occisis. ccc^m. xpianoꝝ. qō maxime euenit ꝓpter diuersum domi

Impa. nium. z regentes ciuitatē non concordabant. z etiā ꝓpter stultriciā crucesignatorum.

Bellum maximum z graue inter ianuenses z pisanos. occasione insule corsice. Tandem in mari pisani victi sunt. z capti. plus cc. xij^m. hominum. qui interfecti sunt. z perdiderūt. xlviij. galeas exceptis aliis nauigijs. z preter illas que submerse sunt in mari. Terremotus etiā magni fuerunt in tuscia. signantes mala. que secuta sunt ibidem.

Franciscus petrarcha poeta z heremita hoc tempore claret qui scripsit plura eleganti stilo.

Anno mundi VI^m.CCCCC.LXXXIII.

Pape. iiij. Honorius a. ij. ō. i — Romanus — iiij. Nicolaus. ā. iiij. m. i. — Lombardus — v. Celestinus. m. v. die. v.

Anno christi M.CC.LXXXIIII.

Iste honorius fuit homo temperatus: z magne discretōnis libenter habēs pacē: nulli lesiuus. hic predicari fecit crucē contra perfidum inuasorem regni sicilie

Carmelite huius tempore dimissis mantellis varijs cappas albas sumpserunt.

Iste nicolaus fuit dictus frater hyeronimus minister generalis in ordine minorum quilicet bonus homo in se fuerit: tñ multa infelicia ecclesie suo tpe acciderūt. Nam multa bella orta fuerūt in vrbe ipsius. occasione quia nimis adhesit vni parti. Post hūc vacauit sedes annis. ij. mēsib. vi.

Iste celestinus totus sanctus fuit. z ob hoc cū per annos. ij. cū medio cardinales cōcordari nō possent: ipsū tandem de heremo vocātes eligerūt. Et statim propter onus papatui renignauit. z ab eo dict^o est ordo celestinorum. Canonizatus est per primū clementem sub nomine sancti Petri confessoris. cui^o festū ē. xiij. kalēd. Junij

Ordo celestinorum inchoatur per virum sanctum celestinum. qui in papam electus est. Nec vmq3 a proposito sancto cecidit. vsq3 hodie

Nicolaus de lyra doctor theologie clarus habetur parisius. Hic fuit iudeus natione. Conuersus autem valde profecit in ordine minorum. z scripsit super totam bibliam z alia. Et fuit anno domini. Mcccxxx. Vide in libris suis. Alij dicunt q fuit de brabantia de parentibus xpianis. sed ob paupertatem visitauit scolas iudeorum. z sic didicit linguam illam. Vel iste nicolaus a iudeis informatus est in puericia

Cometa apparuit. ⁊ sequitur statim bellum flandrise. vbi cecidit flos mili/
cie gallicane. anno domini. M. ccc ij. Terremotus etiam magni fuerunt·
nec ausi fuerũt hoies mãere in citatib⁹. ⁊ papa Bonifaci⁹ ḋescebat in prato

wernherus puer scũs rusticanus martyrizatur a iudeis requiescit in beraco,
Eodem tempore sc̃z anno domini. M. cclxxxvij quidam alius puer nomĩe Rudolphus silr a p
fidis iudeis martyrizatus est in berna. qui multis miraculis claruit. Judei vero sceleris huius
ꝑpetratores a bernensibus mortis sententia plectunt. Hac occasione Rudolph⁹
imperator bernã. cũ. xxx^m^ ipugnator̃ obsedit. sed tamen parũ ꝓfecit

Adul/ phus. an. vi.

Iste adulphus fuit comes de anarone. ⁊ non fuit coronatus per papam quia ob/
iit in bello quod cum altero duce haustrie habuit
Nobilissima aconen. ciuitate a saracenis destructa. demũ deiferemarie in carmelo monasteriũ
ad. iiij. miliaria ciuitati vicinum ab eisdem igne cremat. fratribus inuentis in eo pfidorum gladi
is trucidatis. ⁊ tunc proch dolor ordo carmelicus mellifluum locum ex toto perdidit in quo a tẽ
pore helye ⁊ helizei ꝑphetarum. ij^m^. ccxxi. annis perstiterat.
Sanctus Ludouicus olim rex francie canonizatur hoc tempore p Bonifacium papã octa/
uum. Alanus doctor vniuersal'. claret in Burgondia. hic ad tẽpus penã taciturnitatis incurrit
coram pluribus eo ꝙ in principio sermonis diuinum auxilium more solito non inuocasset

VI^m^ CCCCXCIII.

viij. Bo nifaci⁹. ã viij. mĩx

Lampanus.

ꝓ Bñdi ctus. m. viij. die

ꝓ viij

MCCCXCIII

Iste bonifacius fuit vir in his que ad curiam pertinent experi
entissimus. Et quia parez nõ habuit prudentie sue vltra modũ
in tantaz arrogantiaz erexit seipsum. vt dominum totius mun/
di se diceret: tam in tẽporalibus q̃z spiritualibus Et mlta ma/
gnifice fecit que in fine miserabiliter defecerunt. Deditqz exem
plum cũctis prelatis ne alta saperent sed forma facti gregis. ma
gis studerẽt amari a subditis q̃z timeri. Hic est de quo dicitur.
q̃ intrauit vt vulpes. vixit vt leo. ⁊ moritur vt canis. ⁊c. sepultus
est rhome
Jubileus instituitur a bonifacio de centesimo in centesimuz sẽ
per duraturus. Et fuit primus iubileus. anno. M. xxx.
Liber sextus decretaliuz publicat. ⁊ fuit missus ad studia v/
niuersalia per Bonifacium octauum
Festuz. iiij. euangelistarum. ⁊. iiij. doctorum instituitur. scz.
Jheronimi. Augustini. Ambrosij. Gregorij
Sanctus Albertus de tarpano carmelita siculus. vir me
ritis. signis. doctrinaq̃z clarus. ac totius perfectionis exẽplar
vij. Idus augusti migrauit ad dominum

Iste Benedictus vir sã/
ctus fuit de ordine ꝓdicatorum
⁊ parum superuixit ⁊ obijt paru
sij ibidez sepultus in ecclesia ꝓ/
dicatoruz miraculis chorusc̃as
Hic subortum ,discidium inter
regem francorum. ⁊ bonifaciuz
sedauit. ⁊ priulegia restituit ⁊ li/
bertates quib⁹ rex priuatus erat
⁊ vacauit sedes p annum sequẽ
tem. ⁊ plus propter discordiam
cardinalium qui tunc fuerunt.
Johannes scotus doctor
subtilis claret
Johannes andree iurista maxi
mus claret bononie. qui plura
scripsit solemniter

Sexta etas. Christus

Rodus insula capit de manib⁹ thurcor⁹ p dños ordinis sancti iohannis iherosolimitani. cui q̄n/
q; ad iacentib⁹. Et fuit bellatū annis. iiij. z finalr christiani obt inuerunt.

Tēplarij destruūtur subito mirātib⁹ vniuerk quo tāti dñi sic insperate pimūt. mgr ordis pbu/
rit pisi⁹. Cā ār publicata fuit postea q̄ fuit vana pfessio cū ab negatione xpi z expuitione sup cru
cē in obpbrium crucifixi, put plēs eor confessi fuerūt. Et stetit ordo iste annis. Clxxxiij.

Imperatores

.i. Alb/ tus. an/ nis. x.

Iste albertus fuit dux haustrie filius rudolphi predicti hic primū a Bonifatio reprobatus. deinde ab eodez confirmat⁹ xpi regē frācie tūc inimicū eccle. cui etiam alberto idem papa regnū francie subiecit. sicut z alia regna. sed nihil pfuit. tandem occiditur a nepote suo

.vij. Henri/ cus. ā. v

Iste heinricus fuit comes lutzēburgens in militaribus actus strēnuissim⁹ pacē p terrā z aquā tenere cupiuit victor gl'os⁹ z bellatorū/ uict⁹ extitit. z fuit coronatus a clemēte. v. Tādem intoxi

Cōcilium vi ennense in q̄ presedit Clemens

In isto concilio multa statuta fuerūt p salubri regimīe eccl'ie. z hereśum extirpatōe. Et minores intra se tumultuātes concordati fuerūt. ps vna dicta fuit spiritualiuz alia vtiqz non habuit. vocabu/ lum hoc.

Anno mundi — VI⁹ Dm

Pape

.v. Cle/ mēs. an viij. m̄ x

xxij. Jo hānes ā xviij

Anno christi — MCCCIIII

Iste clemēs fuit tante prerogatiue in expediēdis negocijs eccl'ie: q̄ tūc plura fuerunt: vte/ tiā absēs eligeret. pcili uz celebrauit vienēse. z libx. vij. decretaliuz. q̄ vulgariter clemētinax or: pilari fecit. Inq̄si tores p tēplarios misit venetos superauit. re/ gulā miox declarauit Tēplarios pdēnauit. z ordiem sci iohannis hierosolimitani extal/ tauit. Tandem post multa que laudabili/ ter egit moritur. sedes vacat annis. ij. m. iij

Iste Johannes totus glorio/ sus fuit quo ad ea que in actiua vita exercēda sunt. constitutiones clemtinas publicauit. z ad vniuersalia studia misit. multos scōs canonizauit Episcopatus pingues diuisit. contra pluralitatem bñficiorū multa bona instituit. z hereticos plures precipuo zelo damnauit. zc. An autem salnatus sit: an non: dominus etiam suis deuotissimis revelare noluit. Ipse etiam fundauit domum boni passus ordis carthusiensis. sup dutentiam xpe auinionem .

Scisma. xxi. inter iohānem. xxij. z quendam petrum de carbario de ordine minox. Causa fuit tyrannidis Ludouici. qui scindere nitebat vnionē eccl'ie: eo q̄ iohannes papa eum excomunicauit. z ideo istū petx in ydolum erexit. z veneratus est eū: sz nihil profecit. quia statim succi/ sum est. z petrus venit ad pedes iohannis: veniam petens: z obtinuit. tamen fuit conseruatus vt hostis omnibus diebus.

Dulcius hereśiarcha nouariensis cum margareta vxore sua hereticā z complicibus suis combusti fuerunt: sed prius membratim concisi fuerunt. Crux etiam tunc predicata fuit.

Gerhardus de Bononia ordinis magne marie de carmelo doctor parisij sapiētie z doctrine opinione celebris post plurium librorum editionem. in auinione vitam exiuit

Pauperes delugduno qui se dixerũt de tercia regula franciſci tãcz̃ hereticidãnati ſunt z combuſti plibꝫ locis z vicibꝫ.cũ ſuis articulis erroneis.. Unus articulus fuit qꝫ chriſtus z apli nihil habuerũt in ꝓprio vel cõi.z qꝫ nullũ ius habuerũt in his que ſcriptura dicit eos habuiſſe.zc.

Beguardi multi combuſti ſunt pariſius ꝓpter hereſim pauperum delugduno. qꝝ ſb̃ ſpecie boni mala ſuſcitare conabãtur. Et michael generalis minorum fuit cum ſibi adherentibus probatus hereticus. Numerus combuſtorum tam de ordine eodem cz̃ aliorum.c.xiiij.

Thomas de aquino doctor ſanctus canonizatur.l.anno poſt obitum ſuum.

Ludouicus thoſolanos epũs filius regis Sicilie ordinis minorum canonizatur

iiij. Ludouicus ã. xiij.

Iſte Ludoicus fuit dux bauarie z cõtẽpſit coronationẽ.quapꝓter abeo depoſitus eſt.z multus ſibi labor z pericula ſucceſſerũt. Niſus eſt etiam ſcindere vnitatem ecclesie.z fredericũ ducem auſtrie ꝑ ſe electũ vicit. In tribulatione z contumacia vſqz ad finẽ durauit pmãſit.grãde periculũ aĩe ſue reportãdo.tãdẽ karolus ꝑ eũ eligit̃ q̃ preualuit. z Ludouicus de eano cadens ſubito moritur

Beatus fuit ſumendo euchariſtiam. Hec legunt̃ in libris z fama ferũtur per quandam de ordine ꝓdicatorum facta. ſ. frẽm bernhardum de monte politiano.zc. Sed tamen ordo excuſatur de his ꝑ quaſdam litteras teſtimoniales quas apud ſe habet. Cui placet requirat huiuſmodi apud profeſſores eiuſdem ordinis.z plene informabitur de hisad omnem copiam

VI^a. CXIII — VI^a. CXXIII.

Clementiarũ liber publicatur.z ad ſtudia vniuerſalia dirigitur ꝑ iobannem papam.xij

xij. Bñdicti. ã vij.mm iij die.xviij

MCCCCXIIII — MCCCCXXIIII

Declaratiõ ẽ ꝑ iobãnẽ.xxij.edicto perpetuo hereticũ ee cẽſendũ aſſerere xp̃m z apl'os nihil habuiſſe ĩ ꝓprio.nec in cõi Itẽ affirmare qꝫ ĩ xp̃o eiuſqz apl'is ĩ bis q̃ eos habuiſſe ſacra ſcptura teſtat neq̃qz ĩpis vtẽdi ꝯpetierit nec illa donãdi.aut ex/ ĩpis alia acq̃rẽdi erroneũ z hereticũ idem papa iobãnes declarauit..

Idem papa iobannes collegit de libris predeceſſoꝝ ſuorũ. ex ordiẽ btiſſimi ꝓris bñdicti ſcõs canonizatos z ꝑlatos plures numero ꝯprehenduntur in ſequentibus.

Diris z inuicte xp̃i verna bñdicte. In celo ſiſti tot fratres ꝓmeruiſti.
Quingẽtos q̃nqz q̃nq̃gita milia q̃nqz. Ad te trãſlatos ꝑ oẽs canõiza/
Pape ſũt bis duodeni:cardiales bis millen i mũdi ierarchia. tos.
Archiep̃i dati ſeptẽ milia creati.in fide catholica.
Quindecim milia digni.pietateqz benigni.ſcribũtur epiſcopi
Ac milleni q̃nqz deni.abbates ſeptuageni.cũ quaterno numero.
Q cz̃ plures ſine mitra.refulcere inde citra. prelati eccleſie.
Quotquot ſcimoniales.ꝓſoroꝛes.z ſodales.degunt ſocialiter.
Non eſt noſtre facultatis.compẽſare dicta factis.ac ſtilo diſſerere.
Sed quis alter confeſſorum ſecũ ducit talem choꝛ.ꝑ ce'i palacia.

Iſte bñdictus fuit monach⁹ monaſterij bolleñ.ordis ciſtercij: z vocabat iacob de furno ab infãtia bone vite:z mgr̃ in theologia. factus ãt papa reformauit ordiem ſci bñdicti z ciſtercieñ.qꝫ neceſſe fuit. In largiendis bñficijs dur⁹ fuit z ne indignis ꝯferent̃:decretalez edidit.que ſic incipit. Benedictus deus in donis.zc.z multos priuauit erat ferui/ dus fidei cum ſeueritate zelatoꝛ.z ob hoc multũ minus carus tanterigoriſi/ tatis fuit.qꝫ vir cognoſcere voluit conſanguineos ſuos.dicens papam con/ ſanguineos non habere

Johānes Vandenil doctor in medicinis ⁊ miles in armis: natōne anglicus fuit circa hec tpa. Et mirabilem peregrinationē quasi totius mūdi pfecit. ⁊ scripsit eā trib⁹ linguis.
Astronomi maxīmi fuerūt parisius hoc tēpore. vcz. Johannes de Ligneriis. Johannes de saxonia. Johannes de muris. Et burida/nus maximus philosophus qui inuenit viam modernorum Imperatores.

Uentus magn⁹ fuit. q̄ terras mouit ⁊ vndas. ⁊ edificia plurima subripuit.
Spūs Bauidonis multa reuelauit in ciuitate alexij circa rhomā. de hoc pulcer liber ē scriptus
Aquarū inundatio fuit maxima: non ex pluuijs sz scaturientiū terre venenarū. Damna fecit infinita in toto orbe.

.iiij. karolus an. xxi.

Iste karolus fuit rex Bohemie vir prudens ⁊ astutus. Hic iussu clementis fuit electus. adhuc viuente Ludouico contumace. Et quia humiliter benedictionem sancti Petri ac pape coronationem exp̄etijt: more aliorū bonorum. ido in omnib⁹ bñ directus fuit ⁊ p̄ualuit ꝯ oēs aduersarios suos. Ipe multa statuit ⁊ p̄cipue legē fauorabilē p̄ psonis ⁊ reb⁹ spūalib⁹ q̄ adhuc karolina dicit. Tandē morit diuitijs plen⁹ ⁊ gl'a. Sepult⁹ prage. Bellū maximū inter philippū regē frācie. ⁊ Edwardū regem anglie fuit. Et tanta strages vt mare flandrēse aliq̄t dieb⁹ tinctum sanguine videretur. Pestilentia grauissima fuit. ita q̄ vix viui sufficiebant ad sepeliendum mortuos. Item multe ville deserte diu manserunt.

Anno mundi	VI^{m}CXXXIII	VI^{m}CXLIII.

Papa

.vi. Clemens. ā. x. m. vi. Lemonic. dieb⁹. xvi

Anno christi. MCCCXXXIII	MCCCXLIII

Iste clemens fuit nomine ⁊ re totus virtuosus. multaq; p̄ benedictum rigorose facta mitigauit. ⁊ quosdam priuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti. sz multo amabilior fuit benignitas Clementis. Hic erat sermocinator egregius: ⁊ sermones multos collegit. Nullū inconsultum se abire p̄misit. Electus fuit anno xp̄i. M. cccxliij. vt in bulla quadā repperi.

Declaratum est p̄ bñdictum q̄ anime sancte que nihil hñt purgabile p̄mo statiz vt decedūt. faciez dei vidēt aliter sentire aut dogmatizare est hereticum
Ordo nouor militiz iesu xp̄i institutus it in portigalia. p Joannē. xxij. contra sarracenos.
Judei per totam almaniam fuerunt p̄busti. q̄ fontes ⁊ puteos intoxicarunt. sicut plēs eor p̄fessi fuerunt id esse verum

Anno. M. cccxxv. fundata est domus sancte barbare ordinis carthusien̄ in colonia agrippina. illo in loco vt pie credit. vbi olim beatus seuerinus sancti martini animam in celum deferri conspexit: angelico cū consensu

Oderic⁹ vir scūs de ordine minorū in asia ⁊ in india euangelizando discurrit. miraculis clarus. Et quattuor sanctor martirum corpa sui ordinis de ciuitate bormas transtulit p̄ mare ad superiorē indiam in ciuitatem carrā nō sine miraculis. Et descripsit peregrinationē suaz
Ludolfus carthusien̄. p̄or argentin̄ qui vitam xp̄i compilauit egregie ⁊ alte.
Multitudo proceruī q̄ louppen castrū cū xxx^{m} peditū. ⁊. M. cc. equitum obsederūt per. ij^{m}. suiceros fugantur. interfectis. iiij^{m}. pugnatorū. ⁊ tribus comitibus. Anno xp̄i. M. ccc. xxix.

Portentum ignis in celo visum est. qđ a philosophis vocat candela rotunda. Et eodē anno surrexerūt. M.cccli. cruci flagellatores. Hec secta pestifera surrexit in superiori almania ⁊ ad inferiorem descendit. demū ad partes gallicanas. Cōfluebāt huiusmōi ex diuersis doctis ⁊ indoctis. nobilibus ⁊ ignobilibus. Flagellabant ātse cū flagellis nodosis ⁊ acubus insultis ⁊c. ⁊ nisi pp̄ prohibuisset /milita mala attētassēt. ⁊ sancte vite. Hic solus inter oēs iuristas modernos sanctus computatur

Tiliarandus cardinalis scī petri ad vincula prelatus deuotus ⁊ amicus religiosoꝝ ⁊ promotor bonoꝝ fuit Visio flebilis fcā cuidā heremite in p̄tia dñi Innocētij pape. vi. dū adhuc cardīalis

---

esset. vnde aiebat. Vidi aīas in infernū descēdere sicut niues densissimas in purgatoriuꝫ sicut niuem rarissimam: sed ad paradisum tm̄ tres vidi introire. scz illius epi. ac illius vidue romane. ⁊ illius prioris carthusien. q̄ omnia sic post repperit vera. ⁊ extunc maximā deuotionem erga viros religiosos habuit. ⁊ precipue cluniacen. ⁊ carthusien. Hos enim duos ordines specialr p̄ ceteris priuilegiauit. ⁊ ab omni patriarcharum archiepiscoporum ep̄o ꝝ ⁊ quorucūqz p̄ncipum. ⁊c. iurisdictione. visitatione. taxatione ⁊ qualicūqz vexatione. exceptos esse decreuit sub anathematis vinculo. eosqz sub scī petri ac romāe eccie protectione suscepit

Sibertus de belre almanus. ⁊ Johannes wolfgram anglicus carmelici ordinis illustribus cō numerandi ad salutis sciam verbis scriptisqz q̄plures eruditi

VI^ty L III

.v. Innocēti^i. ānis. p.

Leomoniceñ.

M CCC L IIII

Jubilens mutat per clemētem de quinq̄gesimo i quinq̄gesimū ꝓpter breuitatē humāe vite

Idem etiā clemēs mōasteriū ⁊ ordinē cluniacen. multis ⁊ maximis priuilegijs dotauit ⁊ ab omnibus inquietudinibus exemplū sub beatoꝝ petri ⁊ pauli apostoloꝝ tuitōne imperpetuum suscepit.

Jste Innocentius fuit amator religiosoꝝ ⁊ fecit fabricari in regno francie propter sanctuz andream ex opposito auinionis monasteriū ordinis carthusien. ⁊ multa priuilegia eidem sancto ordini concessit. ibidemqz sepelitur. Fuit etiam canonista maximus.

Johēs de bachone carmelico theologice sapientie canonicequ scientie princeps parisius. ⁊ demum per angliam clarus cognoscitur

Johāna regina francie virtuosa ⁊ humilima. ⁊ vt pie credit sctā. obijt anno dñi. M.cccxlix

Guido de pirpiniatō ex priori generali carmelice religiōis primū maioricen. ac demū cluniacen. pontifex doctor inter precipuos comm̄endat^9. ⁊ vt alter helias p domo dñi serioſi^9 post correctoriū iur. ⁊ alia q̄plima volumia percō mēdata libꝝ ꝫ oēs hereses scripsit. quem dño gancellino cardinali albenensi pertitulauit

Studiū brage instituitur ⁊ priuilegijs dotatur ab Innocentio. vi. intuitu karoli imperatoris

Lector quidam paulus nomine negando beatā ỽgiem ꝯceptā fuisse sine peccato originali. corā toto clero ⁊ ppl'o in cracouia cecidit ⁊ expirauit sermōe nondum finito. vt testat magister henricus de hassia Quod factū pl'es terruit i hac materia scribentes. Factum est enim de secretis dei nimis curiosius inuestigare

Terremotus maximi fuere p diuersa loca. Et basilea tota cecidit. Mcccl vi. cū multis castris in circuitu. Tunc homies velut bestie in siluis commorant vix ciuitates intrare audent. Bella etiam plura t pestilencie t fames fuerunt. Terra in multis locis aquam albam t fetentem euomuit. que castra t loca fortia casui dedit. Tempora insuper periculosa propter hereses t sectas plēs. t superbia t iniquitas nimis inualuit. t populus curiosus t leuis nimis Unde in libro beate brigitte. i. ca. xlv. dicit q̄ p̄m rigorem iusticie mūdus merito deberet perire. q̄ peior est q̄ tpe diluuij. sed precibus sanctorum misericordia parcit ei

Eclipsis sol' fuit i principio marcij t durauit quasi duabus horis.

Imperatores

Circa hec tpa p̄misit karolus .iiij. electoribꝫ thelonia t vectigalia imperialia que sita fuerūt i terris ipsoꝝ. Et surgit grandis disputatio p t ꝯ. nā vna positio pbare ꝓtēdit q̄ hoc non liceat nec expediat sic erossare imperium. vt nullas vires ꝓtra aduersantes retineat. Alia econtra putat ratio biliter hoc factum. ne ipsorum electorum regiones grauentur. stante pro nunc tot principuz violenta incursione. nihilq̄ curantium de imperialium fulminatione p̄ceptoꝝ. Quare ergo ipi electores p ceteris exactionari deberēt cū ñ eēt q̄ defēderet. aut manū adiutricē afflictibꝫ porrigeret Que ār ista firmior sit: videāt quoꝝ interest. Quid vo de his eneas poeta laureat⁹ senserit i hybohemoꝝ pleni⁹ ꝓtinet. Hoc p certo scim⁹ q̄ sine sic siue alr disputatio ꝓcludat. mūdus iste cursū suū solita vanitate t istabilitate ñ retrahet. Ail stable sb sole: q̄ cūcta sbiacēt vāitati vt sapiēs ait.

Anno mūdi VI^m^ DLXIII.

Pape

.v. vrban⁹ an. viij.

Anno christi MCCCLXIIII.

Iste vrbanus fuit abbas massilien. ordinis sancti benedicti. decretoꝝ doctor t scūs reputat. Fecit crucem p̄dicari ꝯ thurcos. t passagiuz ordiauit. Ad ipm beata brigitta fuit missa a christo p confirmatione regule. tandem intoxicatus obijt

Brigitta vidua sanctissima de regno swecie clara habet. mltas reuelatōes habuit informatiuas ad omnez statū eccie. t ordinē instituit. cui⁹ ipa p̄ōna est. Et⁹ festum agitur. xxiij. kl'. Junij.

Ordo saluatoris q̄ vulgariter ordo sancte brigitte circa hec tempora inchoat. cui⁹ regl'am ipe saluator met dictauit.

Constitutione in vinea publicat cōtra symonicam prauitatem primo anno vrbani pape quinti. in vrbe apud sācrum petrum

Katherina de senis virgo incomparabilis sanctitatis fuit. Cuius vitā scp sit mgr̄ Jordanus ordinis predicatorū ꝯfessor eius. Obijt āt anno. M. ccclxxx. multū iustificauit partem vrbani. vi. dicendo ipm eē vez papam. Et de scismate ppetuauit. Habuit etiam virginem secum sanctam katherinam filiam beate brigitte. t alias plures vtriusq̄ sexus personas venerabiles

Johannes de rupescissa de ordine minorum mlta p̄dixit mox futura de duobus añchristis. t desolatōe terraꝝ t generali ꝓculcatione cleri t reductione totⁱ orbis ad fidem xp̄i. pluraq̄ alia añ annū dñi. Mcccl xx. que dixit sibi reuelata a dño ihesu. sz nō euenerūt. Et diu in vinculis tentus grandia scripsit de futuris. Et nota q̄ pene ab inicō fidei huiusmodi prenosticatores fuerūt. t quotcūq̄ temp⁹ determinatū p̄dixerūt de huiusmodi archanis que pater posuit in sua potestate decepti sunt. Ideo non est huiusmodi reuelationibus amplius fidendum

Anglici cum britonibus ⁊ multis alijs populis barbaris plusq̄.tl^m.alsacie. sungauieq; fines i uadunt.castra q̄plurima cum vrbib⁹ vsq; ad solium euertunt.virgines ⁊ mulieres violenter op primunt.ecclesias cum monasterijs igni succendunt. Tādem p⁹ multas tyrannides cū bernēsi/ um termios silr depredare attētassent: maxima multitudo cum duce eorum a bern̄. interfecti sūt. in frouwenbrun.reliqui vero per sclwiceros aggressi mirabiliter ceciderūt.āno christi. Mccc. lxxv.in die sancti stephani prothomartyris

Secta chorizantium transiuit anno domini.Mccclxxiij.
Et fuit rhenus magnus incomparabiliter.

wenze laus.ā. .xxiij.

Bartholdus ⁊ baldus fuerunt hoc tempore maximi legiste

Iste wenzelaus filius predicti karoli regis bohemie.⁊ adhuc parte viuente elect⁹ est in regem cum adhuc puer esset.sed non curauit de imperio . ⁊ ideo post multas ammonitōes depositus fuit. Nobilem eius indolem libidinosa vita polluit. ⁊ fuit finis ei us sine h onore. Ani mis enim degener erat a moribus ⁊ virtutibus sui genitoris.nec vmq̄ imperiali dyademate co/ ronatus est. Paterna autem probitas in sigismundum fratrem eius transisse fertur. vt infra patz

Petrus de casa ex pori generali carmelitarum epūs vasioneñ.ac hierosolimitanus patriar cha virtutis forma doctrineq; speculum clarus habetur.quem q̄plura miracula deo conregna re predicant

VI^a^ DLXXIII

Urban⁹. septus.annis vndecim.

.xi. Gre gorius. an.viij.

Scisma pessimum oritur quod durauit annis.xl.

Clemēs. septimus.annis.xv.

MCCCLXXIIII

Iste gregorius fuit dictus petrus de bellafor te lenonienſ.diocesſ.dyacon⁹ cardīalis obijt ro/ me in pace christi Post eū sequit tribulatio quā dñs beate brigitte preostēdit ꝓpter peccata cleri.

Stigma christi mulier quedam ſmanibꝰ pedi bus habuit.⁊ morabaſ ī oppido delff.in holādia

Iste vrbanus electus fuit in vrbe propter vim romanoꝝ.ſz cardinales hoc metu fecerī. ⁊ nō extra ī. Quapter fugientes ad ciuitatem fundorum dixerūt eū nō eē papā.⁊ elegerūt lo co eius dñm robertum de gebennis eodē āno q̄ dict⁹ clemēs. vij.⁊ h orit scisma pessimum

Scisma.xxij.omnium scismatum que ante fuerunt pessimum ⁊ subtilissimum . Adeo enim perplexum fuit: vt etiam doctissimi ⁊ consentiosi viri non valerent discutere cui esset magis adhe rendum. Et fuit continuatum per annos.xl.cum grandi scandalo totius cleri . ⁊ grandi iactura animarum propter hereses ⁊ alia deuia que tunc pullularunt: eo q̄ nō esset disciplina in ecclesia contra huiusmodi. Et ideo ab isto vrbano. vi. vsq; ad martinum quintum. nescio q̄s fuit papa.

Alexandria egipti ciuitas opulentissima a christianis capitur

Causa humane malicie a doctis viris multiplex assignatur . inter que non minima est q̄ pa/ rentes filios non educant disciplinate.sed permittunt eos ad placitum delicijs affluere. Petu/ lantia igitur cum ex consuetudine in naturam transierit. nec erubescere nec timeri potest. Fitq; ceruix dura donec paupertate. bellis. laboribus. ⁊ alijs tribulationibus molleſcat attrita

Flagellum ergo sibi preparat qui filios non castigat.

Sexta etas. Christus

Luppoldus dux austrie cum maximo comitatu militaris exercitus nobilium delusus ꝑsilio ꝑfederatos qui schuiceri vocant apd sempachū potēti ꝑlio inuasit. Uerū illi licet pauci .i. M dc. deum q̄ ꝓtectorem eoꝝ est inuocātes. maximā hāc multitudinē effugarūt ipo duce interfecto. cū. viij. comitibꝫ. cxx. militibꝫ. iiij^{or}. pugnatoꝝ. z plibꝫ nobilibꝫ q̄ de austria. alsacia. swngauia. z brisgaudia. zc. illuc ad pugnā conuocati erāt. De schuicerꝭ ꝯo tantū. cxxij. interfecti sūt. ānō dñi. Mcccl xxx vi. die. ix. mens iunij. Et post duos ānos nobiles qui remāserūt iterū cū. vi^{or}. pugnatoꝝ reuertētes p. cc. viros de glarona in fugam versi suut. occisi. ij^{or}. ccc.

Henricus oyta sacre theologie ꝓfessor famosus.

Robertus. annis. ix.

Imperatores

lumiaria eccie.

Heinric^{us} de assia etiā doctor theologie fuerūt ī wiēna duo Berhardus groet claret scīa te vite z scia. z incepit congregationem fratꝝ in dauentria. z plura scripsit Johannes rusbarch clarus habetur. vir admodū deuot^{us} z illuiat^{us}. eē m'ra scꝑta in teuthonico reliq̄t Uincēt^{us} ō valētia alias de ferra vir scūs claret miracul'm'tis. Canonizat^{us} ē post a calixto. iij. qō z sibi ꝑdixit spū ꝓphetico bernardus discipl's ei^{us}.

Iste rupertus: alias robertus dictus fuit dux bauarie. z comes palatin^{us} rheni vir iustus z catholicus coronatus a bonifacō. ix. Dic cum grandi exercitu almanorum intrauit ytaliam contra iohannem ducem galiase. sed cum iactura grauī rediit. dignus habitus vt pro iusticia pateretur.

Anno mundi VI^{m} DLXXXIII VI^{m} DXCIII

Bonifacius nonus annis. xv.

Pape.

Bñdictus. xiij. annis. xi

Anno christi MCCCLXXXiiij MCCCXCiiij

Iste bonifacius eligitur rhome loco vrbani dictus fuit petrus de thomacellis. z continuatur scisma.

Iste benedictus fuit electus in auinione in locum clementis. z dicebatur petrus de luna. z perdurauit vsq; ad consilium constantiense. sed nec tunc quidem obedire voluit sed semper permansit pertinax. Uocatur tandem in regno a roganie iussit cardinalibus suis q̄ statim alium loco sui eligerent. quod z fecerunt. z ydolum eleuantes clementem octauū vocauerunt: sed tamen nihil profecerunt.

Festum visitationis beate marie instituitur ab vrbano. vi. ꝑ mam sacramenti eucharistie ꝓpt impetrandam vnionem meritis beate marie perpetue virginis

Heresis peruersa iohannis wicleff in anglia z iohannis hus in bohemia. iheronimi ō braga pullulauit. z multos infecit. z sub habitu ouino lupinam feritatem abscondentes. totum ecclesiasticum statum subuertere nitebant. Adiuuit eos tempus pessimum ꝓpter scandalosum scisma

Heresis adamitarum pullulare cepit in boemia. sꝫ statim extincta ab hereticis fuit scꝫ hussitis Erat enim nimis grossa z inuerecunda. Nam nudi incedebant. z indifferenter cuꝫ feminis luxuriabāt. Scūs petr^{us} thome ex carmelita pacten. ep̄s z p̄iarcha ꝯstantinopolitan^{us} doctor q̄ p̄celebris. summiqꝫ regis signifer bellicosus post innumeras quas habuit nedum cum spūalibus: sedz corporalibꝫ crucis inimicus victorias. postq̄ plures conscꝑtos libros ac patrata miracula in famagusta regni cipri ciuitate corpus exiuit in festo epiphanie

Cometa apparuit qui veru appellat satis singularis cū coma ⁊ radijs surſū erectis. ca/
pite deorſū pēdēte. in occidēte trāsiēs versus septētrionē. Dā cinter ceteras cometas: q̄
apparere solent astronomi pessimā eē dixerūt. Sz qz nō mane sz tpe vesprino apparuit.
ideo signifi abat tarde euenire illa q̄ cōiter minat. Raro vidi pnosticationes de in
fluencijs celi factas veritate sulciri. Nam de futuris contingentibꝫ non est determina/
ta veritas. ac sapientia huius mundi stultitia est apd deū. vt salomon ⁊ apls testant.
Jnsup qui ex nihilo omnia creauit. ille p electos suos amicos potest ea facilīter immu/
tare dicēte pheta. p s. c. i D pa manuū tuaꝝ sunt celi. ⁊ sicut optorū mutabis eos. ⁊mu
tabūtur. Et licet stelle ⁊ planete causent generatōes ⁊ corruptiones in istis inferioribꝫ. vtz. ħ. phī
sicoꝝ. nā hoc sen̄o extēdit ad actus ⁊ o pa hoīm sicut sūt pcia. dissensiones. pressura gentū ⁊c
Ad talia etē licet p influentias celi hoīes aliq̄n inclinent. nō tn̄ incessitāter. al's arbitriū hois
nō cēt libeꝝ. Jdeo ptolomeus dicit. Vir sapiēs dñabit astris. sz resistendo influētie celesti.
Francia añ hec tpa diu in floze. hic in meroze ⁊ pculcatione fuit iuxta morē variabilitatis tpa
liū. Et nota q̄ frāci etiā extra pīam suā sz ī thurcia b̄ tpe mirabilissime ceciderūt in bello. qz no/
luerūt audire concilīū sigismūdi regis deuotissimi ppt arrogātiā ipoꝝ. ⁊ captus fuit dux burgun/
die. interfectisq̄z plus q̄z c. xpianoꝝ. ano dñi. M. ccc. xcvi. Ludouicus dux aurelianen· ff
regis frācie occisus est parisius insidiose. ano xpi M. cccc. vij. Et fuit occasio infinitoꝝ malorū

VI^ta DCIII

Gregori/ us. xij. an. xij.

Johes xxiij. an. iiij

Jnnocē/ tius. vij. an. ij.

alexāder .v. an. i.

Maaaaiiii

Jste Jnnocētius fuit electus rome ī locū bonifacij. ⁊ dicebat ātea cosmarus de parusio

Johes balestarij carmelita ⁊ doctor egregi⁹ multa scripsit. Petri⁹ de eliaco theologus Johes gerson discipl's ei⁹ etiā doctor theologie claret parisi⁹

Jste gregori⁹ fuit electus ro me loco Jnocē/ cij. ⁊ vocabat antea angelus coran⁹ cessit cō stantie.

Jste alexāder fuit elect⁹ ī cilio pisāo. dicebat pe/ tr⁹ de cādia. ⁊ sic additū est scisma scismati. qz tres ge rebāt sep sūmis pontificibus

Jste iohannes suc cessit alexandro. et primū q̄dem bene/ inchoauit p vnio/ ne. ⁊ fuit in cōcilio constantiensi. ⁊ ob tulit cessionem pa/ patus. sed post dep̄ uatus: latenter su/ git: ⁊ tamen nil p⁹ fecit ei. capitur tan dez. ⁊ sic cessauit co actus. factus iteruz cardinalis. sepult⁹ florencie

Trifarius cursus temporum repit q̄ se miro ordine alternat. ⁊ fm hūc ois status. omnis condicio se gubernat. Primus est abundantie. secundus ī/ digentie. tercius temperancie. Cum enim temporalium abundantia arri/ det homines sic fiunt animosi. ⁊ grandia attentant proles q̄z velut futuri sublimes delicate ⁊ pompose educunt. Sequitur ex his faciliter discordia quando nullus alteri cedere didicit. donec apte bella cuncta ad paupertatē deducant. Jndigentes igitur effecti prudentiam addiscim⁹ moleste expti q̄ nō vt volumus: sz vt pmittimur operamur. ⁊ pate deinceps viuere ac me ticulose solemus. Generat deniq̄z temperantia diuitias. que iterum vt prius animum tumidum reddūt. ⁊ cum in circuitu sempiterne instabilitatis ambulare coḡunt. Juxta cōe igitur prouerbiū Diuitie pariūt aīositates. aīositates bella. bella paupertatē. paupertas mediocritatē. mediocritas diuitias. diuitie iteꝝ aīositates ⁊c Nocēq̄ dō ps notat dicēs Jn circuitu impij ambulabant.

P

Cometa apparuit anno. M.cccc.viij. & statim post leodium cecidit. pl⁹ interfectis Dñi prudheni ꝺ regē polonie belliātes supati sūt occisis. pr⁹

Concilium pisanum in quo inchoata fuit materia de mō faciēde vnionis duos enī deposu/ it. & terciū substituit. & sic peius scisma factū est. qz nō prevaluit exequi bonū quod creuit

Iste sigismūdus rex vngarie & filius karoli vir christianissimus & humi/ limus. adeo devotus; vt merito canonizari debuisset iuxta qrūdā pioꝝ vota. Dic afflicte eccl'ie & pene desolate sua mi/

Imperatores

rabili sapīa & industria succurrit. nec in aliquo sibi ac suis pepcit: donec plena vnio fieret. Cōtra turchos. ir. bella ha/

bult vbiqz triūphādo. ḋd vltra. Quede ꝑstātino. theodosio. karolo. ottbone. ce/ terisqz impatoribꝫ laude digna scribunt. huic secure pñt applicari. eligit āno. M .cccc. ix. cum iam viginti quattuor annis regnasset in vngaria. Coronatur ab Eu genio

In hoc sacrosācto ꝯcilio fides xpi/ ana q iā ml'tis ānis qsi titubare vi/ debat fortiter surrexit ibi scismape/ simū. xl. ānoꝝ termiatū ē. ibiberse/ dānate & .ij. hersiarche. s. iohs hus & hieroni⁹ ꝯbusti fuer. & pl'a bo

Anno mūdi VI^my^C^XII

Pape

Romanus

Anno christi. MCCCCXIIII

Iste martinus electus fuit per concilium ꝑstantien. depositis aliis contendentibꝫ ḋq diu scisma habuerūt. & sic redit vnio diu desiderata & necessaria ꝓ fidei de/ fensione Hic fuit papa potentissim⁹. sup oēs dines & iusticiarius magnus Plateas & stratas pub licas securas reddidit. Hereticos deleuit. multa bona patrauit adiuuante sibi inclito principe si/ gismundo. pro terra sancta recuperanda multos thesauros congregauit

Maxima multitudo auiū satis ignotaꝝ in magnitudine quasi passeres de gallia venientes prope bernam. spacium itineris ferme vnius miliare theutunicum in longum. & quartam partē vnius miliare in latum volando occupant. Et statim post sigismundus cum glorioso comitatu illic ad uenit

Michael de auguauis carmelita christianitatis luminare. post editionem multorum voluminū terras liquit

Conscientia puta fm timorem dei olim in prelatis vigens ecclesiam christi laudabiliter vita & ex emplo erexit & prouexit. Debinc successu temporis cum iam ecclesia in temporalibus abundare cepisset: oblita quodammodo de conscientia: scientia que inflare solet multos in ecclesia presidere fecit. qui sacram scripturam diuersis versucijs palliantes. iusticias domini rectas que cor letifi/ care ꝓsueuerūt propter delicias carnis falsificare nō timebant. mltae hereses semiabāt. & plu

Bohemia vastat atrociter per sigismūdū ꝛ pncipes almanie ꝓpter hereſiz hussitaꝝ. ꝛ fuit crux data ꝓ eos

Regnum francie florentissimum mirabiliter supra modum vastatur per henricum regem anglie qui etiam

nō valēs quietos dies in delicijs sufferre postcz alios afflixit nō sine grā di iactura suoꝝ infelicissime morbo pessimo vitā finiuit. Itez iohes dux burgūdie idē regnū eqz lacerauit. ꝛ ipse etiā pⁿ occidit. qō fuit infinitoꝝ maloꝝ occasio Tādē dñs cardiaſ scē crucis ordis carthusien. pacis modum inter eos repperit. sz anglici noluerūt recipere. sed burgūdi tantum

Johes dux burgūdie atrocit occidit ī ꝯspcī regis frācie: statim pⁿ treugas initas. cū sa/

cramētū diuisim ambo sūpsissēt. ꝛ sequunt multa mala lōgo tpe.

☞ concilijū legittime ꝯgregatū repñtat eccl'am vniuersalem. potestatem habet a xpo imediate. cui omnis statⁿ etiā papalis obedire tenet in his. q sūt ad generalem reformatōnē eccl'ie. scz in fide ꝛ moribꝫ: tā in capite q̄z in mēbris. Itē q̄ deinceps ꝯcilium de decennio deberet celebrari ꝛ plura alia bona

Duo amantes in presentia sigismundi

fatuo amore conglobati cum se ad libitum frui non possent horribili infirmitate percussi sunt ita vt mulier expiraret. vir etiam vix curari poterat. vñ apparet quātum sit hoc malum vitandum. q̄ nullo consilio acquiescere potest

VI^cy DCCXXIII

Venetus. .iiij. Eugenius. ā. xvi

MCCCCXXIIII

Iste Eugenius fuit electus pacifice in vrbe mortuo martino. ꝛ indubitatus papa habitus. sz postea breuiter expulsus de roma fuit vt nudus fugeret. Itē a ꝯcilio basilen̄: citatus ꝛ etiā depositⁿ sz nō curauit ꝛ ob hoc iterum scisma orit. qō stetit vsqz ad mortem eius. Qui fauebāt sibi multa laudedigna de eo dicebant. Et contra qui ei aduersabantur: plura enormia sibi imposuerunt ꝛc: vt moris est. Tamē q̄cunq̄ fertur fecisse diuino iudicio relinquo. Ipse etiam romam recuperauit adiutus a venetis. ꝛ maiorem obedientiam habuit.

☞ ra beneficia pinguia per papam dispēsando cumulabant. Verumtamen aliqui licet pauci cū scientia retinētes. ꝯscientia pura ꝛ scientia sancta illuminati multos ad iusticiā erudierunt. q̄ iam quasi splendor firmamenti in eterna felicitate rutilare credunt. Sed heu nephandis hiis tpibus iā cō cū sci de conscientia abrasis solum entia sponsam xpi gubernare videmus. personas videlicet ꝯscientia scientiaqz carentes. ꝛ velut entia insensibilia deū nec scōs ei⁹ verentes: bñficia super bñficia sibi vsurpare. Et q̄ plus est videm⁹ vilissimos quosqz laycos parrochias ꝛ monasteria. ꝛ q̄ nephas est dicere oblationes altariorum amodiare. Hinc patrimoniū christi solis ministris eius deputatum ꝛ pauperibus distribuendum. in vsus deuenit tyrannorum ꝛ mereticū ecclesie ꝛ monasteria sacra in loca deserta rediguntur. Hinc guerre mortifere. destructiones ciuitatum ꝛ regnorum. mortes innocentium lamentabiles. ꝛ mala infinita nunc tacta cernim⁹ Quecōia ex pompa episcoporum ꝛ insatiabili auaricia prelatorum detestanda processisse videmus. ꝛc.

Dz

Tres soles visi sunt in celo. ⁊ sequit statim triplex regimen in eccla. s. Eugenij. concilij. ⁊ neutralitatis. Multa dicunt ⁊c. Itē ventus maxim⁹ fuit anno christi Mcccc xxxiij.

Lyduit virgo sancta in bollandia fuit ⁊ ibidem sepulta opido. schydam. dicto. que mirabili infirmitate diu retenta vbiqz patit. id est in toto corpore iuxta nomen suum.

Bernardinus frater minor qui nouam reformationem inchoauerat. ⁊ multa bona in eccle/sia fecit: moritur miraculis fulgens innumeris

Johānes de Capestrano frater minor discipl's bernardini statim post obitum eius p̄fuit refor/

Albtus anno. i.

Iste albertus fuit dux austrie ⁊ gener sigismūdi. ideo assumptus fuit

Impatores matoni noue: claret miraculis. Morit anno Mcccclvi. habita victoria contra turchos.

in regē bohemie ⁊ vngarie ꝑpt filiū scz eius. qz aliū heredē nō reli/

Concilij basilien. in spi/ritu scto legit tie congregatū.

In hoc cilio mlta bona instituta fu/erūt p reformatōe eccle ī capite ⁊ ī mēbris. Habuit p̄ncipiū gl'osū: sz finem humilē ac tribulatōe plenū ꝑpter scisma. Mirabil' rex eugētus p̄ualuit cōcilij cōstantiē. ꝺ tres papas eos deiciēdo ⁊ q̄rtū instituendo cū tot haberet aduersitates. ⁊ a nll'o confirmatū fuisz. illō ā tā tāta auctoritate collectū ⁊ firmatū nec vnū potuit vl' in modico reducere ad normā sui ꝓpositi. imo eꝺ ꝓcessus ei⁹ impedit⁹ fuit ab āno Ibi debile p̄ncipiū ⁊ finis gl'os⁹. H ecōtra p̄cise

Anno mundi VI^m^ DCCXXXIII

Eugenius depositus fuit anno x̄pi. Mcccc xxxix. die .x. mensis iulij. ⁊ felix eodē anno. xvij. Nouembris. et Pape oritur scisma vsqz ad annum Mcccc xlvij

.v. Felix. ā ix

de sabaudia

Anno christi. MCCCCXXXIIII

Iste felix fuit dux subaudie p̄ceps deuotus ⁊ senex. vidit filios filioꝝ suoꝝ. Hic cū iam celibē vitā duceret: electus est ī papā a cōcilio basilien. deposito eugenio. ⁊ fuit scisma lōgo tpe. nō habuit magnā obediētiā. qz neutralitas subintrauit. Tandē defuncto eugenio cessit nicolao ꝑpter fauorē vnionis. factus legat⁹ frācie. ⁊ cardinalis sabinianus. Hic monasteriū ripalen ꝑpe lacū lausannen. magnifice instauravit. ibiqz sepultus est in pace x̄pi.

Scisma. xxiij. inter eugeniū et felicē et duravit ānis. xvi. Causa fuit satis noua. nec añ hec tēpora visa. qz cōciliū basilien. deposuit eugeniū vnicū et indubitatū papam. ideo q⁹ nō seruaret decreta concilij constantien. vt dicebat nec obedire curauit concilio basilien. asserens magis eꝺ debere fieri. Añ orit grandis altricatio scribēriū de hac materia ꝑ et cōtra. nec poterāt cōcordare vsqz hodie. Hā vna ps dicit cōciliū est supra papam. Alia pars ecōtra dicit nō. sed papa est supꝫ concilium. Deus sup omnia benedictus det pacem suam in ecclesia sancta sponsa christi semper.

Ludouicus [illegible]mandi epūs arelaten. cardinalis vir sancte vite ac mire patientie singularisqz columna concil[illegible] basilien. cui diu precedit multis chorusca miraculis

Prohibitū fuit in sacrosancto concilio basilien. ne p̄rincipes seculares p̄sules sine comitatus ⁊c. eccl'as et viros ecclesiasticos tallīs sine collectis. ⁊c. aggrauare p̄sumerēt sub anathematis vinculo Anno dñi. Mccccxliij. xxi. mēsis augusti. Ludouic⁹ p̄mogenit⁹ regis frācie et dalphin⁹ vienneñ intrauit p̄uiaz Alsacie cū mlta tudie copiosa armatoꝝ. Et eā dē p̄uiaz a basilea vsqz argētin̄ mirabil' deuastauit. Et hac die. scz. xxv. augusti. añ basileā idē dalphin⁹ p̄ualuit aduersus switen et ceciderūt mortem de ip̄is duo milia vel circa in domo leprosoꝝ apō scm̄ iacobū. ipsamqz do/

Cõstantinopolis ciuitas imperialis capit ab infidelibꝫ turcis tradita p quẽdã ianuẽsem, qui per triduũ constituitur a turcho rege iurta promissum. z die quarto decollat. Et fit planctus in tota xpianitate z timor grãdis. Multi xpiani trucidati sũt. z innumerabiles venditi. Imperatoris cor pus iã mortuũ decapitatũ fuit ex liuore thurci. z perijt pene totaliter fides in grecia

Bella plurima in diuersis locis diu continuata. precipue in saxonia. westphalia. slãdria. pru scia. suevia. bochonia. z specialiter in anglia strages grandis

Iste Fredericus dux austrie electus fuit in regem almanie. z diu distulit coronari a papa propter scisma. tandẽ facta vnione a nicolao cũ magna gloria imperiali dy

iij. Fredericus. an.

ademate extitit in vrbe coronatus. Vir vtiqꝫ pacificus z quietus. z patientie singularis. nec odiens clerum. Filiam quoqꝫ regis portigalie sumpsit in vxorem. Anno ãi. Mcccclxxi. magnã fecit conuocationem ꝓncipum in ratispana ꝓpter incursionem thurchoꝝ ꝓponẽs eis q iam infra. xx. annos christianitas diminuta esset ad centũ leucas. vel quasi. z monuit. vt ad resistendũ se pararent.

Iquit. Hic electus fuit franckfordie in regem almanie. anno domini. Mcccclxxviij. die. xvij. marcij. sed statim infortunatus obijt. Alij dicũt q ꝓ fluuio ventris. Vir vtiqꝫ totaliter fructuosus z adeo pius vt tota plebs diceret q mũdus eius presidentia non esset dignus. Reliquit vnũ filium paruulum. cui simile contigit. z duas filias

VI^ta CCCC Lxiii.

VI^ta CCCC xLiii

vi. Nicolaꝰ an. viij

Januensis

.iij. Calixtꝰ ã. iij. m.

Ebatalanus v.

CCCCC xLiiii

CCCCC Liii.

Iste nicolaus de opido sarzana inter ianuam z lucanã ciuitatem electus in vrbe anno. Mccccxlvij. loco eugenij adhuc pendẽte schismate paulatim vbiqꝫ obtinuit obedientiã mirantibus omnibus q vir humilime nationis sic ꝓ ualeret ꝺ ducẽ sabaudie. q fuit q̃si affinis cũctis ꝓncipibꝫ christianitatis. z tñ dimissus ab omnibꝫ statim sequẽti anno vnio redijt cedẽte felice. qꝫ placuit dño per abiecta mũdi glificare nomẽ suum. Hic fuit magister in theologia totus actiuus. z in conceptibꝫ locuples. multa diruta reedificauit. z grãdem murũ rome in circuitu palacij ꝛstruxit. z totũ murũ rhodanum reintegrauit ꝓpter timorem thurcoꝝ. Itẽ ꝓsus i vrbe publicatus. Lux fulsit mũdo. cessit felix nicolao. Videlicet anno Mccccxlix

Iste calixtus vir valde senex electꝰ fuit ãno dñi. Mcccclvi: z ꝓtinue infirmꝰ. nec potuit zelũ suũ pficere quem ꝺ thurcos cõcepit. impediẽte senio morteqꝫ ꝓueniẽte. Mocrit ãno. Mcccclviij. ipo die scĩ sixti in quo festum trãsfigurationis dñi instituit anno vno elapso

Johannes de capestrano frater minor discipulus bernardini. statim post obitum eius prefuit reformationi none. claret miraculis. Moritur anno. Mccccclvi. habita victoria cõtra thurcos

Jubileus cum magna deuotione per totam christianitatem celebratur. z ingens multitudo ad lĩmina sanctorum confluit. Dominus etiam papa rosam i dñica letare consecrato. inclito ꝓncipi lantgrauio bassie transmisit. multis virtutibus redimito. qui ab elizabeth scã matre sua fuit proles septa

Festum transfigurationis dñi instituitur a calixto pro gr̃arũ actione illius victorie miraculose fcẽ contra thurcũ in vngaria

Munqꝫ leprosorum combusserunt z destruxerunt Anno quo supra.

Victoria miraculosa celitus datur christianis in vngaria trans danubium ꝯ thurcū magnum. ꝛ pdidit mltos. ꝛ fugit timore hostiū pculsus cū nemo eū pseqret. Sola manus dei terruit eū. ī die sancti sixti. āno. Mcccclvi. Scūs iobānes de capistrano pñs fuit ibi. ꝛ puocauit ppl'm trepidā rē ad pseqndū infideles fugiētes. ꝛ fcā est vltio magna. Diterūt turci ꝙ tā immēsus numerus armigeroꝝ insequebat eos: ꝙ vix ausi fuerūt respicere. ꝛ ido fugissent relictis oīb. Jpi fuerūt sci āgeli Pueri sci michael' pegrinā cū magno feruore p turmas viā lōgā ad mare. ꝛ fit timor cū/ctis: ne spūs neꝯ agitaret eos. sz statim cessauit ꝓpter tediū itineris. ꝛ famē quē patiebantur. anno Mcccclvū. Et anno p̄cedēti fuit maximus terremotus in neapoli. ꝛ perierūt. pl'm. hominum

Impatores.

Librorꝝ impssiōis scia subtilissima oīb seculi inaudita circa hec tpa repitur in maguntina. Hec est ars artiū scia sciaruz. p cui⁹ celeritatis exercitationē thesaurus desiderabilis sapie ꝛ scie quem oēs hoies p instinctū nature desiderāt. ōsi de profūdis latibularū tenebris psiliēs. munduz hūc in maligno positū ditat pariter ꝛ illuīat. Uir⁹ eteniz infinita librorꝝ q̄ q̄ndā athenis vel parisius ceteriſqz studiis siue bibliothecis sacris pauciſſimis quibusdaz studiosis manifesta fuit per hāc in omni tribu. ppl'o. natōe. ꝛ lingua vbiqz diuulgat. ita vt verissime impletum cernimus illud qđ dicit puerb. i. Sapia foris p̄dicat. in plateis dat vocē suam. In capite turbaꝝ clamitat. in foribꝫ portaꝝ vbis pfert verba sua dicens. Usqzquo puuli diligitis infātiā ꝛc. Quamuis vero porcos spnere margaritas sciam⁹. nihil in h̄ prudētis ledit opinio. q̄ minus oblatas ꝓparat margaritas

Anno mundi VI^m^DCCLXIII

Pape. .ij. Pius ānis. vi Tuscus de senis

.ij. Paul⁹. ānis. vij Venetus

Anno christi MCCCCLXIIII

Iste pius electus est anno dñi. Mcccclviij. ꝛ vocabatur eneas vireloquens ꝛ oratoꝛ magnus. poetaqz laureatus. impatoris ābassiatoꝛ añ fuit. ꝛ in ꝓsilio basilien. notabilem tractatū scꝑsit. pro auctoritate eiusdē Ipse etiam canonizauit sācta katherinā de senis. Mcccclxi. Hic passagium ordinare cupiens cū pl'es ex almania venissent romā: ipos cū bndcōe remisit ad propria eo ꝙ nō sufficissent. ꝛ statim ipse post moritur anno dñi. Mcccclxiij. die. xiij. augusti.

Thurci dolo q̄dē fraude obtinuerūt bosseno ꝛ regnū ꝛ ducatū de spotis fuie ꝛ pl'a loca ꝛ regna in partibus orientis. achaiā prouinciam. ꝛ insulam nuthile/ne. anno. Mcccclviij

Iste paulus electus ē āno domini Mcccclxiiij. ꝛ statim approbauit celebra/tionē festi pñtatōis btē virgis glorioseſi/cut pius. Hic in signandis petitionibus maturus fuit. ꝛ iusticie tenax. q̄si melius foret pauca ꝓdonare ꝛ ea fimiter seruare. q̄ꝫ pl'a signare: ꝛ statim reuocare. Grande palaciū cōstruxit apud sanctū marcū. añ ꝓpletionē morit āno. Mcccclxi. die. xx Julij

Jubileus mutat in fauorē animarū per paulū de. xxv. in. xxv. ānū. vt qz abūdat iquitas: superabundet ꝛ gratia

Reformatio magna plurimoꝝ monasterioꝝ in diuersis mūdi partibus fit. Et nota ꝙ huiusmodi reformationes crebro legunt facte. sz pene nulla remāsit: q̄n solito more p successum tpis ad p/stinū relaberet languorem post venerabilis pīm mortem. Magūtia capit anno. Mcccclxi. Johannes soreth prior generalis ac reformatoꝛ carmelici ordis vir sancte vite. ꝛ singulariter xp̄o fructificus. postea q̄ꝫ carmelū totū. xx. reperat ānis ādegauis obyt. vbi q̄ꝫplimis nūc chorusat miraculis

Erubea ciuitas vulgo dicta nigropõte capit ab infidelibus thurcis anno M.cccc.lxx. Cometa apparuit in principio ãni, M.cccc.lxxij. Circa festũ agnetis trãsiuit sup coloniã in opposito libre. z caudã lõgã q̃si graduũ. xx. misit ad occidẽtẽ In festo. s. blasij stetit ĩ ariete. z misit caudã q̃si ad pliades ꝓsus oriẽtem. vaga nimis erat alba q̃nqz z flammea crinitaqz valde. Sequunt bella z epidumie in diuersis partib. Et ãno seq̃nti fuit estas feruẽtissima z siccitas inaudita. z in q̃busdã terris ignis sub terra succes. vsqz ad arenã fuit. Heremita q̃dam deuot. in ptib swicerorꝝ ꝑpe vnderwaldẽ ĩ magna humilitate solo corpore dñico singulis mensib refectus a. xv. ãnis. z vltra absqz corporali cibo vixit

Karolus dux burgundie primũ memoriabile bellum cũ rege francorꝝ habuit in loco dicto. amo licri. de q̃ fugat. hostib nobilissime triũphauit. ãno. M.cccc.lxv. p. duos insup ãnos. dinãt. et paulop. leodiũ cĩtates potẽtissimas totĩr destruxit.. ãno ec. lxxiij. intrauit terrã gelrie. z obtinuit eã totũqz ducatũ lothrĩgie. Sicqz p multa bella victorios. sp pmanẽs: cũ nusciã sup renũ q̃si p ãni spaciũ inaniter obsedisset. tãdẽ potẽti cũ exercitu ad swicerorꝝ fines castra mouit. vbi statim a. ij. aggressus ꝑpe grãdisonũ cũ graui dãno terga vertit. Eodẽ tñ ãno rediẽs de oppido moreti qd̃ obsidebat itez relict. oĩb potẽter fugat. ẽ cũ suis. occisis. xx. ãno. M.cccc.lxxvi. die. x. martirum Nouissime ĩ obsidiõe cĩtat. Nãceie a confederat. atroci plio trucidat. ẽ victoriossime ãno. M.cccc.lxxvij. v. mẽsis ianuarij, Epitaphiũ c. editũ tlẽ errat Te piguit pac. teduitqz quiet. in vita

VI. DCLXXIII.

Januensis

M.CCCCC.LXXXIII

Iste sixtus ante cardinalatum fuit generat. in ordie minor elect. ãno dñi. M.cccc.lxxi. vocabat antea frãcisc. de sauona ꝑpe ianuã. bone fame z moruz. Fuit etiã vocat. ad card ĩalatũ absqz scitu suo. Eodẽ ãno orator bernard. iustinian. venetorꝝ re citauit coram eo. q̃ thurc. abstulisset xp̃iãi tatidno impia. q̃tuor regna. xx. puicias. z. cc. vrbes. populumqz absqz numero vtriusqz sexus. hortabatur q̃z: vt ad resistẽdum se disponeret.

Beat. simon martirizat. in ciuitate tridẽtina ãno. M.cccc.lxxv. die tercia añ festũ pasche vt fertur. Judei azimũ eorꝝ cũ sanguĩe xp̃iano faciũt. tũc iudei añ domũ parẽtũ suorꝝ infãtẽ simonẽ im mẽse sue etat. xiij. ceperũt. eũqz crucifigal'r tenebãt vt sãguinẽ vndiqz ex corpe suo traberent

Puella q̃dã noĩe stina in ptib westphalie in oppido qd̃ hamo dr. apte ac verissime stigmata dñice passionis habuit in manib z pedib ac latere. ꝙgo nouiter ꝙuersa ãno. M.cccc.lxxiij. Post spaciũ ãt. xv. ebdomadaꝝ circa festũ venerabilis sacr. coram. xij. testibus ostẽdit ea. z ꝑdixit ꝙpost duas horas redirẽt. qr tũc nõ inuenirẽt ea. z sic factũ fuit. qr loca illa sanata erant

Puelle mõstꝝ tẽpestate istac in veronẽsi agro nascitur q̃ vnũ caput tm̃ hz. s3 duos pedes. duasqz vulvas habẽs ex ipsis ambab vulvis superfluitates emittebat. insup q̃tuor brachia. s3 duo grossiora q̃ ꝑ volũtate mouebat alia tenuiora z immobilia. vẽtres etiã duos circa stomachũ ꝙiũctos habebat. hãc pntes p vtaliã circũferẽtes ꝑcia ab empticẽtib mẽdicabant

Fuerũt aq̃ꝝ inundatões marie. vẽtusqz horribles mlta edificia subuertẽtes. ãno. M.cccc.lxxi

Thurci etiã terra mariqz cũ potẽ i suo exercitu rhodũ citatẽ obsidẽtes aggrediũtur. offẽdentes ipsã plagis innũeris bõbardorꝝ muros destruẽtes. z vndiqz alias muri partes ꝙcẽdẽtes. z multos varijs mõis accedẽtes. tñ et vraqz pte multi mortui sũt. Demũ ab obsidiõe destiterũt: illatis vtriqz pti dãnis innũerabl'ib. Deniqz ptes regis sicilie inuadẽtes. mlta loca deuastãt. boĩes rapiũt. trucidãtqz. accorꝝ bona depdãtur z immãissime clades fiũt. Tãdẽ acceperũt ortrãti ci/

Sexta etas. Christus

Iste maximilianus archidux austrie. z dux burgundie. filius frederici imperatoris tercij. p̃dicti. vir vtiqz magne virtutis z prudẽtie insignitus. ac rei militaris scientia. non sine bellosis laboribꝫ a iuuentute peritus. fortunatus ac victoriosus. Quez ob virtutum suarũ laudem. archiprincipes sacri imperij electores in regem romanum vnanimi corde. p̃ti pr̃e suo in franckfordia. Anno dñi M.cccc.lxxvi. elegerũt. Et paulo post in aquisgrana imperiali ciuitate coronauerunt. z more sancto verũ regem futurũ imperatorem vnxerũt. Duxitqz in vxorem Mariaz filiã karoli ducis burgundie. ex q̃ produxit philippum burgundie ducem. habuit quidem bella plurima. memorie digna.

primus Maximilianꝰ

Imperatores

Secundo enim anno ducatus sui burgundie ꝓpe flandriam cũ gallicis maximũ habuit bellum. q̃ magna cũ victoria frãcoꝝ potentiã superauit. In hac laudabili electione obijt in francfordia illustris ꝓncep̃s elector albertus marchio brandeburgensis. senex ipse electionem. z sceptri imperialis admistrationẽ deuote exegit. Obijt etiã ibidẽ venerabil'ac deuotꝰ ꝓnceps comes ihes d̃ werdenberg eps augustensis. q̃ ꝓpter electionẽ ad frãcfordiã venit Itẽ maximilianꝰ romanoꝝ rex deficientibꝫ a se nec̃ter gadẽsibꝫ a brugẽsibꝫ tũ etiã maiestati sue iuramẽto deuictz in vincla ꝓiectꝰ est captz sil'ac ꝑtim trucidatz oibꝫ q̃bꝫ apd̃ maiestatẽ suã poscẽte illoꝝ fide aliq̃d gr̃e aut noĩs fuit ☞ Hic iaces karole. iãqz quiesce tibi. Reliqt filiã heredẽ vnicã. maximiliani vxorem. Que cum duos genuisset filios paulo post de equo elapsa. fractis ceruicibꝫ expirauit

Anno mundi VI^M^DCCLXXXIII

viij. Innocẽtius. ãn

Pape

Gennensis

Anno christi MCCCCLXXXIII

Innocentius papa eius nominis octauus. patria Gennensis. pr̃e Aron ciboꝝ familia mediocri sed honerata natus Jobannes baptista antea vocatus post Sixtum pontificem. ex cardinali presbytero sancte Cecilie. hoc anno idibꝫ Augusti pontifex creatus sedit annis. Hic cũ inter ceteros patres pauperioꝝ humaniorqz haberet ꝓpter ipsi⁹ humilitatẽ humanitatemqz ac comitatẽ p̃otificatũ munus obire ꝓmeruit. ferebat etiam in rebus gerendis prudentissimũ atqz magnanimẽ eo q̃ Senis z in vrbe legationis officiũ cũ optime functus fuisset magnam sui regiminis z prudentie spem patribꝫ dedit. Et apertũ eccl'ie thesaurũ vniuersis x̃pifidelibus in peccatoꝝ suoꝝ remissionem dispensauit liberalissime

Mathias hungarorum rex e manibus diui Frederici romanorum cesaris subacta ditioni sue austria apud en winam rebus humanis feliciter exemptus est. anno. Mcccclxc.

☞ uitatem archiepiscopum ipsius ciuitatis per medium secant. z quasi omnes in vrbe occidun tur pro fide. tamen constanter donec potuerunt agentes viriliter. z nõ sine thurcorum etiam aliqualistra gemultoꝝ

4rt.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA
Biblioteca de Catalunya
Reg. 478.576
Sig. Mars 18-4º
BIBLIOTECA DE CATALUNYA
1001961199